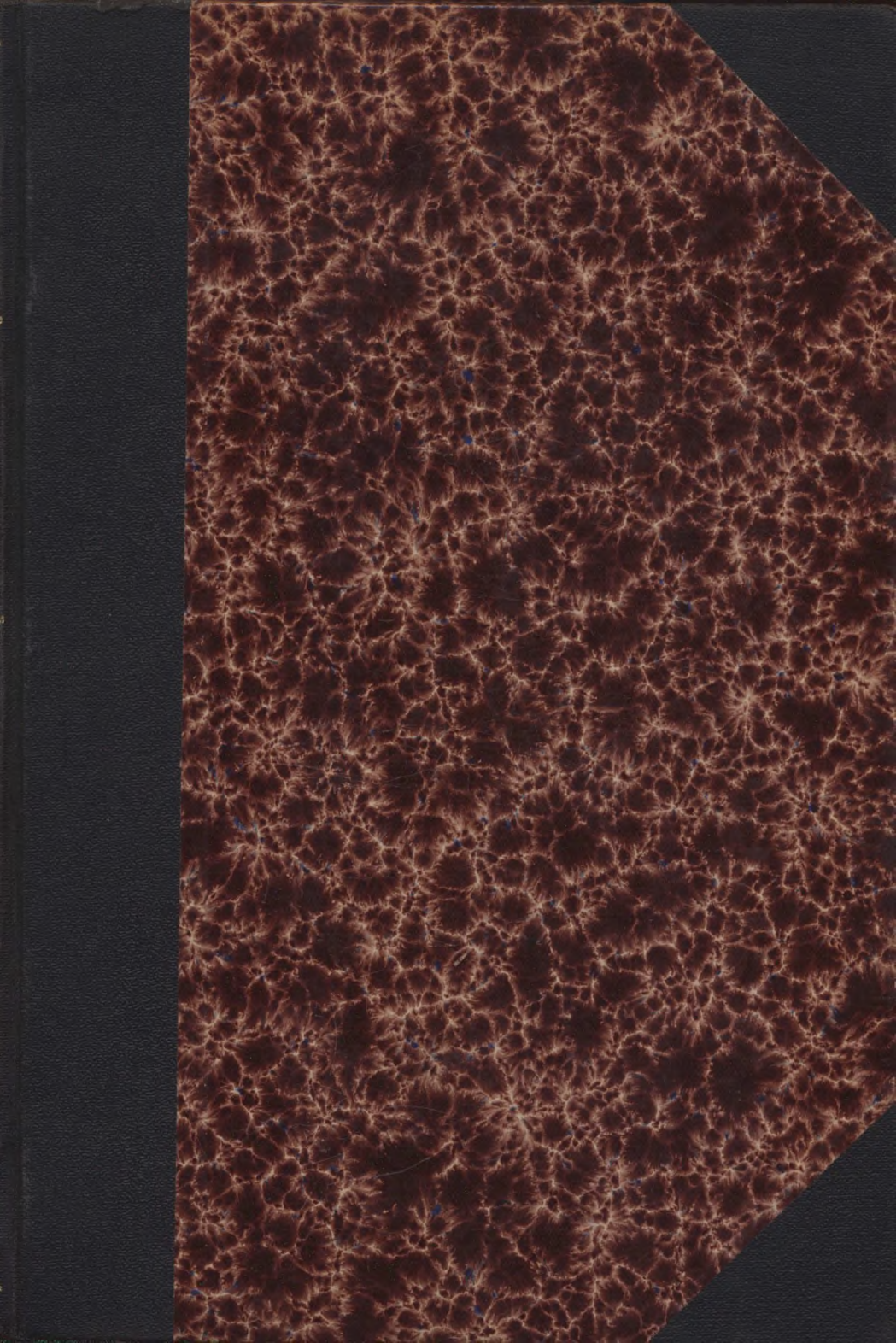

A m. kir.
József nádor
műegyetem
évkönyve

1934-35.

OEE Könyvtár
Áll. E. II. 2019

A BUDAPESTI M. KIR.
JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI ÉS
GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1935/36. TANÉVÉNEK MEGNYITÁSOKOR,
VALAMINT AZ 1934/35. TANÉV ÜNNEPÉLYEIN TARTOTT

BESZÉDEK

ÉS

AZ 1934/35. TANÉVI

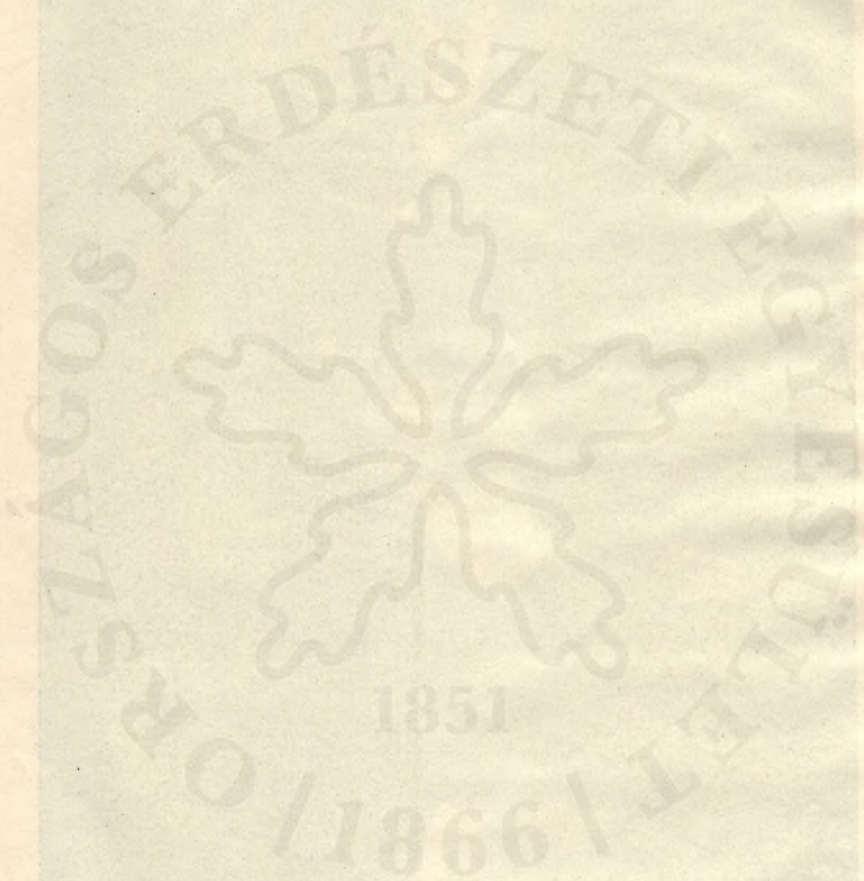
ÉVKÖNYV.

JÓZSEF NÁDOR MŰEGYETEM, MECH. TECHNOLÓGIAI INTÉZET 1936

**A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1934/35. tanévi Rector Magnificusa.**
Róhringer Sándor

Az EKE a Magyar Erdészeti Egyesület és a Magyar Erdészeti Szakmunkásegyesület közös kezében működik.
1998. évi évi törvény alapján.
Erdészeti Szakmunkásegyesület

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1934/35. tanévi dékánjai.

Mérnöki és építészmérnöki kar
Zelvich Kornél † 1934. IX. 1—1935. IV 10.

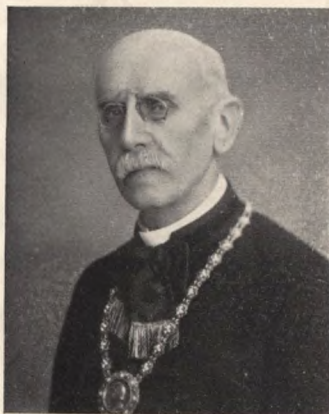
Mérnöki és építészmérnöki kar
Oltay Károly 1935. V. 3—

Gépész- és vegyészmérnöki kar
Dr. Pogány Béla

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar
Finkey József

Mezőgazdasági és állatorvosi kar
Dr. Zimmermann Agoston

Közgazdaságtudományi kar
Dr. Heller Farkas

Magyar Királyság Erdészeti Szakkönyvtár

OROSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851 / 1866

ELSŐ RÉSZ.

BESZÉDEK.

I.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
1935/36. TANÉVÉNEK AZ 1935. ÉVI OKTÓBER HÓ 2-ÁN TARTOTT
MEGNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN MONDOTT

BESZÉDEK.

1.

ROHRINGER SÁNDOR 1934/35. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
BESZÁMOLÓ BESZÉDE

2.

DR. CZETTLER JENŐ 1935/36. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
TANÉVMEGNYITÓ BESZÉDE

1.

ROHRINGER SÁNDOR 1934/35. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
BESZÁMOLÓ BESZÉDE.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Hódoló tisztelettel üdvözlöm dr. József kir. herceg, tábornagy úr Ő Fenségét, valamint József Ferenc kir. herceg Ő Fenségét, mély tisztelettel üdvözlöm továbbá dr. Darányi Kálmán földművelésügyi és Bornemisza Géza iparügyi miniszter urat és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviselőtében megjelent dr. Tasnádi Nagy András vallás- és közoktatásügyi államtitkár urat. Tisztelettel köszöntöm Onni Talas finn követet, a testvér egyetemek és főiskolák küldöttségeit, Budapest Székesfőváros hatóságát, a többi hatóságoknak, a Tudományos Akadémiának és a különböző tudományos és társadalmi egyesületeknek képviselőit, s örömmel köszöntöm minden kedves vendégünket.

Szeretettel köszöntöm professzor társaimat és műegyetemünk ifjúságát, s a mai ünnepi közgyűlést megnyitom.

Hálával eltelve a gondviselés kegye iránt, örömmel jelenthetem, hogy az 1934/35. tanév, a M. Kir. József Nádor Műegyetem első tanéve, a megalapozás munkája zavartalanul folyt le.

Egy esztendővel ezelőtt bizonytalan érzéssel, de a kötelességteljesítés szilárd akaratával vettem át — kartársaim bizalmából — az újonnan alakított M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektori tisztét. Feladatokat megkönnyítette egyrészt a miniszteri biztos úr, dr. Szily Kálmán Ő Excellenciájának mindenkor jóakarató tanácsa, másrészt professzor társaimnak, s a Műegyetemi Tanácsnak az a magas szintű nobilis felfogása és erkölcsi áldozatkészsége, amellyel a zavartalan együttműködés érdekeit még akkor is előmozdították, ha netalán nézeteik bizonyos mértékig eltérőek voltak.

Feltétlenül győzött az együttműködés akarása s ezzel bekövetkezett az elmúlt tanévnek olyan zavartalan lebonyolítása, amely rendes körülmények között sem mindenkor fordul elő az egyetemek annaleseiben.

Nem hallgathatom el ehelyütt az ifjúság érdemeit sem, amelynek köreiben kezdetben nem hiányoztak a vészjóslók és konkolyhintők, de hála az egyesületek vezetőinek, a békés együttműködés szelleme győzött, nem volt ok egyetlen fegyelmi eljárásra, sőt még rendreutasításra sem, és ezt a körülményt különösen kívánom értékelni. Vajha ezt a józan megfontolást s ezen felépített egységes akaratot és fegyelmet átvenné az életbe s a magyar széthúzás megszűnése és annak a magyar közéletben való — mondhatnám — diszkvalifikálása, egy jobb kor kezdetét jelentené!

Az első év az alapozás ideje, a szükségleteknek és a *modus procedendine*nek a jövőre való megállapítása lévén, ez elsősorban a Műegyetem életét irányító szabályzatok megalkotásában jutott kifejezésre. Nagy, nehéz, hosszantartó munka volt ez, melyben a miniszteri biztos mélyreható, fáradságos munkája mellett a tanári kar minden tagja s a Műegyetemi Tanács bőségesen kivette részét. A Szervezeti Szabályzat, az új tanulmányi, fegyelmi, szigorlati, gazdasági életre vonatkozó szabályzatok, nemkülönben az új tudós generáció felnevelését rendező magántanári habilitációs szabályzat, a karok által megállapítva és felsőbb jóváhagyással ellátva, most már biztos útmutatást adnak a műegyetem jövőbeli adminisztrációjának.

A műszaki karok régi óhajtásának teljeseését ígéri az a javaslat, amely a közgazdaságtudományi kar közigazgatási osztályából indult ki s amely a mérnökhallgatók számára a közigazgatási képesítés elnyerésének módozatait foglalja magában és most van tárgyalás alatt.

Az egyesítés folyamán sikerült egyes karok tanszékének dotációját is oly mértékben felemelni, hogy legalább a legszükségesebb beruházások megtehetőek voltak. Állandóan szem előtt tartottam a különböző karok egymástól távol való elhelyezésének mielőbbi megszüntetését s az épületeknek a M. Kir. József Nádor Műegyetem központi telepének közelében a lágymányosi területen való elhelyezését. Anyagi eszközök

hiányában ez a terv ezidőszerint még nem valósítható meg, de az már bizonyosnak vehető, hogy a régi objektumok értéke az eddigi számítások szerint nagyrészt fedezné a létesítmények költségét. A nehézség a telkek értékesítésében rejlik. Egyelőre a tanulmányozás, a kalkuláció terén nem jutottunk túl s ehelyütt köszönetet kell mondanom dr. Hüttl Dezső, Sváb Gyula és Wälder Gyula professzor uraknak a tájékoztató előzetes javaslatok kidolgozásának értékes munkájáért.

Az egyesítésnek egyik igen fontos kiegészítő része az épületeknek egy csoportban való felállítása, ami az adminisztráció egyszerűsítését rendkívül előmozdítaná. Lényeges időmegtakarítást és bensőbb érintkezést jelentene ez még az egyes tudományszakok számára is.

Hasonló egyesítés, illetve benső szervezesebb összeműködés volna kívánatos a tudományos munka terén is. Mert bármennyire is értékesek az egyes tudós tanárok kutató munkái, a nemzet életbevágó érdekei időnkint megkívánnák, hogy a műszaki és gazdasági jellegű egyetemen a kutatás és tanulmányozás magasabb nemzeti célok felé irányuljon, az egyes kutatók munkája ne legyen egymástól áthághatatlan válaszfalakkal elkülönítve, ellenben összhangban kell a kutatásoknak a nagy célok céltudatos megvalósítása felé irányulniok. Hogy több példát ne említsek, itt van pl. az Alföld kérdése, ahol a mérnök, vegyész, növénytermelő és közgazdának egymással érintkezést kereső és fenntartó tudományos munkája áldáshozó lenne és nem mutatkoznék az a szomorú tájékozatlanság, mely ezen a téren a sajtóban és sajtón kívül, sokszor irányadó körökben is tapasztalható. Nem elegendő a tudomány hirdetése a katedrán, kell, hogy a mi speciális helyzetünkben gazdasági és műszaki jellegű nagy kérdésekben a kormányzat segítségére siessünk s a közvéleményt helyes irányban befolyásoljuk.

A Műegyetem eredményes működését röviden vázolva, nem volna beszámolómm tárgyilagos, ha a kedvezőtlen momentumokat mellőzném. Kedvezőtlen körülmény az, hogy az agrár Magyarországon éppen a műszaki és gazdaságtudományi egyetem mezőgazdasági osztályának tanulmányi rendje még mindig nincs kielégítően rendezve, sőt ez a nyílt seb az egész egyetem jellegét is veszélyezteti. A tanulás szabadságának

korlátozása nem kultúrérdek és visszaesésre vezet, ami a most kezdődő tanévben már a beiratkozásoknál is sajnálatosan mutatkozott meg.

A Műegyetemi Tanács a mezőgazdasági osztályra fennálló szabályzattal szemben határozott állást foglalt s ettől az álláspontjától a jövőben sem térhet el, mert az egyértelmű lenne az egyetem jellegének feláldozásával és mert a mai rendszer a mezőgazdasági felső oktatásnak nem előnyére, hanem most már kézzelfoghatóan hátrányára van.

Most pedig legyen szabad összefoglaló jelentést tennem az elmúlt 1934/1935. tanévnek azokról az eseményeiről, amelyeknek a műegyetem működése szempontjából nagyobb jelentőségük van, de tekintettel a rendelkezésre álló rövid időre, szíves engedelmükkel csak a legfontosabbakra szorítkozhatom.

A folyó évi június havában ünnepelte a Műegyetem Sopronban elhelyezett bányá-, kohó- és erdőmérnöki kara a magyarországi bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulóját.

Ebből az alkalomból június hó 22-én Sopronban nagyszabású emlékünnepeley volt, másnap június 23-án pedig a műegyetem tanácsa a díszteremben ünnepi közgyűlést tartott, amelyen *dr. Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Ö Nagyméltósága a M. Kir. József Nádor Műegyetem első tiszteletbeli doktoraként a bányamérnöki tudományok honoris causa doktorává avattatott.

A Műegyetemi Tanács *dr. Hóman Bálint* Ö Nagyméltóságának tiszteletbeli doktorrá történt felavatásával a bányamérnöki tudományok terén szerzett történetírói érdemein kívül honorálni kívánta, hogy miként Mária Terézia királynő az 1735. évben létesített első bányászati iskola akadémiai rangra emelésével a tudományos bányász-szakképzést megalapította, azonképen az 1934. évi X. t.-c. megalkotója *dr. Hóman Bálint* a nagymúltú főiskolát egyetemi szintre emelve, megadta a bányamérnöki, kohó- és erdőmérnöki tudományok művelésének a legnagyobb lehetőséget és elismerést.

Örömmel jelentem, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére *dr. Szily Kálmán* államtitkárnak, a műegyetem miniszteri biz-

tosának kiváló és eredményekben gazdag működése elismerésül a II. fizetési osztály jellegét adományozta.

A Műegyetemi Tanács a legteljesebb elismeréssel méltányolván *dr. Szily Kálmán* államtitkár, miniszteri biztos úrnak, aki sajnos, családi gyásza miatt ez alkalommal nem jelenhetett meg, a műegyetem átszervezése körül kifejtett fáradhatatlan működését, igaz örömmel látja e nagyszabású munkáságnak a legmagasabb helyről történt méltó elismerését.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága továbbá *dr. Szily Kálmánt*, a magyar tudomány terén és a magyar nemzeti művelődés fellendítésében szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Corvin Koszorú adományozásával is kitüntette.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *dr. Szily Kálmán* Ő Nagyméltóságát, tekintettel arra, hogy a műegyetem átszervezési munkálatai ezideig még nem voltak befejezhetőek és kívánatos lévén, hogy a szervezési munkálatok a törvényintenciójának megfelelően egységes irányítás mellett fejeztesenek be, az 1935/36. tanév tartamára miniszteri biztosnak újból kinevezte.

Örömmel vettük tudomásul, hogy a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *dr. Olay Ferenc* miniszteri osztálytanácsost, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium egyetemi ügyosztályának vezetőjét, aki a műegyetem ügyeit mindig a legteljesebb megértéssel intézte, miniszteri tanácsossá nevezte ki.

Ezekután örömmel számolok be a műegyetemi tanári kar tagjait ért következő kitüntetésekről:

a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetem javaslatára tett előterjesztésére *Warga László* nyug. műegyetemi ny. r. tanárnak a felsőoktatás terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, nemkülönben *Balázs István* és *Pattantyús Ábrahám Imre*, valamint *Krippel Móric* a volt m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola nyug. rendes tanárainak a főiskolai oktatás és a tudományos irodalom terén szerzett érdemeik elismerésül az egyetemi nyilvános rendes tanári címet adományozta;

a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a kereskedelemügyi miniszter úr előterjesztésére *dr. Laky Dezső* műegyetemi ny. r. tanárt, az Iparosok Országos Központi Szövetkezete elnö-

kévé nevezte ki; e kitüntető kinevezés alkalmából a Műegyetemi Tanács örömmel üdvözölte *dr. Laky Dezső* professzort;

a Kormányzó Úr Ö Főméltósága az igazságügyminiszter úr előterjesztésére a m. kir. Kúriához öt évi időtartamra szabadalmi ülnökökké nevezte ki *dr. Mihailich Győző, Sándy Gyula, Schimanek Emil, dr. Szabó Gusztáv, dr. Misángyi Vilmos* és *dr. 'Sigmond Elek* műegyetemi ny. r. tanárt;

a Kormányzó Úr Ö Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére *dr. Romwalter Alfréd* és *Esztó Péter* műegyetemi intézeti tanároknak, és *dr. Goldziher Károly* műegyetemi meghívott előadónak, a műegyetem magántanárának a műegyetemi oktatás terén szerzett érdemei elismerésül az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozta; továbbá *dr. Surányi-Unger Tivadar* műegyetemi magántanárt, a M. Kir. Ferenc József-tudományegyetem közgazdaságtan-pénzügytani tanszékére egyetemi nyilvános rendes tanárrá, *dr. Szádeczky-Kardoss Tibor* műegyetemi adjunktust, a volt m. kir. József-műegyetem magántanárát pedig a M. Kir. Tisza István-tudományegyetem közgazdaságtani és pénzügytani tanszékére egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

A miniszterelnök úr az Országos Statisztikai Tanácsnak az 1938. évi június hó 30-áig terjedő működési időszaka tartamára a tanács tagjaivá kinevezte *dr. Ihrig Károly* egyetemi ny. rk. tanárt, *dr. Fellner Frigyes* egyetemi ny. r. tanárt, *dr. Heller Farkas, dr. Bud János, dr. Laky Dezső* műegyetemi ny. r. tanárt, valamint *dr. Altenburger Gyula* c. egyetemi ny. r. tanárt;

a miniszterelnök úr a Statisztikai Vizsgabizottság tagjaivá pedig az 1938. évi június hó 30-áig terjedő időszak tartamára *dr. Fellner Frigyes, dr. Heller Farkas, dr. Bud János, dr. Laky Dezső, dr. Czettler Jenő, dr. Egyed István* és *dr. Márffy Ede* egyetemi, illetőleg műegyetemi ny. r. tanárokat nevezte ki;

a vallás és közoktatásügyi miniszter úr az 1930. évi VII. t.-c. 2. §-a alapján *dr. Lóczy Lajos* egyetemi nyilvános rendes tanárt, valamint *dr. Marek József* egyetemi nyilvános rendes tanárt, a mezőgazdasági és állatorvosi karhoz tartozó bel-

orvostani tanszék azóta nyugalombavonult professzorát meghívta az Országos Természettudományi Tanács tagjává;

ugyanaz a miniszter úr kinevezése folytán tagjai lettek a Budapesti Állami Középiskolai Tanárvizsgáló Bizottságnak *dr. Romsauer Lajos, dr. Pogány Béla, dr. Gróh Gyula, dr. Doby Géza* és *dr. Zimmermann Ágoston* műegyetemi, illetve egyetemi ny. r. tanárok;

a Budapesti Állami Középiskolai Tanárvizsgáló Bizottság kebelében működő Felsőkereskedelmi Iskolai Tanárvizsgáló Bizottság tagjaivá *dr. Pogány Béla, dr. Misángyi Vilmos, dr. Putnoky László, dr. Varga József, dr. Gróh Gyula, dr. Imre Sándor, dr. Nizsalovszky Endre, dr. Heller Farkas, dr. Laky Dezső* és *dr. Kováts Ferenc* egyetemi, illetőleg műegyetemi ny. r. tanárt nevezte ki;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1935. évi január hó 1-étől számított öt évi időtartamra megalakított Országos Testnevelési Tanács tagjaivá *dr. Szabó Gusztáv* műegyetemi ny. r. tanárt, *dr. gróf Teleki Pál* egyetemi ny. r. tanárt, *dr. Laky Dezső* műegyetemi ny. r. tanárt és *dr. Egyed István* egyetemi ny. r. tanárt nevezte ki;

ugyanaz a miniszter úr az 1934/35—1936/37. évkör tartamára a budapesti Horthy Miklós Kollégium igazgatótanácsának elnökévé *Rohringer Sándor* műegyetemi ny. r. tanárt, tagjaivá pedig *Oltay Károly, dr. Hüttl Dezső, dr. Misángyi Vilmos* műegyetemi, *dr. Steinecker Ferenc, dr. Doby Géza* és *Zimmermann Ágoston* egyetemi ny. r. tanárt nevezte ki;

a kereskedelemügyi miniszter úr az 1923:XXIX. t.-c. 3. §-a értelmében az Országos Közlekedési Bizottság tagjaivá *Herrmann Miksa* és *dr. Bud János* műegyetemi ny. r. tanárt, valamint *dr. Neumann Károly* egyetemi tiszteletbeli rendes tanárt és *dr. Jáky József* műegyetemi adjunktus, műegyetemi helyettes tanárt nevezte ki;

ugyanaz a miniszter úr *dr. Szabó Gusztáv* és *vitéz Verebélj László* műegyetemi r. tanárt, a Budapesten szervezett vezető gépészi vizsgálóbizottság tagjaivá nevezte ki az 1934. évi október hó 1-étől számított 3 év tartamára;

a földművelésügyi miniszter úr az Állandó Központi Talajjavító Bizottság elnökévé *dr. Sigmund Elek* műegyetemi ny. r. tanárt, a bizottság tagjaivá pedig *dr. Szabó Gusztáv* mű-

egyetem ny. r. tanárt és *dr. Steinecker Ferenc* egyetemi ny. r. tanárt nevezte ki;

dr. Steinecker Ferencet a földművelésügyi miniszter úr a folyó évi május hó 1-étől számított 3 év tartamára a m. kir. gazdasági felügyelői államvizsga vizsgálóbizottsága tagjává is kinevezte;

ugyanaz a miniszter úr az 1900:XVII. t.-c. 28. §-a alapján szervezett Országos Állategészségügyi Tanács elnökévé *dr. Marek József* egyetemi ny. r. tanárt, *dr. Hetzel Henrik* egyetemi ny. r. tanárt pedig az említett tanács tagjává nevezte ki;

a földművelésügyi miniszter úr az 1885:XIII. t.-c. 124. §-a alapján pedig a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvizeszabályozó Társulat ügyeinek vezetésére *dr. báró Kaas Albert* egyetemi ny. r. tanárt, a közgazdaságtudományi karhoz tartozó közjogi és összehasonlító államjogi tanszék vezetőjét küldötte ki az 1936. év végéig terjedő időre miniszteri biztosi minőségben;

ugyanaz a miniszter úr a Tejtermelők Országos Szövetségének igazgatójává *dr. Konkoly-Thege Sándor* egyetemi magántanárt, az OMGE főtitkárát nevezte ki;

a pénzügyminiszter úr kinevezte *dr. Bud János* műegyetemi ny. r. tanárt, a közgazdaságtudományi karhoz tartozó gazdaságpolitikai tanszék professzorát az 1933—35. évekre megalakított biztosítási szaktanács tagjává;

a belügyminiszter úr *dr. Laky Dezső* műegyetemi ny. r. tanárt, az Állami Társadalombiztosítási Vizsgabizottság jelenlegi működésének hátralévő időtartamára a vizsgabizottság elnökévé nevezte ki;

dr. Hüttl Dezső műegyetemi ny. r. tanárt pedig a m. kir. minisztérium az 1870:X. t.-c. 11. és 12. §§-ai alapján a Fővárosi Közmunkák Tanácsához taggá újból kinevezte;

végül az iparügyi miniszter úr a legkisebb munkabéreknek az egyes iparágakban való megállapítására hivatott bizottságok felállításáról és működéséről szóló rendelet alapján a munkaadók és munkavállalók együttes kérelmére a székesfővárosra és a budapest-környéki városokra, illetőleg községekre kiterjedő hatállyal az asztalosiparban elrendelvén a legkisebb munkabérek megállapítását, a megállapításra hivatott

bizottság egyik alelnökévé *dr. Andreich Jenő* műegyetemi adjunktust jelölte ki.

Megemlítem még, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága *dr. Czettler Jenő* egyetemi ny. r. tanárnak megengedte, hogy a lengyel Polonia Restituta-rend nagykeresztjét elfogadja és viselhesse.

Örömmel jelentem, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a folyó évi nagygyűlési összes-ülésén az Akadémia ezidei nagyjutalmát — amely 2000 pengő — *dr. Vendl Aladár* műegyetemi ny. r. tanárnak, az Akadémia III. osztálya rendes tagjának ítélte oda „*A szászvárosi és szebeni havasok kristályos terület*” című nagyszabású monográfiájáért.

A *dr. Vendl Aladárt* ért nagy kitüntetés a műegyetemi tanácsot is fokozott örömmel töltötte el, mert ez a kitüntetés egy újabb ág abban a babérkoszorúban, amellyel az Akadémia nagygyűlései alkalmával évről-évre a műegyetem tanárait most már szinte hagyományosan kitüntetni szokta.

Az Akadémia idei tagválasztó nagygyűlésén *dr. vitéz Surányi-Unger Tivadar* szegedi egyetemi ny. r. tanár, műegyetemi magántanár az Akadémia II. osztályába levelező taggá, *dr. Zimmermann Ágoston* egyetemi ny. r. tanár, az Akadémia III. osztályába rendes taggá, *Wälder Gyula* műegyetemi ny. r. tanár pedig ugyancsak a III. osztályba levelező taggá választatott meg.

Az Akadémia idei nagygyűlése a II. osztály javaslatára a Pesti Magyar Bank gróf Széchenyi István-alapítvány kamataiból még 1931-ben „*A konjunktúra-elmélet alapjai, stb.*” címen kitűzött jutalomtételre beérkezett pályamű két szerzőjét, akik közül az egyik *dr. Andreich Jenő* műegyetemi adjunktus, fejenként 1000—1000 pengő jutalommal tüntette ki, a Székesfőváros adományából hirdetett és „*József Nádor és a szépítő bizottság hatása Pest város fejlődésére*” című jutalomtétel kidolgozására pedig a beadott tervrajz alapján *dr. Rados Jenő* okl. építész, műegyetemi adjunktus, a Székesfőváros természettudományi jutalomtételének „*A budapesti melegforrások*” címen beadott tervezet alapján való kidolgozására viszont *dr. Papp Ferenc* okl. középiskolai tanár, műegyetemi adjunktus kapott megbízást.

Adja Isten, hogy az ifjú tudósok feladatuknak teljes sikerrel tudjanak megfelelni s munkájuk révén a műegyetemet is újabb elismerés érhesse.

Ugyanitt említtem még meg, hogy a Kaan Károly nyug. földművelésügyi államtitkár, akadémiai levelező tag által az Akadémia rendelkezésére bocsátott „*Természetvédelem és természeti emlékek*” című munkát egy-egy példányban jutalomképpen Szabó László, Búza László és Farkas Vilmos műegyetemi hallgatók is megkapták.

Az elmúlt tanév folyamán több olyan tanártársunktól kellett megválnunk, akik a korhatárt elérvén, nyugalmaztatásukat kérték.

Igy az elmúlt tanév végén nyugalomba vonult Nagy Károly műegyetemi ny. r. tanár, az I. sz. középítéstani tanszék, dr. Kerpely Kálmán egyetemi ny. r. tanár, a növénytermesztés-tani tanszék, dr. Magyary-Kossa Gyula egyetemi ny. r. tanár, a gyógyszer-tani és méregtani tanszék, és dr. Marek József egyetemi ny. r. tanár, a belorvostani tanszék jeles professzora.

A Műegyetemi Tanács őszinte szomorúsággal vált meg a nevezett tudós tanároktól, akiknek távozásával nagy tudományos értéket lesz kénytelen a műegyetem nélkülözni.

A műegyetemi segéd-tanszemélyzet köréből ugyancsak az elmúlt tanév végén vonult nyugalomba Sinkó Pál a mérnöki és építészmérnöki karhoz tartozó rajzi és tervezési tanszékre beosztott középiskolai tanár is.

Az ő távozásával együtt sajnálattal vettük tudomásul Juhász József a műegyetemre beosztott állami elemi iskolai igazgatónak, a mérnöki és építészmérnöki kar dékáni hivatala vezetőjének a nyugalomba helyezését is, mert mind a ketten sok éven át buzgó igyekezettel, nagy szeretettel és igaz hozzáértéssel szolgálták egyrészt a műegyetemi oktatást, másrészt pedig a műegyetem igazgatásának ügyét.

E távozások bejelentése után örömmel számolok be a műegyetemi tanári karnak arról a kiegészítéséről, amely az elmúlt tanévben történt tanári kinevezések folytán új erővel gyarapította a műegyetemet.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága dr. Stachó Tibor műegyetemi adjunktust, a m. kir. József-műegyetem magántanárát, az I. sz. matematikai tanszékre nyilvános rendkívüli ta-

nárrá, a gépész- és vegyészmérnöki karon *dr. Grosschmid Lajost* a tudományegyetemi közgazdaságtudományi kar nyilvános rendes tanárát a II. sz. matematikai tanszékre egyetemi nyilvános rendes tanárrá, továbbá ugyanazon karon *Vajda Ödön* okl. gépészmérnök, műegyetemi helyettes tanárt a mezőgazdasági ipari tanszékre egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

Örömmel jelentem továbbá, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága *dr. Kotlán Sándor* egyetemi nyilvános rendkívüli tanárt, valamint *dr. Kuntner Róbert* egyetemi nyilvános rendkívüli tanárt, egyetemi nyilvános rendes tanárokká nevezte ki.

Az új költségvetés adta kinevezési lehetőségek folytán a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *dr. König Dénes* műegyetemi címzetes nyilvános rendkívüli és magántanárt intézeti tanárrá, *dr. Plank Jenő* műegyetemi címzetes nyilvános rendkívüli és magántanárt pedig az általános kémiai tanszéken a VII. fizetési osztályba laboratóriumvezetővé nevezte ki.

A műegyetemre beosztott középiskolai tanárok létszáma is gyarapodott, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *Martin Jenő* okl. rajztanárt, a rajzi és tervezési tanszék fizetéstelen adjunktusát középiskolai rendes tanárrá nevezte ki.

Az 1934. évi X. törvénycikkkel a m. kir. József Nádor Műegyetem szervezetében egyesített felsőoktatási intézmények volt magántanárai közül az elmúlt tanévben eddig a következők képesítették műegyetemi magántanárokká: a bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon *dr. Nahoczky Alfonz* m. kir. főmérnök, a „Hőátvitel és hőkihasználás ipari tüzelőberendezésekben“ című, *dr. Verő József* egyetemi adjunktus „A fémek és ötvözetek szövete és szilárdsági tulajdonságai“ című, *dr. vitéz Bokor Rezső* egyetemi adjunktus „A magyarországi szikes és homokos erdőtalajok bakteriológiája, különös tekintettel erdőgazdasági vonatkozásaira“ című és *dr. Magyar Pál* m. kir. erdőmérnök „A szikes talajok növényiszövetkezetei, különös tekintettel fásításukra“ című tárgykörből.

Megemlítem továbbá, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyta a Műegyetemi Tanácsnak azt a határozatát, hogy a közvetlenül a műegyetem átszervezését megelőzőleg megszüntetett városépítési tanszék újbóli felállításáig a tanszék mint városépítési intézet működjék és az intézet

teendőinek ellátásával *Warga László* nyug. műegyetemi ny. r. tanár bízzák meg, továbbá, hogy az átmenetből kifolyólag *Warga László* a mérnöki és építészmérnöki kar, valamint az építészmérnöki osztály ülésein a nyilvános rendes tanárokat megillető tanácskozási és szavazati joggal bírjon.

A néhai Sajó Elemér volt földművelésügyi minisztériumi nyug. miniszteri tanácsos elhalálózása folytán megüresedett mérnöki szigorlati bizottsági kültagsági helyre a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a mérnöki és építészmérnöki kar javaslatára *dr. Benedek József* m. kir. földművelésügyi miniszteri tanácsost nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *Misángyi Ottó* testnevelési főiskolai tanárt a műegyetemi kötelező testnevelés vezetése alól az elmúlt tanév I. félévének végével felmentette, mert Misángyi Ottó kiváló szaktudását más beosztásban kívánta értékesíteni.

A Műegyetemi Tanács a legteljesebb elismeréssel méltányolta *Misángyi Ottónak* a műegyetemi kötelező testnevelés megszervezése körül kifejtett munkásságát s hálásan emlékezik meg arról, hogy Misángyi Ottó a kötelező testnevelést az 1926/27. tanévtől kezdve egységes szellemben mindenkor a Műegyetemi Tanács legteljesebb megalégedésére mintaszerűen vezette.

A műegyetemi Orvosi Rendelőintézet orvosi személyzete is gyarapodott az elmúlt tanévben *dr. Romsauer Tibor* orvos alkalmazásával, aki a sebészeti osztály vezetésével bízott meg.

A kitűnően bevált műegyetemi Orvosi Rendelőintézethez hasonlóan a Műegyetemi Tanács a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon is szervezett Orvosi Rendelőintézetet, amely egyelőre a belgyógyászati és urológiai osztályokra tagozódik s ez osztályokat az elmúlt tanévben *dr. Tóth József* volt soproni kórházi alorvos és *dr. Bognár Tibor* soproni orvos vezették.

A diáksegélyezés egyetemközi szabályozásával kapcsolatban szükségessé válván a diáksegélyezést illetőleg a műegyetemen belül is az egyöntetűség létrehozatala, a Műegyetemi Tanács a mindenkori rektor elnökletével diákjóléti irodát szervezett, amelynek ügyeit az egyes karok részéről a nyil-

vános rendes tanárok közül választott tanárokból alakult tanári bizottság intézi, a Diákjóléti Iroda ügyvezető alelnökét pedig a rektor előterjesztésére a rektori tanács választja meg öt évre.

A Műegyetemi Tanács megszervezte a Diákjóléti Irodának a Sopronban elhelyezett bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon működő bizottságát is.

Ehhez hasonlóan a műegyetem valamennyi karán folyó kötelező testnevelés, valamint a műegyetem különféle ifjúsági sportegyesületei munkájának egységes szellemben való irányítására a Műegyetemi Tanács karközi sportbizottságot alakított, amelynek a mindenkori rektor elnöklete alatt az egyes karok által kijelölt tanárok a tagjai.

A szűkebb értelemben vett kötelező testnevelés tanárelnöki tisztét az elmúlt tanévben *dr. Laky Dezső* egyetemi ny. r. tanár töltötte be.

A nevezett tanár úr azonban e tisztségéről — egyre fokozódó közéleti elfoglaltsága következtében a tanév végével lemondani kényszerült.

Dr. Laky Dezső a műegyetemi kötelező testnevelésnek egységesen történt megszervezését olyan lelkes buzgalommal, annyi hozzáértéssel és tapintattal irányította, amilyen csak az igazán hivatottaknál és az ifjúság igazi barátjainál tapasztalható.

A karközi sportbizottság működésének egységes szellemben való irányítása végett megindultak a munkálatok a Testnevelési Szabályzat megalkotására is.

Megemlítem még, hogy a „Technikus Ebéd“ elnevezésű műegyetemi diákjóléti intézmény tanárelnöke *dr. Misángyi Vilmos* műegyetemi ny. r. tanár az elmúlt tanév elején e tisztségéről lemondván, az említett diákjóléti intézmény további vezetésére a Műegyetemi Tanács *s. Pöschl Imre* műegyetemi ny. r. tanárt kérte fel.

Dr. Misángyi Vilmos a „Technikus Ebéd“-et, a műegyetem e legrégibb és legnagyobb jelentőségű diákjóléti intézményét egy egész lustrumon keresztül az ifjúság iránt érzett nagy szeretettel, hozzáértéssel vezette. Működésének sikerét e diákjóléti intézménynek az utóbbi években tapasztalt fellendülése bizonyítja.

A felsoroltakban összesen 17 különböző tanácsban 58 tanár neve szerepel, s ha ezekhez hozzávesszük a különféle tudományos egyesületeket, amelyekben az egyetemi tanárok irányító szerepet visznek, s az irodalmi és kutató tevékenységet, akkor látjuk, mennyire kultúraellenes és felületes az egyetemi tanárok sine curájáról széles körökben elterjedt nézet.

Minthogy az 1934:X. t.-c. alapján történt átszervezés folytán a műegyetem gondnoki hivatalának gazdasági hivatallá való átalakítása az elmúlt tanévben még nem volt befejezhető, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a műegyetem gazdasági ügyeit irányító gazdasági bizottság, valamint a gazdasági ügyeket ténylegesen intéző gazdasági hivatal átmeneti működésének megkezdhetése végett a gazdasági bizottság részére *ideiglenes ügyrendet*, a gazdasági hivatal részére pedig ideiglenes szervezeti és ügyviteli szabályzatot bocsátott ki.

Öszinte szomorúsággal teszek jelentést azokról a gyász esetekről, amelyek az elmúlt tanévben a műegyetemet érték.

Első helyen *Zelovich Kornél* műegyetemi ny. r. tanárnak, a közlekedésügyi és vasútépítéstani tanszék professzorának s a mérnöki és építésmérnöki kar múlt tanévi dékánjának az 1935. évi április hó 10-én történt elhúnytáról kell megemlékeznem.

Csak most, a halála óta eltelt közel félévi idő múltán tudjuk igazán átérezni azt a pótolhatatlan veszteséget, amely *Zelovich Kornél* halálával a műegyetemet és általában a magyar tudományosságot érte. Univerzális képzettségű, tág látókörű, tudós professzor volt ő s a nemes szívű ember és kartárs mintaképe.

Körünkből, amely neki éltető eleme, szinte második családi otthona volt, örökre eltávozván, a síron túl tartó barátságának olyan meleg érzését hagyta vissza lelkünkben, hogy nemcsak a műegyetem írott annaleseiben, hanem szívünkben is elmúlhatatlanul őrizzük emlékét.

A *Zelovich Kornél* halálával megüresedett mérnöki és építésmérnöki kari dékáni tisztségére az elmúlt tanév hátralévő idejére *Oltay Károly* műegyetemi ny. r. tanár választatott meg.

A műegyetem nyugalombavonult tanárai közül az elmúlt tanévben veszítettük el *Möller Istvánt* és *Asbóth Emilt*.

Möller István a volt m. kir. József-műegyetem középkori építéstani tanszékének, *Asbóth Emil* pedig a gépszerkezettani tanszéknek volt nyugalmazott tanára. Mind a ketten majdnem két évtizeden át lelkes buzgalommal és nagy tudással működtek közre a hazai műszaki felsőoktatás terén s eredményekben gazdag tanári munkásságuk mellett *Möller István* a nagymagyarországi műemlékek feltárásával és helyreállításával, *Asbóth Emil* pedig a világhírű Ganz-gyárnak a magyar gép-
ipar kifejlesztésében és nagygyártételeiben korszakot jelentő munkássága irányításával emléküket alkotásaikban is megörökítették.

Öszinte szomorúsággal említem meg *Sajó Elemér* nyugalmazott földművelésügyi miniszteri tanácsosnak, a műegyetem mérnöki szigorlati bizottsága kültagjának váratlan elhalálózását, amely fájdalmasan érintett mindnyájunkat.

Az elmúlt tanévben húnyt el *dr. Hollendonner Ferenc* okleveles középiskolai rendes és egyetemi magántanár is, aki e minőségében két évtizeden át buzgón működött közre a műegyetemi vegyész-mérnöki oktatásban.

Ugyancsak elhunyt nagy fájdalomkora a volt m. kir. József-műegyetem magántanára *dr. Dengeleghi Fényes Kornél* okleveles gépészmérnök, műszaki doktor, MFTR-felügyelő, aki mint meghívott előadó lelkes és kiváló munkát végzett a műegyetemi oktatás terén.

A múlt tanévben húnyt el *Biddle Károly*, a műegyetem angol nyelvi lektora is, aki a háború utáni mérnökgenerációnak az angol nyelvben való jártasság megszerzésében elismerést érdemlő módon egy évtizeden át volt a segítője.

Az ő elhunytával megüresedett angol nyelvi lektori helyet a Műegyetemi Tanács *K. E. Lawrance* angol nyelvmesterrel, a Pázmány Péter-tudományegyetem lektorával töltötte be.

Az elmúlt tanév végén *dr. Papp Ernő* főorvos, a műegyetemi Orvosi Rendelőintézet vezetője is örökre eltávozott a műegyetemről. Mint az Orvosi Rendelőintézet megszervezője és közel egy évtizeden keresztül buzgó vezetője, az általa annyira szeretett ifjúság, a jövő nemzedék egészségének igazi lelkes őre volt s kiváló szaktudásával és atyai jóindulatával mintaszerűen intézte és vezette az ifjúság egészségügyi védel-

mét és gyógykezelését, s ezzel hazájának is elvülhetetlen szolgálatot tett.

A Műegyetemi Tanács az elmúlt tanévben szeretettel emlékezett meg arról is, hogy *Papp János* miniszteri tanácsos, nyug. MÁV-igazgató, a műegyetem gépészmérnöki szigorlati bizottságának kültagja 50 évvel ezelőtt szerezte meg a bécsi műegyetemen a gépészmérnöki oklevelet, amelyet röviddel azután a volt m. kir. József-műegyetem honosított.

A boroszlói műegyetem a folyó évi június hóban ünnepelvén fennállásának 25. évfordulóját, az ez alkalomból rendezett jubiláris közgyűlésen *Rónai Gyula* okl. gépészmérnök, MÁV. műszaki főtanácsost, aki gépészmérnöki oklevelét annakidején a m. kir. József-műegyetemen szerezte, a vasúttechnika terén kifejtett kiváló tudományos működésének elismerésül, tiszteletbeli műszaki doktorrá avatta.

Örömmel emlékezem meg azokról a kitüntetésekről és előléptetésekről is, amelyekben a műegyetemi igazgatásban közreműködő tisztviselőknek volt részük.

Igy a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a műegyetem gépészs és vegyészmérnöki karának dékáni hivatalában szolgálatot teljesítő *dr. Bendi Nándor* segédtitkárnak az egyetemi titkári címet adományozta.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr pedig a folyó évi június havi kinevezések során a tudományos tisztviselők létszámában a műegyetemen *dr. Szász György* VIII. fizetési osztályú egyetemi alkönyvtárnokot a VII. fizetési osztályba egyetemi könyvtárnokká, *Mádi Antal* X. fizetési osztályú egyetemi könyvtári segédtitkár a IX. fizetési osztályba I. osztályú egyetemi könyvtári segédőrré, *dr. Edvi-Illés Gyula* ösztöndíjas gyakornokot a X. fizetési osztályba egyetemi könyvtári segédőrré, a tudományos és műszaki segéd személyzet létszámában pedig *Rüblein Margit* IX. fizetési osztályú egyetemi könyvtári segédőrt a IX. fizetési osztályba egyetemi könyvtár-tisztté, és végül *Fodor Elemér* budapesti kir. m. Pázmány Péter-tudományegyetemi gazdasági igazgatósági díjnokot a műegyetem tisztviselőinek létszámába gyakornokká nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyta továbbá a műegyetem rektorának azokat az intézkedéseit,

amelyekkel *Lichner József* a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon szolgálatot teljesítő irodafőtiszti címmel és jelleggel felruházott egyetemi irodatisztet, valamint *Vető János* egyetemi irodatisztet IX. fiz. osztályú irodafőtisztekké nevezte ki.

Jelentem, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az 1935/36. tanévre adományozott tudományos ösztöndíjakat a műegyetemen a következők nyerték el:

I. Belföldi kutatási ösztöndíjat nyertek:

800 P összeggel *dr. Tuzson János* okl. gazda, egyetemi gyakornok; 400 P összeggel *dr. Makfalvy Jolán* okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi tanársegéd, *dr. Nagy Zoltán* földtani intézeti szaknapidíjas, *Diószeghy Dániel* okl. vas-kohómérnök, egyetemi tanársegéd, *Kovács Ernő* okl. erdőmérnök, egyetemi tanársegéd, *Pallay Nándor* okl. erdőmérnök, egyetemi tanársegéd, *Szmodics Zoltán* okl. mérnök, *Mészáros László* okl. építész, egyetemi tanársegéd; 300 P összeggel *dr. Papp Ferenc* okl. középiskolai tanár, egyetemi adjunktus, *dr. Földvári Aladár* középiskolai tanár, egyetemi tanársegéd.

II. Külföldi kutatási ösztöndíjat nyertek:

a bécsi Collegium Hungaricumban az egész tanévre *Alaksza Kálmán* és *Szendrői Jenő* okl. építészek; csak az I. félévre *dr. Szepeshelyi Andor* okl. állatorvos, egyetemi adjunktus; a berlini Collegium Hungaricumban az egész tanévre *Schermann Richard* okl. gépészmérnök, meteorológiai intézeti gyakornok, *Gerő Lóránd* okl. gépészmérnök, egyetemi gyakornok, *Palotás László* okl. mérnök, egyetemi tanársegéd; csak az I. félévre *dr. Kádár László* okl. középiskolai tanár, tanársegéd; csak a II. félévre *dr. Szentés Ferenc* okl. kereskedelmi iskolai tanár.

III. Külföldi csereösztöndíjat kaptak:

a Deutscher Akademischer Austauschdienst által felajánlott ösztöndíjakból az egész tanévre *Zimmermann Gusztáv* okl. állatorvos, egyetemi tanársegéd Hannoverba; csak a II. félévre pedig *dr. Pallay Nándor* okl. erdőmérnök.

IV. A Smith Jeremiás-féle ösztöndíjalapítvány jövedelméből

Amerikában végzendő tanulmányok folytatására 4—4000 pengőt kapott *Maurer Gyula* okl. mérnök, *Fényes Iván* okl. gépészmérnök és *Varga László* okl. gépészmérnök.

Ez ösztöndíjakon felül a Szabó J. János által alapított „Szabó Teréz-alapítvány”ból kiadandó két — egyenkint 50 dollár értékű — ösztöndíjat az elmúlt tanévben *Urbán Jenő* és *Lakatos György* IV. éves gépészmérnök-hallgatók nyerték el.

A Gömör László-féle alapítvány kamatjövedelméből az elmúlt tanévben *Pap Jenő* okl. közgazdasági mérnök részesült havi 100 P ösztöndíjban, a gépész- és vegyészmérnöki karhoz tartozó anorganikus kémiai tanszéken folytatott és műszaki doktori szigorlatának előkészítésére szolgáló tanulmányainak támogatása végett.

A Fábrián-féle jutalomdíjat, amely mindig az előző tanévben legkitűnőbbben végzett és oklevelét a naptári év végéig megszerzett hallgatónak adandó, az 1933/34. tanévre *Alaksza Kálmán* okl. építészmérnök nyerte el.

A Horthy Miklós-jutalomdíj, amelynek összege a múlt tanévben is 300 pengőben állapított meg, *Forgó Sándornak*, a gépészmérnöki osztály végzett hallgatójának adományoztatott.

Az elmúlt tanévben a Gerlóczy Gyula-féle alapítványból kiadandó jutalom *Wetzl János* az építészeti osztály IV. éves hallgatójának,

a Kauser Eigel-féle alapítványból kiadandó két szorgalmi díj *Lechner Ödön*, az építészmérnöki osztály I. éves és *Almási László*, a vegyészmérnöki osztály II. éves hallgatójának,

a Stoczek-féle alapítványból kiadandó két jutalomdíj *Báthory János* és *Csuhony Sándor*, a gépészmérnöki osztály végzett hallgatóinak,

a Nagy Virgil-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj *Reichl Antal* az építészmérnöki osztály I. éves hallgatójának,

a Hauszmann Alajos-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj *Pallós György* az építészeti osztály III. éves hallgatójának,

a Horváth Ignác-féle alapítványból kiadandó pályadíj *Párducz Nándor* a gépészmérnöki osztály végzett hallgatójának,

a Szőnyi Paulina-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj *Tusa Barnabás* a vegyész-mérnöki osztály III. éves hallgatójának adományoztatott.

Az Ilosvay—Daday-féle és a Czigler Győző-féle jutalomdíjra kiírt pályázatok az elmúlt tanévben meddők maradtak; viszont a Hauszmann Alajos-féle jutalomdíjra kiírt pályázaton *Szőnyi László* és *Málnai László* III. éves építészek munkássága a szóbanforgó jutalomdíj-alapítvány alapítólevelében körvonalozott követelmények szempontjából szintén elbírálattván, a nevezettek dícséretben részesíttettek.

A Pecz Samu-emlékbizottság által az épületszerkezetek tárgykörében különösen kiváló eredményt elért műegyetemi hallgatók jutalmazására rendelkezésre bocsátott összegből *Pelikán József* és *Weltzl János* IV. éves, valamint *Borsos Károly* és *Tattay György* V. éves építészmérnök-hallgatók részesültek jutalomban.

Hálásan emlékezem meg azokról az adományokról is, amelyekben a műegyetemnek az elmúlt tanévben része volt.

Ezek között első helyen kell megemlítenem azt, hogy *dr. József* kir. herceg, tábornagy úr Ő Fensége a műegyetem átszervezése folytán a műegyetemen létesített bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar részére, a nála már hagyományossá vált és a Műegyetemi Tanács által eddig is mindenkor hódolatteljes hálával tapasztalt nemes bőkezűséggel, remekművű dékáni láncot adományozott.

Ő Fensége ezzel a nagy ősokhöz méltó nagylelkű ládozat-készségével ismét egy széttörhetetlen láncszemmel kovácsolta szorosabbra azt a kapcsolatot, amely a fenséges család és a hazai műszaki felsőoktatás között immár közel egy század éve fennáll.

Az újpesti *Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság* a műegyetemi rádiótechnikai előadás költségeire a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak évi 2500 pengőzt ajánlott fel, amely összeg a rádiótechnikai oktatás és kutatás szükségleteire lesz felhasználható.

A *Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság* a műegyetemi könyvtár számára megvásárolta *dr. Ernszt A. Haussernek* „Handbuch der gesammten Kautschuktechnologie“ cí-

mű kitűnő szakmunkáját s ezáltal a műegyetemi könyvtárt mintegy 360 pengőt kitevő ajándékban részesítette.

A gépész- és vegyész-mérnöki karhoz tartozó I. sz. elektrotechnikai tanszék nagyfeszültségű laboratóriuma felszerelésének szükségessé vált kiegészítéséhez a *Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár Rt.* 6.000, a *Magyar Dunántúli Villamossági Részvénytársaság* 2.500, a *Felten és Guillemaume Kábelgyár Rt.* 2.000, a *Magyar Siemens—Schuckert Művek Villamossági Részvénytársaság* 1.500, a *Zsolnay Vilmos Kerámiai Gyár* 1.000, az *A. E. G. Unio Magyar Villamossági Rt.* 1.000, az *Erőátviteli és Világítási Rt.* 1.000, a *Magyar Általános Kőszénbánya Rt.* 1.000, a *Részvénytársaság Villamos és Közlekedési vállalatok Számára* 5.000, *Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek Igazgatósága* pedig 2.095 pengő adománnyal járult hozzá. A nagylelkű tudományfejlesztő adományaikért fogadják ez alkalommal is a Műegyetemi Tanács hálás köszönetének kifejezését s ugyancsak elismeréssel kell megemlékeznünk v. *Verebély László* professzor úr buzgó ügyszeretetről, aki a fentemlített adományozók figyelmét felkeltette.

Dr. Varsányi Emil műegyetemi c. nyilvános rendkívüli és magántanár viszont a műegyetemi ifjúság anyagi támogatása végett bocsátott 100 pengőt a műegyetem rendelkezésére, amely összegből a mérnöki és építészmérnöki kar két hallgatóját, a gépész- és vegyész-mérnöki karnak pedig öt hallgatóját segítéztük.

A műegyetemi Orvosi Rendelőintézet részére — mint az elmúlt tanévekben is — az 1934/35. tanévben ismét ingyenes gyógykészítményeket ajándékozott a *Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.*, a *Dr. Egger Leó és Egger J. gyógyszer- és vegyészeti cikkek gyára*, a *Chinoín gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára rt.*, a *Dr. Wander gyógy- és tápszergyár rt.*, a *kolozsvári Heinrich József ásvány- és gyógyszappangyár budapesti gyára*, valamint a *Zoltán-féle gyógyszertár*.

Örömmel számolok be arról, hogy a műegyetemi aerodinamikai tanszékkel kapcsolatban létesítendő laboratórium építési ügye is örvendetes módon halad előre, és hogy az említett laboratórium épületét *dr. Kotsis Iván* műegyetemi ny. r.

tanár, műépítész, az épület vasbetonszerkezetét pedig *Menyhárd István* okl. mérnök, műegyetemi tanársegéd tervezi.

Jelentem továbbá, hogy arra a körülményre való tekintettel, hogy a műegyetemnek — eltérőleg a hazai és külföldi egyetemektől — külön címere még nincs, a Műegyetemi Tanács a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnál a műegyetem részére külön címer iránt is előterjesztést tett.

Végezetül örömmel számolok be arról is, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr a hazai egyetemeken és főiskolákon beiratkozott rendes hallgatók részére — akiknek a szülei nem az egyetem, vagy a főiskola székhelyén laknak — évenként háromszor, időhöz való kötöttség nélkül — egy bizonyos, a hallgató által megjelölendő viszonylatban a gyors- és személyvonatokra a távolságra való tekintet nélkül és a szegénység igazolásának mellőzésével, 50%-os utazási kedvezményt engedélyezett, s ez a kedvezmény a most meginduló tanévtől kezdve a hallgatók által már igénybe is vehető.

Mielőtt rektori tisztségem külső jelképeit is ünnepélyesen átadnám az utánam elhivatottnak, jelentem, hogy a most meginduló új tanévre a műegyetem rektorává *dr. Czettler Jenő* egyetemi ny. r. tanár, a mérnöki és építészmérnöki kar dékánjává *dr. Romsauer Lajos* műegyetemi ny. r. tanár, a gépész- és vegyészmérnöki kar dékánjává *dr. Vendl Aladár* műegyetemi ny. r. tanár, a bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjává *dr. Walek Károly* egyetemi ny. r. tanár, a mezőgazdasági és állatorvosi kar dékánjává *dr. Reichenbach Béla* egyetemi ny. r. tanár, a közgazdaságtudományi kar dékánjává pedig *dr. Dengl János* egyetemi ny. r. tanár választott meg, és a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a nevezetteket említett tisztségükben a jövő tanévre megerősítette.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Most, amikor az 1934/35. tanév végeztével a műegyetem kormányzásának irányításától megválok, e helyt is őszinte hálával mondok köszönetet mind a rektori tanács, mind pedig a Műegyetemi Tanács tagjainak, akik felelősségteljes munkámban az elmúlt tanév folyamán olyan nagy megértéssel és mindenkor kész segítséggel támogattak.

Hiszem és remélem, hogy az ő segedelmével együtt közösen végzett munkánknak meg lesz az eredménye és hogy az 1934:X. t.-c. alapján átszervezett műegyetemnek az egy évvel ezelőtti lerakott alapzatára sikerrel raktuk rá a dicsőséges betetőzés felé törekvő falaknak első rétegét.

Végül teljes elismerésemet és megelégedésemet fejezem ki a műegyetem igazgatásában közreműködő tisztviselőknek is azért, hogy a műegyetem átszervezése folytán megváltozott körülmények között is tántoríthatatlanul a hagyományos buzgalommal és megfeszített erővel igyekeztek a feladat megnevelkedésével járó nagyobb munkának eleget tenni.

És bajtársi köszönetet mondok a műegyetem ifjúságának is, amely a már általam vázolt férfias és mintaszerű magatartásával megkönnyítette az első esztendő lebonyolítását. Most pedig átadom a rektori tisztség jelvényét, a műegyetem új rektorának.

Magnifice Rector!

Átadom Magnificentiádnak a díszet, de egyúttal sok gondot és felelősséget is jelentő rektori láncot. Magnificentiád számára könnyű lesz a rektori lánc, mert Magnificentiád egyéniségéből folyik a szeretet az egyetem, az ifjúság, a tudomány és minden nagy magyar érték iránt, amelyekért eddig is munkálkodott. Azzal a szívbeli óhajtással adom át a láncot, hogy fakadjon áldás Magnificentiád rektori működéséből a műegyetem életére.

Éljen a Rektor!

DR. CZETTLER JENŐ 1935/36. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
TANÉVMEGNYITÓ BESZÉDE.

Fenséges Királyi Herceg Urak!

Nagyméltóságú Miniszter Urak!

Méltóságos Prorektor!

Tekintetes Műgyetemi Tanács!

Tisztelt Közgyűlés!

Amidőn a rektori hatalom szimbolumát, nagynevű elődök szerény utóda, aki nem a műszaki, hanem a jogi és államtudományok előképzettségével kerültem e díszes pozícióba, általveszem, mindenekelőtt hálás köszönetet mondok tanártársaimnak, hogy egyhangú bizalmukkal kitüntetni szívesek voltak; hálásan köszönöm a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a tisztemben való megerősítést és a Gondviselés áldó és segítő kezének vezetését és pártfogását kérve, fogadom, hogy elődeim nyomán, e nagytekintélyű intézet tradícióját, szellemét megőrizni, az egyetemet a Tanács bölcs határozatai szerint irányítani, tanártársaimnak bizalmát kollégialis együttműködéssel megtartani és az ifjúság anyagi és szellemi jólétét előmozdítani törekszem.

Hivatali tisztségemben legelső szavam a lelépő Rektor Úrhoz a hála és köszönet szava. Jóvoltából jelen lehettem az elmúlt tanév rektori tanácsának utolsó ülésén, felemelő érzés volt számomra az elismerésnek az a mélyen átértzett megnyilatkozása, amellyel a tanács a lelépő Rektor Úrnak körültekintő, bölcs vezetését megköszönte. Ehhez az új rektori tanács hasonértelmű megnyilatkozását fűzöm. Nekem, mint az újjászervezett egyetem egyik újonnan jött fakultása tagjának, különösen kedves kötelességem, hogy a Prorektor Úrnak az új fakultások köszönetét tolmácsoljam. Ő Magnificentiája, számolva az ország nehéz gazdasági helyzetével, az ezáltal szabott lehetőségek teljes felhasználásával nemcsak a dicső

multú technikai képzést igyekezett nívón tartani, de mindenkor atyai jóindulattal volt az új testvérek érdekei iránt, méltányolta a fúzió folytán szükségessé vált kívánságokat.

Tisztelt Közgyűlés!

Annak a nemes tradíciónak, amely a József-Műegyetem rektorát székfoglalójában vagy tudományszakának haladását, vagy a műegyetemi oktatás célkitűzését tárgyaló előadásra kötelezte, magam is hódolni kívánok. Annál könnyebben tehetem ezt, merthiszen nagynevű elődeim székfoglalóikban a minden egyetemi oktatás kettős célkitűzésének, a tudományos kutatás és az ismeretek terjesztésének indokokkal alátámasztott kifejtésén kívül, a technika és közgazdasági tudás összekapcsolását hangoztatták s ezekben a fejtegetésekben a József-Műegyetem történetének és a megszűnt Királyi Magyar Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar munkakörének olyan összhangzását találok, hogy eddigi tanári munkám, kutató tevékenységem irányvonalától való legcsekélyebb eltérés nélkül kapcsolódhatom az ő gondolatvilágukba. Az én felfogásom, tíz évvel a fúzió előtt, úgy a technikai, mint a gazdasági élet egyéb termelő szellemi erejének szintézisét és egyetemi oktatás útján való fejlesztését jelölte meg a trianoni Magyarország legnagyobb és legsürgősebb feladatának. Több, mint tíz évvel ezelőtt, amidőn a megszűnt közgazdaságtudományi kar rektori hatáskörrel felruházott dékáni tisztjében első doktoravató beszédemet tartottam, utaltam arra, hogy a mi kutató munkánk, a mi tanítási tevékenységünknek sajátos célja a magyar nemzet életlehetőségeit felfokozni egyrészt a szellemtudományok, sőt talán az elméleti természettudományi kutatás mellett ki nem fejlődött, külföldi minták után haladó közgazdasági tudományok önálló fejlesztése által, másrészt, hogy a magyar közvéleményt eltöltsük ezzel a hiányzó tudásadta világszemlélettel s a magyar ifjúságot az állami alkalmaztatás jövedelemelosztó pályáiról a nemzeti vagyont és nemzeti jövedelmet szaporító, önálló pályák felé tereljük. Világszemléletben, tervezésben független vállalkozóosztály nevelése a cél, mely a magyar föld erőforrásait feltárja, hasznosítja, s oly tisztviselők kiképzése, akik közgaz-

dasági világszemléletük alapján megértik és támogatják a gazdasági úttörők erőfeszítéseit.

Ezt a gondolatot reprezentálja több, mint egy évszázada az a sudár fa, amelynek törzsébe az 1934. évi X. t.-c. a mi ifjabb egyetemi fakultásainkat beoltotta. A József Ipartanoda, amely a Pázmány Péter-tudományegyetem filozófiai fakultásához csatolt mérnöki intézettel egyesítve, egyetemünk jogelőde volt, nemcsak műtani, de gazdasági és kereskedelmi osztállyal is rendelkezett és az 1843. évi törvénytervezet szerint, amint ezt néhai Zelovich Kornél megírta: „a Műegyetem célja ifjakat oktatás által kereskedőkké, földmérőkké, erőművészekké, építészekké és gyárosokká kiképezni.“ És jöllehet az 1871-iki reform a kereskedelmi képzést leválasztotta a Műegyetem törzséről, a tanári karnak az volt a felfogása, — aminek Szily államtitkár Úr Ó Excellentiája rektori megnyitó beszédében kifejezést is adott, — hogy minden technikai probléma egyszersmind gazdasági probléma, viszont a gazdasági élet úgy az ipar, mint a földművelés, sőt a kereskedelem terén is telítve van technikai alkotásokkal és problémákkal, s a jövő mérnökének képzésénél igyekezett levonni ennek konzekvenciáit. Boldogulását a technikai szaktudás mellett a gazdasági élet törvényeinek és a közgazdasági tudományoknak ismeretére kívánta építeni s az 1916. évi szervezeti szabályzat az 1914-ben létesített közgazdasági fakultás szervezettel, technikai és közgazdasági szakferfiak kiképzésében állapította meg a műegyetemi oktatás célját.

Ennek a felfogásnak adott kifejezést a prorektor Úr Ó Méltósága az 1934/35. tanévmegnyitó beszédében is, amidőn a nagy nádor és gróf Széchenyi István együttes munkájára utalt, egyetemünk ősenek, a József-Ipartanodának létrehozásában. Beszédének további részében gróf Széchenyi István közgazdasági szervező szerepét, de technikai alkotásait is méltatta, amelyekkel a legnagyobb magyar „nemzetének első tanácsadó mérnöke lett“.

Hálásan köszönjük a prorektor úrnak ezt az emlékezet-felfrissítést. Az egyetemi közgazdaságtudományi kar dékáni láncát gróf Széchenyi István arcképe ékesítette és nekünk, e kar professzorainak, az volt szívünk leghőbb vágya, hogy

e lánc a „Széchenyi István közgazdasági egyetem“ legmagasabb szimbolumává emelkedjék. Széchenyi István terveinek leghatalmasabb pártfogója József nádor volt, leghűségesebb tanácsadója Vásárhelyi Pál mérnök. Az Isteni Gondviselés útmutatása számunkra, hogy azt a munkát, amely Széchenyi hagyatékából reánk vár, a nagy nádor egyetemének auspiciuma alatt, mérnök kollégáinkkal, tanárokkal és tanítványokkal együtt, igyekezzünk megoldani.

A lelépő rektor úr ezeket a feladatokat a Tiszavölgy végleges rendezésében, a tanyakérdésben, az Alföld öntözésének, vízi és szárazföldi úthálózatának kiépítésében, a mezőgazdasági termelés irányításában, a tagosításban, organikus birtokpolitikában, erdősítésben látja.

Nagy örökség az, amelyre jogigényét a volt műegyetem tanára és az új egyetem első rektora bejelentette, s nekem, aki Magyarország egyetlen agrárpolitikai tanszékének vagyok a birtokosa s akinek egész élete pályáját Széchenyi szelleme irányította, kedves kötelességem a technikus agrárpolitikai célkitűzéséhez a közzgazda Széchenyi agrárpolitikáját, pénzügyi, jogi és szociális szempontjait hozzáfűzni s ezek mellett a mezőgazdasági termelés intenzív fejlesztése érdekében a szik- és homokterületek, a szesz-, bőr-, cukor-, malomipar, a természeti kincsek, energiák racionális felhasználásánál segítségül hívni a társfakultások kutatóit.

Mert hitem szerint a nemzetszalád sorsára döntő eme kérdések mikénti megoldása az egyetemek, de különösen a műszaki és gazdaságtudományi egyetem kutató és tanító munkájában van lefektetve. A közzgazdasági tudás és előre látás nélkül megalkotott Párizs-környéki békék a nemzetközi munkamegosztást súlyosan megzavarták és Középeurópa népeit a XVIII. század autarchiára épített, kötött, vagy legalább is irányított merkantilista gazdasági rendjére vetették vissza. Ki csodálkoznék azon, hogy e neomerkantilista rend összes gazdasági és szociális bajai és megoldandó kérdesei újraéledtek.

Igy mostanában a családvédelem, az egyke elleni küzdelem, a magyar faj természetes erőgyarodásának fokozása lett a trianoni Magyarország jövőjének, mondhatnám,

egyetlen vigasztaló reménye. Szép és dicsérendő célkitűzés, feltámadás a nemzet számára akkor, ha gondoskodni is tudunk az új generáció megélhetéséről, de szociális forradalmak melegágya, ha a termelési erők racionális fejlesztése nem tart lépést a népszaporasággal. Mert ne feledjük, hogy a merkantilista rendszer népszaporasági rendszabályainak velejárója volt a népélelmezésről való gondoskodás is, részint gyarmatszerzés, hódítás, részint a belföldi termelés reformja által. És ne feledjük, hogy Magyarország területének egy négyzetkilométerén ma 95 magyarnak kell megélnie. E tekintetben ötödik helyen állunk Európában, gyarmatok, tenger, természeti kincsek nélkül szűkölködő agrárországban, ahol a megzavart világgazdasági kapcsolatok mellett, autarchiára berendezett szomszédok közt, a kivándorlás biztosítószépe nélkül kell keresni a nemzetcsalád mindennapi kenyerét, a jövő generáció felnevelésének fedezeti alapját. Nekünk számolnunk kell a magyar föld adottságaival, szélsőséges klímájával, a költő fantáziájában tejjel-mézzel folyónak jelzett, valójában pedig nagyobbik részben csökkent termőképességű talajával, számolni kell a fogyasztási centrumok kis számával s így a piaci értékesítés nehézségeivel, egy nagy ország igényeihez szabott közlekedési rendszer racionális átalakításának parancsoló szükségszerűségével, iparunk, ipari fogyasztóképességünk fejlesztésének kategorikus imperatívuszával és nemzetünk minden alkotni vágyó és alkotásra képes erejét össze kell fogni, hogy a nemzet jövőjét jelentő több magyar számára több kenyeret, több munkaalkalmat biztosíthassunk.

Kiinduló pontunk más nem lehet, mint Széchenyié. A magyar föld az, amelyen élnünk és halnunk kell, a magyar föld az, amelynek termése, és amelynek termelési eredménye kell, hogy nemcsak az agrárnépességet, de a magyar ipart, kereskedelmet elartsa és a magyar kulturfölellyt biztosítsa. A föld a nemzeté, nem egyszerű tőke, hanem megélhetési forrás, amely egyéni tulajdonban is a nemzetcsalád érdekében kezelendő. Ember és föld nélkül nincs ország, tehát mindkettőt istápolni az állam jól felfogott érdeke.

Amily egyszerű ez a tétel, oly nehéz annak gyakorlati megvalósítása.

Mezőgazdasági többtermelés legyen az csupán, mint a liberális gazdasági rend szabadkereskedelmi iránya gondolta? Ennek a darabokra tört világpiac állja útját.

Szükségletkielégítést célzó, irányított többtermelés legyen, amint a kötött gazdálkodás hívei a primitív családi gazdaság, vagy a nemzetcsalád ellátási szempontjából hangsúlyozzák?

Mindez könnyű addig, amíg az új berendezkedés hiányzó tökeszükséglete, a velejáró átmeneti élelmiszer- vagy kereset-hiány és az ország lakosságának magasabb életnívója, mint komponens nem érvényesül és a csökkenő földhozadék törvénye a népszaporasággal szöges ellentétbe nem kerül.

Birtokreform, hitelrendezés, az értékesítés szervezése addig csak jelszó, amíg a megvalósítás mérnöki terve és közgazdasági kalkulációja el nem készül, amely nemcsak a jelen pillanat szükségleteit, de a múlt tehetetlenségi nyomatékát és a jövő fejlődés előrelátható röppályáját is hozzávetőlegesen tisztázza. Még az egyes termelési ágak intenzitásának fokozása is csak a termelési irányok és azok határainak megállapítása alapján lehetséges, pedig minő egyszerű feladat ez az egész magyar közgazdasági élet harmonikus s így igazi stabilitást és eredményt ígérő fejlesztése mellett. Vajjon hányan sejtik ezt hazánkban, akik jóakarattal telve, sorsdöntő kérdések malomköveit hengergetik?

Milyen egyszerűnek vélnek komplikált problémákat!

Hányan emlegetik a *mezőgazdasági kisüzem és nagyüzem kérdését* anélkül, hogy az ország súlyos gazdasági helyzetében eszükbe jutna az újabb agrárirodalom, Olaszország, Németország, sőt a Szovjet gyakorlati gazdasági politikájának az a vezérelve, hogy ma minden birtokkategória létjogosultságát a maximális termelési erő kifejtés lehetősége határozza meg. Ha valamikor, most fokozottan érvényesül az a szociálökonomiai igazság, hogy az ország földje és annak termelése nemcsak a tulajdonosé és azoké, akik foglalkozásuk szerint a mezőgazdasági munkához kapcsolódnak, mert abból közvetlenül, vagy közvetve az egész nemzetcsaládnak kell megélnie.

Elméletileg lehetséges egy ország mezőgazdasági termelését egészen kis, életigénynélküli, csupán az első és másod-

rangú szükségletek nívóján mozgó családi üzemekre bontani, amelyek ipari szükségletük legnagyobb részét háziiparszerűleg állítják elő és egyedüli problémájuk a generációkon keresztül növekedő család élelmezése és az utódok primitív felnevelése. Ez a célkitűzés azonban régi kultúrterületeken, ahol a városi és ipari fejlődés s az ezeken felépült műveltség bizonyos, le nem bontható intézményeket létesített, alig valószínűsíthető meg nagyobb szociális rázkódás és gazdasági krízisek nélkül. A társadalmi munkamegosztás, az államélet különböző szerveinek kiépítettsége stb., stb. megkövetelik az állam mezőgazdaságilag hasznosított területének minél több értéket produkáló használatát. Tudjuk azt, hogy nagyobb üzemekből kisebb üzemeket a gazdasági fejlődés természetes menete organikusan alakít, hiszen évszázadok alatt a népesedés és vele kapcsolatban az intenzitás emelkedése a nagyüzemek átlagos területét ezer hektárról száz hektárig szállította le. Hogy ezt a folyamatot a mai bizonytalan és változó gazdasági viszonyok között kell-e és lehet-e mesterségesen gyorsítani, az csak komoly és alapos számítások eredménye lehet, amelynél nemcsak a jelen, de a jövő szempontjai is figyelembe veendőek. Egy nemzedék könnyebb megélhetéséért ugyanis már néhány évtized után a gazdasági életbe lépő és megélhetést követelő új nemzedékek munkalehetőségét nem szabad kockáztatni. Ezért nem közömbös annak pontos mérése, hogy melyik birtokkategória mennyit termel és termelhet, és hogy ennek következtében marad-e fölöslege a belföldi piac számára és csereanyaga a külföldről beszerzendő nyersanyag vásárlására. Nem közömbös az sem, hogy melyik birtokkategória mennyi embert tart el közvetlenül és közvetve. Tehát a kis- és nagyüzem magán- és közzgazdasági helyzetének, eredményeinek minden mozzanatát precíziós mérlegre kell tenni.

Agrárállam, vagy iparállam?

Mennyi harc folyt e két eltérő organizáció fölött. A Párizs-környéki békék és a világháború mennyire igazolta Mélinet, hogy egészséges agrárfejlődés nélkül létesített nagyipar melegházi növény, amely a világválság első dércsípésétől elpusztul. Viszont az olyan ország, amelynek mezőgazdái nem látják be, hogy a bizonytalan külföldi piac soha nem

adhat olyan stabilitást üzemterveiknek, jövedelmezőségi számításaiknak, mint a hazai ipar nyersanyagszükséglete és munkásainak fogyasztóképessége, minden természeti gazdagsága ellenére sem tud gyarmati helyzetéből szabadulni. A piac számára való termelés figyelmet érdemel az ipari országokban éppúgy, mint a kivitelre utalt agrárországokban. Az ipari fejlődés, amely nagyobb eltartási kapacitásával a mezőgazdaság népfölöslegének elhelyezkedést és a jövő generációnak biztosabb megélhetést jelent, épügy alátámasztandó a hazai mezőgazdaság többtermelésével, mint az agrárországok exportja, amely lehetővé teszi egyrészt a nyersanyagbeszerzést a hazai ipar, vagy a belföldön nem termelt cikkek beszerzését a hazai fogyasztás számára.

A *munkanélküliség* nagy problémájának mezőgazdasági vonatkozásait sem lehet kizárólag és állandóan az ellátási gazdaságokra való áttéréssel megoldani. Igaz, hogy egyes országokban, ahol elegendő földterület áll rendelkezésre, gyorsított birtokreformmal a nagybirtok szántóföldi és réti birtokállományának határáig lehet a munkások momentán munkaalalmát és elhelyezkedését földosztás révén is biztosítani, lelkiismeretesen mérlegelendő azonban az a szempont is, hogy ez a reform a nagybirtok magasabb produktivitásának felső határáig terjedőleg nem lassítaná-e a városi és ipari fejlődést és ezenkívül figyelembe kell venni e megoldásnak azokat a közgazdasági nehézségeit, amelyek minden új berendezkedésnek álló és forgó tőkében való szükségletével, az új üzemek meggyökereztetésének néhány évre kiterjedő költségeivel kapcsolatosak.

A munkanélküliségnek birtokreform útján való megoldása a háború utáni Európa tökeszegénysége, a bizonytalan piac, belső és külső értékesítési nehézségek miatt a szociális kérdés megoldásának legnehezebben járható útját jelenti. A lassú terméshozás és a várható népszaporodás egybevetése alapján esztendőkre kiszámítható az a kritikus pillanat, amikor az ipari termelés munkaalalmainak fejlesztése nélkül, szociális forradalomba kerülne a háztartási gazdaság túlnyomó rendszerére felépített ország. Ennek a generációnak a legsúlyosabb gazdasági helyzettel kell megküzdenie, olyan terheket kell vállalnia a múlt hibáiért, amelyek megfontolás

tárgyává kell, hogy tegyenek minden változást, amely hitel-igénybevétellel, tőkeelvonással, produktivitáscsökkentéssel, stb. kapcsolatos és aminek következtében, hacsak néhány évre is, megakadhat a tőkeképződés, hiányos lehet az élelmi-szer-ellátás, növekedhet az eladósodás.

Agrárvonatkozásban a *kereskedelem* hasznosságáról, vagy felesleges voltáról is sok szó esik. Kétségtelen, hogy a forgalomba kerülő javak mennyisége határozza meg nemcsak a kereskedőosztály boldogulását, de azt is, hogy a kereskedelem más termelési ágak jövedelmi viszonyaival arányosan fejlődik-e. Ha a kereskedelem új piacokat, új vevőket tud a mezőgazdaság és ipar számára biztosítani, maga termeli a kenyeret, amelyben részesedik, viszont, ha elbürokratizálódik, közreműködését a többi termelési ágak fölöslegesnek, a nemzeti jövedelemben való részesedését méltánytalanak fogják érezni. Egy bizonyos, hogy a mezőgazdaság intenzitásának fokozása az értékesítési lehetőségekkel arányban nő, s ebben adva van a hazai kereskedelem munka-programmja.

Itt van a *kulturiólény* sokat emlegetett kérdése is. Mit tagadnánk, hogy „a föld azé, aki dolgozza“, a munkamegosztás minimumával kitervezett családi üzem követelése, lényegében véve a primitív kulturállapotok iránti nosztalgiával teljes. Az őszintébbek úrgyűlölete, a naivabbak, vagy ravaszabbak panasza a hivatalok szaporítása és az ország közterheinek szaporodása fölött, bizonyos mértékig annak az egyoldalú fejlődésnek következménye, amely a szellemi kutatómunkát nem tudta beállítani úgy mezőgazdasági, mint ipari, technikai és közgazdasági vonatkozásaiban a nemzet-család jobb ellátásának szolgálatába. Ne értsenek félre. Ez nem annyit jelent, mintha a szellemtudományokkal foglalkozók munkáját lekicsinyelném, kevésbé értékesnek tartanám, de amint a természet a maga vegyületeiben az elemek bizonyos arányát engedi csak meg, akként a kenyértermelők és a kenyérmegosztók szellemi munkás-csoportjainak arányszámánál is a természet bölcs rendelkezései megszívlelendők volnának.

De ki határozza meg ezt az arányszámot? Ki tud precíz választ adni az előbbi és ehhez hasonló problémák határkér-

déseire? Hiszen ezek sokkal hevesebb harcok előidézői, mint az elvi állásfoglalás.

Lehet, hogy egyoldalúnak fognak tartani, amikor mindennél, a nemzetre sorsdöntő kérdésnél geocentrikus kiindulópontot veszek fel, de mentségemre szolgáljon, hogy 30 éves tanári pályámon kutatásaim középpontja mindig a magyar föld sorsa volt, de az is mentségemül szolgáljon, hogy soha e problémát egyoldalúan nem vizsgáltam, a mezőgazdaságot soha másnak, mint a magyar nemzetcsalád megélhetési alapjának nem tekintettem.

A magyar mezőgazdasági termelést kötelességünk a népelelmezés, az ipari fejlődés, a külföldi értékesítés lehetőségeinek végső határáig fejleszteni. Összetett munka ez, amely nem merül ki a jobb üzemterv, mélyebb szántás, vetőmag- és állatnemesítés kérdéseiben, számításba kell venni nemcsak a birtokmegosztást, de az üzemrendszereket, a birtokkezelés mikéntjét (saját, vagy bérleti kezelés), a munkaalkotmányt, azt, hogy családi gazdaságban vagy piac számára és milyen üzemkategóriákban termel a gazdák nagyobb százaléka; mennyiben függ a birtoknagyság a természettől (talaj, klíma, stb.), a segédeszközök költségeitől, a munkabérektől, közszolgáltatásoktól, a terményáraktól, stb., stb. Minő befolyással van a birtok- és talajérték a terményárakra és az intenzitásra, minő a termelési költség és a tiszta jövedelem a különböző birtokkategóriáknál és a különböző művelési ágaknál, s hogy milyen visszahatása van ennek a rentabilitásra, birtokmegosztásra, stb., stb.

Vizsgálódásainknál, a mezőgazdasági termelés szerves fejlesztésének nagy munkájánál, segítségül kell hívni a mezőgazdasági ipar technikusait, a kulturmérnököket, az agrokémikust, a magasépítészet, az erdészet, sőt a kohó- és bányamérnökök munkáját is, nem szólva az állategészségügy szakembereiről, akik a nemzeti vagyon jelentékeny részét oltalmazzák. Minthogy pedig az összes gazdasági cselekvések az államélet keretében folynak le, legszorosabb összefüggésben az állam hatalmi és gazdasági helyzetével, ez a körülmény s az állam gazdasági helyzete erősen számbaveendő tényező. Viszont az agrárpolitika, az ország összes

mezőgazdasági erőinek gazdasági és szociális fejlesztésével foglalkozó tudomány, ismervén a mezőgazda és a mezőgazdaság individuális jellegét, a mindenható állam beavatkozásának korlátaira s az egyéni szabadság termésképző erejére is kell, hogy nyomatékosan ráutaljon. Éppen ezért az agrárpolitikai kutatás nem állhat meg a jelenségek konstatálásánál, leírásánál, kritikájánál, de az állam összlakosságának érdekében kell, hogy javaslatokat tegyen a föld termőképessége, a termelés intenzitásának, érték- és munkaalkalom teremtésének érdekében, hogy a mezőgazdasági termelő osztályon keresztül az egész nemzetcsalád vitalitását, fennmaradásának néperőben és élelmiszerbőségben rejlő alapját fokozza. De a mezőgazda az utóbbi évek konjunkturaváltozásaiból megtanulhatta, hogy évtizedekre megállapított tervek merev érvényesítése sokszor több kárt okoz, mint a vis inerciae konzervatív vonalvezetése. A mezőgazdaság eredményes fejlesztése és fejlődése tehát adottságok gyors mérlegetlésén fordul meg, azért ennek az összmunkának nemcsak tervszerűnek, de folyamatosnak és állandónak kell lennie. Ezt célozza az a kutató intézet, amelyet a mezőgazdasági viszonyok állandó megfigyelése érdekében, amerikai és német mintákra, de magyar elgondolással, ez év folyamán szándékozunk felállítani, nemcsak az agrártudományok gyarapítása érdekében, de pedagógiai célkitűzéssel részint hallgatóink, részint a közvélemény nevelése érdekében. Mert amint ma Európa egyik legkiválóbb agrárpolitikusa, Aereboe kifejtette, sem a gazdának, sem az agrárpolitikuskának nem elég a mezőgazdasági szaktudás, hanem ismernie kell a közgazdasági élet és a közgazdasági politika egész területét, a piackutatás, a kereskedelmi szokványok, a vám- és valutapolitika, a hitelügy stb. vonatkozásait, de vice versa kívánatos, hogy a közgazdasági élet más tereken dolgozó munkásai és a kormányzat is e jelenségekről állandóan tájékozva legyen s a maga munkáját, amely a tőkeelosztáson és a közhatalmi irányításon keresztül a gazdasági élet egyetemes fejlődését determinálja, ahhoz szabja.

Nem lehet az agrárpolitikus feladata iparfejlesztési vagy általános hitelügyi irányvonalat húzni, de a mezőgazdaság fejlesztésének általános feltételei közül ezek kikapcsolhatók

nem lévén, engedjék meg, hogy e kérdés néhány agrár-szempontra felhívjam nagybecsű figyelmüket.

Milyen irányban fejlesszük iparunkat? Szerény véleményem szerint, amely hajlamos az ellenérvek meghallgatására, ezt elsősorban az őstermelés nyersanyagszolgáltató képessége és annak az 57% kereső mezőgazdasági népességnek fogyasztási képessége és vásárlóereje mutatja, amely a mezőgazdaságból él. Ennek szükséglete, ha kevesebb és primitívebb is, mint a népesség másik 43%-áé, egységesebb, állandóbb és a külföldi iparcikkek versenyével szemben vámok nélkül is védettebb. Az ipari kalkuláció sem terjed 100% biztonságig, az a latitüd, amely a népesség további 43%-ának kvalifikáltabb fogyasztásában rejlik, becses tartalék arra az esetre, ha az exportra számító ipar a kiviteli államok autarchikus iparfejlesztése miatt piacát veszítené.

A hitelélet irányításánál is, a biztonságon kívül, a prius kérdése döntő. Felfogható ez úgy is, hogy odairányítandó a tőke, ahol az gyorsabban forog, de úgy is, hogy odairányíttassék, ahonnan minél több magyar ember keresete és a tőke számára újabb elhelyezési lehetőség várható. Merem állítani, hogy a legújabb magyar hitelpolitika csak a mezőgazdasági vállalkozás legprimitívebb formáira: a földvásárlásra és az eladósodott gazda éterinjekcióira gondolt, de a többtermelés nagy kérdései, talán a tőkének az iparfejlesztéssel kapcsolatos elfoglaltsága, talán a kérdés üzletkötésre nem elegendő előkészítettsége miatt kevés figyelemben részesültek. Új Széchenyre volna szükség, aki pénzembereinknek megmagyarázná, hogy a hitel a mezőgazdasági többtermelés és így egész gazdasági életünk stabilitásának *conditio sine qua non*-ja.

Természetesen ehhez a nagy reformműhöz kommentárt a magyar közigazgatás vezető embereinek kellene írniok, megnyugtatóan a pénzéért aggódó tőkést, hogy az adós kötelezettségeinek teljesítése alól egykönnyen ki nem bújhatik, és hogy az állam közlekedési, adó- és vámpolitikája is alá fogja támasztani az adós fizetőképességét.

A prorektor úr tanévmegnyitó beszédében meggyőzően utalt Széchenyi nemzetépítő munkájának legnagyobb akadályára: kora közgazdaságilag tájékozatlan kormányzatára és a hasonlóan ignoráns közvélemény által támasztott nehézsé-

gekre. Ebből a mára nézve azt a tanulságot vonta le, hogyha élni akarunk, a magyar középosztály mentalitásának át kell alakulnia, a fiatal generációnak a gazdasági problémák megértéséhez szükséges ismeretekkel kell az egyetemről távoznia és egymás munkáját akár technikai, akár jogi, akár mezőgazdasági természetű, megbecsülnie.

Nagyon örülök, hogy közvetlen elődöm felfogásához e tekintetben is kapcsolódhatom és egyetemünk irányításának kontinuitásához az új fakultások munkaprogrammjával is hozzájárulhatok. A közgazdaságtudományi kar első doktorrá avatása alkalmából tartott ünnepi beszédemben a különböző termelési ágak vezetőinek kiképzésénél a következőkre hívtam fel a hallgatóság figyelmét:

„Ne felejtjük, hogy az ország mai súlyos helyzetében, a gazdasági élet nehéz kenyérharcai közepette, külön-külön utakon nem járhatnak az újjáépítés munkásai, nehogy ezek az utak a kitűzött cél elérése előtt keresztezzék egymást, nehogy az érdekellentétek az egyes termelő osztályok között időnap előtt kiélesedjenek, amikor pedig minden erő összefogására van szükség. A magyar gazdának szüksége van a magyar kereskedő piacteremtő munkájára, hogy Tokaj aransárga nedűjét sárga aranyra válthassa fel, a magyar kereskedőnek viszont tudnia kell, hogy egzisztenciájának bázisa, a magyar pénz ércfedezete, az Alföld síkjain és a Hegyvidék lankáin terem, a magyar gyárnak meg kell értenie, hogy iparának nyersanyagát legolcsóbban mégis csak az termeli, aki az ipari termékeket tőle minden vámsikanéria nélkül, idebenn vásárolja meg, még akkor is, ha egy-két fillérrel drágább volna, mint a külföld, mert amit mint vevő kiad, megnyeri mint eladó. Annak a magyar pénzembernek nemcsak sejteni, de a hitvalló fanatizmusával kell tudnia és éreznie, hogy az egy-két százalék kamatnyereségnél sokkal biztosabb bázisa a hitelügy fejlődésének a termelési problémákban jártas, haladni vágyó gazda, az új gazdasági formákat teremtő iparos, az új gazdasági utakat kikémlelő kereskedő elsokasítása, talpraállítása, mert az egy esetre kötött üzlet, bármily nagy nyereséggel zárul is, sohasem pótolja a kis és nagy intézeteket fenntartó, éltető és fejlesztő állandó összeköttetéseket. És betetőzésül a magyar állam közigazga-

tásának jövőendő vezetői és munkatársai már az iskola padjain, az összes termelési ágak disciplináiból tanulják meg, hogy az államkincstárnak s az államháztartás rendezettségének fundamentuma az állampolgárok gazdasági tevékenységének megalapozottsága.“

A különböző termelési ágak munkásainak együttes nevelésére vonatkozólag ugyanekkor elmondott szavaim helyett pedig Szily államtitkár úr Ó Excellenciájának miniszteri biztos beiktató beszédét idézem, hogy a felfogás és célkitűzés egységét bizonyítsam: „Szükséges, hogy azok, akik gazdasági és műszaki pályára készülnek, egymás szomszédságában, egyazon egyetemen tanuljanak, ahol a szorosan vett szaktudományukon kívül megtanulják a másik vonatkozásból is a leglényegesebb elemeket és áttekintéseket és megtanulják egymás munkáját és leendő hivatását kölcsönösen megismerni és megbecsülni, és a tanárok is egymásra való kölcsönhatással tudományos kutatásaikban az élet nagy problémáira kiterjeszkedhessenek.“

Kedves fiatal barátaim!

A műszaki és gazdaságtudományi egyetem kettős célja: hogy kutató munkájával a nemzetcsalád kenyérének szaporítását szolgálja, és hogy e célra benneteket, a gazdasági kultúra szervezőit, az ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi termelő munkának irányítóit, szaktudásban, közgazdasági látókörben a nemzet nagy sorskérdéseinek biztos kalauzaivá neveljen. Alkotó magyarokat kívánunk nevelni, akik maguk és az egész nemzet számára a több-kenyér problémáját megoldani hivatottak. Mi nemcsak a meglévő nemzeti vagyon és jövedelem helyes adminisztrációjára, de elsősorban a szabad vállalkozásra nevelünk benneteket, hogy kutatásaitokkal, tudásotokkal, vasakaratókkal az ország határain belül és kívül ne csak a magyar névnek, de a magyar élniakarásnak is becsületet és anyagi bázist szereztek. Az a nehéz küzdelem, amelyet ma a szülőknek a ti neveltetétekért, nektek az elhelyezkedésért vívnotok kell, az egyetemi évek sok nélkülözése, kétség és reménység közötti hánykódása acélozza meg lelketeket a fokozott munkára. Ti egy szegény, porba-sujtott nemzet fiai vagytok és ennek a nemzetnek jövőjét az

determinálja, tud-e intelligenciájának színe-virága önerejéből talpraállni, mert akkor a nemzet is visszanyeri életerejét. A mi tanulóveink intelmét, hogy „mindenki a maga szerencséjének a kovácsa“, nektek úgy kell formuláznotok: nemcsak a saját, de a magyar nemzet szerencséjének is ti vagytok a kovácsai.

Akit a József nádor egyetem falai közé hozott hivatása, érezze ennek az elhivatásnak súlyát. Szerezze meg szorgalmas munkájával, fokozott erőfeszítésével azt az ismeretmennyiséget, amely nemcsak pályájának, de a magyar mérnök, közgazda, mezőgazda, állatorvos boldogulásának, gondal tetézt munkájának előfeltétele. Mi, a ti tanáraitok, ugyanannak az alkotó munkának, amely reátok vár, elhivatott kutatói, atyai szeretettel vezérlünk célotokhoz, hiszen bennetek látjuk a mi munkánk folytatóit, a nemzet gazdasági életerejének aktiv tényezőit. Mi szeretettel igyekszünk szociális bajaitokon is könnyíteni, de töletek is bizalmat, fegyelmet és mindenekfölött komoly munkát kérünk és várunk. Sub pondere crescit palma! A trianoni magyar sors ne neveljen cserjéket, de kemény tölgyeket, égbenyúló fenyőket.

A magyarok Istenének bőséges áldását kérve a mi közös munkánkra és alma materünkre, az 1935/36. tanévet megnyitottnak nyilvánítom.

II.

A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KARNAK

SOPRONBAN AZ 1935. ÉVI OKTÓBER HÓ 20-ÁN KÜLÖN
MEGTARTOTT TANÉVMEGNYITÓ ÜNNEPÉLYÉN MONDOTT

BESZÉDEK

1.

DR. CZETTLER JENŐ RECTOR MAGNIFICUS
MEGNYITÓ BESZÉDE

2.

DR. WALEK KÁROLYNAK, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR
DÉKÁNJÁNAK
SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE

1.

DR. CZETTLER JENŐ RECTOR MAGNIFICUS
MEGNYITÓ BESZÉDE.

Méltóságos Dékán Úr!

Tekintetes Tanári Kar!

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Miután a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem folyó évi október hó 2-án tartott tanévnyitói közgyűlésén mind a magam, mind a műegyetem fakultásainak dékánjai e tanévre szóló megbízatásuk jelvényeit és tisztségüket átvették, nagy örömmel szolgál, hogy a volt M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola ősi tradícióinak megfelelően a főiskola jogutódjaként működő bányakohó- és erdőmérnöki karnak a tanév megkezdésével eme szép ünnepélyét megnyithatom.

Mély tisztelettel köszöntöm a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviselőjében megjelent dr. Fülei-Szántó Endre miniszteri tanácsos urat, a pécsi M. Kir. Erzsébet-tudományegyetem képviselőjében megjelent dr. Deák János prodeán urat, tisztelettel üdvözlöm dr. Gévai-Wolf Lajos urat, Sopron vármegye alispánját, dr. Sopronyi-Thurner Mihály urat, Sopron város polgármesterét, Papp Kálmán városplébános, felsőházi tag urat, a róm. kat. egyház képviselőjét, dr. Zirmann Lajos kormányfőtanácsos urat, az evangélikus egyház képviselőjét, Maller Kálmán lelkész urat, a református egyház képviselőjét, a katonai helyőrség itt megjelent tagjait, a M. Kir. Rákóczi Ferenc Reáliskolai Nevelőintézet képviselőjében megjelent vitéz Kisfaludy József őrnagy urat és vitéz Bokor Ignác százados urat, a Budapesti Mérnöki Kamara képviselőjében megjelent Heinrich Viktor m. kir. bányai főtanácsos urat és Emmert Géza igazgató urat, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület képviselőjében meg-

jelent Roth Flóris bányaügyi főtanácsos, bányaigazgató, elnök urat, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat, a soproni Kir. Törvényszék, a M. Kir. Pénzügyigazgatóság, a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút, a Rendőrkapitányság, valamennyi állami hivatal és hatóság itt megjelent képviselőit, a helybeli középiskolákat, társadalmi intézményeket és Sopron város társadalmának mindazon tagjait, akik megjelenésükkel jelét adták Karunk iránti érdeklődésüknek. Üdvözlöm a Kar tanári karát, adjunktusait, tanársegédeit és személyzetét, s üdvözlöm karunk ifjúságát.

Van szerencsém bejelenteni, hogy a Kart írásban üdvözölték és távolmaradásukat kimentették:

dr. József kir. herceg Tábornagy Úr Ó Fensége,

dr. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter úr,

dr. Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter úr,

kányai Kánya Kálmán külügyminiszter úr,

dr. Oswald István a kir. Kúria elnöke,

a m. kir. Ferenc József-tudományegyetem rektora,

a m. kir. Tisza István-tudományegyetem rektora,

vitéz Simon Elemér nyug. főispán, a Magyar Vöröskereszt elnöke.

Fölkérem dr. Walek Károly dékán úr Ó Méltóságát székfoglaló beszédének megtartására.

2.

DR. WALEK KÁROLYNAK, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐ-
MÉRNÖKI KAR DÉKÁNJÁNAK SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

Magnifice Rector!

Mélyen tisztelt Közönség!

Amikor e székéből — mint műegyetemünk bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának idei dékánja — első ízben van szerencsém szólani, az egyetemi úzushoz híven legyen szabad szak tárgyat, a mennyiségtant illetőleg egy-két gondolatot röviden érintenem, amely gondolatok a laikus közönségben a matematika említésére ébredni szoktak és amelyekre ennek az általánosan félreismert tudományágnak a képviselői válaszolni nemcsak jogosultak, de kötelesek is.

Mert annak dacára, hogy a matematika egyike a legrégebb tudományoknak, amely 6000 éves tisztos multra tekinthet vissza, s amelynek művelői közül Pythagoras, Archimedes, Leibnitz, Newton, Bólyai s annyi másnak a neve közzsájon forog — mégis az e lángelmék hírének és dicsőségének alapját képező ismeretvilág a társadalom alsó rétegeiben, de igen gyakran a szellemileg előkelő osztályokban is idegenkedő érzéssel találkozik — és amelyet általában népszerűtlenség vesz körül.

Különösen szembeszökő ez a mostoha elbánás, ha azt az emberi tudás egyéb ágazatainak közmegebecsülésével hasonlítjuk össze s azt látjuk, hogy pl. a természettudományok, a történelem, a nemzetgazdaságtan, a technika tárgyait milyen élénk érdeklődés, haladásukat milyen közlekedés kíséri, megállapításaikban az elméleti és gyakorlati ember egyaránt mekkora élvezettel gyönyörködik és irodalmi termékeik milyen nagy kelendőségnek örvendenek.

Vajjon mi az oka a mathezis elszigeteltségének? Miért nincsen nagyobb számú lelkes barátja a szakemberek szűk határán túl? S vannak-e méltánylandó körülmények, amelyek

a vele szemben tanusított közönynek, sőt mondhatni ellenséges indulatnak magyarázatául szolgálhatnak?

Mindenekelőtt állapítsuk meg: hogy habár a matematika — a legalsó fokán — a mindennapi gazdasági élet lebonyolításának nélkülözhetetlen szellemi eszköze, s noha pl. a trigonometria, a logaritmus, az egyenletek szabályainak ismerete nélkül a technikai kérdések megfejtése el sem képzelhető, — mégis be kell vallani, hogy a matematika felsőbb mennyiség-tani része ilyen gyakorlati problémák szempontjából aránylag kis terjedelemben használható s túlnyomólag elvont spekulációkból áll. Már pedig az átlagember gondolatvilágának közép-pontjában a különböző emberi érdekek állanak s mindazt, ami ezen az érdekhálózaton kívül esik, figyelemre nem méltatja. Ennek a megállapításnak ellentmondani látszik pl. a teológia, a filozófia, az asztronómia iránt mutatkozó érdeklődés, amely tudományok szintén az absztrakt világból merítik tárgyaikat, az emberi érdeket, az önösséget azonban a háttérben bizonyos finomabb árnyalatokkal itt is megtaláljuk. Mert létezik-e fontosabb kérdés az Istenhez való viszonyunk megismerésénél, amely nélkül a lélek örökös nyugtalanságban tévelyeg? E bizonytalanságba csak a hittudomány vetit fényt és vigasztalást. Nem közömbösek a bölcselet tanításai sem, mert általuk nyerünk bepillantást önmagunk és embertársaink belső világába, s ez ismereteink alapján épül fel társadalmi kapcsolataink célszerű berendezése. Ami pedig az asztronómiát illeti, nagyon valószínű, hogy ebben az irányban is az a remény táplálja a nagyközönség érdeklődését, hogy talán más égitesteken is vannak eszes lények, akikkel felvehetnők az érintkezést, s velük véges céljaink elérésére egyesülhetnénk.

Az igazság objektív megállapítására irányuló törekvés szempontjából a matematika és az említett tudományszakok között különbség nincsen; de míg az utóbbiak kutatásának eredményei közelebb állanak az emberhez és földi céljaihoz, addig a matematika a maga öncéluságában olyan törvényszerűségeket vezet le, amelyek az emberiség részleges, szinte kicsinyes vonatkozásai mellett hidegen elhaladva a Teremtő egész alkotásának — a Mindenségnek — az atomoktól a végtelenségig megnyilatkozó kvantitatív arányairól és struktúrájáról adnak felvilágosítást.

Innen ered az a közfelfogás, hogy a mennyiségtan „száraz” tudomány, amely légüres térben mozog, s amely levezetéseinek és emlékezetbe vésendő képleteinek nagy tömegével túlságosan fáraszt és állandóan terheli az észet, pedig hosszú számítások után kihozott eredményei a praktikus életben rendszerint mégis csak bizonyos pótlások, gyakorlati együttthatók igénybevétele után használhatók fel.

Vegyük most tárgyilagos alapon szemügyre ezeket a kifogásokat és általában a felvetett kérdéseket.

Az elemi számtannak már a hétköznapi gazdasági forgalomban nélkülözhetetlen szerepéről felesleges szólanom; tanítását a népiskolák látják el, amelyeknek mechanizáló módszerét senkinek sem juthat eszébe elítélni, hiszen az „abc” elsajátítása ugyancsak ilyen szükségképeni metóduson nyugszik, már pedig az „egyszeregy” nélkül számolni épp oly kevésbé lehet, mint ahogy az írás és olvasás is a betűknek lélektelenül elsajátított ismeretét tételezi fel.

A magasabb műveltség megszerzésének szempontjából összehasonlíthatatlanul fontosabb a középiskolák matematikai tananyaga, amely lényegileg az algebrát, trigonometriát és az analitikai geometriát tárgyalja és három célt szolgál:

elsősorban logikus gondolkozásra, helyes ítéletre és szabatos kifejezésmódra szoktat; tehát pedagógiai segédeszköz az általános műveltség alapjainak elsajátítására;

másodsorban a reális tudományok, a fizika, mechanika, kémia tanításához a mennyiségtani bizonyítások és eljárások módjait és meghatározásait nyújtja; vagyis mint segédtudomány vétetik igénybe;

végül harmadszor, azokra a tanulókra való tekintettel, akik technikai pályára készülnek, a műszaki szakoktatás mennyiségtani alapjait rakja le.

Az első szempontot tekintve köztudomású, hogy a szigorú logikus gondolkozás elsajátítását egyetlen egy hasoncélú középiskolai stúdium sem képes oly sikeresen biztosítani, mint a matematika; mert míg az utóbbiak sorozatosan fellépő kivételekkel dolgoznak, és így az állandó szabályok érvényességét közbevetett zavaró momentumokkal gyengítik, addig a matematika sem jobbra, sem balra ki nem térve, nyílegyenesen halad kitűzött célja felé; mellékútakat nem ismer, s ennek folytán az értelmi erőket szétforgácsolás nélkül, ideális egy-

szerűséggel és vaskövetkezetességgel állítja a tárgybeli irány szolgálataiba. Egyébként más oldalról is tekintve, a kiindulási alapelveket precízen határozza meg és a dedukció kizárólagos alkalmazásával biztos kézzel vezet a kérdéses törvény megszerkesztéséhez, hogy végül ennek tartalmát minden kétséget kizáró módon, rövid és mégis az egész lényegét visszaadó fogalmazásban szövegezze meg.

Talán még jelentősebb a mennyiségtan középiskolai tanításának második feladata, amelyet a pedagógiai célzat keretein túl, a reális tantárgyak segédtudománya szempontjából tölt be. Arról van szó, hogy az exakt természettudományi szakok matematika nélkül sem meg nem születhettek, sem nem fejlődhettek volna, sem azokat megérteni és megértetni nem lehetne, mert főforrásuk és éltető elemük a számvetés és ennek módszerei. Vajjon miképpen fejezné ki pl. a fizika a maga tételeit, ha nem meríthetne a mennyiségtan hajszálnyi pontosságokat reprodukáló szótárából? Nem is említve, hogy maguk a fogalmak is, amelyeket használ, matematikai lényeggel vannak telítve.

E ponton legyen szabad a matematika általános jelentőségének és termékenyítő hatásának kiemelése céljából egy-két történettudományi adatra kitérnem, amelyek a középiskolai anyaggal kizárólagos összefüggésben nem állanak ugyan, de jelen gondolatmenetünk irányába esnek és a kérdést a legszélesebb megvilágításban mutatják be.

A természettan az olyan jelenségek törvényszerűségeit, amelyek valamely más, velük semmiféle fizikai rokonságban nem álló, de ismert jelenséggel azonos magatartást tanúsítanak, önmagában megállapítani képtelen, mert induktív módszere csak az elszigetelt, egy-egy jelenségre vonatkozó észleletek alapján vonja le a következtetést. Most közbelép a matematika és az egyenlő magatartások mennyiségtanilag kimutatott egybevágóságát, tehát azonos törvényszerűségét, analógia útján mindezekre a jelenségekre általánosan kiterjeszteni. Így pl. a Newton-féle vonzási törvényt a Laplace-féle egyenlet fejezi ki és mivel ez az egyenlet a hidrodinamikában, a hővezetésnél, a mágneses tüneményeknél és sok más, fizikai tekintetben egészen eltérő természetű jelenségekre is matematikai beigazolást nyert, ebből a matematikai analógiából fizikai analógiára, vagyis azonos fizikai törvényszerűségekre is következ-

tethetünk. Ennek az eljárásnak tudományos értéke kétségtelen és a ma még rejtett dolgok mibenlétének és szabályszerűségének felderítésére tág teret nyit a természet kutatóinak.

Azonban a mennyiségtan nemcsak ilyen képzetársítás útján siet a természettan támogatására, hanem a saját területén maradvá korrigáló és kiegészítő munkát is végez ott, ahol a tapasztalati megfigyelések nyomán elindult következtetések csak látszólagos igazságokra vezettek. Így pl. az elektrodinamika szabályai már Maxwell előtt is ismeretesek voltak és nem volt e körben természeti jelenség, amely azok általános érvényét megingatta volna; s íme Maxwell tisztán mennyiségtani spekuláció útján kimutatja, hogy az erre vonatkozó egyenletek szimmetrikusabb alakot vesznek fel, ha egy tagot hozzáadunk, amely ugyan oly csekély értéket képvisel, hogy mellőzését az eddig megfigyelt jelenségeknél észre sem vették, de amelynek létezése Maxwell matematikai megállapítása után kísérletileg is beigazolódott. Szóval a matematikai gondolkodás az évtizedes gyakorlat által szentesített fizikai elveknek olyan részleges módosítására vezetett, amelyhez a tapasztalat csak jóval később teremtette meg az empirikus alapot.

Joggal mondhatta tehát Galilei, hogy „a valódi filozófiát a természet hirdeti, de a természetet megérteni csak az tudja, aki ismeri a nyelvet, amelyen hozzánk szól; és ez a matematika nyelve.“ Kant pedig, bár nem volt matematikus, akkép nyilatkozott, hogy természettudományokban csak annyi a tudomány, amennyi bennük matematika.

De visszatérve eredeti gondolatmenetünk megszakított fonalához, a középiskola, azonkívül az általános műveltség elemeit nyújtja — mint mondtuk — a technikai főiskolai tanulmányokra is előkészít. Hogy az említett tananyag a műszaki gondolkodásnak első alapvetője, nem is kell részletezni. Legyen szabad inkább ennek az oktatásnak eredményéről egy-két szót megkockáztatnom. Ebben az irányban hosszú tanári működésem alatt — sajnos igen gyakran — szomorú tapasztalatokra tettem szert. Néhány dicséretes kivételtől eltekintve, arról kellett meggyőződnöm, hogy a tanintézetünkbe került ifjúság zöme nem bír azzal az algebrai, geometriai ismeretalappal, amelyet a technikai főiskolán mint már előzőleg elsajátítottat tételeznek fel, sőt az itteni sikertelen vizsgák túlnyomó része

nem is az egyetemi anyagban, hanem az alsóbb matematika elemeiben való járatlanságra vezethető vissza. Ez a tarthatatlan állapot nem a középiskolára, hanem az ifjúságnak a mennyiségtan iránt előbb említett idegenkedésére és némi tekintetben az illető középiskolai tanár előadásaira vezethető vissza, aki nem fordít elég szerető gondot a matematika megkedveltetésére. De ilyen személyhez kötött szempontoktól eltekintve, a bajok oka részben talán a középiskolai anyag minőségében és terjedelmében is rejlik. Így sokan kifogásolják, hogy a középiskola — bár korlátoltan — de a felsőbb mennyiségtanra is kiterjeszkedik és azt tartják, hogyha az erre szánt idő a középfokú matematika elemeinek behatóbb tárgyalására és gyakoribb átisméltésére fordíthatnák, az eredmény kedvezőbb alakulna ki.

Ezeknek a részletkérdéseknek a tárgyalása azonban messze vinne és ez elmefuttatás szűk kereteibe be nem illeszthető.

Áttérek most a felsőbb mennyiségtan méltatására, amelynek kötelező művelése és tanítása egyrészt a tudományegyetemek, másrészt a technikai főiskolák hatáskörébe tartozik. Mindkét fajta egyetemnek célja azonos, nevezetesen matematikai igazságok kutatása és abszolút érvényű törvényekbe való foglalása. Csakhogy az előbbieket elvileg kizárólag a tudomány öncélú fejlesztésére irányuló szándék vezeti, az utóbbiak tevékenységénél pedig a levezetett matematikai tételeknek a gyakorlati életre való alkalmazhatósága is különös figyelemben részesül.

A mérnök szempontjából kiindulva, mindenekelőtt rámutatunk arra, hogy a műszaki tevékenység nem egyéb, mint a természet erőinek és anyagainak matematikai alapon való gyakorlati kihasználása. Kérdés, vajjon e törekvésében az elemi középfokú számvetésen túl mi hasznát veszi a technikus a felsőbb matematikának? Feleletül álljanak itt mindjárt a felsőbb mennyiségtan által leegyszerűsített matematikai képletek, amelyek műszaki számításoknál lényeges könnyítést és nagyobb áttekinthetőséget biztosítanak és amelyeknek ismerete nélkül a praxisban közkézen forgó segédkönyveket, pl. a mérnök zsebkönyvét, az ú. n. Hütté-t megérteni nem lehet. De van sok olyan természetű technikai fel-

adat is, amely kizárólag csak felsőbb mennyiségtani úton oldható meg. Ha továbbá a mérnök magasabb, sőt jellegzetes hivatását nézzük, amikor tevékenységében nemcsak egyszerűen a fennálló eljárásoknak kritika nélkül való mechanikus alkalmazására szorítkozik, hanem javításokra és újításokra is kell törekednie, ismét a fizika jut eszünkbe, mint a műszaki alkalmazásnak kiapadhatatlan forrása, amelynek alapos ismerete nélkül a technikus most említett erkölcsi kötelességének eleget tenni képtelen; már pedig miként az imént kifejtettük, a természettan sikeres művelése a matézist nem nélkülözheti.

De nem végez kárbaveszett munkát az a mérnök sem, aki tudományszakunkkal, a matematikával a gyakorlati felhasználás hátsó gondolata nélkül, tisztán magáért a tudományért foglalkozik: mert eltekintve attól, hogy sohasem lehet tudni, hogy mikor lép valamely elvont mennyiségtani tétel a műszaki alkalmazás terére, az öncélú spekuláció élesíti és fokozza a matematikai gondolkozás készségének erőit, tehát azokat a lelki képességeket, amelyek a technikus sajátos ismeretvilágának alapjait és szellemi tartalmát megteremtik és táplálják. Ez a légkör — hogy úgy mondjam — a mérnök ózondús hegyi levegője és minél többször és minél tovább tartózkodik ebben a légkörben, annál egészségesebben fejlődik technikus lelkülete.

Befejezésképpen még arra a gyakran hallható felületes megjegyzésre óhajtok reflektálni, hogy ugyan mire való az a körülményes és hosszadalmas számítás, amit a technikus végez, ha végeredményben, pl. egy gépnek tényleges előállítása céljából, a mennyiségtanilag megállapított számadatok, nemcsak a biztonság, de a tetszetős külső alak szempontjából is a kivitel tekintetében rendszerint empirikus természetű változtatásokat igényelnek? Nem egyszerűbb és célravezetőbb-e a tapasztalat által eddig követett méreteket és formákat alkalmazni, amelyeket évtizedes, sőt talán évszázados gyakorlat helytállóknak minősít?

Szomorú eseteket tudnék felhozni ennek a primitív felfogás tarthatatlanságának bizonyítására és megcáfolására; de hiszen a lapok nap-nap mellett közölnek borzalmas híreket emberi élet és anyagi javak pusztulásáról, amit az ilyen seké-

lyes műszaki gondolkozás okozott. De nézzünk csak körül a többi tudományágak területein? Milyenek ott a viszonyok ebben a tekintetben? Itt van például az erkölcsstan, amely az egyes ember és a társadalom erkölcsi törvényeit állapítja meg. Ideális, pontos és szigorú szabályok! De vajjon hol van az az egyén, vagy társadalmi alakulat, amelynek életében ezek a közismert elvek a maguk teljességében, absztrakt tisztaságukban érvényesülnének? A külső viszonyok kényszerre alatt tökéletlenül valósul meg az eszme és megalkudott formákat mutatnak a tények. S vajjon szabad-e azért pogányoknak nevezni ezeket az emberi természetüknél fogva gyarló lényeket, akik a keresztény tanokat mint zsinórmértéket iparkodnak követni?

Ebben a szellemben kell megítélni a matematikát is: abszolút törvényeket állít fel, amelyek azonban, mihelyt gyakorlati alkalmazást nyernek, a természet által adott körülmények között bizonyos fokig módosult alakban szolgálják gazdasági törekvéseinket, mégis anélkül, hogy ezáltal önmagunknak tárgyilagos léte és általános elismerése csorbát szenvedne. Miként a valláserkölcsstan iránytűje belső világunknak, amely nélkül a lélek céltalanul bolyong az élet útjain, hasonló feladatot tölt be a technika körében a matematikai tudomány, amelynek hiányában minden tervezés csak bizonytalan, sőt veszélyes kockázat a műszaki alkotás terén.

Amit e rövidre szabott eszmefuttatásomban kifejtettem, nem a saját tanári tevékenységem fontosságának kiemelése céljából mondtam el, hanem kizárólag az a szándék vezett, hogy szavaimból az egyetemi ifjúság okulást és nemes ambíciót merítsen. Mert ha Karunk iskolapadjairól olyan nemzedék kerül ki a ma különösen nagy igényeket támasztó gyakorlati életbe, amely megértette, átérzi és minden erejével megoldani iparkodik pályájának nemcsak hétköznapi feladatait, de matematikai spekulációt feltételező magasabb problémáit is: akkor jogosan fogja követelni egyrészt, hogy a maga részére itthon tisztességes kenyeret kapjon, másrészt, hogy megnyomorított hazája odakint a diktáló hatalmak tanácskozó asztalánál olyan méltánylásban részesüljön, amely nemzetünket kultúrájánál fogva a multban megillette és megilleti jelen szerencsétlen helyzetében is.

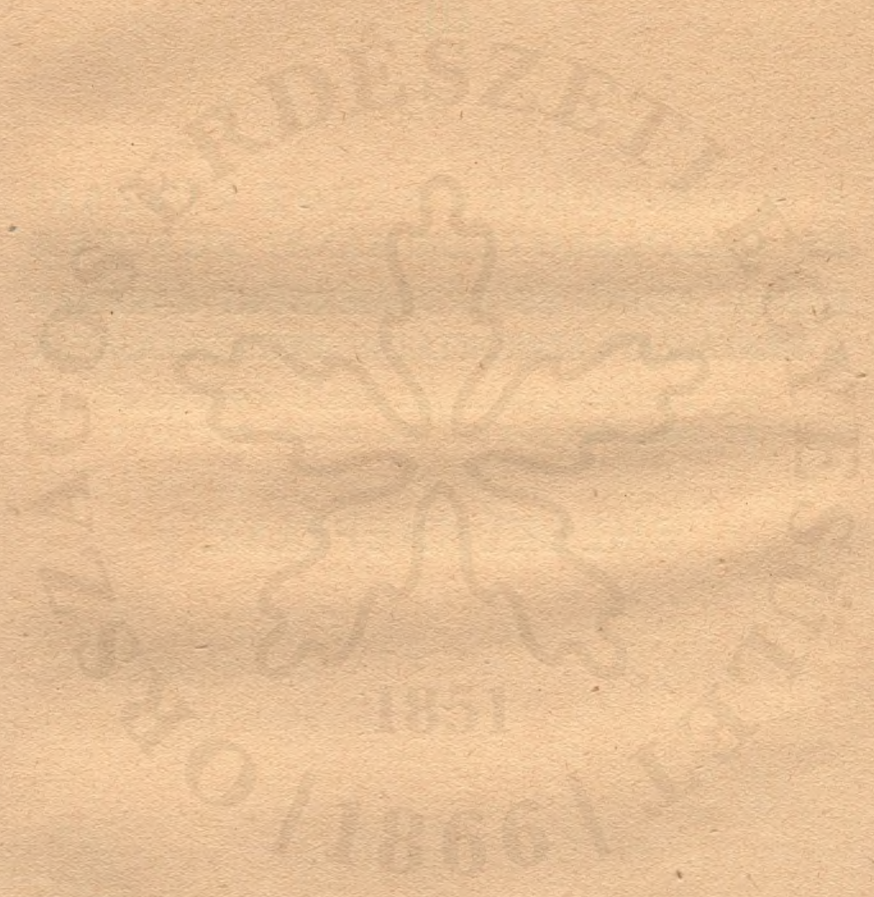
Mérjétek és építsétek ilyen szellemben, matematikai pontossággal, szilárdan és művésziesen az utat, amely a magatok boldogulásához és egyben az integer Nagy-Magyarország helyreállításához kell, hogy elvezessen a fölényes műveltség hódító erejével. Az Isten segítsen benneteket ebben a fáradtságos, gyümölcsöt hozó munkátokban!“

III.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KARÁNAK
A BÁNYÁSZATI SZAKOKTATÁS MEGINDULÁSÁNAK

200. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL SOPRONBAN
AZ 1935. ÉVI JÚNIUS HÓ 22-ÉN TARTOTT

EMLÉKÜNNEPÉLYE.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bányá-, kohó- és erdőmérnöki karának a bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából Sopronban az 1935. évi június hó 22-én tartott emlékünnepevényének rendje a következő volt.

ROHRINGER SÁNDOR RECTOR MAGNIFICUS MEGNYITÓ
BESZÉDE

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Mély tisztelettel üdvözlöm dr. Hóman Bálint m. kir. valóság- és közoktatásügyi miniszter úr Ónagyméltóságát, tisztelettel üdvözlöm dr. Szily Kálmán államtitkár, miniszteri biztos urat, a társegyetemek, hatóságok, kulturális és gazdasági intézmények képviselőit, valamint a műegyetem tekintetes Tanácsát és professzori karát, az ifjúságot és a mai emlékünnepevényünket megtisztelő díszes közönséget.

Jelentem, hogy emlékünnepevényünk alkalmából a Kormányzó Úr Ó Főméltóságához a következő hódoló táviratot küldtük:

Főméltóságú

*vitéz nagybányai Horthy Miklós úrnak,
Magyarország Kormányzója,*

Budapest.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bányá-, kohó- és erdőmérnöki karának a bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából Sopronban tartott emlékünnepevényéről Főméltóságodat hódolattal üdvözli és kormányzására az Egek Urának áldását kéri a József Nádor Műegyetem Tanácsa nevében

Rohringer
e. i. rektor.

A tiszteletreméltó bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar s vele együtt a M. Kir. József Nádor Műegyetem ma ünneplik a magyar bányászati oktatásnak 200 esztendő fennállását. Kétszáz esztendő távolát az emberi elme csak a történelem eseményeivel tudja lemérni és amikor gondolataink végigfutnak e hosszú idő változatos eseményein, tisztelettel állunk a magyar műszaki oktatásnak e régi intézete előtt, mely alapítása óta szakadatlan folytonosságban haladt a becsületes, közhasznú tudományos és hazafias munka útján, melynek híre és kedveltsége messze túl haladt a hazáhatárain.

Kétszáz esztendeje, hogy 1735. június 22-én létesült az első bányatisztképző iskola, melynek folytatásaként a nagy királynő Mária Terézia megalapítja a selmecbányai bányászati főintézetet, 1770-től akadémiát, mely alapítással megkezdődött a bányászati, kohászati, 1808-tól kezdve az erdészeti felső oktatással a bányászati, kohászati és erdészeti akadémia, 1904-től kezdve a bánya-, kohó- és erdőmérnöki főiskola pályájának magasba ívelése, mely napjainkban az 1934. évi X. t.-c.-kel a főiskolának egyetemi színvonalra emelésével fejeződött be. Kevés intézmény akad a magyar kultúra történetében, melynek élete 200 esztendő kultúráját hidalja át s amelynek életműködése igazolta a magyar nemzet életképességét.

Az ezeréves Magyarország fájának első megrázkódtatása a tatárjárás volt, de a dicső Árpádházi uralkodók alatt új létre kelt a nemzet, második megpróbáltatása Mohács után következett, azonban a 150 éves török hódoltság ellenére, a magyarság Széchenyi szerint még nem érett meg a halálra és koporsóra és minden hódoltság és háború sem volt képes kiölni a magyar nemzeti gondolatot, mert alig néhány évtizeddel a félhold letűnése, Rákóczi szabadságharca s az akkori idők szörnyű pestisjárványa után ismét megindult az élniakarás folyamata: a kultúra, az irodalom, a közgazdaság fejlődésének megalapozásával.

Abban az időben a műszaki tudományok még nem állottak azon a magaslaton, mint az egyetemeken ápolt szellemi tudományok, az ország java, az Alföld, mocsár vagy üres térség volt, amelyről még alighogy elköltözött a török, a

kultúra a felvidékre, a Dunántúlra és Erdélyre szorítkozott s a bányamérnöki és erdészeti oktatás iskolája a természeti kincsekben, ércben, fában gazdag, előbbrehaladt kultúrájú felvidéken kapott otthont, bár nem magyar környezetben, de itt viszont gócpontja és otthona lett nem csupán az általa képviselt tudományok művelésének, hanem a magyarságnak is, ahonnan az Alma Materből az életbe induló fiúk nemzeti-ségi vidékeken apostolaiává váltak a magyar szónak és a nemzeti kultúrának.

Tudomány és hazafiság otthona volt Selmechánya és ugyancsak a tudománynak és hazafiságnak adott otthont a Civitas Fidelissima Sopron, melynek fényes multjába méltán kapcsolódik be a magyar kultúra történelmi patinájával ékeskedő főiskola, illetve műegyetemi kar.

Dicső multú iskola! Életed bölcsőjénél ott látjuk a tudós tanár Mikovényi Sámuel mestert, a törhetetlen akaratú, lelkes és nagyhírű tanárt, akinek kezdése, példája adta meg az iskola életének első pillanatában az impulzust ahhoz a tevékenységhez, mely olyan kiváló neveket mutat fel, mint Poda, Serpoli, Haidinger, Doppler, Müller Albert, majd Wilkens Henrik, Pöschl, Herrmann, Cséti, Böck Hugó, Fekete Lajos, Vadas Jenő és még sokan, amely nevek ékesítenek és megalapozták hírnevedet.

Babér koszorúzza nevedet, babér, amelyet a magyar nemzet génusza tesz homlokzatodra. Megmutattad, hogy a tudományok művelésének csendes, de kitartó munkája hatalom, mely tekintélyt, elismerést szerez és bár nemzetközi tudományokat műveltél, a magyar haza javát munkáltad, aminthogy neveltjeid is magyarok voltak és maradtak az élet minden viszontagsága ellenére.

Üdv neked, nagymultú kar!

Multad a tudomány és becsület útja volt, világosítsa meg jövődet időtlen időig a multnak visszfénye, légy a *Civitas Fidelissima* kebelén *Facultas Fidelissimája* a magyar tudományos munkának. Fiaidnak, tanítványidnak önértetét emelje, s őket nagy munkára ösztönözzék iskolájuk multjának s a régi szép diákéletnek hagyományai, a kölcsönös megbecsülés, a magyar testvériség ápolása mindenütt a földön és föld alatt, a csonka határokon belül és azokon kívül a magyar

név dicsőségére. Üdv neked! Vivat academia, vivant professores, vivant membra quaelibet, ezzel az ősi óhajtással mai emlékünnepegyűnket megnyitom.

Ezután *dr. Mihalovits János* egyetemi ny. r. tanár felolvasta következő tanulmányát:

AZ ELSŐ BÁNYATISZTKÉPZŐ TANINTÉZET ALAPÍTÁSA MAGYARORSZÁGON.

I. Ősünknek, az 1735-ben alapított selmeci bányatiszt-képző iskolának keletkezését vázolandó, — bevezetésül abból a történelmi tényből indulok ki: hogy a rendszeres természetismeret első csírái nagyrészt a bányászat titokzatos méhében fogantattak, és hogy később is, — amikor az e csírákból kifakadt hajtásoknak, a praktikus tekintetéből független s egyetemes ápolását más kezek, nevezetesen az önállósult természettudományok vették át, a bányászat nemcsak gyakorlati, de elméleti szempontból is, — folytatólag — igen tekintélyes mértékben járult az így megszületett új disciplinák ismerettartalmának reális megalapozásához és szellemi birtokállományuk további okszerű gyarapításához.

Nem volt ez másképp a technika terén sem: a külvilág erőit és anyagait a régmúlt időkben, az ipar és más gazdasági termelés távolról sem tudta oly beható produktivitással kihasználni és az emberiség szolgálatába állítani, mint amilyen ezirányú fortélyról és tudatosságról a hajdankori bányamívelés műszaki berendezései, főleg gépszerkezetei és kohászati eljárásai tesznek bizonyosságot.

De ha nézzük szakbeli régi vállalatunk belső szervezetét: akár a tőketársulás első alakja, a bányatársulat képében, akár az üzemi munkamegosztás és munkaegyesítés, akár a munkáskérdés, közelebről a munkásjog és munkásbiztosítás megoldása szempontjából, úgy találjuk, hogy a bányászat ezekben a köz-, magán- és üzemgazdasági, jogi és szociális vonatkozásokban szintén előfutárja volt olyan intézményeknek, amelyeket az általános kultúra és civilizáció, egyéb társadalomgazdasági alakulatokban, csak évszázadokkal később valósított meg.

Persze a természetismeret és a technika e kezdő stádiumát nem lehet a mai kor níveljének abszolút fokával mérni és még kevésbé szabad annak eredményeit gögös vállveregéssel lekicsinyelni, mert habár igaz, hogy amit elődeink tudtak és alkalmaztak: a XX. század gyermeke néhány hét, sőt nap alatt teszi sajátjává, de viszont meggondolandó, hogy abban az időben, amikor — hogy úgy mondjuk — az ősköd zavaros gomolyagjából kellett az emberi műveltség fényszálait szinte egyenkint kihámozni, mennyi fejtörés, kísérlet, munka és lelki gyötrődés ment veszendőbe, amíg az első fundamentum téglái a maguk helyére kerültek!

II. Ebből a nehéz úttörő munkából a magyar bányászat is kivette részét, sőt széles Európában vezetőszerphez jutott. Jellemzésül csupán néhány adatra szorítkozom:

Aranytermelésünkről a németországi Petrus Albinus 1590-ben írja: „So ist auch nachmals das Ungarische Gold so be-ruffen worden, dass man noch heut zu tag alles gute Gold nur ungarisch nennet... daraus dann der ungarischen Bergwerk für Trefligkeit abzukommen.“

Betlenfalvi Thurzó Jánosnak, — a XV. és XVI. század ölelkező határmegyéje legnagyobb bányásztechnikusának és organizátorának — a Fuggerek által pénzelt besztercebányai művei az egész kontinenst elárasztották réz- és ezüstproduk-tumaikkal; a közös vállalat állandó ügynökségeket tartott Teschenben, Krakkóban, Danzigban, Boroszlóban, Amsterdamban, Antwerpenben, Lissabonban, Velencében, stb.

Hazánk területén foglalták először írásba a különserű bányajogot a XIII. század közepén; mint Karsten, berlini tudós mondja: ez a dicsőség a bányászati statutumalkotás királyi privilégiumával felruházott Selmec városát illeti meg.

De nem maradtunk el a bányászat belső üzleti és szociális szervezkedésének alakulásai szempontjából sem. A tőke produktív szereplésének azt a formáját, melyet a széles rétegekre elosztott kockázat jegyében ma részvénytársaságaink képviselnek, a már a XVI. században teljes kifejlésüket elért magyar bányatársulatok tárják szemünk elé.

Viszont az így szervezkedett nagy tőke kizsákmányoló hajlamaival szemben a bányamunkások védelme és anyagi jólétük előmozdítása céljából fokozatosan kiépített munkás-

jog keletkezik, mely a 1573-iki Miksa-féle bányarendtartásban éri el teljességének tetőpontját. Az utóbbi előírja, hogy a munkaszerződést a bányahatóság közreműködésével kell megkötni; részletesen szabályozza a felfogandók, de különösen az ifjú munkások testi ereje és egészsége tekintetében megkívánt törvényes feltételeket; nyolc órában maximálja a földalatti munkaidőt; tiltja a truckszisztémát; rendezi a bérfizetési terminusokat; sommás bírói utat nyit a hátralékos munkabér behajtása végett s megfelelő preventív üzemi óvrendszabályokkal gondoskodik az alkalmazott személyzet testi épségéről és egészségéről; mimellett kedvező privilégialis lehetőséget nyújt a munkásság háztartási s egyéb elsőrendű szükségleteinek olcsó beszerzésére.

A keresetképtelen vájárok, illetőleg hátrahagyott családtagjaik támogatását 1496. óta az úgynevezett bányatársláda (bányatárspénztár) látta el, mely a betegség, rokkantság, öregség, özvegység és árvaság esetére szóló biztosítási ágazataival, — ilyen egységes feladatkörben — úgyszólván egyedüli intézménye volt gazdasági életünknek a közelmúlt napokig; sőt a betegségbiztosítás ügyét az 1927:XX. t.-c. kibocsátása után is, mint az Országos Társadalombiztosító Intézetnek autonómiával felruházott különálló intézete, sok bányaműnél ma is a bányatárspénztár szolgálja.

Végül a kép teljességének okából érintenem kell a bányászatnak az erdészet körül szerzett érdemeit. A bányaaácsolatok, a kohók fűtése, az üzemi külső építkezések stb. által előidézett rendkívüli faszükségletnek fedezése végett, szakelődjeink nemcsak fejszével indultak az őstermészet rengeteg vadonjaiba, hogy kincset előrelátás nélkül, barbár módon kipszútsák, de kultúrát is vittek az erdőbe: a bányászat volt az első, mely a fakitermelésnek szisztematikus szigorú szabályozásával és okszerű ültetésekkel gondoskodott arról, hogy amit az egyik nemzedék letarolt, a természet kifogyhatatlan ereje az utódok gazdasági céljaira ismét felújítsa.

III. Láthatjuk, hogy az üzem már a hajdankori bányák vezetőjét is igen szerteágazó és heterogén feladatok elé állította, melyek ásványtani, geológiai, kémiai, fizikai, technikai, erdészeti, gazdasági, jogi és üzleti ismereteket tételtek föl s lelkületében magasfokú szociális érzéket kívántak meg. A

vállalkozó tőkének gyakran vajmi nehéz gondot okozott a megfelelő szakemberek kiválasztása és megnyerése, mert számuk korlátolt volt és nem is igen szaporodhatott, amennyiben a speciális eljárások titka egy-egy bányászcsalád féltve őrzött hitbizományát alkotta, mely a rokoni köteléken kívülálló kizárásával, tényleges szabadalomképen apáról fiúra szállott.

E monopolizmus soká bevehetetlen várának falain az első rést a könyvnyomtatás feltalálása ütötte. Egyesek — talán a familia magvaszakadása okán, mások írói ambíciótól vagy minden egyéni érdeken felülálló idealizmustól fűtve, — az új, győzedelmes betű publicitása révén a tudás piacára vetik eredményes tapasztalataikat és üzemi titkaikat, s ez úton anyagot szolgáltatnak a további gondolkodáshoz s gyarapítják az emberiség szellemi közkincseinek tárházát olyan értékekkel, amelyeket eddig a mesterségesen ápolt miszticizmus fátyola takart.

A sajtó alól kikerült kisebb értekezések mellőzésével, legyen szabad Agricola Györgynek: „De re metallica libri XII.” című 1556-ban megjelent művére mutatnom, mely a bányaművelés, ércelőkészítés, kohászat és pénzverés egészét öleli fel, — a kor természetismeretének és műszaki készségének nézőpontjából — mindazon köz- és magángazdasági, pénzügyi, jogi és szociális vonatkozások taglalása mellett, melyek e foglalkozási ágakhoz fűződnek; mindezt úgy analitikailag, mint szintétikusan a tudományosan képzett agy rendszeresítő iparkodásával. Nyomán a XVI. és XVII. században több más terjedelmes szakmunka látott napvilágot.

Mai szemmel tekintve: ezek az irodalmi alkotások csak homályos mécses, az igazság napfényét gyengén reflektáló ingatag csillagok; de tagadhatatlan, hogy a belőlük kiáradt halvány, törött sugárszilánkok útvonalain is, hacsak néhány centiméterre vagy akár milliméterre fokozatosan biztosabb lett a látás, fogyatkozott a sötétség és kialakult a természeti törvényszerűségek tárgyilagos felismerésének szisztematikus keretje.

Az irodalom a bányászat technikai végrehajtó szerveire kezdetben nem lehetett különösebb hatással; a szakkönyv drága és ezért ritka volt s a gyakorlati ember nehezen áldo-

zott, ha egyáltalában áldozhatott sajátjából ilyen célokra. De, hogy viszont ezek az írások a kormányzati és igazgatási férfiak gondolkozásmódját tényleg befolyásolták: mutatja pl. Kolozsváry Sámuelnek 1700-ban erdélyi bányainspektorra történt kinevezése, akit az ott járt udvari bizottság azon az alapon ajánlott a király kegyelmébe, hogy „a bányászat terén rendkívüli ismeretekkel és tudománnyal rendelkezik“.

IV. Ha a könyvek megingatták a régi titkolódzás korhadó bástyáit, úgy teljes lerombolásuk az állami rendszeres szakoktatás behozatalának köszönhető, mely eleinte kizárólag a kincstári üzemek személyzetének succrescentiáját tartotta szem előtt, az 1735-ben Selmecen és 1747-ben a Bánságban és Szomolnokon létesített bányaiskolákon azonban a privát bányászat alkalmazottai részére is megnyitotta kapuit.

A selmeci főkamara grófhoz intézett 1676. szeptember 22-i Instructio meghagyja, hogy alkalmas fiatal embereket — jövőbeli előléptetésük és megüresedett állások betölthetése végett — a bányamérésstanban és más bányászati és kohászati tudományokban ki kell képezni s e célból „Expectansok“ gyanánt alkalmazni.

Az expectansok, más néven praktikánsok, bányatisztjelöltek, kategóriája azonban ekkor talán évszázados, de bebizonyíthatólag legalább több évtizedes multtal dicsekedhetett; hiszen már az 1632. január 10-i udvari rendelet is megemlékezik róluk, mint akiknek javadalmazása évi 120 forintban van megállapítva.

Hogy pedig az üzemvezetők az intelligens tanulóifjaknak ismereteit közönséges adminisztratív írásmunkákra fel ne használják, arról, megróvási nyilatkozat mellett, 1703-ban történt felsőbb gondoskodás.

Az előrelátó intézkedések ellenére is — különösen a speciális szakokban — időnként mégis személyzeti hiány mutatkozott. A selmeci főkamara grófhoz 1724. december 20-án intézett udvari kamarai rendelet panasolja, hogy Erdélyben a bányabírói és ugyanott két pénzverészeti tisztii állás betöltetlen, mert nincs, akire a kérdéses hivatalokat nyugodt lélekkel rábízni lehetne, s egyben felhívja a főkamara grófot, hogy válasszon ki és terjesszen fel néhány tehetséges fiatal egyént, akik az egyes üzemágakra oly módon képeztetnének ki, hogy

vakancia esetén mint kész szakemberek nyomban az előd helyébe léphessenek.

Az ajánlott expectansok névjegyzéke rövidesen az udvari hivatal elé került, mely Expectantens-Interteniment címén évi 1.500 rajnai forintot utalt ki a bányatisztjelöltek eltartása céljából.

Az oktatás bizonyára egy-egy üzemvezetőhöz való beosztás mellett, egyénekenként, gyakorlatilag és rendszerint speciális irányban történt, ami azonban akkor — a különböző üzemi foglalkozások legszorosabb kapcsolata folytán — bizonyos mértékig egyúttal az általános bányászati ismeretek el-sajátítását is jelentette.

V. Ha az „iskola“ fogalmi körének ismérvei gyanánt: szisztematikusan összeállított fix tanrend, együttesen hallgatott elméleti előadások, rendszeres vizsgák és mindezek állandó ellátásával megbízott tanszemélyzet szolgál, úgy az első magyar bányászati tanintézet alapítása III. Károly királyunk és székhely dolgában Selmec szab. kir. bányaváros nevéhez fűződik.

A vonatkozó legfelsőbb elhatározás 1735. június 22-én, tehát pontosan 200 évvel ezelőtt kelt. Kiegészítő részét alkotja az Instructio-nak nevezett szervezeti és tanszabályzatnak, melyet von Lauern János Ferenc, kamarai tanácsos szerkesztett, s mely az akkor Selmecen udvari biztосkép működő báró Mitrowski Jánosnak azzal a meghagyással küldetett le, hogy az Instructio egy-egy példányát, a saját névaláírásával ellátva, minden egyes expectansnak külön-külön kikézbcsíttesse.

Az eredeti utasítás és a későbbi rendeletek alapján a bányaiskola vázlatos képét a következőkben rajzoljuk meg:

1. Az *intézet* elsődleges *célja*: az expectansoknak kincstári bánya-, kohó- és pénzverészeti tisztí szolgálatra legszükségesebb elméleti, de túlnyomóan gyakorlati irányú kiképzése. Azonban voltak az iskolának magánalkalmazásban levő növendékei is, akiknek ellátásáról az illető bányatársulat gondoskodott.

2. *Tanszemélyzet és felügyeleti hatóság*. A bányaiskola a selmeci főkamagrófi hivatalnak igazgatása alatt áll, s ennek útján a bécsi udvari kamarának, illetőleg Ő Felségének van alárendelve.

Első vezetője Mikovinyi Sámuel, a térképész, s a vízi és a középítkezés európai tekintélye, aki „Membrum Societatis Regiae Scientiarum Boruss“ címét is viselte. Ő adta elő a „mathematica“ név alatt összefoglalt elméleti tárgyakat (mennyiségtan, fizika, stb.).

A gyakorlati szakismeret elsajátítása végett az expektansok mellé „instruentes“ megjelöléssel kir. bányatisztek voltak kirendelve, és pedig Selmecen: a bányamívelésre, az ércelő-készítésre, a próbamesterségre és ércolvasztásra; Besztercebányán: a rézolvasztásra; Körmöcön: az aranyválasztásra és pénzverésre.

Mikovinyi évi fizetése 600 forintra rúgott. Az instruenseket az eredeti terv szerint minden egyes expektansnak magának kellett volna havi 2 forinttal díjaznia s az esedékes honorárium, a fizetés elmaradása esetén, a gyakornoki segélyből ex offo lett volna levonandó; 1737-ben azonban ez a teher a selmeci bányapénztár rendes kiadásai közé iktattatott; a díj később tantárgyanként, a tanulmányi időre tekintet nélkül, kerek összegben állapított meg, mely akkor járt, ha a jelölt vizsgára jelentkezett és azt ki is állotta.

Mikovinyi a hasonrangú bányatisztekkel szemben magasabb javadalmazásban részesülvén, külön instruensi díjazásra igénnyel nem bírt, sőt utódai, — a szélaknai bányamérők, — a szükséges műszereket, rajzeszközöket és festékeket is saját költségükön kötelesek beszerezni, amelyeknek használatáért a növendékektől semmiféle ellenszolgáltatást nem követelhetek.

A bányaiskola a Selmec melletti hegybányai kamaraház egyik nagy termében volt elhelyezve, melyben a térképkészítéshez szükséges asztalok is állottak. 1751-ben azonban onnan kitelepítették s a praktikánsok gyakorlati és rajzórái a bányamérő magánlakásához tartozó hivatalos szobájában ejtettek meg s ezért a bányamérő magasabb lakpénzt (50 frt.) élvezett.

3. *Tanulók.* A hallgatóság kincstári és magánpraktikánsokból állott, akik a választott szak szerint: bányá-, kohó- és pénzverdei expektansok kategóriáira oszlottak.

A kincstári tisztjelöltek ismét vagy ösztöndíjasok, vagy díjtalanok (önkéntesek) s eredetileg valamennyien egyetlen statust alkottak. 1754-ben a kohászati praktikánsokat a bányászati létszámból és 1755-ben a pénzverészeti expektansokat

a kohászati státusból kivették és külön létszámokban csoportosították.

4. *Az iskolába való felvétel* — akár állami, akár magánpraktikánsokról volt szó, — az udvari hivatal előzetes jóváhagyását tételezte fel. A felterjesztésben előadandó: hogy a jelölt milyen rendű; honnan jött; eddig melyik bányahivatal kebelében működött; ezidőszereint milyen gyakorlatot folytat és milyen a minősítése (Conduite).

A folyamodók ugyanis előzetes gyakorlati próbaidőt kötelesek kimutatni s csak ha már ennek folyamán is alkalmasnak találtattak s megfelelő előképzettségük van és erkölcsi szempontból kifogás alá nem esnek, vehetők fel az iskola tanulói közé és részesülhetnek — amennyiben a díjasok státusa megengedi —, stipendiumban.

A megkívánt előképzettség körvonalozva nincsen, de valószínű, hogy a növendékek túlnyomó része humanista középiskolát végzetek sorából került ki. Az ilyen tanulmányok hiányának pótlásáról — úgylátszik — a bányaiskola keretében történt gondoskodás.

Ugyanis a XVIII. század ötvenes éveiben a selmeci bányakamara rendszeres kiadásai között két tétel vonja magára a figyelmünket; az egyik: a selmeci jezsuita kolostor két pátere részére „pro docenda Poesi et Rhetorica“ évi 300 frt., — a másik: egy páter részére a latin nyelv tanításáért évi 100 frt. javadalmazást állapít meg.

Miután a költségvetés bővebben nem nyilatkozik, ezeknek a kiadásoknak rendeltetését kétféleképpen magyarázhatjuk.

Az egyik alternatíva szerint: a bányakincstár, tekintettel arra, hogy a selmeci jezsuita gimnázium tanulóinak zömét a bányatisztek gyermekei alkották, a kolostort — a bányaiskolára való előkészítés hátsó gondolata nélkül — egyszerűen méltányossági alapon segélyezte; a másik — és szerintünk indokoltabb — feltevés: hogy az említett tanerők magán a bányaiskolán — a szaktárgyak által le nem foglalt időben — vezették be a kor általános műveltségének elemeibe azokat az expektánsokat, akik felvételük előtt gimnáziumot nem láto-gattak. Az utóbbi felfogás mellett szól az a körülmény, hogy a selmeci jezsuita társház minden irányú, tehát közoktatási működéséért is, már egyébként évi 719 frt. állandó aeraris

támogatásban részesült, melynek kifizetése a körmöci bányapénztárt terhelte; — a fenti tételek azonban a juttatás célját „pro docenda Poesi et Rhetorica“ s a „latin nyelvtanítás“ címek alatt speciálisan jelölik meg, mely különleges meghatározásra nem lett volna szükség, ha e kiadások a páterek oly irányú tevékenységének honorálására vonatkoznának, amely Selmec és messze környéke egyetemes közoktatási érdekeit és nem kizárólag a selmeci bányapénztár által dotált bányaiskolának közvetlen belső tanulmányi rendjét szolgálta.

Az ösztöndíjasok heti 3 frt. segélyben részesültek, mely az említett 1.500 frt. Expectantens-Interteniment-ből fedeztetett.

Voltak azonban a kincstár egyéb pénzalapjainak terhére fenntartott tisztjelölti állások is.

1755-ben Mária Terézia a nemes ifjak részére külön két, évi 300—300 frt. stipendiumot (Ritterstands-Praktikanten-Stelle) alapított.

Minthogy az iskola a monarchia mindkét fele számára képezte a bányászat vezető emebereit: az ösztöndíjak 50%-a magyar és 50%-a osztrák honosságú egyéneknek volt adományozható.

A segély elnyerése szempontjából első hely illette a bányatisztek gyermekeit, másrészt figyelembe vétetett a cancellista és díjtalan gyakornoki minőségben eltöltött időtartam is.

Az expectansoknak hivatalos utazások alkalmával külön napidíj járt; a bányában vagy napszínen teljesített önkéntes üzemi munkájuk után pedig a rendes műszak-, vagy szakmánybért kapták; az ilyen munka vállalására — miután a gyakorlati érzéket fejleszti — ismételten felhívják az udvari rendeletek a bányaiskola növendékeit.

A kincstári praktikánsok száma a várható bányatiszti szükséglethez képest időnként változott; így a selmeci bányakerületben 1735-ben 8, 1751-ben 19, de 1755-ben már 22 volt. Azonban más főbányahivatalok is küldtek Selmecre tisztjelölteket.

Az állami és magánalkalmazású praktikánsok együttes összlétszámáról nincsenek adataink.

5. *Tanidő és tananyag.* A tanulmányi idő két esztendő, mely minden év január 1-ével kezdődik és az ünnepek kivé-

telével, megszakítás nélkül december 31-ig tart olyképp, hogy az expectansok a téli hónapokban Mikovinyi előadásait hallgatták, nyáron pedig az üzemeknél az instruensek végeztettek velük gyakorlatokat és magyarázták nekik a műszaki eljárások folyamatait; az utóbbi foglalkoztatás télen csak annyiban volt megengedve, amennyiben ezáltal az elméleti studiumok hátrányt nem szenvedtek.

A tananyag — a „mathematica“-n kívül, — öt főpassusra osztatott fel; nevezetesen: az első a mai ásványtannak és geológiának megfelelő ismeretkör előrebocsátása után, a szoros értelemben vett bányamívelést és a bányajogot; a második a bányamérést, a harmadik a száraz és nedves úton való ércelőkészítést, a negyedik a próbamesterséget és ércolvasztást; az ötödik az aranyválasztást és pénzverészetet ölelte fel.

A tananyag minőségéről és terjedelméről az 1735-i Instructionnak 9., 10. és 11. fejezete ad felvilágosítást, mely szerint:

a bányamérés oktatása körében a következő feladatok megoldása került szőnyegre: valamely földalatti pontnak a napszínen való kitűzése és megfordítva; valamely táró hajtásának a telér felé való irányítása és ama pontnak meghatározása, amelyben a táróművelet a telért megütik, vagy valamely függőleges aknához érnek; a teléren végrehajtandó át-törés pontjának megállapítása; a bányában megütött lapos dőlésű telérek szögének és kibúvási helyének meghatározása; egyenes vonal kitűzése két, egymástól hegyek és völgyek által elválasztott, napszíni pont között; a földalatti folyosók szintes és az aknák függőleges irányának megállapítása; egy megadott hosszúságú és irányú egyenes vonal kitűzése a hegy lejtőjében, mely egy bizonyos függőleges magasságnak megfelel és megfordítva; valamely függőleges meghatározása, mely a hegy lejtőjében kimért egyenesnek megfelel; határpontok kitűzése a bányában és a napszínen; létesítendő árkok és tavak kiemelendő földtömegének kiszámítása; a tavakban raktározandó víz tükör- és gátmagasságának meghatározása; a bányamű szintes és függőleges metszeteinek megszerkesztése és ábrázolása olyképp, hogy a rajzból a telérek csapása és dőlése, valamint a folyosók szintes iránya és az aknák lejtése is kitűnjék, stb.

A próbamesterség és kohászati studium főbb kérdései: a próbamesterség körében használt súlymértékek és vegyjelek, továbbá a próbamesteri kemencék és ezek méreteinek ismerete; a fa- és csontszén, valamint az üzőkéek elkészítésének módja; a különböző érceknek arany-, ezüst, bizmut-, réz-, ólom-, vas- és higanytartalomra szóló megpróbálása; az aranyak az ezüstitől való elválasztása és finomítása; arany, ezüst stb. oldása; az olvasztókemencéknek a különböző ércek szerinti megszerkesztése; a fúvók kezelése; különböző ércek-ből a nyers fém kiolvasztása; ércpörkölő berendezése, szerkesztése és az ércpörkölés; a rondító anyagok kezelése és oly módon való elegyítése, hogy az üzem előnyére szolgáljanak; a felesleges tüzelés elkerülése és a gazdaságos tüzelés kívánalmái, stb.

A száraz és nedves ércelőkészítés terén az oktatás anyaga főleg a következőkre terjedt ki: az ércek válogatása és aprítása; a válogató és aprító berendezések megszerkesztése; a szükséges szerszámok és azok kellékei; a különböző válogatási és aprítási eljárások az ércek különbözősége szerint; a bő bányaaladás esetén tömegesen beszállított fejtmény felosztása az előkészítő művek között; a munkások szükséges létszámának, munkaidejének és bérének megállapítása; a gazdag és szegény ércek előkészítési módjának megállapítása a munkabérekre való tekintettel; nedves ércelőkészítés és fajtái; osztályozó sziták és az osztályozás; valamint az ehhez szükséges szerszámok; a zúzóművek és a zúzási eljárás; az ülepítő vályúk és célszerű elhelyezésük; elvezető árkok; a szérek fajtái és kezelésük módja; a marának fémtartalomra való megpróbálása; a hányók vájást érdemlőségének megállapítása; a hányók feldolgozására szolgáló mosási terek telepítése; a hányó feldolgozásához szükséges munkaerőnek és a felszerelés mennyiségének kiszámítása; a kohótelep felső földrétegének megpróbálása a feldolgozás érdemessége szempontjából, stb.

Az első évben a főpasszusokat nagy körvonalakban hallgatták: egyrészt, hogy minden expektans a bányászat egyetemes egészéről és az egyes ágazatok műszaki és gazdasági összefüggéséről általános képet nyerjen, — másrészt, hogy a praktikánsok egyik vagy másik szakhoz való tehetsége és hajlama megállapítható legyen.

Az 1758. január 10-én kelt udvari rendelet szerint az első éves praktikánst mindjárt kezdetben a próbamesterségre vezetik be, de csak annyiban, hogy az érceket egymástól megkülönböztetni tudja; ezután a telérek ismertetésére, a bányácsolásra és ércválogatásra térnek át; majd ismét a próbamesterségre utalják, hogy ennek foglalkozási körében most már teljesen otthonos legyen; ezután következik a bányamérés, majd az ércelőkészítés és a kohászat; végül a víztárolók és a bányagépészet tanulmányozása; befejezésül pedig az erdészeti, anyagkezelési és számvevőségi teendőkben nyer oktatást. Azonban a legfőbb súlyt a próbamesterségre kell fektetni, „mely nélkül a bányászat terén eredményesen boldogulni nem lehet,“ — ez okból a praktikánsnak még az idevágó disciplina elsajátítása után is, egyéb teendői mellett hetenként legalább egy napot a próbamesteri műhelyben kell töltenie, hogy gyakorlati készségét el ne veszítse.

A második évben az expektans kizárólag csak az egyéni képességeinek leginkább megfelelő üzemszak, most már teljes részletességgel tárgyalt passzusainak hallgatására és csak ezekből teendő vizsgára volt kötelezve; vagyis az iskola — az általános bányászati tisztképzés háttérével — tulajdonképpen specialistákat nevelt és minősített. A speciális üzemszakok a következők: az első: bányamívelés és bányamérés; a második: ércelőkészítés; a harmadik: próbamesterség; a negyedik: aranyválasztás és pénzverészet.

Valamely szak teljes befejezése után, — a vonatkozó tanulmányi szabályok betartása mellett, — egy másik szaknak végzése is meg volt engedve.

6. Tanítási módszer. Az elméleti tárgyak előadásai valószínűleg fix tanórarendben tartottak meg. A szorosan vett szaktanulmányok időbeosztására nézve az 1735-i *Instructio* meghagyja, hogy az instruensek és praktikánsok vasárnaponként az istentisztelet előtt a bányamester házában találkozzanak, ott a jövőheti nap-nap mellett végzendő teendőket megbeszéljék s ehhez a közös megállapodáshoz képest kötelesek a növendékek a kitűzött napokon és órákban az illető instruensnél jelentkezni.

A tanítás túlnyomóan gyakorlati irányú volt. Az instruensek a tananyagot a skolárok maradási idejéhez kötelesek

szabni és egyenesen megtiltatott, hogy messzemenő elméleti fejtegetésekbe bocsátkozzanak.

Az expektánsok nemcsak az instruensek szóbeli előadásait hallgatják, hanem in ipso opere operante is kell foglalkozniuk.

Kötelesek minden lectiót írásban feljegyezni s jegyzeteket az instruensnek kijavítás és a hiányok pótlása végett bemutatni. Ezek a „Scripta Nota“ jól megőrzendők s azokat másnak átengedni vagy közzétenni szigorúan tilos.

Kötelesek a bányaiskola beszerzett szakműveit szabad óráikban egymás között felolvasni.

A praktikus életre való nevelés tendenciáját szolgálta a mindennapi üzemi és bányajogi eseményekkel fenntartandó állandó kapcsolatnak biztosítása is, mely abban nyert kifejezést, hogy: az expektánsok kötelesek voltak a bányatisztek által hétről-hétre kijelölt napokon a bányák bejárásában és a szakmányaik megállapításánál résztvenni; a bányászati konzultációkon és a bérelszámolásokon mindenkor résztvenni; az ott hallottakat feljegyezni; s emellett szabad idejükben a bányahivatalban foglalatzkodni; az idézett bányajogi szakaszokat felütni s ezenfelül a már letárgyalt aktákat tanulmányozni.

7. Vizsgák. Az expektánsok egyrészt évenként, rendes vizsgát; másrészt a kétéves tanfolyam befejezése után képesítő szakvizsgát (Hauptprüfung) tesznek. Mindkétfajta vizsga a főkamagróf és a főtisztviselők jelenlétében tartatik meg s úgy az elméletre, mint a gyakorlatra kiterjed és nemcsak szóbeli, de az üzemi műveletek közvetlen végrehajtásával (in ipso opere operante) is kapcsolatos.

A főbányahivatal a vizsgák megtartása után, azok eredményéről és a hallgatóság magaviseletéről jelentést tesz az udvari hivatalnak, mégpedig két volumenben, melyek közül az egyik a feladott kérdéseket, a másik a praktikánsok feleleteit tartalmazta. Ezt az eljárást 1755-ben beszüntették s ettől fogva csak a klasszifikációk terjesztettek fel. A jelentés egyben javaslatot foglalt magában az alkalmatlanoknak talált expektánsok elbocsátására; az a praktikáns azonban, aki nem felelt meg ugyan, de remény volt arra, hogy meg fog javulni, még egy évig visszatartható.

8. *Versenyzvizsgák.* Az udvar minden eszközt megragadott, hogy a tanulóifjúság érdeklődését a szakban való gyakorlati készség elsajátítására felhívja s ez irányban ambícióját a végső határig fokozza. Ez a szándék nyilatkozik meg a versenyzvizsgák behozatalában, melyeknél a praktikánsoknak az üzemi műveletekben kitűnt altisztekkel és munkásokkal kellett tudásukat és kézi ügyességüket összemérniök. Az egyéni nagyratörés felébresztésével kapcsolatban, a bányászat jövőbeli vezetésére hivatott expektansok testületi szellemére és egészséges öntudatára apellál a kormányzat akkor, amidőn demokratikus lehetőséget teremt, hogy a reális munka egyszerű napszámosai nyilvánosan szembe helyezhessék a maguk eredményeit, a jövőben fölējük rendelendő, majdani tisztek erőifejtéseivel, — mert ezeken a mérkőzéseken nemcsak az egyes bányatanuló saját személyének, hanem az egész praktikánsi karnak szakbecsülete is forgott kockán.

A versenyzvizsgák az 1747-i szabályzat szerint csak a bányamívelésből, bányamérésből, próbamesterségből és kohászatból tartattak; az önkéntes jelentkezők közül a most említett szaktárgyanként egy-egy, a legkiválóbb, praemiumban részesült. Az 1755. november 20-i udvari rendelet az intézményt újból rendezte, s a vizsgatárgyak számát az ércelőkészítéssel, bányagépészettel és a pénzveréssel bővítette ki, úgyhogy ezentúl hét praemium került kiosztásra.

A praktikánsok bármelyik vizsgán vehettek részt; a bányamívelési, ércelőkészítési és kohászati vizsgán az altisztek és a munkások is, a bányagépészeti vizsgán pedig az altisztek és a gépkezelők is konkurrálhattak. A vizsga konkrét feladatok gyakorlati megoldásában állott.

Nem kaphat praemiumot, habár legjobban állotta ki a vizsgát: 1. akinek erkölcsi magaviselete nem megfelelő; 2. az a praktikáns, akit valamely hivatali állásra kineveztek; mert ezáltal már úgysis meg van jutalmazva; 3. az, aki ugyanabban a szaktárgyban egyszer már praemiumra tett szert; ez azonban nem zárja ki, hogy más szaktárgyból praemiumot szerezhessen.

Minden egyes praemium egy 15 dukát súlyú arany és ugyanolyan nyomású ezüstérméből (Medaille) állt, amelyeket a bécsi főpénzverde e célra állított ki. Az aranyérmének fém-

értéke, a jutalmazott kérelmére, vert aranypénzben fizettetik ki.

9. *Erkölcsei magaviselet, fegyelem.* Az expektáns köteles erkölcsös és jámbor keresztény életmódot folytatni, a mulatozást és más haszontalan időtöltést kerülni s az előírt bányatudományokban ernyedetlen szorgalmat tanusítani. Jó erkölcsű magaviselet nélkül — még ha a szükséges szakismerettel rendelkezik is, senki sem alkalmazható, mert „von einem Gemuthe ohne Ehr und Tugend, keine fromme und nützliche Dienste zu gewarten sind.“

Köteles a praktikáns a bányászati adminisztráció tagjával és az instruensekkel szemben engedelmességgel és tisztelettel viseltetni s amit az instruens időnként elrendel, azt készségesen teljesíteni; egyébként az ő tudta nélkül mással nem is foglalkozhatnak.

Tilos a kitűzött előadást elmulasztani, még kevésbé szabad a loco instructionis az éjjelen át kimaradni, hanem ha fontos okból a tanuló egy vagy két éjjelen át absentálni kénytelen, köteles a vasárnapi ordináció alkalmával az instruensnek az elutazás okát bejelenteni és tőle kimaradási engedélyt kérni; ha ez a távollét két éjjelen túl terjedne, az engedélyt az ok megjelölésével a főbányahivataltól kell kikérni; de a szabadság minden esetben csak azzal a feltétellel adható meg, hogy amit az expektáns időközben tanulmányi szempontból mulasztott, később quovismodo behozza s így a kurzusban semmi akadályt vagy zavart ne okozzon.

10. *Az iskola felszerelése.* Az 1735. június 22-i udvari kamarai rendelet meghagyta a főbányahivatalnak, hogy az 1.500 frt. intertenimentnak az expektánsi járandóságok levonása után fennmaradó 252 frt. összegből fizikai műszereket (instrumenta mathematica), továbbá neves szerzők munkáit, néhány bányakompaszt, két mérőszerszámot és egy próbamérleget a hozzávaló súlyokkal szerezzen be az iskola használatára. Minthogy a interteniment most említett feleslege a felszerelés költségeinek fedezésére kevésnek bizonyult, az 1737. augusztus 6-i udvari rendelet a hiányzó összegnek a kamarai pénztárból való pótlását rendelte el.

A próbamesteri és kohászati operációk tanulmányi céljaira már 1735. előtt egy laboratórium állíttatott fel, melynek kulcsát az illető instruens őrizte. Ugyanő adta meg esetenként

az engedélyt és a kulcs kikézésbesítése mellett a szükséges útbaigazításokat a tanulók kísérleti munkáira, melyeknek végeztével a kulcsot ismét visszaszolgáltatták neki.

11. *A végzett praktikánsok alkalmazása és bányatiszteké váló kinevezése.* A kétéves tanfolyam befejezése és a fővizsga letétele után a praktikánsnak a magyar és esetleg külföldi bányavárosokban annyi ideig kellett gyakornokoskodnia (experimentieren), amennyi idő szükségesnek mutatkozott, hogy magát tökéletesen kiképezze; egyes kiváló praktikánsok abban a kitüntetésben részesültek, hogy magával a főkamagróffal utazták be a bányahelyeket.

E gyakorlati tanulmányok folyamán egyfelől a kincstári, másfelől a magánbányák megtekintése — biztosított reciprocitás alapján — úgy a magán- mint az állami praktikánsoknak kölcsönösen meg volt engedve.

A praktikánsi minőség addig tartott, amíg a bányatisztek létszámában megfelelő állás meg nem üresedett; időközben a jelölt bányaaletszti szolgálatot teljesített. Hogy az udvari hivatal erre az előkészítő gyakorlati szolgálatra milyen nagy súlyt fektetett, kitűnik az 1749. július 27-én kelt királyi leiratból, mely bírálva azt a sajnálatos jelenséget, hogy a praktikánsok túlsok időt töltenek az irodában és annál kevesebbet járnak a bányába, ekkép nyilatkozik: „A bányatiszti és bányaadjunktusi állásokat a jövőben csak oly egyének számára tartjuk fenn, akik farbőrös bányászok (Bergmann von Leder) vagyis, akik a bányában, ék- és kalapáccsal kezükben, jól és szorgalmasan, reális értelemben dolgoztak, s ezután a felőri teendőket kitűnően látták el; ellenben azokat a praktikánsokat, akik a vājármunkát s folytatólag a felőri szolgálatot megfelelő időn keresztül ernyedetlen szorgalommal ellátni magukhoz nem illőnek tartják, bár más irányú tudásukhoz képest más megfelelő alkalmazás szempontjából figyelembe vesszük, de azokra, akik, hogy magukat a bányászati szolgálatra kiképezzék, a vājármunkától és egyúttal a bányában, valamint a bányaaácsolás és bányagépészet körében a kézi foglalkozástól nem riadnak vissza, egészen kivételes jóindulattal fogunk gondolni.“

Hasonló célzattal és maró gúnnyal szól Imhoffnak Ő Felsege elé terjesztett és az 1749 okt. 16-iki udvari rendelethez

csatolt jelentése: „A puszta szemlélet és annak hallgatása után, amit mások elmondanak, senkiből sem lesz szakavatott farbőrös bányatiszt. A vájárok nem viseltetnek bizalommal az olyan egyének iránt, akik csupán a toll emberei (von der Feder sind) s ennek dacára a bányában felettük rendelkezni akarnak; — sőt titokban vagy nyilvánosan ki is nevetik őket, amikor — mint az általában történni szokott — sokszor elemi dolgokban ismételten jelét adják tudatlanságuknak.“

Érdekes az a jellemzés, amely az üzemekhez beosztott praktikánsok egy részének magatartásáról az 1756. június 18-án kelt udvari rendelet ad, s amely egyesek módfeletti úrhatnáságát ostorozza. Az erélyes rendreutasítás ekképen szól:

„Nem csekély megütközéssel látjuk a főkamagróf jelentéséből, a selmeci üzemi praktikánsoknak azt a korai képzelődését, hogy ők senki mástól, hanem egyedül és kizárólag a fő- és alkamagróftól s a mindenkori bánya- és kohófigazgatótól függnék; ebben a helytelen képzelődésükben megfélekezni látszanak arról, hogy nem egyebek, mint tanulók, akik csak azért, hogy tanuljanak, a legfelsőbb kegyet élvezik és azzal szemben, akihez tanulás végett beosztattak, illendő tisztelettel és engedelmességgel tartoznak. Önkényes elkapottságnak tekintjük, hogy amikor alkalmuk volna felőri teendőket ellátni s efféle szolgálatokat végezni, ezeket az alkalmakat hányi-veti módon elszalasztani akarják, mintha az enemű foglalkozás méltóságukon aluli volna s igényt támaszthatnának arra, hogy őket a bányajárásoknál külön fickó (Leucht Bub) kiszolgálja. Minhogy az ilyen képzelődés és az abból folyó magatartás a Legfelsőbb Akarattal ellenkezik és egy egyszerű tanuló részéről nem tűrhető, hogy a maga függőségét a rend és illendőség ellenére, önkényesen saját maga állapítsa meg, kénytelenek vagyunk a kifogástalan magatartás és a jövőre szóló intelem céljából, az egész praktikánsi karra vonatkozólag szigorúan elrendelni: először, hogy minden praktikáns, akár nemesi, akár alacsonyabb rendű legyen is, azzal a bányatiszttal, főfelőrrel és bármi néven nevezendő kisebb hivatalnokkal szemben, akihez tanulás és gyakorlat céljából utalva van, felfüggesztés, sőt az engedetlenség mérvéhez képest, a végleges elbocsátás terhe alatt, illő tiszteletet és a

szolgálatban minden ellenmondásnélküli engedelmességet tanúsítson; másodszor, hogy semmiféle praktikáns valóságos és magasabb szolgálatra a jövőben reményt ne tápláljon, ha csak (akár nemesi, akár alacsonyabb rendű legyen) előzetesen, a bányászatnál legalább főfelőri, a zúzóknál és kohóknál legalább iszapoló vagy olvasztómesteri szolgálatot bizonyos időn át és erejéhez képest nem teljesített és ezt annak a személynek, a főkamaragrófi hivatal által approbált bizonyítványával nem igazolja, akihez be van osztva; harmadszor, hogy a jövőben semmiféle praktikáns a bányába egyedül sohasem, hanem mindig azzal a főfelőrrel, bányatiszttel vagy bányaad-junktussal szálljon be, akihez beosztatott.“

Szükség esetén nyomban a bányaiskola elvégzése után igen fontos feladatokkal bízták meg; rendszerint azonban több évig kellett várniok, amíg bányatiszteké léphettek elő. A kinevezéseknél az alkalmasság döntött s a díjas és díjtalan minőség nem esett latba.

A végzett praktikánsok előtt azonban nemcsak a bánya-, kohó- és pénzverdei üzemi pálya volt nyitott, hanem soraikból kerültek ki a közigazgatási bányahatóság tisztviselői (bányamester, bányaesküdt, stb.), a bányabíróságok személyzete és a bányászat számára rezervált erdők erdőmesterei. Végül sokan nyertek elhelyezést a bányapénztárak és a bányaszámvevőség tisztii állományában.

12. *A bányaiskola utolsó évei.* A bányaiskola most előadott teljes szervezetében 1763-ig folytatta bányatisztképző tevékenységét; ekkor vette kezdetét a dicső emlékü nagy királynő, Mária Terézia által alapított „Selmecii Bányászati Akadémia“-nak fokozatos kiépítése, melynek rendes tanszékei közül az első: a vegytan-kohászati 1763; a második: a mathematica-mechanikai 1765-ben; és a harmadik: a bányamívelés-tani 1770-ben állíttatott fel. Ezek a katedrák szaktudományainkat immár széles alapon, egyetemi nívón, de egyúttal a gyakorlati készség fontosságának érvényre juttatásával kezelték. A bányaiskola azonban kiegészítőleg 7 éven át még tovább működött, majd 1770-ben az új intézet organizációjának teljes befejezése után, végleg megszűnt és minden ingó és ingatlan felszerelése természetszerűleg a Bányászati Akadémiára szállott.

13. *A bányaiskola működésének fejlesztő hatása.* A technikai tanintézetek sikeres munkálkodásának reális bizonyítékai elsősorban azok a műszaki alkotások, amelyekben a fészkükből szárnyra kelt tanítványok tudása, gyakorlati készsége és nehézségektől vissza nem riadó öntudatos akaratereje nyer megtestesülést. De másodsorban figyelembe veendő a pusztá létük által megteremtett kultúratmoszféra, mely az egész szaktársadalom lelki világában a szüntelen haladás és folytonos tökéletesedés dinamikai szellemét juttatja uralomhoz, s mely a mindenkori „ma“ közkeletű felfogásaival és megszokott eljárásaival szemben az örökké változó „új“-nak végtelen sorozatú kezdeményezésére serkent.

Az előbbi szempontból legyen szabad a régi selmeci bányaiskola két legkiválóbb tanítványát névszerint is kiemelni.

Az egyik: Hell József Károly, a természettudományok különböző ágainak művelésében kitűnt és közismert Hell család leszármazottja, aki Mikovinyi első hallgatói közé tartozott és akinek személyéhez a selmeci bányászat XVIII. századbéli aranykora fűződik. Jelesünk a gőz feszítő és a víz esési erejére berendezett gépek egész sorát építette, sőt a róla elnevezett vízoszlopos gép, valamint a sűrített levegővel dolgozó bányavízemelő gép eredeti megszerkesztése címén a találmányok történetébe is beírta nevét.

A második, — és nemzetközi jelentőség tekintetében még nagyobb büszkeségünk: Delius Kristóf Traugott, aki a selmeci bányaiskolát 1750. körül végezte, 1770-ben az ottani Bányászati Akadémiának tanárává nevezetett ki, s 1773-ban kiadta az első modern alapokon megírt Bányaműveléstant, mely fél-századon át a bányászati tudományok terjesztésének európa-szerte elismert és úgyszólván egyedüli nyomtatásban megjelent forrása volt, s amely XVI. Lajos francia király rendeletére és költségén francia nyelvre is lefordított. Nagy elődünk a monarchia bányászati ügyeinek szakreferenseként valóóságos udvari tanácsosi rangban működött, amikor páratlan munkabírású és úgy elméleti, mint gyakorlati téren egyaránt ragyogó sikerekben gazdag életét 1779-ben befejezte.

A bányaiskola általános fejlesztő hatásának részleteire nem terjeszkedhetünk ki; azonban a felvirágoztatott selmeci bányászat jellemzéseül szolgáljanak Mária Teréziának az ot-

tani Akadémiai alapítólevelében mondott szavai: „És miután egy ilyen bányászati iskola számára Selmechnél alkalmasabb helyet a császári, királyi örökös tartományokban sehol sem lehet választani, mert éppen ott az ércbányáknak úgyszólván minden fajtája együttesen rendelkezésre áll, a legkiválóbb műszaki szerkezetek és gépek vannak berendezve, továbbá a tökéletes igazgatás elsajátítására és ily irányú szándékaink hatékonyabb előmozdítására az érdemes főnökből és tisztviselőkből álló ugyanitteni főkamagrófi hivatal szolgálhat: — így önmagától adódott, hogy ez a bányászati tanintézet a jövőben is egyedül csak ott maradhat...”

Ezután a következő üdvözlő beszédek hangzottak el:

DR. HÓMAN BÁLINT M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁS-
ÜGYI MINISZTER ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

*Nagyságos Rektor! Tekintetes Tanács!
Tiszteletreméltó Dékán!*

A Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki fakultása, helyesebben bánya- és kohómérnöki osztálya jubileumi ünnepet ül. Noha az új egyetemi szervezetben a régi főiskola mint az új szervezetnek egyik tagja, az idei esztendővel egészen új életnek indult, ez a fakultás nem vesztette el régi hagyományait, sőt megerősödve vitte át új korszakába.

Ez a bánya- és kohómérnöki osztály, amely először önállóan, majd később az erdészeti ágazattal együtt a műszaki képzés első intézménye volt, anyja Magyarországon valamennyi műszaki és gazdasági iskolának. Kétszáz év alatt a mai középiskolának megfelelő iskolából az egyetem szintjéig fejlődött. Ez a fejlődés párhuzamos a természettudomány és a műszaki tudomány fejlődésével és ez az intézmény ennek a fejlődésnek egyik irányítója. Ha a kétszázéves multa visszagondolunk és keressük azt az eszmekört, amelyben ez iskola megalapításának szükségessége előállott, akkor ott találjuk a kor egyik szellemi nagyságát, Mikovényi Sámuel tudóst, mint az iskola első tanárát, aki azonban az én emlékezetemben nemcsak úgy él, mint bányatudós és nagy térkép-

rajzoló, hanem mint Bél Mátyásnak munkatársa is. Ez a Bél Mátyás német földön szerzett államtudományi ismereteivel egy sokkal szélesebbkörű tudományt fejlesztett ki idehaza: a nemzet ismeretét, az állam ismeretét s ezt a tudományt a nemzetre vonatkozó összes történelmi, földrajzi, természeti és gazdasági tudományok foglalatának tekintette. Államismerete a magyar életnek nagy szintézise volt, amelyben éppen olyan rangú helyet kívánt biztosítani a természeti és a gazdasági tudományoknak, mint az államtudományoknak. Talán nem éppen véletlen, hogy a kétszázéves évfordulón ismét egy ilyen nagy szintézisben a József Nádor Műegyetemben emelkedett ez az intézmény egyetemi rangra.

A magyar királyi kormány nevében melegen üdvözlöm a fakultást és kívánom, hogy a díszes multhoz és a szorgalmas jelenhez méltó dicsőséges jövője legyen. Éljen sokáig azoknak a nemes hagyományoknak szellemében, amelyek ezt az intézményt eddig is jellemezték.

DR. TUZSON JÁNOS, A BUDAPESTI KIR. M. PÁZMÁNY
PÉTER-TUDOMÁNYEGYETEM NY. R. TANÁRÁNAK
ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

A magyar bányászati és kohászati szakoktatás 200-ik évfordulóját nemcsak a magyar bányászat és kohászat, és a vele főiskolai testvérségben élő magyar erdészet ünnepli, hanem ünnepli ezt az egész magyar nemzet. Büszkén mutatjuk fel ősi kultúránk történetének a bányászati és kohászati szakoktatásra vonatkozó lapjait, amelyek dokumentálják az egész világ előtt, hogy a hazai bányászati és kohászati kultúra évszázadokon át, mint egy világító fáklya lobogott, nevelt s osztotta áldásait nemcsak nemzetünkre, hanem az összes környező népekre is.

E magasztos ünnepély alkalmából, a budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem megtisztelő megbízásából, a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem ünneplő bánya- és kohómérnöki osztálya tanári karát és ifjúságát szívből üdvözlöm.

DR. GELEI JÓZSEF, A SZEGEDI M. KIR. FERENC JÓZSEF-
TUDOMÁNYEGYETEM PROREKTORÁNAK ÜDVÖZLŐ
BESZÉDE:

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Tekintetes Ünneplő Fakultás!

A Kolozsvárról menekült szegedi Ferenc József Tudományegyetem üdvözlét hozom a Selmecbányáról Sopronba menekült Bányászati és Erdészeti Főiskolának, most már Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karnak.

Hozok ezzel az üdvözléssel egyúttal belső meleg szeretetet, igaz nagyrabecsülést és mély rokonszenvet is.

A benső honfiúi szeretet szól a magyar nevelésügy kipróbált testvértényezőjének, a nagyrabecsülés pedig annak a tanári karnak, mely kétszázados multja alatt a nemzetnek értékes kultúrtényezőjévé vált, a tudomány művelésében magának világnevet szerzett és kivívta a külföldnek nagy elismerését is, mert ma már tanulni járnak ide egyes tudományi szakok terén a soproni bánya-, kohó- és erdőmérnöki karra a külföld ifjai. És szól az elismerés annak az ifjúságnak is, mely műszaki képzettségével 200 év alatt nemzetünk talpraállításában, nemzetgazdaságunk kifejlesztésében annyi csodás eredményt ért el.

A mélységes rokonszenv pedig int a felé a közös vándorbotos sors felé, mely nemzetünk gyászos végzete folytán a szegedi egyetemet is, meg az ünneplő főiskolai fakultást is, elűzte hön szeretett szülőföldjéről. Közös kettőnk sorsa, különösen amiatt, mert mindkét egyetem hazánk Kárpátok koszorúza bércein vágta a siralmas idők vándorbotját s onnan szorongatta hosszú tájakon, nehéz megpróbáltatások útjain új otthonáig; reményét azonban sohasem veszve, jobb jövőjében mindig erősen bizakodva.

Igaz ugyan, hogy a magyar kultúra mindkét vándorbotosa meleg otthonra talált a vendéglátó városokban. Igaz, hogy a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar soproni otthona a város nagy áldozatkészségéből szép, kényelmes és boldog, lendületes jövővel kecsegtető. Igaz ugyan, hogy az ünneplő főiskolának a József Nádor Műegyetemmel való egyesülése s ezzel egyetemi rangra való emelkedése a fejlődést ígérő jövőnek végleg biztos zálogává vált.

Mégis ne vegye senki tőlünk rossznéven, ha mi ezen a kétszázéves ünnepegen, melynek minden szála a boldog multba, a hegyek közé, Selmecebánya ércben gazdag bérceire visz vissza, ma itt a megemlékezés órájában a régi otthonra gondolunk.

Ne essék senkinek zokon, ha mi ma itt, ez ünnepi órában, a vándorbotot keményebben szorítjuk meg, mint tegnap, ha ma a honi föld mélységes szeretetétől vezetve, a bot mankóját csókjainkkal árasztjuk el s ütött-kopott nyelét könnyeinkkel áztatjuk végig, s ha a szegedi egyetem nevében én is a bot mellé roskadok és buzgó lélekkel az ünneplő fakultás tanári karával és ifjúságával együtt a multon és a multért zokogok.

Ne lászon senki szemrehányást abban se, ha én itt ma a francia nemzetnek a 71-es szedáni csatavesztés utáni tettére emlékezem, annak a nemzetnek cselekedetére, mely 1871. után Párizsban az elvesztett Strassburg emlékére emlékoszlopot állított fel, s azon a visszavárásnak örök tűzét ápolta és élesztette, egész 40 esztendőn keresztül. Ne tegyen hát senki szemrehányást azért, ha én ma e francia példán elmerengve azt mondom, hogy tartson bár ez a végzetes sorsunk nekünk is 40 évig, s akár egy századig is: mi, honunkból elűzött egyetemek, Sopron, Pécs és Szeged egyeteme, mindig egy örök égő tűznek tekintjük magunkat, s ha az őshonunkba való visszavágyás lángjaként örökké égni és lobogni akarunk.

A keményre markolt vándorbot még többről is beszél. Mikor a nemzet teste megszagattatott s darabokat téptek le rólunk, különösen mi vándorbotos egyetemek váltunk a nemzet lehangosabb jajaivá és mi voltunk, vagyunk és maradunk a nemzet legvérvérőbb sebei. Sőt gyakorta úgy érezzük, hogy az ütött sebetől örökösen vérezve mi vagyunk az a véres kard, mely hol a csonka határoktól nem messze magasba emeltetünk, hol pedig a honukba visszavágyó fiai révén az országban szerte-szét hordoztatunk s a jobb jövőért való állandó tettekrekésztség örökös szimbólumai vagyunk.

Ugy érezzük, hogy ebben a sorsunkban és elhivatottságunkban semmi más kívánságunk nincsen, minthogy az ünneplő fakultás ifjúsága s az innen szétrajzó mérnöki kar révén hadd jöjjön az érc fel a föld mélyéből mentől nagyobb ára-

datban, hadd füstöljenek a kohók mentől tüzesebb füstöt okádva, s hadd düljenek az erdők rengetegei, s hadd hozza meg mindez a munka a mindnyájunk által áhított boldogabb magyar jövőt!

Ehhez kívánok az ünneplő fakultásnak lélekben kitartást, Istenben örök bizodalmat és jobb sorsunkban mélységes hitet, a szegedi Egyetem nevében.

DR. VARGA ZSIGMOND, A DEBRECENI M. KIR. TISZA
ISTVÁN-TUDOMÁNYEGYETEM PROREKTORÁNAK
ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Magnifice Rector!

Tekintetes Rektori Tanács!

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Fejünk felett a levegőben repülőgépek szállnak s a tengerek mélységeit páncélos hajótestek szántják. Mindegyik csodálatos teljesítmény s mintha valóra válna a teremtés ígérete: Ember vedd birtokodba a mindenséget. A nagy csodák dicsérete közben pedig szinte feledjük, hogy mindezeket megelőzően az embernek meg kellett hódítania a földet. Meg kellett hódítania úgy, hogy megismerte tulajdonságait, távolságait, hasznothajtvá tette céljai számára részeit s végül behatolt mélységeibe, hogy ellesse titkait. Nincs kétség felőle, hogy ez volt az igazi úttörő munka, ez volt az emberi nem fejlődéstörténetében a legalapvetőbb forradalom. Mert szép a levegő birodalma, fontos a vizek megfékezése is, de a legfontosabb mégis csak a szárazföld biztos és korlátlan birtoklása. A vas és ércművelés kialakulása nélkül még ma is ismeretlen volna a föld nagy része, daedaluszi szárnyakon hiába próbálnánk feljutni a légbe és a vizek fölé boruló horizont pereme alighanem a világ fizikai végét jelentené az emberi vizsgálódás számára. Nem hétköznapi esemény tehát, ha egy olyan intézmény sikeres és hosszú működésének jubiláris évfordulóját ünnepeljük ma, melynek a föld belseje meghódításában Hazánk földjén olyan kiváló része volt. Felesleges ismétlés volna, ha azok után, amik e felemelő ünnepély keretében elhangzottak, csak egy szóval is részletezni akarnám az immár egyetemi rangra emelt bányászati fakultás bókros érdemeit a

bányászati és kohászati szakképzés és kutató munkálatok körül, de annyit mégis kötelességem fölemlíteni, hogy a magyar nagyság szellemi és anyagi értelemben vett kiteljesedéséhez immár 200 év óta rendszeres, céltudatos és összefüggő munkájával adott annyit, mint bármely más tudományegyetem. Illesse érte az egész magyar nemzet soha el nem évülő hálája. És most, amikor nagyszerű működése méltatásaképpen szervesen beillesztetett a József Nádor dicső nevét viselő műegyetem szervezetébe: legyen még több alkalma nemcsak virágzóvá, de újra nagyvá tenni is a magyar földet. Induljon megifjodva, megizmosodva új honfoglalásra s úgy vegye birtokába ismét e hont, hogy annak földjében mindig nekünk teremjen az, ami benne érték s drága kincs. Ezzel a jókívánsággal üdvözlöm Tisza István tudományegyeteme nevében és megbízásából a 200 éves jubileumát ünneplő bányászati és kohászati főiskolát. Vivat, crescat et floreat!

DR. DEÁK JÁNOS, A PÉCSI M. KIR. ERZSÉBET-TUDOMÁNYEGYETEM EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI KARI DÉKÁNJÁNAK ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

*Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Mélyen tisztelt Közgyűlés!*

A m. kir. Erzsébet-Tudományegyetem rektora és tanácsa megbízásából és képviselőként állok itt, hogy e szép jubilaris alkalomból a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet s ma mindenképp felett annak bányászati, kohászati és erdőmérnöki karát egyetemünk nevében őszinte tisztelettel és igaz szeretettel üdvözlöm. Amikor ezt teszem, önkéntelenül is eszembe jut egyebek mellett az, hogy más rokonvonások mellett mindkét egyetemet jellemzi bizonyos sorsközösség is. Nem csupán abban a vonatkozásban látom ezt kifejezésre jutni, hogy a két egyetem megegyezik egymással abban, hogy két városban működik, egyik kara nincs az anyaegyetem székhelyén, de egyúttal abban is, hogy mindkét egyetemen szoros kapcsolata, lelki közössége van Felsőmagyarországgal, mert történeti gyökérszála oda nyúlnak vissza. A József Nádor Műegyetem ennél természetesen Selmecbányára gondol és a 200 éves multra való emlékezésnél

szomorúság ömlik el nemes arculatján, — a m. kir. Erzsébet-Tudományegyetem viszont nem tud Pozsonyra és Eperjesre gondolni anélkül, hogy szívét a történeti multtal bíró otthonok, drága munkahelyek elveszte fölött érzett mélységes fájdalom ne töltené el. Innen van az, ha vannak is a két egyetem között elütő vonások is — az egyik a szellemi, a másik a gyakorlati tudományokat műveli — tudatában vagyunk mindnyájának, hogy mind a ketten ennek a fentebb érintett sorsközösségnek vagyunk osztályos gyermekei. Ebből következik az, hogy mi ünnepelni is, emlékezni is csak fájdalommal tudunk, mert haza gondolunk. Azért ma is, még ez ünnepen is befelé könnyezünk és imádkozunk. Azokról a befelé hulló könnyekről ma nem beszélünk, de hálaimádságot mondunk a multért, mellyel gazdagított s imádkozunk azért, hogy a jó Isten áldja meg a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet, illetve annak bánya-, kohó- és erdőmérnöki karát, mely a mai napon 200 esztendőnek történetére, örömeire és dicsőségére és hűséges szorgalommal elvégzett munkájára tekinthet vissza. Áldja meg Isten a munkát, melyet elvégeztek, a verejtéket, melyet hullattak, a könnyeket, amelyeket elsírtak. Áldja meg a reménységeket, amelyek szívükben s szívünkben élnek a jövő iránt. Két városban, de egy lélekkel végezze nemzetépítő munkáját s ne felejtse el soha, hogy mit vár tőle a mult: Selmec emléke, mit vár tőle a jövő, — a haza, a nemzet jövője!

Ilyen érzelmekkel köszöntöm az ünneplő testvéregyetemet, annak bánya-, kohó- és erdőmérnöki karát s kívánom a m. kir. Erzsébet-Tudományegyetem rektora és tanácsa s a magam nevében is az ünneplő egyetemnek és soproni karának további fejlődésére és munkájára a jó Isten gazdag áldását.

DR. HÜTL DEZSŐ MŰEGYETEMI NY. R. TANÁR, A
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÉPVISELŐJÉNEK
ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Magnífice Rector!
Tisztelt ünnepi ülés!

A selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémia a magyarországi tudományosságnak mindenkor kiváló és példaadó intézménye volt.

Követendő például szolgált a művelt nyugatnak is, hiszen tudjuk, hogy Fourcroy francia képviselő, híres kémikus, 1794-ben a nemzeti konventnek a selmeci akadémiát állította mintául szervezés és oktatási mód tekintetében.

Tanárainak buzgalma és tudományos működése évszázadok alatt színvonalát állandóan emelte és a magyar technikai tudományok egyik gócpontjává tette, ma pedig, sajnos megváltozott helyen és változott körülmények között, de mint egy nagy egyetemi szervezetnek egyik kara, fejt ki áldásos működését.

A Magyar Tudományos Akadémia igaz tisztelettel szívből üdvözlö a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának jubiláló bánya- és kohómérnöki osztályát és oktató és tudományos kutató munkásságára a Mindenható áldását kéri jövő évszázadokra!

Úgy legyen!

RÓTH FLÓRIS M. KIR. BÁNYAÜGYI FÓTANÁCSOS, AZ ORSZÁGOS MAGYAR BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI EGYESÜLET ELNÖKÉNEK ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

*Nagyméltóságú Miniszter Úr! Magnífice Rector!
Méltóságos Dékán Úr!*

Van szerencsém az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület képviselőjeként a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karát fennállásának 200. évfordulója alkalmával őszinte tisztelettel, mély ragaszkodással üdvözölni.

Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy a műszaki főiskolák egyesülése legfőképpen a trianoni diktátum következtében beállott gazdasági krízisnek volt a következménye.

Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy a József Nádor Műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki kara az ősi tradíciókhoz híven, a műszaki kiképzéshez szükséges előkészítő tudományokon kívül, legfőképpen a bánya-, kohóipar és erdőgazdaság érdekeit szolgáló bányászati-, kohászati- és erdészeti tárgyakat és tudományokat fogja előadni és kultiválni.

Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy a főiskolák egyenragúságát illető kérdés ezzel véglegesen el van intézve.

Teszem ezt abban a meggyőződésben, hogy a műszaki főiskoláknak egyesülése nem állja útját annak, hogy a soproni ifjúságot a bányászati, kohászati és erdészeti tudományon kívül társadalmilag továbbra is abban a bajtársias szellemben képezzék és vezessék, mely régi Selmecünket — selmeci Alma Materünket — magyar Heidelberggé tette.

E meggyőződéstől áthatva, kérem mind a magam, mind Egyesületünk nevében Isten áldását a M. Kir. József Nádor Műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karára és egyúttal kérem a Mindenhatót, engedje meg, hogy a műszaki főiskolák nagy és bátorkezű összekovácsolója, megalkotója: Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszterünk Ő Kegyelmessége a haza örömére, a haza boldogságára sokáig éljen!

DR. BÍRÓ ZOLTÁN NYUG. MINISZTERI TANÁCSOS, AZ
ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET ÜGYVEZETŐJÉNEK
ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

*Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Igen tisztelt Uraim!*

Méltóztassanak megengedni, ha az elismerés és nagyra-becsülés hangjai után én itt egy eddig nem érintett érzelem, a testvéri szeretet húrját pendítsem meg akkor, amikor a magyar erdőgazdaság, az Országos Erdészeti Egyesület és a szakajtó jókívánságait tolmácsolom a testvérágazatnak 200 éves jubileuma alkalmából.

A közös eredetből, mint vékony szál keletkezett ez a testvéri szeretet, amelyet a közel másfél évszázados együttélés izmosított, erősített s amelyet a közös szenvedések tüze edzett ma már acélnál keményebbé.

Gyengülhet, sőt el is szakadhat az enemű kapcsolat, ahol az csak a kellemes órák emlékéből származott, de örökké tart az ilyen kapocs, ha azt a közös fájdalmak, az együtt elviselt szenvedések, a közös sírhalmok erősítették és fokozták.

Márpedig a két testvérágazat elmondhatja magáról, mi vagyunk azok, akik Trianontól legtöbbet szenvedtünk, akik Trianonnal legtöbbet veszítettünk.

De bennünket ezen a testvéri szereteten kívül még a hálás emlékezés is fűz az idősebb testvérhez, mert hiszen a bányászat szükségleteinek ellátásánál felmerülő nehézségek terelték rá először a gondolkodó, a kultúra magasabb fokán álló elméket annak a megismerésére, hogy az erdő nem kiapadhatatlan vagyon, hanem olyan kiegészítő része a nemzet gazdasági életének, amelynek fenntartása, ápolása, fejlesztése nemcsak elengedhetetlen gazdasági szükséglet, hanem jóformán fokmérője a vezetésre hivatottak önuralmának és előre látásának.

Ez a két érzelem, a testvéri szeretet és a hálás megemlékezés hat át bennünket ma is, amikor szívből kívánjuk, hogy a közös tő, amelyből az immár terebélyes fává szökött két testvérágazat fakadt, — mindnyájunk szeretett, kedves Alma Matere: „vivat, crescat, floreat!”

DR. SOPRONYI-THURNER MIHÁLY, SOPRON TJ. SZAB.
KIR. VÁROS POLGÁRMESTERÉNEK ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Magnifice Domine Rector! Tekintetes Egyetemi Tanács!

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Édes Magyar Testvéreim!

Az az erdőkoszorú, amely az ősi Sopront körülövezi, nemes hagyományoknak és szép erényeknek a foglalatja. Erdőink egyrészével IV. László király és Nagy Lajos leánya, Mária királynő jutalmazták elődeink hűségét; erdőink másik részét pedig elődeink polgári munkájuk, ernyedetlen szorgalmuk gyümölcisével vásárolták meg a Csák nemzetségtől és a Harkai családtól. Ez erdőkoszorún belül a nemes hagyományok tiszteletében élő polgárság hosszú évszázadokon át ontotta verejtékét s ha kellett, a vérét városának és hazájának a javára és gyászolta hosszú évszázadokon át és gyógyolja napjainkban is a kegyeletes megbecsülés könnyeivel a munka és hazaszeretet hősi halottainak szakadatlan, szinte végeláthatatlan láncolatát.

Az erdő nagy értékével Sopron mindig tisztában volt. Polgárai nemcsak azt becsülték, amit erdeink a szemük elé tárt; sejtették ők a hegyekben rejlő kincsek értékét is, ame-

lyekről az erdő lombja suttogva beszélt. Az ősi iskolaváros polgárait az erdő értékelésére megtanította az 1787—1788-ban itt működött Schwartner Márton, a magyar statisztikai tudomány atyja. Erdőnk céltudatos kezeléséről évszázados erdőrendtartás és újabban szakszerű üzemtervek szerint évszázadok óta gondoskodunk és húsz év múlva köszénbányánk megnyitásának kétszázéves fordulóját ünnepelhetjük.

Az évszázadokon át az iskola szeretetében nevelt polgárság figyelemmel kísérte az ország különböző városaiban működő tanintézeteket. A magyar büszkeség örömpírja ragyogott a soproniak arcán is, az erdő- és bányatulajdonosok arcán, ha hírért hallották a selmeci akadémiának. Örültek a tudós selmeci tanároknak a szakoktatás és a gyakorlat, a tudomány és a kutatás terén elért gazdag sikerein. Magyar reménykedéssel és szeretettel fordultak a buzgó fiatalság felé, amely az erdő- és a bányagazdaságnak, a nemzetvagyion nagy kincsének szakszerű ápolására készült. És lelkesedtek a soproniak 1848-ban és 1914—18-ban a szabadságért síkra szállt selmeci diákok hőstettein.

A világháború megszűntével híre jött, hogy Selmecen a főiskola hallgatói fegyverrel a kezükben tartják fenn a rendet és védik az Alma Matert. És mikor menekülnie kellett az ősi főiskolának meghitt fészkeből, a rendszerető soproni polgárok örömmel vették tudomásul jelentésemet, hogy a munka és hazaszeretet selmeci hősei hívásomra Sopronba veszik útjukat és itt keresnek hajlékot szép tudományuknak. A város örömmel tárta ki kapuit, polgársága a szívét a menekülők előtt.

Sopron város és a főiskola polgársága azóta összeforrt. Összeforrasztotta őket a nyugatmagyarországi felkelés és a soproni népszavazás. Összeforrasztotta őket elválaszthatatlanul *Szechányi Elemér* és *Machatsek Gyula* soproni főiskolások, *Vámosy Tibor*, *Losonczy Antal* és *Hanus Ferenc Károly* budapesti műegyetemi hallgatók és sok más dicső fiatal hős fölkelő kiontott vére. Ami nem sikerült 1918. őszén Selmecen, az sikerült 1921. nyarán és telén Sopronban: megmentettük a főiskola hajlékát. Az 1921. évi felkelés és népszavazás összeforrasztotta Sopront a bánya- és erdőmérnöki tudomány művelőivel és ez összeforradás óta, ha baj fenye-

geti az Alma Matert, följajdul Sopron és sorompóba áll. Ha öröm virrad az Alma Materre, a soproniak sietnek örömtüzeket gyujtani a lelkekben.

A mai nap nemcsak a bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar örömmünepe, hanem egész Soproné. Ez a nap a tudomány és a nemes hagyomány diadalünnepe.

Mai ünnepünkön a hűség városa a hála számadását vizsgálja és lerója esedékes tartozásait.

Köszönöm mindenekelőtt nagyméltóságú *dr. Hóman Bálint* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak, hogy a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezése során bölcsességével megtalálta a módot arra, hogy a bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolánkat egyetemi karrá emelte anélkül, hogy Soprontól elszakította volna. Ennek a kapcsolatnak változatlan fenntartására szüksége van a városnak és szüksége van az országnak; ennek a kapcsolatnak sértetlen megóvását a nyugati végeken a magyarság érdeke követeli meg. Az ünnepelt kétszáz esztendőből csak másfél évtized jutott ugyan Sopronnak, de ezalatt a rövid idő alatt is beleírták nevüket Sopron történetébe tanárok és hallgatók egyaránt. Érdemeikért ezen az ünnepen is köszönetet mondok a hűség városa nevében, köszönetet a tanári karnak és az ifjúságnak egyaránt. Kívánom a Mindenható bőséges áldását a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni karára. Engedje meg az Egek Ura, hogy a kar ápolja gazdag sikerrel a tudományt és őrizze meg szeretettel azokat a hagyományokat, amelyek a munkaszeretet verejtékében és a hazaszeretet vérében megfűrésztve erkölccsé nemesedtek. Ha ez az imádságos kívánságom beteljesedik, akkor a nagy Ottokár püspöknek a tradícióról, a történetből leszűrt és hirdetett tanítása teljesülő, megvalósuló jóslássá lesz: akkor népünk nagyságának, életerejének és hatalmának delelőpontjára a tradicionális események tisztelete révén el fog jutni. Adja Isten, hogy ez a jóslás minél előbb valóra váljék.

Sok szerencsét!

Jó szerencsét!

DR. QUIRIN LEÓ, A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA
ALELNÖKÉNEK ÜDVÖZLŐ BESZÉDE:

*Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Mélyen tisztelt Közgyűlés!*

A Budapesti Mérnöki Kamara képviselőjében mély tisztelettel köszöntöm a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karát abból az alkalomból, hogy a mai napon ünnepli a bányászati felsőoktatás megindulásának 200. évfordulóját.

A Mérnöki Kamara, ha nincs is az ünneplő intézettel hivatalos kapcsolatban, mégis elszakíthatatlan közösség tartja össze azzal tagjait, mely közösség alapja, hogy a mérnök hálával és tisztelettel tartozik annak az intézetnek, melynek falai között tanult és ahol szakismeretét és oklevelét nyerte, s melynek irányító szelleme alatt felkészült és elindult az életbe és annak harcaira.

A kétszázéves selmebányai ősi Alma Mater súlyos megpróbáltatások után ma új alakban, rangban emelkedve ünnepel.

Biztosra vesszük, hogy a Műegyetem karából kikerülő új nemzedék változatlanul átveszi a régi építő hazafias szellemet és megőrzi a századokon át magasra tartott selmeci tradíciót, mely a magyar bánya-, kohó- és erdőmérnöki társadalmat felvértezte azokkal a fegyverekkel, mely őt mindig megkülönböztette és oly kollégialis együttérzésben tartotta, hogy példaképen szolgálhat minden karnak.

Különös szerencse rám nézve, hogy a budapesti Mérnöki Kamara üdvözlését én tolmácsolhatom és mint az ősi Alma Mater hű és ragaszkodó fia boldogan, és örömmel köszönhetem azzal az üdvözlő kívánsággal, hogy a tudomány eme csarnokában a mai és minden elkövetkező generáció fejleszthesse a műszaki tudást és megtarthassa és továbbadhassa a multnak értékeit az eljövendő újabb és reméljük, boldogabb kornak, hogy ezáltal biztosíttassék az a tiszteletreméltó pozíció, amelyet a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar tudásával szerzett és erkölcsi értékével a magyar közéletben mindig elfoglalt.

Jó szerencsét!

WAGNER LAJOS ERDŐMÉRNÖK-HALLGATÓ, AZ IFJÚSÁGI KÖR ELNÖKÉNEK BESZÉDE:

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!

Álljunk meg egy pillanatra az élet lüktető forgatagában s nézzünk vissza a hosszú küzdelmes útra, a 200 éves multra.

Az emlékezés szent fáklyáját gyújtjuk fel itt ma, hogy annak fényénél visszapillantsunk egy kissé.

Azért jöttünk ma össze, hogy kegyelettel emlékezzünk meg dicső elődeinkről, kik 200 évvel ezelőtt megvetették alapját ifjúsági életünknek, annak a hatalmas egységnek, melyet nem tudott megtörni az idő mindent megemésztő vasfoga, melynek ágait néha megtépték dúló viharok, de törzse büszkén, keményen állta a viharokat.

1735-ben nyitotta meg kapuit Selmecbányán a „Bányaiskola“, melynek rendeltetése volt, hogy azokat a tudomány-szomjas ifjakat, kik élelcélul a föld belsejében elzárt kincseknek a kutatását, feltárását tűzték ki maguk elé, „egy akolba“ és „egy pásztor“ alatt egyesítse.

Selmece akkor még németajkú lakossága, melynek jellemvonása az egyszerűség s nyíltszívűség volt, meleg szívvel fogadta a „Bányaiskolába“ özönlő praktikánsokat.

A bányaiskola megnyitása kezdetét jelentette az ifjúsági életnek. Megszületnek az ifjúsági egyesületek, testületi ünnepek, szakestélyek, diákszokások, dalok, melyek teljesen egyedülállók, különlegesek voltak a maguk nemében, s kialakul egy teljesen különös bajtársiasság, a híres selmeci diákélet, melynek híre s hatása messze országokra kiterjedt. Ha az ott kifejlődött gyönyörű diákélethez hozzávesszük Selmece lakóinak megérett meleg szívét, s hozzáképzjük Selmece ódon falainak romantikáját, akkor megérthetjük azt a bűvös varázst, melyet szívéen viselt a selmeci diák élete végéig.

A tanítás, a szakszokások, a dalok nyelve ekkor még német volt, de ez nem jelentette egyúttal azt, hogy az ifjúság nem volt magyar érzelmű, hiszen 1848-ban Kossuth zászlaja alá sorakozik az ifjúság és buzgó lelkesedéssel szolgálja a magyar szabadságharc szent ügyét s ezért büntetésül egy évig meg sem nyitották az intézetet.

A magyarosítási mozgalom 1808-ban indult meg, mikor is az erdészeti osztállyal bővült az ekkor már akadémiai

rangban levő tanintézet. Az erdészek kezdték követelni a magyaros diákéletet és a magyar oktatási nyelvet, míg hossz-
szas kitartó küzdelem eredményeként 1867-ben a tanítás
nyelve a magyar lett. Eddig az ifjúsági élet a „Burschen-
schaft“-okban zajlott le, természetesen német nyelven. Ekkor
azonban már nagyon kiéleződött az ellentét a német szoká-
sok mellett kitartó „Schacht“ tagok és a magyarosítók közt.
Míg végre a magyar eszme győzedelmeskedett, s 1877-ben
hivatalosan eltiltották a német szokásokat.

Most már rövidesen, 1879-ben megalakul az „Ifjúsági
Kör“, s felszentelik az első magyar zászlót és az ifjúság egy-
ségesen a magyar eszme szolgálatában áll, s ennek csodá-
latos következménye, hogy Selmecbánya 25 év alatt teljesen
megmagyarosodik.

Az ifjúság ezután nyugodtan dolgozik tovább, s teljesíti
nemes misszióját, melyre őt a magyar sors küldötte Selmece.

1914-ben elhangzik az orgyilkos revolver dörrenése,
lángbaborul Európa s megkezdődik a selmeci főiskolások kál-
váriája. Elnéptelenedik a főiskola, a diákdaltól hangos sel-
meci utcák elnémultak, mert a díszes bányász-, erdészegyen-
ruhát csukaszürkével cserélik fel a fiúk, hogy fiatal életüket
a Haza oltárára tegyék föl.

A háború molochja egymásután szedte áldozatait, egyre
több selmeci kislány ajkáról tűnt el a kacagás, mert mind
sűrűbben jött szomorú refrén-szerű híradás: X. Y. bányász,
erdész, hősi halált halt.

A háború végével 69 főiskolást hiába várt az Alma Mater
szerető karja, mert ők már a legfőbb Hadúrnál teljesítenek
szolgálatot, s várják a nagy leszámolást.

A hazatérő, lerongyolódott, elgyötört katonahallgatók
nem pihenhették ki magukat, mert a trianoni béke elvette
Magyarországtól a Felvidéket, s hazátlan bujdosóvá lett a
selmeci diák. Búcsúznia kell 200 éves meleg otthonától és
soha oly bánatosan nem zengett a diáknóta, mint akkor:
„Ez út ki tudja merre visz...“ s a lakosság zokogása mellett
megindult a menet Budapest felé.

A nagy elhagyatottságban egy kis fénysugár villant meg.
Ugyanis Sopron városának megértő polgármestere és polgár-

sága kinyújtotta segítő kezét a hontalanná vált selmeci diák felé, ki ekkor új otthont lelt Sopron falai között.

Rövidet fordult az idő kereke, s máris az ifjúság kálváriájának egy újabb stációja következett; most Sopron felett kondult meg a vészharang. A selmeci lélek ekkor ismét kibontotta szárnyát, s a hontalanságra ítélt szívekben a bujdosó kurucok keserűségével együtt felébredt az ősi magyar dac. Ismét fegyvert fog az ifjúság, s egy kemény „Nem, Nem, Soha!” kiáltással útját állja az osztrák hadseregnek és Sopron ősi rögeit a magyar haza szent testéről leszakítani nem engedi. Az ifjúság vérével pecsételi meg a szerződést, melyet Sopronnal kötött. S ma két korhadó fakereszt hirdeti, hogy *Szecsányi Elemér* bányász és *Mahatschek Gyula* erdész ifjú életüket áldozták fel Sopronért s a magyar igazságért. A dicső felkelő harcok eredménye a népszavazás lett. A mi ifjúságunk ekkor is kivette részét a munkából. Az illetékes körök, hatóságok „Sopron megmentőinek” nevezték el az ifjúságot.

A főiskolai ifjúságnak, mint egységes szervezetnek kialakulását, életét, célját, küzdelmeit és a hazánkért vívott hosszú harcban tanúsított dicső magatartását nagy vonásokban ecseteltem. Szükségesnek tartom pár szóval megemlíteni az ifjúság életmegnyilvánulásait és célkitűzéseit 1921 után.

Az előbbi évtized bebizonyította a magyar ifjúság vitészetét s élniakarását, s egy jobb sorsra érdemes ifjúság küzdelmét a harctéren. Az ezt követő évtized és a jelen arculata hűen tükrözi vissza azokat az érzelmeket, melyek a gyászos trianoni béke folytán a megélhetésért vívott ádáz küzdelemben öregnél és fiatalnál egyaránt jelentkeztek.

A mult és jelen közötti óriási változás önkéntelenül a felé a kérdés felé tereli az ügyünkkel foglalkozók gondolatait: vajjon miképpen tudott beilleszkedni az ifjúság új helyzetébe a változott viszonyok, felfogások és eszmék átalakító hatása folytán úgy, hogy a selmeci hagyományok hű őrzője maradjon, s hogy miért ragaszkodik a mai modern ifjúság oly régi hagyományhoz, mely szép volt, s minden téren megfelelt a mult évtized selmeci ifjúságának? A kérdés egyszerű, s mégis mily nehéz rá feleletet adni.

Feleletemnél a jelenből indulok ki, s tisztázom, mi maradt meg nekünk a selmeci hagyományokból és mi az, amit

félteve őrzünk. Ez a hazaszeretet, tisztelet és a bajtársiasság. Ez a három fogalom, mely szent nekünk, s melyet oly sok formaság szolgált Selmecen, azért, hogy a jókedv és derű emlékek nélkül ne suhanjon el mellettük ...

A háború utáni ifjúság felfogásában gyökeresen megváltozott. A nyomasztó anyagi helyzet és az elhelyezkedési lehetőség csökkenése olyan irányba foglalkoztatta és foglalkoztatja ma is az ifjúságot, melyet a régiek nem ismertek.

Az utolsó évtized és a ma ifjúságának tanulmányi rendje és annak súlya elég nagy arányban emelkedett, a szakoktatás és annak sokoldalúsága nagyon beosztotta a magát specializálni kívánó ifjúság idejét. Mindezek a körülmények szükségképen maguk után vonták azt, hogy a selmeci hagyományokból nagyon sokat nem ismer a mai ifjúság. Sokan ebben oly veszedelmet láttak, mely szerintük alapjában rengeti meg az ifjúság egységét képviselő Ifjúsági Kört, ugyanakkor elfelejtették azt, hogy az egységes gondolkozású magyar ifjúság lelkiületének három kincsét, a hazaszeretetet, a tiszteletet és bajtársiasságot a megváltozott formák és körülmények közt is lehet ápolni.

Az ifjúságot képviselő Ifjúsági Kör a mult emlékeinek tiszteletben tartása mellett olyan irányban fogja vezetni az ifjúságot, mely legjobban megfelel a mai ifjúság gondolkodásának, s célkitűzésének. A huszadik század magyar ifjúsága dolgozni akar, művelni akarja önmagát, hogy az életben bárhol megállja helyét, s éleslátását annyira akarja fokozni, hogy ma a hajlongások korában csak az érdemesek előtt hajtsa meg fejét.

Ma főiskolánk, illetve egyetemünk 200 éves évfordulóján arra kérem nagyméltóságú dr. Hóman Bálint kultuszminiszter urat, dr. Szily Kálmán államtitkár úr öméltóságát, a tekintetes Egyetemi Tanácsot, méltóságos dr. vitéz Simon Elemér főispán urat, méltóságos dr. Sopronyi-Thurner Mihály polgármester urat és mindazokat, kik az ifjúságot megértik és szeretik, hogy a jövőben még jobban táplálják szívükben és elméjükben azt a gondolatot, hogy a jövő Magyarországnak mi, a mai ifjúság leszünk tartó oszlopa, adjanak nekünk egyéni kiválóságuk és tekintélyük hatalma folytán még több alkalmat arra, hogy nevelve önmagunkat a becsü-

let, a megértés és munka jegyében, méltók lehessünk elődeink nevéhez, erkölcséhez.

Ők várnak ránk Nyugaton, Keleten, Északon és Délen, őrzik a magyar oltárt, várják ifjúságunk tüzeit és a nagy magyar feltámadást.

IV.

DR. HÓMAN BÁLINT M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
MINISZTER TISZTELETBELI DOKTORRÁ TÖRTÉNT

AVATÁSA

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Tanácsa a bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából 1935. évi június hó 23-án, déli 12 órakor a műegyetem dísztermében tartott ünnepi közgyűlésén dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avatta.

Az ünnepi közgyűlés rendje a következő volt.

A Magyar Hiszekegy eléneklése után Rohringer Sándor rector magnificus az ünnepi közgyűlést a következő szavakkal nyitotta meg.

„Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Mély tisztelettel üdvözlöm a kormányelnök úr Ö Nagyméltóságának képviseletében is megjelent Bornemisza Géza kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr Ö Nagyméltóságát, dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Ö nagyméltóságát, a honoris causa avatandó doktorjelölt urat, nagyméltóságú dr. Fabinyi Tihamér m. kir. pénzügyminiszter urat, dr. Tahy László, dr. Tasnády Nagy András, dr. bárcziházi Bárczy István és dr. Szily Kálmán államtitkár urakat, a M. Kir. Kúria nagyméltóságú elnökét, dr. Osvald István urat, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar székhelyének, a civitas fidelissimának képviselőjét, dr. Sopronyi Thurner Mihály urat, Sopron szabad királyi város polgármesterét, a Pázmány Péter-tudományegyetem és a társegyletek, a hatóságok képviselőit, a M. Tud. Akadémia képviselőjét, dr. Rados Gusztáv akadémiai rendes tag urat, a hivatalok és kulturális intézmények képviselőit, valamint a műegyetem tekintetes Tanácsát, professzori karát, az ünnepi közgyűlésünket megtisztelő díszes közönséget és az ifjúságot.

A bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából tartott ünnepi közgyűlést ezennel meg-

nyitom s jelentem, hogy a közgyűlés egyetlen tárgya nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a magyar bányászat történetére vonatkozólag végzett kutatómunkásságának és a művelődéspolitikai terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a bányamérnöki tudományok honoris causa doktorává avatása.

Felkérem Finkey Józsefet, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar méltóságos Dékánját, hogy a honoris causa doktorrá avatás előzményeit ismertetni szíveskedjék.“

Finkey József, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánja, a honoris causa doktori avatás előzményeit a következőkben ismertette:

„Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki kara ez év május hó 10-én tartott rendes ülésén egyhangú határozattal kimondta, hogy nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává való felavatása iránt a szükséges lépéseket megteszi.

Műegyetemünk Rektori Tanácsa és Tanácsa a május hó 14-én tartott rendkívüli ülésén a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar kérelmét ugyancsak egyhangú határozattal elfogadta.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága ez év június havának 14. napján Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy Műegyetemünk Tanácsa nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a magyar bányászat történetére vonatkozólag végzett kutatómunkásságának és a művelődéspolitikai terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává felavassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

Azokat az okokat, amelyek miatt a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak tiszteletbeli doktorrá való avatását kérte és amelyek miatt e kérelmet a tekintetes Műegyetemi Tanács is készséggel és lelkesedéssel támogatta, a következőkben adom elő:

Ez év június hó 22-én, tehát tegnap volt 200. esztendeje ama udvari rendelet kiadásának, amellyel Selmecbányán az első bányászati iskola lett felállítva. Ez iskola első tanára Mikovényi Sámuel, korának — a külföld által is elismert — egyik kiváló tudósa volt.

Midőn Mária Terézia dicső emlékű uralkodónőnk ugyancsak Selmecbányán a Bányászati Főintézetet alapította 1763-ban, ez a bányászati iskola — az időközben létesített más ilyenemű tanintézetekkel együtt — meg lett szüntetve, úgy-hogy ezek oktató működését a Bányászati Főintézet folytatta. Ez a Főintézet ugyancsak Mária Terézia által 1770-ben akadémiai rangra emeltetett s azóta folyton fejlődve, majd az erdészeti oktatással bővítve, főiskola s végül a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki kara lett. Ez a 200 esztendő a bánya-, kohó- és erdőmérnöki szak-oktatásnak egy állandóan felfelé ívelő korszaka volt, amelynek jubileumát a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem június hó 22. és 23. napján méltó ünnepség keretében óhajtotta megünnepelni. Az ünnepséget még díszesebbé és emlékezetesebbé kívánta tenni azáltal, hogy a Műegyetem Tanácsa az emlékünnap keretében nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avassa.

Dr. Hóman Bálint a magyar bányászat legrégebb idejére nézve alapvető, értékes, tudományos kutatásokat végzett és azok eredményeit több jeles munkában irodalmilag is feldolgozta. Ideszámítható már az 1916-ban megjelent „Magyar Pénztörténet“ című hatalmas műve, amelyben a pénzverési regale s a pénzverés adminisztrációja külön fejezetekben van mesteri tudással megírva. A pénzverés a bányászattal különösen a multban olyan szerves összefüggésben állott, hogy ez a nagyszabású mű méltán tekinthető az 1000—1300-as évek bányászatának is egyik alapvető forrásmunkája gyanánt.

Speciális bányászattörténeti mű a Magyar Történet című munkája II. kötetének egy azóta olasz nyelven is megjelent fejezete, ahol a XIV. század pénzviszonyainak ismertetésével

kapcsolatban részletesen kitér a kor nemesérbányászatára, s azt a szaktudós avatottságával tárja az olvasó elé.

Dr. Hóman Bálint, a történettudós, kutatásai során a magyar bányászattal, s ennek révén a mérnöki tudományokkal jött kapcsolatba.

Őt, a történettudóst, a történelem azonban nemcsak kutatásra, de alkotásra is serkentette, mert a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egy, a történelemre felépített hatalmas mű, amellyel méltón állít emlékoszlopot a 200 esztendőös multnak.

A XVIII. század kétségtelenül hazánkban is a reális tudományok rohamos térfoglalásának a korszaka volt. 1735-ben alapítják a bánya- és kohótisztek képzésére szolgáló selmeci bányaiskolát, amelyet 1763-ban a felsőfokú bányászati tanintézet vált fel; ugyanebben az évben kezdi meg működését a selmeci collegium oeconomicum. 1770-ben a selmeci intézet már névleg is akadémiává válik, s munkakörébe vonja az erdészeti tudományok művelését is. 1782. az Institutum Geometricum és az állatgyógyintézet alapításának az éve. Mindeme intézmények a gyakorlati irányú tudományoknak csak egy bizonyos körét művelték, s így az egyetemes szellem kialakulását előmozdító kölcsönhatás hiányzott.

A „Legnagyobb magyar“ közéleti működésének idejére esik a műszaki és gazdasági irányú egyetem, a Műegyetemi Intézet megalkotásának eszméje. Azonban Széchenyi évtizedes szívós munkálkodása, József nádor hathatós támogatása ellenére is 1846-ban csak a József-ipartanodát eredményezte, amelynek műegyetemmé való átalakulásakor a gazdasági és kereskedelmi irány háttérbe szorult.

Majd egy hosszú évszázad után ölthetett csak testet a nagy Széchenyi álma, s az 1934. évi X. t. c. megalkotta végre a műszaki és gazdasági tudományok egyetemét. Az egyetem legősibb magvának az utóda, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar és a műegyetem Tanácsa csak kötelességét teljesítette a korszakos kultúrpolitikai törvény nagy alkotójával szemben, amikor első elődjének, az 1735. június 22-én alapított selmeci bányaiskolának bicentenáriumán nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a

bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává való felavatásra javaslatba hozta.

Tisztelettel kérem ezért a Rector Úr Ó Magnificentiáját és a Tekintetes Műegyetemi Tanácsot, hogy nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává ünnepélyesen felavatni s részére az erről szóló oklevelet kiszolgáltatni méltóztassék.“

Erre Rohringer Sándor rector magnificus a következő szavakkal kérte fel dr. Hóman Bálint honoris causa doktorrá avatására a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánját:

„Midőn a Műegyetemi Tanács őszinte örömét fejezem ki afelett, hogy a Kormányzó Úr Ó Főméltósága a műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának kérelmét teljesíteni kegyes volt, felkérem Finkey József Ó Méltóságát, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánját, hogy nagyméltóságú dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a bányamérnöki tudományok honoris causa doktorává avatni szíveskedjék.“

Finkey József, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánja pedig a következő avató beszédet mondotta:

„Én, Finkey József, a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemnek nyilvános rendes tanára s a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karnak ezidei dékánja, tisztemhez kötött hatalmamnál fogva Nagyméltóságodat dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, a magyar bányászat történetére vonatkozólag végzett kutatómunkásságának és a művelődéspolitikai terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül a bányamérnöki tudományok honoris causa doctorává avatom és felruházom mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, amelyek a törvény erejénél fogva a honoris causa doctorokat megilletik.

Szívből kívánom, engedje meg az Isteni Gondviselés, hogy Nagyméltóságod, mint aki a magyar tudományosságunknak

eddig is hathatós ápolója és sikerekben gazdag előmozdítója volt, még sok éven át fejthesse ki áldásos tevékenységét egyetemünk, a tudomány és a magyar haza javára.“

A Műegyetem Tanácsa az új honoris causa doctor személye iránti legnagyobb tiszteletének és nagyrabecsülésének kifejezéséül a szokástól eltérőleg, a kézfogás ünnepi aktusára dr. Hóman Bálint elé járul, majd visszatérve helyére Rohringer Sándor rector magnificus a következő beszéd kíséretében nyújtja át a díszdoktori oklevelet:

*„Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Tiszteletbeli Műegyetemi Doktor Úr!*

A József Nádor Műegyetem Tanácsa mai doktoravató tényével kifejezésre juttatta Nagyméltóságod tudományos és alkotó tevékenysége iránti tiszteletét. Nagyméltóságod történetírói munkásságával a szaktörténelem számára a bányászattal és kohászattal kapcsolatban álló területekről hozott új kincseket és mint miniszter az 1934. évi X. t. c. beterjesztésével determinálta azt, hogy az összes műszaki és gazdasági tudományok Magyarországon is kell, hogy egyenrangú tudományoknak ismertessenek el s a legmagasabb szinten műveltesenek.

Aki a tudományok művelésének ezt a magas erkölcsi alapját adja meg, az nem csupán iskolai rangemelést végez, de messzelátó tekintettel egy fegyverrel többet ad nemzete kezébe, fegyvert, amely, ha mindenki megteszi kötelességét, elismerésünket, erkölcsi erősségünket, kulturális fölényünket mozdítja elő, különösen ma, nemzeti történelmünk olyan korszakában, amidőn a fizikai fegyverkezés egymagában még jóval erősebb nemzetek létét sem biztosítja, ellenben a kulturális felfegyverezés lebírhatatlan energiát jelent, amely letagadhatatlan és minden nemzetet hamvaiból főnixként támaszt fel, a magyar fajt pedig képessé teszi, hogy említett képességeinél fogva bármely nemzettel felveheti a versenyt.

Az elhatározás, hogy a szaktudományok a legfelső szinten műveltesenek, a legmodernebb gondolat, mert elismerése annak, amit az élet igazol és mindinkább igazolni fog, hogy

korunkban az emberiség sorsát a természet- és műszaki tudományok fejlődése irányítja.

A bányászat célja mindenkor a föld rejtett kincseinek feltárása volt, s ahol a kincsek bőven termettek, ott alig kellett hozzá tudomány, hogy a földön fekvő kincset felvegyék, de minél inkább kifosztottá válik egy terület, annál nagyobb tudás kell a még meglévő értékek feltárásához.

Hazánk természeti kincseinek legjavát elvesztette, de a bányászati és műszaki tudás még mindig keres és talál újakat, tökéletesebb eljárásokat s ezáltal a gyöngülő, az idegenre szoruló gazdasági életbe új erőket injektál. Küzdelem ez a létért s Nagyméltóságod e küzdelemben fegyvert adott kezünkbe és bátorítást a nemzetépítő munkához s e nagy értékek tudatában mély tisztelettel üdvözli és kéri Nagyméltóságodat a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetem rektora és tanácsa, hogy a bányamérnöki oklevelet átvenni kegyeskedjék, amelyet örömteljes szívvel és azzal a kívánsággal nyújtunk át, hogy bárha a mai jubiláris alkalom kiinduló pontja lenne a M. Kir. József Nádor Műegyetem s benne a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar újabb 200 éves virágzásának.“

A doktori oklevél szövege:

„Mi, a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Rektora és Tanácsa az 1935. évi június hó 23-án tartott ünnepi közgyűlésen a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar ajánlatára nagyméltóságú *dr. Hóman Bálint* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat a magyar bányászat történetére vonatkozólag végzett kutatómunkásságának és a művelődéspolitikai terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a *bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává* avattuk.

Minek hitelül ezt az oklevelet részére kiszolgáltattuk és a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nagyobb pecsétjével, valamint sajátkezű aláírásunkkal megerősítettük.

Kelt Budapesten, 1935. évi június hó 23-án.

Rohringer Sándor

a M. Kir. József Nádor Műszaki és
Gazdaságtudományi Egyetem rektora.

Finkey József

a Bánya-, Kohó- és Erdő-
mérnöki Kar dékánja.

Oltay Károly

a Mérnök és Építész-
mérnöki Kar dékánja.

Dr. Pogány Béla

a Gépész- és Vegyész-
mérnöki Kar dékánja.

Dr. Zimmermann Ágoston

a Mezőgazdasági és Állatorvosi
Kar dékánja.

Dr. Heller Farkas

a Közgazdaságtudományi Kar
dékánja.“

A díszdoktori oklevél átvétele után dr. Hóman Bálint a következő beszédet mondotta:

„Nagyságos Rektor Úr! Tekintetes Egyetemi Tanács!

Mély meghatottsággal veszem át a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem első rektorának kezéből az Egyetem engem nagyon kitüntető és megtisztelő első díszdoktori oklevelét. Kétségeim támadnak magammal szemben, amikor arra gondolok, hogy rövid néhány hónap alatt három olyan tudományos kitüntetés ért, amilyen a legkiválóbbaknak is ritkán jut osztályrészül. Éppen négy hónapja, hogy Európa legrégebbi egyeteme, a bolognai, majd pontosan két hónap múltán Magyarország legrégebbi egyetemi városának, Pécsnek tudományegyeteme fogadott tiszteletbeli doktorává és most a magyar műszaki és gazdasági tudományoknak új nagy egyeteme, amelynek megalkotásában némi részem volt, adja nekem azt a legnagyobb tisztiséget, ami tudományos pályán működő férfiút élete vége felé szokott érni.

Hálásan köszönöm a bánya-, kohó- és erdőmérnöki karnak és az egyetem tanácsának ezt a megbecsülést. Önbírálatot kell azonban tartanom, vajjon megérdemlem-e ezeket a nagy megtiszteltetéseket. Tudós és kultúrpolitikus — tisztelt Egyetemi Közgyűlés — csak akkor érdemes elismerésre, ha tehetségét, képességeit a korszerű haladás szolgálatába állítja. Vizsgálom tehát, hogy azok az eszmények, elvek, irányok és gondolatok, amelyeknek szolgálatában mint a tudomány munkása működtem és néhány év óta mint kultúrpolitikus működöm, valóban korszerűek-e, megfelelnek-e a követelményeknek, amelyeket a mi korunk a tudóssal és kultúrpolitikussal szemben támaszt? Ha e vizsgálat eredményeképpen röviden összefoglalom azt, aminek jegyében tudományos és kultúrpolitikai munkásságom folyt és folyik, három szóval tehetem: spirituális világfelfogás, szintetikus törekvés és szakszerűség. A materializmustól a spiritualizmus, az anyagiasságtól a szellemiség, a specializálástól a szintézis felé való törekvésben és a szakszerűség ápolásában láttam mindig célokat. Az összefoglalás, a szintézis elve, talán ellentétesnek látszik a

szakszerűségre való törekvéssel, de ez az ellentét csak látszólagos s könnyen kiegyenlíthető.

A materiális világfelfogás szerint a történelemalkotó erők legerősebbike az anyag. A fejlődést gazdasági, anyagi érdekek irányítják. Mi, a modern spiritualizmus hívei korántsem tagadjuk a gazdasági és természeti erők jelentőségét, előmozdítjuk ezek működésének megismerését, kutatjuk hatásukat és működésüket, de vitatjuk és meggyőződéssel valljuk, hogy az emberi társadalomban és a történeti fejlődésben primaer alkotó tényezők mégis a szellemiek, a lelkiek. Valamikor a XIX. század pozitívizmusának kissé a materializmus felé hajló szellemében műveltem a magyar gazdaságtörténetet, s éppen a legmateriálisabb eszköznek, a pénznek történetén át jutottam el ahhoz a világos meggyőződéshez, hogy elsőrangú történetalkotó erőknek mégis a szellemieket kell tartani. Ennek a felfogásnak hódítását látom ma nemcsak nálunk, de az egész emberi társadalomban. Látom a spiritualista felfogás előretörését oly jelenségekben, amelyeket egyébként megmagyarázni sem tudnánk. A nemzeti gondolat renaissance-a, a vallásos gondolat előretörése és más jelenségek mind azt mutatják, hogy a spiritualista világszemlélet a materializmussal szemben diadalokat arat, sőt Európa egyes államaiban az államszervezet terén is a spiritualizmus felé való elhajlás következett be.

A spiritualista felfogás fokozott érvényesülése az oka annak, hogy a kulturális kérdések is erősen előtérbe nyomulnak, a közérdeklődés körébe kerülnek s a nevelésnek az utóbbi évtizedekben a szakismereti oktatással szemben meglehetősen elhanyagolt problémája is felszínre került Európa minden nemzeti társadalmában. A szellemi értékek növekvő elismerésével állunk szemben s ez az oka annak, hogy mindenütt, ahol a nacionalista gondolat erőteljesebben előtérbe nyomul, a szellemies, a spiritualista gondolkodást az ember lelki nevelésével is és nemcsak szakismereti oktatásával előmozdítani igyekezünk.

A másik elv a szintézis, az összefoglalásra való törekvés. A tudományban és a politikában egyaránt látjuk, hogy az öncélúság, a tudományoknak atomizált művelése s a párt-politikai autarchia a mi korunk szellemének kezd meg nem

felelni. A tudomány éppen úgy, mint a politika felismeri, hogy a dolgok nagyobb egységben függnek össze, hogy a nemzeti élet egységében minden összefügg, s hogy a kultúra és tudomány világa is csak része ennek az egységnek s a kultúra s tudomány speciális ágai csak alkotórészek abban a nagy gondolattömegben, amit a kultúra, a művelődés vagy a nemzeti tudomány szóval jelölünk. Korunknak jellemző tünete, hogy a tudományos életben az analitikus részletkutatás korszaka után ma a szintetikus összefoglalásoknak idejét éljük. Korunkat jellemzi, hogy a kultúrpolitika terén is nagyobb egységek megteremtésére törekszünk. A nemzetnevelés egységének biztosítása, amiről az utóbbi hetekben többször nyilatkoztam, szintén olyan elv, amely Európa-szerre minden nemzeti államban, sőt a materiális elven felépült Oroszországban is előtérben van. A nemzetnevelés egységének biztosítása lett a főcél minden iskolatípusban annak ellenére, hogy a szakismereti oktatásban a legnagyobb mértékben különböznek egymástól. A nemzetnevelés egységének biztosítása voltaképpen az egységes szilárd spirituális nemzeti világszemlélet alapján kíván lenni, mert hiszen az a világnézet, amely nemzeti, nem lehet materialisztikus, csak spirituális. Azonnal elveszti nemzeti jellegét, mihelyt a materializmus ingoványos talajára téved.

A nemzetnevelés egységének biztosítását szolgálta részben a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem létesítése is, amikor látszólag egymástól eléggé távol álló tudományágakat egy egységben foglaltunk össze, olyan egységben, amely harmonikus összeműködését teszi lehetővé azoknak a tudományoknak, amelyek nyilvánvalóan összefüggnek, mert a gyakorlati gazdasági tudományoknak és az alkalmazott tudományoknak egységes rendszerét ölelik fel.

A spirituális felfogás azonban nem gátol abban, hogy a materiális erőknél és értékeknek vizsgálatával is foglalkozunk és azoknak jelentőségét a legteljesebb mértékben elismerjük, s ugyanígy a szintézis sem áll ellentétben az analitikai részletkutatás folytatásával. A szintézis csak mint a minden részletre kiterjedő, igen alapos részletkutató munka végső eredménye lehet értékes, mert mihelyt önmagából kelet-

kezett, a legjobb esetben is csak költeménnyé válhat. A szintézisnek és a spiritualista felfogásnak hangoztatása korántsem jelenti tehát a materialista tényezőknek, a gazdasági és műszaki tudományoknak és a részletkutatásnak elhanyagolását. Ezért mondtam, hogy korunknak éppen olyan jellemzője a szakszerűségekre való törekvés, mint a szintézis és a spiritualista felfogás. A szakszerűségekre való törekvés által tulajdonképpen a megelőző, világfelfogásban más irányú korszak eredményeit vesszük át, de beillesztjük más nagy világnézeti rendszerbe.

A szakszerűséget, amelyet sokan gyakorlatiasságnak is szoktak nevezni, nemhogy, nem tagadjuk meg, hanem az új rendszerben a legteljesebb mértékben kidomborítani kívánjuk. A szaktudományok egyetemes területének kiművelése nélkül egyáltalán nem várhatunk igazán tudományosan felépített összefoglalást, mert az egész tudományrendszer a részletek mozaikszerű összefoglalásából áll. Ezért a spiritualista világfelfogás híveként és mint szintézisre törekvő kultúrpolitikus is kötelességemnek ismerem a szakismereti oktatás minél alaposabb kifejlesztését. Ezért foglalkozom a szakoktatás problémájával két irányban is. Egyrészt azért, hogy itt is érvényesítsem az általános nevelési szempontokat, másrészt pedig, mert magát a szakismereti oktatást, a speciális részletismeretek oktatását, a nemzet gyakorlati életében legnagyobb fontosságúnak ismerem el.

Ha a tudományos és a szakoktatás között határvonalat akarunk megállapítani, ezen a határvonalon áll a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, amely egyetemi színvonalával, tudósainak magas-szintűségével az elméleti tudományos oktatásnak egyik nagy intézménye, a másik oldalon pedig nevelőmunkájával és tudományrendszerével voltaképpen a gazdasági életet, a gyakorlati életet szolgálja. A Műegyetem keretében a műszaki és gazdasági tudományok szakszerűen műveltetnek és adatnak tovább a fiatalságnak s ez az intézmény ezt a szakszerűséget az összefoglalásra, a szintézisre való törekvéssel, a vallásos és nemzeti világszemlélettel, a spiritualista világszemlélettel teljes összhangban tudja ápolni.

Ezért meggyőződéselem, hogy szerény kötelességet teljesítettem csak mint a kultúrpolitikának ezidőszerű vezetője, amikor ezt a magas-szintű intézményt igyekeztem az egyetemiség minden attributumával felruházni. A műegyetem nélkülözött bizonyos egyetemi jogokat; az új intézmény teljes egyetemi joggal rendelkezik, a beléolvadt intézményeket egyetemi rangra emeltük, a közgazdasági karnak pedig, amely a közelmúltban gyöker nélkül tengődött a világban, szilárd alapot szolgáltatunk.

Méltóztassanak megengedni tehát, hogy kijelentsem: ezért a megszervezésért tulajdonképpen nekem nem jár köszönet, hála és ilyen különösen megtisztelő elismerés a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem részéről, hiszen csupán kötelességet teljesítettem. De ha a tekintetes Tanács és főleg a soproni bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar mégis méltónak ítélte erre a kitüntetésre, engedjék meg, hogy ennek egyrészét másra hárítsam át. A miniszter reformjainak és új alkotásainak sikere — amint tegnap hallottuk a bányamérnöki kar dékánjától, Finkey professzor úrtól — attól függ, hogy kiket bíz meg a megvalósítással, kiket választ munkatársaiul. Ha a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemnek az életbe való bevezetése sikerrel fog járni, azt annak tulajdonítom, hogy az éppen előbb említett, talán sajtóságnak tetsző felfogásomnak mintegy szerencsés kiegészítéseként az egyetem megalkotásánál a történész a természettudóssal találkozott. Szily Kálmán barátomra, kedves munkatársamra céloztam. Az ő tapintata, kiváló szakértelme, erélye s — mint ő maga mondotta — az a fanatikus rögeszméje, hogy ezt az intézményt jól meg kell szerveznünk, tette lehetővé a sikert. Ma, amikor a Kormányzó Úr Ö Főméltósága neki a II. fizetési osztály jellegét adományozta, az itt kapott elismerés egyrészét is Ő Excellenciájára hárítom át.

Személyi kapcsolatam a műegyetemmel a mai nappal szorosabbá vált. A díszdoktort nemcsak jogok illetik, de kötelességek is terhelik az Alma Mater-rel szemben. Ezt a kötelességemet igyekezni fogok becsületesen teljesíteni.

Mint a szellemi tudományok művelője, igen büszke vagyok arra, hogy a gazdasági és műszaki tudományok egye-

teme a bányászati oktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából a bányamérnöki doktor tisztségét ruházta reám. De büszke vagyok arra is, hogy mint a nevelés gondolatának fanatikusa, s mint a nevelés gondolatát szolgáló kultúrpolitikus, a magyar szakismereti oktatás legmagasabb fórumától kaptam kitüntetést. Az egyetem tanáraitól csak azt kérem s a Gondviseléstől csak azt kívánom, hogy az idei évvel élete új korszakába lépő nagy egyetemi szervezet és testület ugyanolyan üdvös nagy és érdemes nevelő-munkát és szakismereti oktatást fejtsen ki a jövőben is, mint aminőt a beléolvadt kiváló intézmények eddig is kifejtettek.“

A beszéd elhangzása után Rohringer Sándor rector magnificus az ünnepi közgyűlést az alábbi szavakkal zárta be:

„Mélyen tisztelt Közönség!

Őszinte hálás köszönetemet nyilvánítom szíves megjelenésükért, amellyel ünnepélyünk fényét emelték s ezzel díszdoktoravató ünnepi közgyűlésünket bezárom.“

MÁSODIK RÉSZ.

ÉVKÖNYV.

I.

Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A m. kir. József-műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora a műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta:

a) Rektorok névsora.

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1871—1872.	† Dr. Sztoczek József	1902—1903.	Dr. Ilosvay Lajos
1872—1873.	† Conlegner Károly	1903—1904.	† Hauszmann Alajos
1873—1874.	† Dr. Nendtvich Károly	1904—1905.	”
1874—1875.	† Vész János Ármin	1905—1906.	† K. Jónás Ödön
1875—1876.	† Dr. Sztoczek József	1906—1907.	”
1876—1877.	”	1907—1908.	† Dr. Wartha Vince
1877—1878.	”	1908—1909.	”
1878—1879.	”	1909—1910.	”
1879—1880.	† Id. Dr. Szily Kálmán	1910—1911.	† K. Jónás Ödön
1880—1881.	”	1911—1912.	Dr. Rados Gusztáv
1881—1882.	”	1912—1913.	”
1882—1883.	”	1913—1914.	”
1883—1884.	”	1914—1915.	† Kovács S. Aladár
1884—1885.	† Dr. Kriesch János	1915—1916.	”
1885—1886.	”	1916—1917.	† Dr. Kürschák József
1886—1887.	† K. Liphay Sándor	1917—1918.	”
1887—1888.	”	1918—1919.	Czakó Adolf
1888—1889.	”	1919—1920.	”
1889—1890.	† Klimm Mihály	1920—1921.	† Rejtő Sándor
1890—1891.	”	1921—1922.	† Zelovich Kornél
1891—1892.	† Dr. König Gyula	1922—1923.	”
1892—1893.	”	1923—1924.	Schimanek Emil
1893—1894.	”	1924—1925.	”
1894—1895.	† id. Dr. Entz Géza	1925—1926.	Dr. Szarvasy Imre
1895—1896.	”	1926—1927.	”
1896—1897.	† Dr. Wartha Vince	1927—1928.	Dr. Szily Kálmán
1897—1898.	”	1928—1929.	”
1898—1899.	† K. Liphay Sándor	1929—1930.	”
1899—1900.	”	1930—1931.	Dr. Hüttl Dezső
1900—1901.	Dr. Ilosvay Lajos	1931—1932.	”
1901—1902.	”	1932—1933.	Söpkéz Sándor
		1933—1934.	Herrmann Miksa

b) Dékánok névsora.

Tanév	Mérnöki és építészeti osztály	Gépészmérnöki osztály	Vegyészmérnöki és egyetemes osztály	Közgazdasági osztály
1871—1872.	† Kruspér István	† Bielek Miksa	† Id. Dr. Szily Kálmán	—
1872—1873.	”	”	”	—
1873—1874.	”	”	† Dr. Kriesch János	—
1874—1875.	† Dr. Kherndl Antal	”	”	—
1875—1876.	”	† Dr. Wartha Vince	”	—
1876—1877.	”	”	”	—
1877—1878.	† Dr. Gerlóczy Gyula	† Nagy Dezső	”	—
1878—1879.	”	”	”	—
1879—1880.	† Hauszmann Alajos	”	”	—
1880—1881.	”	”	”	—
1881—1882.	”	”	”	—
1882—1883.	† Schwarzel (K. Liphay) Sándor	† Dr. Ghyczy Géza	† Fölser István	—
1883—1884.	”	”	”	—
1884—1885.	† Klimm Mihály	”	† Dr. Krenner József	—
1885—1886.	”	† Dr. Schuller Alajos	”	—
1886—1887.	† Dr. König Gyula	”	Dr. Ilosvay Lajos	—
1887—1888.	”	† Fölser István	”	—
1888—1889.	”	”	”	—
1889—1890.	”	”	”	—
1890—1891.	† Czigler Győző	”	”	—
1891—1892.	”	† Asbóth Emil	”	—
1892—1893.	”	”	† id. Dr. Éntz Géza	—
1893—1894.	Dr. Ilosvay Lajos	”	”	—
1894—1895.	”	”	† Dr. Klein Gyula	—
1895—1896.	”	”	”	—
1896—1897.	”	”	”	—
1897—1898.	”	”	”	—
1898—1899.	† Pecz Samu	† K. Jónás Ödön	† Dr. Réthy Mór	—
1899—1900.	”	”	”	—
1900—1901.	Dr. Rados Gusztáv	”	† Dr. Schmidt Sándor	—

Tanév	Mérnöki és építész osz­tály	Gépészmérnöki osz­tály	Vegyészmérnöki és egyetem es osz­tály	Közgazdasági osz­tály
1901—1902.	Dr. Rados Gusztáv	† Rejtő Sándor	† Dr. Schmidt Sándor	—
1902—1903.	”	”	”	—
1903—1904.	”	”	”	—
1904—1905.	Dr. Bodola Lajos	† Lázár Pál	† Dr. Klein Gyula	—
1905—1906.	”	”	”	—
1906—1907.	† Dr. Tótóssy Béla	”	† Dr. Kürschák József	—
1907—1908.	”	† Dr. Wittmann Ferenc	”	—
1908—1909.	”	”	”	—
1909—1910.	† Kovács S. Aladár	”	† Dr. Daday Jenő	—
1910—1911.	”	Zipernowsky Károly	”	—
1911—1912.	† Nagy Virgil	”	”	—
1912—1913.	”	Czakó Adolf	† Dr. Schafarzik Ferenc	—
1913—1914.	Söpkéz Sándor	”	”	—
1914—1915.	”	† Bánki Donát	Dr. Szarvasy Imre	† Zelovich Kornél
1915—1916.	”	”	”	”
1916—1917.	Czakó Adolf	Schimanek Emil	”	”
1917—1918.	Dr. Hüttl Dezső	”	Dr. 'Sigmund Elek	Dr. Rados Gusztáv
1918—1919.	”	Herrmann Miksa	”	”
1919—1920.	Dr. ifj. Szily Kálmán	”	Dr. Tangl Károly	”
1920—1921.	”	Dr. Bresztovszky Béla	”	Dr. Heller Farkas
1921—1922.	”	”	† Dr. Istvánffi Gyula	”
1922—1923.	Sándy Gyula	Dr. Szabó Gusztáv	”	”
1923—1924.	”	”	Dr. Zemplén Géza	† Dr. Buday László
1924—1925.	Dr. Kossalka János	”	”	”
1925—1926.	”	Dr. Bresztovszky Béla	”	Dr. Heller Farkas
1926—1927.	Oltay Károly	”	Dr. Putnoky László	”
1927—1928.	”	Dr. Heller Farkas	”	Dr. Laký Dezső
1928—1929.	Dr. Mihaíllich Győző	”	Dr. Vuk Mihály	”
1929—1930.	”	Dr. Misángyi Vilmos	Dr. 'Sigmund Elek	”
1930—1931.	Wälder Gyula	”	Dr. Varga József	† Zelovich Kornél
1931—1932.	”	Pöschl Imre	”	”
1932—1933.	Rohringer Sándor	”	”	”
1933—1934.	”	Dr. Pogány Béla	Dr. Vendl Aladár	Dr. Buđ János

2.

A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola volt rektorainak névsora a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta:

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1904—1905.	† Dr. Fodor László	1919—1920.	Dr. Vitális István és Láng Károly
1905—1906.	”	1920—1921.	Jankó Sándor
1906—1907.	Herrmann Miksa	1921—1922.	”
1907—1908.	”	1922—1923.	Boleman Géza
1908—1909.	† Vadas Jenő	1923—1924.	Dr. Mihalovits János
1909—1910.	”	1924—1925.	Tettamanti Jenő
1910—1911.	† Dr. Fodor László	1925—1926.	”
1911—1912.	”	1926—1927.	Fekete Zoltán
1912—1913.	† Dr. Barlai György	1927—1928.	”
1913—1914.	”	1928—1929.	Boleman Géza
1914—1915.	Krippel Móric	1929—1930.	”
1915—1916.	”	1930—1931.	Cotel Ernő
1916—1917.	Kövesi Antal	1931—1932.	”
1917—1918.	”	1932—1933.	Fekete Zoltán
1918—1919.	† Réz Géza	1933—1934.	”

3.

A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora a főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta:

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1899—1931.	† Dr. Hutýra Ferenc	1932—1933.	Dr. Wellmann Oszkár
1931—1932.	Dr. Wellmann Oszkár	1933—1934.	Dr. Zimmermann Ágoston

4.

A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta:

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1919—1920.	Dr. Bernát István	1927—1928.	Dr. Karch Kristóf
1920—1921.	”	1928—1929.	Dr. Doby Géza
1921—1922.	Dr. Fellner Frigyes	1929—1930.	Dr. gr. Teleki Pál
1922—1923.	Dr. gr. Teleki Pál	1930—1931.	Dr. Schandl József
1923—1924.	Dr. Steinecker Ferenc	1931—1932.	Dr. gr. Teleki Pál
1924—1925.	Dr. Czettler Jenő	1932—1933.	Dr. Grosschmid Lajos
1925—1926.	† Dr. Krolopp Hugó	1933—1934.	Dr. Vönház István
1926—1927.	Dr. ifj. Erődi-Harrach Béla		

II.

**A M. Kir. József Nádor
Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
rektorai és dékánjai:**

a) Rektorok.

T a n é v	N é v
1934—1935	Rohringer Sándor
1935—1936	Dr. Czettler Jenő

b) Dékánok névsora.

Tanév	Mérnöki és építésmérnöki kar	Gépész- és vegyésmérnöki kar	Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar	Mezőgazdasági és állatorvosi kar	Közgazdaság- tudományi kar
1934/35	† Zelovich Kornél és Oltay Károly	Dr. Pogány Béla	Finkey József	Dr. Zimmermann Ágoston	Dr. Heller Farkas
1935/36	Dr. Romsauer Lajos	Dr. Vendl Aladár	Dr. Walek Károly	Dr. Reichenbach Béla	Dr. Dengl János

III.

Tiszteletbeli doktorok

(Doctores honoris causa)

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A M. Kir. József-Műegyetemen

a) a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorai:

József főherceg Ő királyi Fensége (1909).

† *Schulek Frigyes*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1914).

† *Kherndl Antal*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1915).

Bláthy Ottó Titusz, a Ganz-féle elektrotechnikai gyár r. t. osztály-igazgatója és igazgató-tanácsosa, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja (1917).

† *Pusztaszéki Forster Gyula báró*, v. b. t. t., a Műemlékek Országos Bizottságának volt elnöke (1917).

† *Lóczy Lóczy Lajos*, a Földtani Intézet volt igazgatója (1917).

† *Nagyszigethi Szily Kálmán*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1917).

† *Dunaszentgyörgyi Tolnay Lajos*, v. b. t. t., a Magyar Államvasutak volt elnök-igazgatója (1917).

Zágoni Bodola Lajos, nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1922).

Gállik István, kereskedelemügyi ny. h. államtitkár (1922).

† *Kandó Kálmán*, a Ganz és Társa Danubius gép-, vagon- és hajógyár r. t. volt vezérigazgatója, a M. Tud. Akadémia volt lev. tagja, az Országos Középipítési Tanács volt alelnöke (1922).

† *Velencei Hauszmann Alajos*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

Nagyilosvai Hlosvay Lajos, nyug. államtitkár, műegyetemi ny. r. tanár (1922).

b) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora:

† *Gávai Gaal Jenő*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

2.

A M. Kir. Állatorvosi Főiskolán

a) az állatorvostudományok tiszteletbeli doktorai:

† *Dr. Schütz Vilmos* titkos kormánytanácsos, a berlini állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1910).

Dr. Nádaskay Béla, a m. kir. állatorvosi főiskola volt. ny. r. tanára (1918).

† *Dr. Darányi Ignác* v. b. t. t., volt m. kir. földművelésügyi miniszter (1924).

† *Dr. Breuer Albert* volt m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, a Székesfehérvári Közvágóhidak volt igazgatója (1924).

† *Dr. Cselkó István*, a magyaróvári gazdasági akadémia volt r. tanára (1924).

Dr. Fokányi László, m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

Dr. Plósz Béla, m. kir. udvari tanácsos, földművelésügyi minisztériumi h. államtitkár, a m. kir. állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

Dr. Uhlyarik Titus, nyug. m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

† *Dr. Bang Bernát*, a kopenhágai mezőgazdasági és állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Bayer József*, császári és királyi udvari tanácsos, a bécsi állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Drexler Hermann*, a prágai német egyetem volt ny. r. tanára (1924).

Sir John McFadyean, a londoni Veterinary College ny. igazgatója (1924).

Dr. Kitt Tivadar, a müncheni egyetem ny. r. tanára (1924).

Dr. Mohler John, a washingtoni Bureau of Animal Industry igazgatója (1924).

Dr. Schmalz Reinhold, a berlini állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Smith Teobald*, a newyorki Rockefeller-Institut volt osztályigazgatója (1924).

† *Dr. Zschokke Ervin*, a zürichi egyetem volt ny. r. tanára (1924).

3.

A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon

a) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktorai:

Zichy és vásonkeői gr. Zichy János, nyug. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1925).

† *Tóth Lajos*, volt m. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkár (1925).

Balogh Elemér, a Hangya-Szövetkezet vezérigazgatója (1925).

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója (1930)

b) a mezőgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora:

Lovag krassai Kerpely Kálmán, nyug. egyetemi ny. r. tanár (1925).

IV.

Tiszteletbeli doktor

**a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetemen**

a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktora:

Dr. Hóman Bálint, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1935).

V.

A m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli és címzetes (tisztelőbéli) tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése az 1934/35. tanévben.

1. Mérnöki és építészmérnöki kar.

Dr. Kossalka János ny. r. tanár: „*La construction métallique du pont de Dunaföldvár sur le Danube en Hongrie.*” Megjelent a „*Travaux*” című francia folyóirat (Editions Science et Industrie) 1935. januári számában.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár: 1. *Az adalékanyag nedvességtartalma változásának és minőségének befolyása a betonra.* (Magyarország Útügyi Évkönyve, 1934.) 2. *A meleg befolyása a bauxitcement-beton szilárdságára.* (Akadémiai székfoglaló.)

Oltay Károly ny. r. tanár: 1. *Németország új felmérési törvénye.* (Geodéziai Közlöny, X. évf. 11—12. szám.) 2. *Drótkötélpálya kitézése az országos háromszöghálózat pontjainak felhasználásával.* (Geodéziai Közlöny, XI. évf. 9—10. szám.) 3. † *Radó v. Kövesligethy.* (Gerlands Beiträge zur Geophysik, Bd. 43. Heft 4., 1935.) 4. Kiadta és szerkesztette a „*Geodéziai Közlöny*” című tudományos szakfolyóiratot, amely évente mintegy 14 ív terjedelemben jelenik meg, s amelybe több ismertetést és kisebb cikket írt. 5. Résztvett Budapest új felmérésének vezetésében és az alappontok meghatározására vonatkozó munkálatok megszervezésében, irányításában és ellenőrzésében.

Rohringer Sándor ny. r. tanár: a) Talajvíz-tanulmányok a Duna—Tisza közén és az úgynevezett borsodi nyílt ártéren, s ezek feldolgozása. b) Szakértői működés, véleményadás és irányítás a székesőváros soroksári-úti szennyvíz-szivattyútelepén a Duna medrébe építendő szennyvíz-nyomócső ügyében. c) Személyesen résztvett és előadást tartott az 1935. szeptember 2—7-éig Brüsszelben megtartott XVI. Nemzetközi Hajózási Kongresszuson és a feltett kérdésre válaszként tanulmányt írt, amely a kongresszus kiadványai között „*Aménagement à courant libre des fleuves et des rivières endigués*” címen francia nyelven, továbbá német és angol nyelven is megjelent.

II. Gépész- és vegyészmérnöki kar.

a) Gépészmérnöki osztály.

Dr. Bresztovszkő Béla ny. r. tanár: 1. Mint elnök vezette és befejezte a Magyar Szabványügyi Intézet keretében az új magyar portlandcement-szabvány tárgyalásait. — 2. Vezette a műszaki mechanikai laboratórium-ban a Magyar Szabványügyi Intézetnek tárgyalásai kapcsán szükségessé vált kísérleteket a kő, téglá, cserép, csempe stb. szabványosítása érdekében. — 3. Irányította a laboratórium s a vele kapcsolt Kísérleti Állomás minden vizsgálatát. — 4. Folytatta a magyar bauxitcement és az eternitpala mechanikai tulajdonságainak és fizikai viselkedésének kutatását.

Dr. Grosschmid Lajos ny. r. tanár: Előadási kézikönyvet állított össze.

Dr. Misángyi Vilmos ny. r. tanár: a) Szerkesztette a „Felső Oktatásügyi Egyesület Közlönyé“-t; b) végezte a Magyar Országos Szabványügyi Bizottság osztályelnökségeivel járó szakszerű munkát; c) működött mint a Magyar Királyi Kúria szabadalmi ülnöke; d) mint az Árelemző Bizottság tagja szakvéleményeket adott; e) szakvéleményt adott hatóságok és magánosok részére.

Dr. Pattantyús Á. Géza ny. r. tanár: 1. *Hidrogépek II. kötet.* (Turbinák és turbinaszivattyúk elmélete.) Megírás alatt. 2. *Gázos kutak üzemi jellemzői.* (Bányászati és Kohászati Lapok, 1935.) 3. A „Technika“ Magyar Mérnökök Lapjá-nak főszerkesztője.

Vitéz Verebély László ny. r. tanár: a) *A villamosságügyi törvény életbelépéséről.* (Városkultúra, 1934. 17—18. sz.) b) *Betriebserfahrungen auf der mit 50 Hz Wechselstrom elektrisierten Linie Budapest—Hegyeshalom.* (Elektrische Bahnen, 1934, Heft 4.) c) *Die Aufnahme des elektrischen Betriebes auf der ganzen Linie von Budapest bis Hegyeshalom.* (Elektrische Bahnen, 1934, Heft 12.)

Dr. Anderlik Előd ny. rk. tanár: Az 1934/35. tanév folyamán megjelent és dr. Feimer László egyet. magántanárral a Ludovika Akadémia részére közösen megírt „Mechanika“ c. tankönyvében a dinamikai és aerodinamikai részt dolgozta fel.

Dr. Schleicher Aladár c. ny. rk. tanár: „Víz- és gázvezetéki cső korróziójának tárgyalása a düsseldorfi korróziós gyűlésen.“ (A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közölnye, LXIX. köt., 1935. évf., 61—62. old. Eredeti közlés.)

Dr. Varsányi Emil c. ny. rk. tanár: 1. „Az új erdőtörvény nemzetgazdasági jelentősége.“ (A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben tartott előadás.) — 2. „A mérnöktársadalom térfoglalásának korszerű szükségessége.“ (A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet felkérésére a győri mérnöknapon tartott mérnök- (technika-) bölcséleti előadás.) — 3. „Az adó az ár-kérdésben.“ — 4. Cikkek az „Ung. Volkswirt“-ben. (Budapesti közgazd. lap.) — 5. Több előadást tartott „Természet, vallás, kultúra“ címen társadalmi egyesületben.

b) *Vegyésmérnöki osztály.*

Dr. Gróh Gyula ny. r. tanár: 1. „*Atomrombolás, elemátalakítás.*“ (A Természettudományi Társulat kiadványa. Ugyanerről népszerű előadás ugyanennek a társulatnak rendezésében, továbbá egy rádióelőadás. 2. „*Izotópia és nehéz víz.*“ (A Természettudományi Közlöny 1935. 97. oldalán. Ugyanerről rádióelőadás.) — 3. „*A Nobel-díjas vegyészekről.*“ (Rádióelőadás.)

Dr. Putnoky László ny. r. tanár: „*Bauxitaufschliessungen mittels schwefliger Säure zwecks Gewinnung der Tonerde.*“ Dr. Bobest Béla társ-szerzővel. (Megjelent a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítő-jének LII. kötetében.)

Dr. Sigmund Elek ny. r. tanár: A) Irodalmi működés: 1. *A Magyar Alföld szikeseinek jellemzése és osztályozása.* (A magyar szikések. A m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium kiadványa, 1934. 2. sz.) — 2. *Un court aperçu historique sur les premiers dix ans de l'Association Int. de la Science du Sol.* (Recherches sur le Sol IV., 2., 1934.) — 3. *Általános talajrendszerem vezetöelve és gyakorlati alkalmazása.* (Földtani Közlöny, LXIV. kötet.) — 4. *Bericht für Ungarn.* (Über die Düngung bei der Urbarmachung der ung. Szikländer.) (Zeitschrift für Pflanzenernährung 38. Band 1935. Heft 1—3.) — 5. *Adatok magyarországi főbb talajtipusok jellemzéséhez. I. Fekete (sötétbarna) mezőségi lösztalajok.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő, LIII. kötet, I. rész.) — 6. *The determination of exchangeable bases and of the S-value in soils containing both calciumcarbonate and calciumsulphate.* (Shama Iyengar-ral együtt.) (Soil Research, IV. 3. 1935.) — 7. *The Practical use of my General Soil System.* (III. Int. Congress of Soil Science, Vol. I. 1935.) — 8. *Les Principes Chimiques pour Characteriser le Soil.* (III. Int. Congress of Soil Science, Vol. II. 1935.) — 9. *Adatok magyarországi több talajtipusok dinamikai jellemzéséhez. II. Renzina talajok.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő LIII. kötet, I. rész.) — 10. *Development of soil science.* (Soil Science, Vol. 40. Number 1. 1935.) — B) *Szaktmüködés:* Müködött mint a m. kir. földmívelésügyi minisztérium kebelében működö Talajjavító Bizottság elnöke, mint a Kísérletügyi Tanács és a Felülbíráló Tanács tagja; mint a M. Kir. Kúria Szabadalmi Tanácsának ülnöke; mint a „*Köztelek*“ címü szaklap rovatvezetöje, továbbá mint a Nemzetközi Talajtani Társaság II. Bizottságának és Alkáli-albizottságának elnöke. Résztvett a III. Nemzetközi Talajtani Kongresszuson Oxfordban mint elnök és előadó; itt két előadást tartott.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár: 1. *A Börzsöny-hegység néhány löszéről.* (A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője LIII. 1935. p. 181—202.) — 2. *Adatok a cserépfalui paleolitik közettani ismeretéhez.* (A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője LIII. 1935. p. 203—231.) 3. *Studien über den Löss der Umgebung von Budapest.* Dr. Takáts Tibor

és dr. Földvári Aladár társszerzőkkel. (Neues Jahrbuch für Mineralogie etc. Beil. Bd. 69. Abt. A. 1934. p. 117—182.) — 4. *A rádióaktivitás hatása a földtanra.* Elnöki megnyitó a Magyarhoni Földtani Társulat 1935. évi LXXXV. közgyűlésén. (Földtani Közlöny LXV. 1935. p. 54—67.) — 5. Újabb adatok a Börzsöny-hegység néhány löszének ismeretéhez. Dr. Takáts Tibor és dr. Földvári Aladár társszerzőkkel. (Bemutatta a Magyar Tudományos Akadémia III. osztályának 1935. évi június 3-án tartott ülésén.) — 6. Irányítása mellett végeztette a Székesfőváros a Tabán területén az új melegvízfeltárási munkálatokat és az újonnan létesítendő városligeti artézi kút geológiai előmunkálatait. — 7. A geológiai tanács tagjaként véleményt nyilvánított az ország hasznosítható anyagainak felkutatására vonatkozólag.

Dr. Vuk Mihály ny. r. tanár: 1. *Élelmiszerkémia.* (Könyv.) — 2. *Technikai mikroszkópia.* (Jegyzet.) — 3. *Das Schimmeligwerden von Briketts.* (Közlemény.) — 4. *Magyar, holland és spanyol hagyma.* (Közlemény.) — 5. *A búzaliszt minőségváltozása.* (Közlemény.) — 6. *A paradicsomról.* (Közlemény.) — 7. *Kémiai lisztjavítószer hatása.* (Közlemény.) — 8. *A világháború utáni búza- és liszt kémia.* (Közlemény.)

Dr. Zemplén Géza ny. r. tanár: *Egy rhamnozido-glükóz szintézise. A rutin glükozid disaccharidjának, a rutinóznak szerkezete és szintézise.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő. 53. 231. és 54. 208. 1935.) — 2. *Einwirkung von Quecksilbersalzen auf Aceto-halogen-Zucker X. Synthese von Derivaten der vermutlichen β -d-Glykosido-2- oder 3-d-glykose.* (Berichte der Deutschen Chem. Ges. 67, 2051.) — 3. *Synthese von Derivaten der Rhamnosido-glykose.* (Berichte der Deutschen Chem. Ges. 67, 2049.) — 4. *Konstitution und Synthese der Ruthinose, der Biase der Ruthins.* (Berichte der Deutschen Chem. Ges. 68, 1318.)

Dr. Bittó Béla c. ny. rk. tanár, mint a m. kir. szabadalmi bíróság c. alelnöke, a m. kir. szabadalmi bírósághoz beérkezett kémiai technológiai bejelentések, felfolyamodások elintézésével és felülvizsgálatával fejtett ki szakszerű tevékenységet.

Dr. Plank Jenő c. ny. rk. tanár: *„Kémszer kismennyiségű hidrogénperoxid kimutatására.”* (Megjelent a Magyar Kémiai Folyóirat-ban, 40. k. 105. l.) — *„Eine Tüpfelreaktion auf Wasserstoffsperoxyd.”* (Megjelent a Zeitschrift für analytische Chemie-ben, 99. k. 105. l.) — *„Egytelítetlen szilíciumhidrogénről.”* (Megjelent a Magyar Kémiai Folyóirat-ban, 41. k. 1. l.) — Szerkesztője volt a *„Magyar Kémiai Folyóirat”*-nak.

III. Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

a) Bánya- és kohómérnöki osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár: *„Elektrotechnika”* című tankönyvének új, harmadik kiadásán dolgozott.

Cotel Ernő ny. r. tanár: *„Az acél kopásának kérdése.”* (Megjelent az Anyagvizsgálók Közlönye 1934. évi 8. számában, németül pedig.

„A bánya- és kohómérnöki osztály közleményei“ című folyóiratnak V. kötetében.) — „*La question de l'usure des rails d'acier.*“ (Megjelent „*Revue de Métallurgie*“ című párizsi kohászati folyóirat 1935. évi márciusi füzetében.)

Finkey József ny. r. tanár: 1. „*Adatok az előkészítési görbék kiértékeléséhez.*“ (Bányászati és Kohászati Lapok, 1934. 19. sz.) — 2. „*Beitragé zur Auswertung der Aufbereitungskurven.*“ (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1934.) — 3. „*Dékáni székfoglaló beszéd.*“ (Bányászati és Kohászati Lapok, 1934. 21. sz.) — 4. „*Újabb kísérleti adatok a hazai szenek brikettelésének kérdéséhez.*“ (Akadémiai székfoglaló. Matematikai és Természettudományi Értesítő, LIV. kötet.) — 5. „*Brikettierungsversuche mit ungarischen Braunkohlen. II.*“ (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1935.) — 6. „*Die Wärmebilanz der Dampfknetwerke.*“ (Ugyanott, 1935.)

Kövesi Antal ny. r. tanár: Szerkesztette a „*Soproni Automobil Egyesület Évkönyvé*“-t. — „*Die Verwendbarkeit der neueren Festigkeitshypothesen.*“ (Megjelent a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya- és Kohómérnöki Osztályának Közleményeiben, 1934.) — „*Die günstigsten Profile bei stationärer Bewegung in künstlichen Gerinnen.*“ (Megjelent a bánya- és kohómérnöki osztály közleményeiben, 1935.) — Mint a soproni törvényszék hites szakértője, közlekedésügyi és gépészeti kérdésekben szakértői munkát végzett. — Dolgozott a „*Hidromechanika*“ című tankönyv kiadásán.

Dr. Mihalovits János ny. r. tanár: „*Die Gründung der ersten Lehranstalt zur Ausbildung technischer Bergbeamten in Ungarn*“ című tanulmánya megjelent „A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei“ 1935. évfolyamában (VII. köt. 12–25. old.) — Ugyanezt a tanulmányt magyar nyelven előadta a magyar bányászati szakoktatás 200 éves jubileumának Sopronban 1935. június 22-én megtartott ünnepségén.

Dr. Proszty János ny. r. tanár: *Grösse und kataphoretische Wanderungsgeschwindigkeit disperser Teilchen.* (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, Bd. VII., p. 26–32.) — *Dr. Proszty János és dr. Erdey-Grúz Tibor: Fizikai kémiai praktikum.* (X + 230 o. 86 ábra, 6 táblázat és 7 grafikus tábla. A Kari Könyvkiadóalappal kiadása, Sopron 1934.)

Tettamanti Jenő ny. r. tanár: „*Energiewirtschaft im ungarischen Bergbau.*“ (Megjelent a Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei 1935. VII. kötetében.) — Sopron városnak és másoknak több ügyben szakértői véleményeket adott.

Dr. Vendl Miklós ny. r. tanár: „*Vorläufige Mitteilungen über die volumprozentuelle Mengenbestimmung von Mineralkomponenten mittels Messung des vom Anschliff reflektierten Lichtes.*“ (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1934. VI. köt.) „*A leukofillitek.*“ (Akadémiai székfoglaló.) „*Közet-, szén- és ércmeghatározási módszerek.*“ (Tankönyv) Sopron, 1935.) *Dr. Romwalter Alfréd* c. ny. rk. tanárral együtt: „*Über eine neue Anwendungsmöglichkeit der Zentrifuge.*“ (A Bánya- és Kohó-

mérnöki Osztály Közleményei, 1935. VII. k.) és „*Die Ermittlung der Körnungskurve aus Schleuderversuchen.*“ (Kolloid Zeitschrift, Bd. 72, 1935.)

Dr. Vitális István ny. r. tanár: *A kincstár recski arany-, ezüst- és rézércbányászata.* (A magyar orvosok és természetvizsgálók XLI. vándorgyűlésének munkálatai. Budapest, 1934. p. 158.) — *A Limnocardium varicosatum n. sp.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő, LI. köt. Budapest, 1934. p. 696.) — *A Limnocardium soproniense n. sp.* (U. o. p. 705.) — *A Salgótarján-egercsehi szénmedence, tekintettel az alsó miocén szén és a „schlier“ földtani viszonyára.* (Mat. és Természettud. Értesítő, LII. kötet, Budapest, 1935. p. 287.) — *Das Kohlenbecken von Salgótarján-Egercsehi mit Rücksicht auf die geologischen Verhältnisse der untermiozänen Kohle und des „Schliers“.* (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, Sopron, 1934. 60 oldal.) — *Zwei neue Muschelarten aus den pontischen Sedimenten von Sopron.* (U. o. p. 77.) — *Az úrkúti mangánérc.* (Bányászati és Kohászati Lapok, Budapest, 1935. p. 346.) — *Das Manganerz von Úrkút.* (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, Sopron, 1935. p. 54.) — Előadás a M. Tud. Akadémia III. osztályában: Orygocerasok a sopronvidéki alsó pontusi üledékekben. — Mint bányageológus foglalkozott az ország határán belül és kívül a hasznosítható ásványkincsek felkutatásával és szaktanácsokat adott azok felkutatására.

Dr. Tárczy-Hornoch Antal ny. rk. tanár: 1. „*Über die verknoteten Einrechnungszüge.*“ (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1934. 172—201. oldal.) — 2. „*Zur Fehlertheorie der offenen Polygonzüge.*“ (Ugyanott 289—309. old.) — 3. „*Die durch den Einrechnungszug erzielbare Orientierungsgenauigkeit.*“ (U. o. 1935. 209—250. oldal.) — 4. „*Über die Neigungskorrektion der Jüderin-Drähte.*“ (Esztó Péterrel együtt. Zeitschrift für Vermessungswesen, 1935. 705—718. oldal.) — 5. „*Miért kell a tagosítás?*“ (A Földmérő Magánmérnökök Országos Egyesülete kiadása, 27 + III. oldal.) — 6. „*A magyar bányászati oktatás jubileuma.*“ (Búvár, 1935. 442—444. oldal.) — 7. Könyvismertetések, kisebb cikkek, nekrológok a „Bányászati és Kohászati Lapok“, a „Geodéziai Közlöny“, a „Térképészeti Közlöny“ és a „Montanistische Rundschau“ című folyóiratokban.

Esztó Péter c. ny. rk. tanár: „*A bányaklíma befolyása a teljesítményre.*“ (Bányászati és Kohászati Lapok, 1934. 22. sz.) — Dr. Tárczy-Hornoch Antallal együtt „*Über die Neigungskorrektion der Jüderin-Drähte.*“ (Zeitschrift für Vermessungswesen, 1935. 23. sz.)

Dr. Romwalter Alfréd c. ny. rk. tanár: *A szenek feldolgozása.* (Megjelent az 1934. évi szünidei felsőkereskedelmi iskolai tanári tanfolyam „Időszerű kérdések a gazdasági földrajz, vegytan és áruismeret köréből“ című kiadványában, Budapest, 1935.) — Dr. Vendl Miklós ny. r. tanárral együtt: *Die Ermittlung der Körnungskurve aus Schleuderversuchen.* (Kolloid Zeitschrift, Band 72, 1935. évf. 1. sz.) — A Bánya- és Kohómérnöki Osztály 1935. évi Közleményeiben jelentek meg: *Über eine Kurvenschar; Versuch einen Ersatzvorgang messend zu verfolgen.* Széki János ny. r.

tanárral együtt: *Aufschliess- und Reduktionsversuche mit eisenreichen Bauxiten*. Dr. Vendl Miklós ny. r. tanárral együtt: *Über eine neue Anwendungsmöglichkeit der Zentrifuge*. — A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei VII., 1935. évi kötetének megjelentetésében mint társszerkesztő közreműködött, gyakorlat részéről történt megkeresésre szakvéleményeket adott és Széki János ny. r. tanárral együtt a dorogi szénleparló-telep melléktermékeinek értékesítését célzó kísérleteket végzett.

b) Erdőmérnöki osztály.

Dr. Fehér Dániel ny. r. tanár: *„Vergleichende Untersuchungen über den Kali- und Phosphorgehalt der Sandböden auf der Ungarischen Tiefebene mit besonderer Berücksichtigung ihrer Furchtbarmachung.“* (Zeitschrift für Pflanzenernährung, Düngung und Bodenkunde, Bd. 37, S. 26—52. 1935.) — *„A talajsavanyúság biológiai alapjelenségeiről.“* (Erdészeti Lapok, 1934. XII. füzet és 1935. I. füzet.) — *„Die Neuorganisation des forstlichen Hochschulunterrichtes in Ungarn.“* (Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen, Jhrg. 66, S. 669—670, 1934.) — *„Les principales lois régissant la vie du sol forestière.“* (Revue des Eaux et Forêts. Janvier 1935.) — *„Der periodische Kreislauf des Phosphors in den Waldböden.“* (Silva Jhrg. 23, Nr. 48, S. 41—44, 1935.) — *„Észak-Afrika erdőgazdasági viszonyairól.“* (Erdészeti Lapok, 1935. II. füzet.) — *„Az alföldi homokos talajok biokémiai vizsgálata, tekintettel a fásításra.“* (Erdészeti Kísérletek, XXXVII. 1935.) — *„Das Robinienproblem.“* (Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen, 1935.) — *„Vizsgálatok az erdőtalaj nitrogéngazdálkodásáról.“* — *„Untersuchungen über den Stickstoffkreislauf des Waldbodens.“* (Erdészeti Kísérletek, 36. kötet, 233—268. o., 1934.) — *„Einige Bemerkungen über die Schwankungen der Reaktionsverhältnisse im Boden.“* (Zeitschrift für Pflanzenernährung, Düngung und Bodenkunde, Band 37, S. 312—314, 1935.) — *„Vizsgálatok az alföldi homokos erdőtalajok foszfor- és káli-gazdálkodásáról, különös tekintettel az alföldfásításra.“* (Erdészeti Lapok, 5. és 6. füzet, 419—432. és 510—519. o., 1935.) — *„Die Aufforstung der Nr. 22, Jahrg. 53, S. 101—102, 1935.)* — *„Beiträge zum Problem des Ungarischen Tiefebene.“* (Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung, Nr. 22, Jahrg. 53, S. 101—102, 1935.) — *„Beiträge zum Problem des mikrobiologischen Kreislaufes des Phosphors in dem Boden.“* (Die Phosphorsäure, Heft 11—12, S. 706—713, 1935.) — *„Über die Schwankungen der Reaktionverhältnisse im Boden.“* (Zeitschrift für Pflanzenernährung.) — *„Untersuchungen über den bodenanzeigenden Wert der Pflanzenassoziationen einiger Sandböden.“* (Zeitschrift für Pflanzenernährung, Bd. 40, Heft 3—4, S. 129—137, 1935.) — *„Vizsgálatok az alföldi homoktalajok növényoszövetkezeteinek talajjelemző értékeiről.“* (Erdészeti Lapok, 7., 8. és 9. füzet, 1935.) — *„Einiges über die Pilzflora des Waldbodens.“* (Silva, Jahrg. 23, Nr. 48, S. 377—380, 1935.) — Ch. Killian és Fehér D.: *„Recherches sur les Phénomènes Microbiologiques des sols Sahariens.“* (Extrait

des Annales de l'Institut Pasteur, 1935. nov. Tome 55. p. 573.) — Dr. Fehér D. és Frank M.: „*Untersuchungen über die Lichtökologie der Bodenalgae.*“ (Archiv für Mikrobiologie, Band 7, S. 1—31, 1936.) — Dr. Fehér D. és Frank M.: „*Untersuchungen über den periodischen Kreislauf des Stickstoffes, des Phosphors und des Kaliums in dem Waldboden.*“ (Zeitschrift für Pflanzenernährung und Düngung, 43, 5—33, 1936.) Dr. Fehér Dániel és dr. Mágócsy Dietz Sándor: „*Erdészeti növénytan III./I. kötet: A virág-talan növények és nyitvatermők.*“ (293 oldal, 135 képpel. 1935.)

Fekete Zoltán ny. r. tanár: a) „*Akác fatömegtáblák és szerfabecslési táblázatok.*“ (Sopron, 1935.) — b) A kari évmeinyitó ünnepélyen a M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola történetét ismertette. — c) Az országgyűlés felsőházában az erdőtörvény tárgyalásával kapcsolatban tartott nagyobb beszédet. — d) A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából a hazai akác fatermési táblák készítéséhez gyűjtött helyszíni adatokat s ebből a célból 54 napot töltött munkában Debrecen, Szeged, Kecskemét, Pusztavacs, Jánoshalma és Bátaszék határában.

Kelle Artur ny. r. tanár 1934/35-ben a szil- és a tölgygolyvabetegséggel foglalkozott.

Lesenyi Ferenc ny. r. tanár: Közreműködött az új erdőtörvény előkészítési munkálataiban. — Irodalmi működése: 1. „*Das neue Forstgesetz.*“ (Pester Lloyd, 1934. november 16.) 2. *Die Lage der ungarischen Forstwirtschaft und das neue Forstgesetz.*“ (Ungarische Wirtschafts-Jahrbuch, 1935.)

Modrovich Ferenc ny. r. tanár: „*A magyar erdészeti felsőoktatás százhuszonöt éves.*“ (Erdészeti Kísérletek, XXXVI. évf.)

Roth Gyula ny. r. tanár: 1. „*Parókás szarvas.*“ (Közlemény. Erdészeti Lapok, 1934. évf. XII. füzet. — 2. „A kecskeméti m. kir. homokkísérleti telep leírása.“ (Előadva a kecskeméti erdészeti közgyűlésen.) — 3. „Die Versuchsf Flächen im Soproner Stadforst.“ — „Die Versuchsf Flächen bei Farkasgyepü im Bakony-Wald.“ — „Der Pflanzengarten der kön. ung. forstlichen Forschungsanstalt.“ (Mindhárom ismertetés az Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetsége elnöki bizottságának 1934. évi gyűlésén előadva.) — 4. „*Lebende Zäune.*“ (Wiener Allg. Forst- und Jagdzeitung, 1934. 36. sz.) — 5. „*Aufbewahrung von Samen.*“ (Wiener Allg. Forst- und Jagdzeitung, 1934. 45. sz.) — 6. „*Sédeni, walli és sonnenthurmi dr. Ambrózy-Migazzi István gróf.*“ (Közlemény. Erdészeti Kísérletek, XXXVI. évf. 3—4. szám, 1934.) — 7. „*Az ebtartásról.*“ (Erdészeti Lapok, 1935. II. füzet.) — 8. „*Az észak-amerikai erdőgazdasági viszonyokról.*“ (Erdészeti Lapok, 1935. III. füzet.) — 9. „*Könyvismertetés.*“ (Erdészeti Kísérletek, 1935. 1—2. szám.) — 10. „*Ein Perückenhirsch.*“ (Deutsche Jagd, 12. szám, 1935. jún. 21.) — 11. „*A magyar Erdőművelés*“ I—II. kötetének sajtó alá rendezése.

Vági István ny. r. tanár: „*Van-e az Alföldön ezeréves pusztá, vagy azt a török hódoltság okozta?*“ (Erdészeti Lapok, 48. oldal.)

Dr. Walek Károly ny. r. tanár: „*Einige besondere Punktbestimmungs-aufgaben in vektorieller Behandlung.*“ (Megjelent az Österreichische Zeitschrift für Vermessungswesen“ című folyóirat XXXIII. évfolyamának 3. számában.) — „*Kürzeste Verbindung dreier windschiefer Raumgeraden.*“ (Megjelent a Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményeinek 1935. évi évfolyamában.)

Krippel Móric nyug. főisk., c. egyet. ny. r. tanár: Mint az erdő-használati tanszék helyettes tanára foglalkozott tantárgyai anyagának időszerű kiegészítésével, az ehhez szükséges kutatásokkal és összeállított egy tanulmányt a tompaélű gerendákról, amely jelenleg sajtó alatt van.

Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

a) Mezőgazdasági osztály.

Dr. Czettler Jenő ny. r. tanár: *Az agrárpolitika tudományos alapjai.* (Szent István akadémiai székfoglaló. Megjelent a Magyar Gazdák Szemléjében.) — *A hitbizományokról.* (Előadás a Magyar Statisztikai Társaság kecskeméti ülésén. Megjelent a Magyar Statisztikai Szemléjében.) — *A gdyniai nyári egyetemen* tartott előadása: „*A nagy- és kisbirtokok jelentősége a háború utáni Európában.*“ (Magyar Gazdák Szemléje.) — *A társadalmi reformok és nemzeti aspirációink.* (Katolikus Szemle.) — *Földbirtokpolitika.* (A kis Akadémián tartott előadása, megjelent önálló füzetben.)

Dr. Doby Géza ny. r. tanár: *Invertasekonzentration von Roggensprossen bei Kali- und Phosphatmangel.* (Fermentforschung 14, 250/1934. Bodnár Angelával együtt.) — *Invertasekonzentration von Roggensprossen bei Stickstoffmangel.* (Fermentforschung 14, 256/1934. Makfalvi Jolánval együtt.) — *Kísérletek a talaj nitrogéntartalmának physiologiai-chemiai meghatározására.* (Székfoglaló előadás a M. Tud. Akadémia III. osztályában, 1935. április 15-én.) — *A mezőgazdasági növények táplálása és a műtrágyák.* (Előadás. Kivonata megjelent az „Időszerű kérdések a gazdasági földrajz, vegytan és áruismeret köréből“ című kötet 243—251. oldalán. Pátria, 1935.) — *Enzim, Enzimek szerepe az élőlényekben, Enzimek létesülése, Enzimek szerepe a gyakorlati életben.* (Címszók a Természettudományi Lexikonban, 183—193. o.)

Dr. Kövessi Ferenc ny. r. tanár: *Erläuterungen der Gesetzmässigkeiten im Ablaufe der Lebenserscheinungen lebender Wesen.* (Mat. u. Naturwiss. Berichte, Band No. LII. V. u. VI. Mitteilungen, 1935. Akad. d. Wissenschaften, Budapest. 1. V. Mitteilung: Angaben zum experimentellen Nachweis der aperiodischen und periodischen gedämpften Schwingungen, die bei der Entwicklung der Gärungspilze (*Saccharomyces spec.*) sich zeigen. pp. 614—656. 2. VI. Mitteilung: Der experimentelle Nachweis der aperiodischen und periodischen gedämpften Schwingungen, die bei

der Entwicklung der Gärungspilze (*Saccharomyces spec.*) sich zeigen. pp. 657—690.

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár: *A trágyázási rendszer időszerű üzemteni vonatkozásai.* (Mezőgazdasági Közöny, 1935. 2. sz.) — *A mezőgazdasági szakoktatás, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Külkereskedelmi Hivatal kiállítása.* (Köztelek, 1935. IV. hó 7. sz.)

Dr. Schandl József ny. r. tanár: *A gyapjú-rendement viszonya az egységnyi súly térfogatához.* (Kísérletügyi Közlemények, XXXVII. 224. o.) — *A „hajtatott” kondíció és a tenyészték.* (Állattenyésztők Lapja, 1935. 71. o.) — *Tejelési díjak merinóknak.* (Állattenyésztők Lapja, 1934. 287. o.) — *A juhtermékek értékesítése. I. II.* (Köztelek, 1935. 78—96. o.) — *Észrevételek az 1935. évi gyapjúértékesítési rendelethez.* (Köztelek, 1935. 313. o.) — *Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár juhai.* (Köztelek, 1935. 340. o.) — *A „rackás” merinó-báránnyok.* (Köztelek, 1935. 444. o.) — *A juhászat köréből.* (Köztelek Zsebnaptára, 1936.)

Dr. Steinecker Ferenc ny. r. tanár: *„A magyar város- és falufejlődés eszmei tényezői.”* (Bernáth emlékkönyv, 1935.)

Dr. Szabó Zoltán ny. r. tanár: *Schilberszky Károly félszázados jubileumára.* (Kertészeti Szemle, VI. 1934. 12. sz. 367—370. o.) — *Növényi termékek áruismereti szempontból.* (Különlenyomat az „Időszerű kérdések a gazdasági földrajz, vegytan és áruismeret köréből” című kötetből, 140—146. o.) — *De Vries Hugó.* (Kertészeti Szemle, 1935. 7. sz.) — *Az élőlények változékonysága örökléstani szempontból.* (Katolikus Szemle, 1935. július.) — *A változékonyság excessivitásának kísérleti magyarázata.* (Botanikai Közlemények, XXXI. 1935. 1—6. 165—175. o.) — *Organográfiai és genetikai vizsgálatok Dipsacaceakon.* (A Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi Értesítője, LIII. 1935. 1—65. l.) — *Szerkesztői jelentés a Botanikai Közlemények 1934. évi XXXI. évfolyamáról.* (Botanikai Közlemények, XXXII. 1935. 243. l.) — *Mendel Gergely emlékezete.* (A Szent István Akadémia Értesítője, 1934. füzet.) — *Könyvismertetések.*

Dr. Ihrig Károly ny. rk. tanár: *Direkta förbindelser mellan jordbruks- och konsumentenkooperation.* (A termelő és fogyasztási szövetkezetek kapcsolatai.) — *Det rättvisa priset „vid kooperativt varuutbüte.”* (Az igazságos ár.) — *Kooperationen in Ungarn.* (A magyar szövetkezetek.) — *Avsättning av lantbruksprodukter genom konsumtionsföreningarna i Ungern.* (Mezőgazdasági értékesítés fogyasztási szövetkezetek útján Magyarországon.) Megjelentek a „Koopertören” című folyóiratban (Stockholm). — *Les conditions d'agriculture en Hongrie.* (A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet évkönyve, francia, olasz és angol nyelven.) — *A gazdasági irányítás a gyakorlatban.* (Magyar Szemle.) — *Les resultats des réformes agraires d'après guerre.* (Journal de la Société Hongroise de Statistique.) — *A piácutatás feladatai.* (Magyar Gazdák Szemléje.) — *A mezőgazdaság irányítása.* (Magyar Szemle.)

b) Állatorvosi osztály.

Dr. Deseő Dezső ny. r. tanár: A tréning élettana. (A Kis Akadémia kiadása, 1935.) — *A németországi állatvédelmi törvény kiegészítő rendelkezései és következményei.* (Állatorvosi Lapok, LVIII. 13. sz. 213—215. o., 1935.) — *A hallás szerepe a térbeli tájékozódásban.* (Budapesti Orvosi Ujság, XXXIII. 17. sz., 1935.) — *A vitaminok és jelentőségük a táplálkozásban.* (Ugyanott, 29—30. sz.) — A „Budapesti Orvosi Ujság” élettani rovatának vezetője.

Dr. Guoth Gy. Endre ny. r. tanár: Vérátömlesztés lovakba és kutyákba. (Állatorvosi Lapok, LVIII. évf. 39—43. o. és 62—64. o.) — *Vércsoportmeghatározások lovakon és kutyákon, tekintettel a vérátömlesztésre.* (Állatorvosi Lapok, LVII. évf. 281—286. o.) — *A narcosis és a localis anaesthesia.* (Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből, XXVI. köt. 287—334. o.; dr. Hetzel Henrikkel együtt.)

Dr. Hetzel Henrik ny. r. tanár: A collapsus. (Állatorvosi Lapok, 1934. 13. sz.) — *Der postoperative Kollaps.* (Berliner Tierärztliche Wochenschrift, 1935. 21. szám.)

Dr. Jármái Károly ny. r. tanár: Die Leukosen der Hühner. (Bericht für den XII. Internationalen Veterinärkongress, 1934. Bd. IV.) — *Über die Serosengeschwülste (Karzinome und Endotheliome) der Hühner.* (Deutsche Tierärztliche Wochenschrift, 1935.) — *Újabb adatok az átíjtható tyúk-leukosis ismeretéhez.* (A Magyar Pahologusok Társasága nagygyűlésének munkálatai. 1935.) — *A háziállatok körboncolási technikája.* (Győr, 1935.) — *Tumorerzeugung mit dem Leukoseagens der Hühner.* (Archiv für wissenschaftliche und praktische Tierheilkunde, 1935. Bd. 69.)

Dr. Kotlán Sándor ny. r. tanár: A házinyúl coccidiosisának ismeretéhez. Egy új Eimeria-faj. (Eimeria piriformis sp. n.) házinyúlból. (Állatorvosi Lapok, 1934. 15. sz.; dr. Pellérdy Lászlóval együtt.) — *Immunological phenomena in the field of parasitology.* (Proc. 12th Intern. Vet. Congress, New-York, Vol. III. 1935.) — *Zur Frage der Wirtspezifizität der Sarcoptiden.* (IX. Intern. Dermat. Kongr., Budapest, 1935.) — *Kísérleti vizsgálatok a házinyulak májcoccidiosisáról.* (Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből, XXVI. k. 1936.; dr. Pellérdy Lászlóval együtt.) — *Gyakorlati útmutatás a háziállatok belső élősködőinek klinikai kimutatásához.* (Állatorvosi Lapok, 1935. 22. és 23. sz.; dr. Mócsy János-sal és dr. Vajda Tóddal együtt.) — Szerkeszti az „Állatorvosi Lapok” és a „Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből” című folyóiratokat.

Dr. Manninger Rezső ny. r. tanár: Az ultravírusok (szűrhető vírusok) tulajdonságairól általában. (Állatorvosi Lapok, 1934. 17. sz.) — *Miképpen védekezünk fertőzött állományban a járványos elvetélés ellen?* (Közletek, 1934. 87—90. sz.) — *A tehének fertőző (járványos) elvetélése és az ellene való védekezés.* (A Tejtermelők Budapesti Szövetségének kiadása, 1934.) — *A veszettség elleni védekezés módszerei.* (Egészségpoli-

tikai Szemle, 1934. 10. sz.) — *Considération critiques sur l'étiologie et la prophylaxie de la septicémie hémorragique.* (Bulletin de l'Office International des Épizooties 1934. 8. k. 118. l.) — *A septicaemia haemorrhagia oktana és az ellene való védekezés.* (Állatorvosi Lapok, 1935. 1—3. sz.) — *L'avortement épizootique et sa prophylaxie en Hongrie.* (XVI. Congrès International d'Agriculture, Budapest, 1934. 3. k., 379. l.) — *Hutýra Ferenc.* Nekrológ. (Állatorvosi Lapok, 1935. 1. sz.; Köztelek, 1935. 1—2. sz.; Tierärztliche Rundschau, 1935. 5. sz.; Pathologia comparata della tubercolosi, 1935. 1. k. 53. l.) — *Megjegyzések dr. Szász Alfréd „Adatok a baromfi-kolera járványtanához“ című cikkéhez.* (Állatorvosi Lapok, 1935. 7. sz.) — *A fertőző (járványos) elvetéléssel fertőzött sertésésürhével követendő elbándról.* (Állatorvosi Lapok, 1935. 8. sz.) — *A malacok hurutos-genyes tüdőgyulladásának oktanáról, tekintettel a „Ferkelgrippe“-re vonatkozó újabb megállapításokra.* (Dr. Bakos Miklóssal együtt; Állatorvosi Lapok, 1935. 8. sz.) — *A veszélyesség elleni védekezésről.* (Rádiós gazdasági előadások, 1935. VIII. A. 11. sz.)

Dr. Wellmann Oszkár ny. r. tanár: *A kalcium, magnezium és a foszfor felszívódása és kiválasztása, továbbá a szerves és szervetlen foszfor megoszlása az emésztőcső különböző szakaszaiban.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Matematikai és Természet-tudományi Értesítő, 51, 329, 1934. és a Mezőgazdasági Kutatások, 8, 181, 1935.) — *Chemischer Aufbau der Knochensalze bei gesunden und bei rhachitischen Tieren.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Hoppe Seylers Zeitschrift, 226, 3, 1934.) — *Über die Natur der durch dem Darm ausgeschiedenen Calcium-, Magnezium- und Phosphorverbindungen und ihr Verteilungsverhältnis im Kot.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Biochemische Zeitschrift, 272, 277, 1934.) — *Erwiderung auf die Bemerkungen R. Klements zu unserer Arbeit „Chemischer Aufbau der Knochensalze bei gesunden und bei rhachitischen Tieren“.* im Bd. 226, 3, 1934. (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Hoppe Seylers Zeitschrift, 229, 24, 1934.) — *Az állattenyésztés időszerű kérdései.* (Köztelek, XLIV., 55—56. sz. 533. o.) — *Ajánlatos-e a tehének tejtermelését rekordteljesítmény elérése végett fokozni?* (Köztelek, XLIV., 103—104. sz., 937. o.) — *A hazai széndk tehérje-, mész-, magnezium-, phosphor- és D-vitamintartalma.* (Állatorvosi Lapok, LVIII., 5. sz. 71. o.) és Köztelek, XLV., 25—26. sz. 241. o.) — *A legeltetés befolyása a tejtermelésre.* (Köztelek, XLV., 6—7. sz. 49. o.) — *A bél útján kiürülő kalcium, magnezium és phosphor vegyületei és megoszlási viszonyaik.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Mezőgazdasági Kutatások, 7, 235, 1934.) — *A csontok sóinak kémiai szerkezete egészséges és rhachitises állatokban.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Mezőgazdasági Kutatások, 7, 189, 1934.) — *Rhachitisversuche beim Kalb und die Rhachitis-Ätiologie.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Archiv für die Tierheilkunde, 69. 151. 1935.) — *Weitere Untersuchungen über den che-*

mischen Aufbau der Knochensalze. (Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt; Hoppe Seylers Zeitschrift, 234, 165, 1936.) — A „Köztelek“ című mezőgazdasági szaklapban vezeti a „Szarvasmarhatenyésztés“ és „Tejgazdaság“ című rovatot. — Szerkesztőségi tagja az „Állatorvosi Lapok“ és a „Mezőgazdasági Kutatások“ című folyóiratnak.

Dr. Zimmermann Ágoston ny. r. tanár: *A csontok fehéritéséről.* (Állatorvosi Lapok, LVII. 1. sz.) — *A ló érzékszerveiről.* (Szent György X. 2. sz.) — *Zur Histologie des Nasenlippenspiegels des Rindes.* Mit 6 Abbildungen. (Morphologisches Jahrbuch, 74. k. 135. sz.) — *Doktoravató beszédek.* (Állatorvosi Közlöny, XXI. 3. sz., 6. sz.) — *A M. Kir. Állatorvosi Főiskola jövőjéről.* (Állatorvosi Lapok, LVII. 6. sz.) — *A bélcső hosszának méréséről.* Egy képpel. (Természettudományi Közlöny jubiláris 1000. füzet.) — *Raitsis Emil ravatalándl.* (Állatorvosi Lapok, LVII. 7. sz.) — *Üdvözlő beszéd az 50 évet jubiláló aranydiplomás állatorvosokhoz.* (Állatorvosi Lapok, LVII. 7. sz.) — *A würzburgi anatómiai kongresszusról.* (Állatorvosi Lapok, LVII., 11. sz.) — *A tájanatómia tanításáról.* (Állatorvosi Lapok, LVII. 13. sz.) — *Beszámoló az 1933/34. tanévről.* (A M. Kir. Állatorvosi Főiskola kiadványa, 49. sz.) — *Zur vergleichenden Anatomie der extrahepatischen Gallenwege.* Mit 4 Abbildungen. (Archiv für wissenschaftliche und praktische Tierheilkunde. 68. k. 2. f.) — *Vergleichend-anatomische Untersuchungen über die Vesaliuschen Sesambeine.* (Ergänzungsheft zum Anatomischen Anzeiger, 78. k.) — *Konstitutionsanatomische Untersuchungen an einer Record-Elit-Milchkuh.* (Zeitschrift für Konstitutionslehre, 18. k. 5. f.) — Ezenkívül számos ismertető közlemény az *Állatorvosi Lapok*, *Természettudományi Közlöny* és *Pótfüzetek*, *Anatomischer Bericht*, *Berliner Tierärztlicher Wochenschrift*, *Zoologischer Bericht*, *Berichte über die Wissenschaftliche Biologie* és *Jahresbericht über Veterinärmedizin* című folyóiratokban.

V. Közgazdaságtudományi kar.

a) Közgazdasági és kereskedelmi osztály.

Dr. Dengl János ny. r. tanár: *„A kereskedelmi oktatás szolgálatában.“* (Budapest, 1934. 320 l.)

Dr. Fellner Frigyes ny. r. tanár: *„A földbirtok-megoszlás állami irányítása, figyelemmel a magyar földbirtokviszonyokra.“* (Ünnepi dolgozatok Navratil Ákos születésének 60. és egyetemi tanári kinevezésének 30. évfordulója alkalmából. Budapest, 1935.) — *„L'étatisme et la réparation de la propriété foncière en Hongrie en égard à l'état du problème en France.“* (Extrait de la „Revue Économique Internationale“ du mois de décembre 1934. Bruxelles, 1934.)

Dr. Imre Sándor ny. r. tanár: a) Közleményei: 1. *„Nevelésügyi tanulmányok.“* (Szerkesztette s előszóval és jegyzetekkel ellátta.) Értekezések a Ferenc József tudományegyetem pedagógiai intézetéből, 6—12. sz.;

Szeged, 1934. n. 8°, 179. o.) — 2. „*A család békéje.*“ (Szülők Könyvtára, 17. sz. Budapest, 1934. 8., 52 o.) — 3. „*A neveléstudomány magyar feladatai.*“ (Acta Litt. ac Scient. Reg. Univ. Hung. Francisco-Josephinae, Sectio Philos., Tom. VI. Fasc. I.; Szeged, 1935. n 8°, 136 o.) — 4. „*A nevelés és tanítás viszonya.*“ (Népoktatási Szemle, 1934. 4. sz.) — 5. „*A református iskolák egyházi fíhatósága.*“ (Ref. Élet, 1935. február 17.) — 6. „*A művelődés folytonossága.*“ (Közgazdasági Művelődés, 1935. febr.) — b) A nevelésügy köréből előadást tartott a Szabad Egyetemen, az iskolaorvosi tanfolyamon, a budapesti tudományegyetem közegészségtani intézetében, stb., összesen 14 alkalommal.

Dr. Nizsalovszky Endre ny. r. tanár: 1. Önálló tanulmányok, előadások és folyóirati cikkek: 1. „*A korlátolt dologi jogok és a telekkönyv a fennálló magyar jogban és a Magánjogi Törvénykönyv javaslatában.*“ (Az Istituto di Studi legislativi (Roma) kiadásában olasz nyelven megjelenésre váró kézirat; kb. 8 ív.) — 2. „*A lengyel kötelmi jogi törvénykönyv általános rendelkezései.*“ (1935. 30 l.) — 3. „*A ranghellyel rendelkezés sorsa Magyarországon.*“ (Polgári Jgr. X. évf. 512 l.) — 4. „*A részvénytársági alaptőkeminimum.*“ (Kereskedelmi Jog. XXXI. évf. 153. l.) — 5. „*Hozzászólás a részvénytársaság igazgatósági tagjai felelősségéhez.*“ (Jogászegyleti Értekezések, III/10. sz. 244. l.) — 6. „*Hozzászólás Tury Sándor Kornélnak „Igazságellenes tényezők a jogban“ című jogászegyleti előadásához.*“ — 7. „*Hozzászólás a Gazdasági Jogi Intézetnek a kényszerkartelekról szóló bevezető előadásához.*“ — 8. „*A házasság, az egyház és a jog.*“ (Előadás a Regnum Marianum Egyesületben, 1935. januárjában.) — 9. „*II. Rákóczi Ferencről.*“ (Ünnepi beszéd az Actio Catholica 1935. április 8-án tartott országos ünnepségén.) — II. Könyvismertetések és bírálatok: 1. Fürst László „*A magánjog szerkezete.*“ (Magyar Jogi Szemle, XV. évf. 10. sz.) — 2. Szladits Károly: „*A magyar magánjog vázlata.*“ (Jogtud. Közlöny, 69. évf. 46. sz.) — 3. Fülei-Szántó Endre: „*A váltótélepitési jog.*“ (Kereskedelmi Jog, XXXI. évf. 103 l.) — III. Szerkesztette a „*Grill-féle Új Döntvénytár*“-nak a tanév folyamán megjelent kötetét, amelyben a Kúria hiteljogi tanácsainak határozatait dolgozta fel. — IV. A minisztertanács határozata alapján kapott megbízásból törvényelőkészítő tevékenységet fejtett ki a földművelésügyi minisztériumban, főként a gazdaadósságok rendezése és a telepités tárgykörében.

Dr. Neumann Károly egyetemi tb. r. tanár: a) Tanulmányok: „*Adalékok a közlekedés gazdaságának emléletéhez*“; „*Az értéktarifa.*“ — b) Résztvett az International Law Association budapesti kongresszusának tárgyalásain. — c) Több előterjesztést tett az Országos Közlekedési Bizottsághoz.

b) Közigazgatási osztály.

Dr. Egyed István ny. r. tanár: Irodalmi működése az 1934/35. tanévben főleg a tekintélyi kormányzat külföldi rendszereinek tanulmányo-

zására, ismertetésére és feldolgozására vonatkozott. Ilyen tárgyban 1934. október 21-től 1935. február 10-ig nyolc nagyobb cikk jelent meg a „Magyar Közigazgatás” című folyóiratban, amelyek azután összegyűjtve is kiadattak „*Új irány a modern alkotmányokban*” címmel. (Magyar Közigazgatás Könyvtára, 1. sz. 63. lap, Budapest, 1935.) Ugyanebbe a tárgykörbe tartoznak azok az előadások, amelyeket 1935. június 26-tól július 3-ig az esztergomi nyári egyetemen tartott „*Az új közjogi irány és a magyar alkotmány*” címmel. Ennek a hat előadásnak a kivonata a Magyar Jogászegyleti Értekezések és Egyéb Tanulmányok mult évi folyamában az 547–566. lapokon, valamint különlenyomatban is megjelent. Ugyancsak közjogi tárgyú két nagyobb tanulmány, nevezetesen: „*Reformra szorul-e a magyar alkotmány?*” (Katolikus Szemle 1935. február, 65–73. lapok) és „*A képviselőválasztás titkosságának veszélyei*”. (Magyar Jogi Szemle 1935. március 85–93. lapok.) Egyetemi szempontból két tanulmány említendő, nevezetesen: „*A külügyi képzés*” (Külügyi Szemle, 1934. július) és „*Közigazgatási képzés a műszaki és gazdaságtudományi egyetemen*”. (Magyar Közigazgatás, 1934. július 15.) Az Actio Catholica országos elnökségének a megbízásából előkészítette és referálta a család és erkölcsvédelem törvényhozási feladataira vonatkozó memorandumot; vezette az eme memorandum megszövegezése tárgyában kb. 10 alkalommal tartott értekezleteket, véglegesen megszövegezte a memorandumot. Ugyanebben a tárgyban több beszédet tartott és több cikket írt, továbbá résztvett a memorandumnak a miniszterelnök részére való átadásában. Rendszeresen ismertette a közjogi irányú jogirodalom újabb alkotásait a Katolikus Szemle hasábjain. Ilyen cikkek „*Jogtudományi írások*” címmel jelentek meg az 1934. júliusi, 1935. januári és júliusi számokban. Végre kisebb cikkeket írt a Magyar Jogi Szemlébe, vezércikket a Nemzeti Ujságba és a Magyar Hétfő című lapba.

Dr. Heller Farkas ny. r. tanár: *A gazdasági liberalizmus elmélete és bírálat.* Navratil emlékkönyv. (Budapest: Gergely, 1935. 148–179. p.) *Vágyak és lehetőségek a közgazdaságban.* (Katolikus Szemle, 1934. 49. évf. 513–525. p.) *Teoreettinen Kansantaloustiede.* (A „Grundprobleme der theoretischen Volkswirtschaftslehre” fordítása, kisebb átdogozással. Suomentanut Iisakki Laati. Porvoo ja Helsinki, 1935. 432 p.)

Dr. Kováts Ferenc ny. r. tanár: „*Old Curiosity Shop.*” *Adalékok Pozsony társadalom- és gazdaságtörténetéhez a 18. század első felében.* (Megjelent Szegeden, 1935-ben mint a Polner-emlékkönyv egyik értekezése és különlenyomatban is. 8°/43 lap.)

VI.

A m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1934/35. tanévben.

1. Mérnöki és építészmérnöki kar.

II. sz. hidépítéstani tanszék. Tanár: dr. Mihailich Győző.

A beton- és vasbetonépítési laboratórium tudományos és oktató működése.

Tudományos működés: a) Bauxitcement-beton vizsgálata. A meleg befolyása a nyomószilárdságra. Fölmelegedési diagrammok. Nagy melegben készült betonok. Nagyméretű betontestek vizsgálata, a vízűtés hatása. A nyomószilárdság változása a belső hőmérséklet változásával plasztikus és földnedves betonok esetében. b) A betonszilárdság, a víz-cementtényező és a finomsági modulus közti összefüggés. c) Feszültségmérések hegesztett sínillesztéseken.

Oktató működés: a) A II. éves mérnök- és építészmérnök-hallgatóknak a fa, a kő, a téglá, a cement, a beton és a vas minőségi vizsgálatának bemutatása. b) a IX. félévben a B-tagozat mérnök-hallgatóival tudományos vizsgálatok végzése, amelyek nagyszilárdságú beton (útbeton) előállítására, vasbeton-oszlopok és vasbeton-gerendák alakváltozásainak és belső feszültségeinek mérésére vonatkoztak.

Geodéziai tanszék. Tanár: Oltay Károly.

A műegyetemi geodéziai intézet az oktatással kapcsolatos teendőknél kívül — megfelelő állandó dotáció hiányában — csupán a főváros háromszöghálózatának ellenőrzésére nézve végzett, invardrótos berendezéssel szabatos hosszmeréseket. E célból a hálózat kilenc, különböző helyeken levő oldalát mérte végig egy erre a célra készített állványos drótmérő berendezéssel. A méréshez szükséges drótokat a pénzügyminisztérium illetékes osztálya, a m. kir. Állami Földmérés bocsátotta rendelkezésre. Az intézet egyben előmunkálatokat végez egy drótkomparátor-berendezésre.

Vízépítéstani tanszék. Tanár: Rohringer Sándor.

A tanszék hidrotechnikai laboratóriumának működése: a) A vízmozgások jelenségeinek és az előadott hidraulikai tételeknek szemléltetése laboratóriumi modellekben. b) A székesfőváros soroksári-úti szennyvíz-

szivattyútelepén a Duna medrébe építendő szennyvíznyomócső megoldási lehetőségeinek modellkísérlete. *c)* A hordalékmozgás jelenségeinek tanulmányozására szolgáló kísérletek, amelyeknek eredménye a brüsszeli XVI. Nemzetközi Hajózási Kongresszusra készült tanulmányban nyert feldolgozást. *d)* A Kőrösön épült bökényi duzzasztó tűsgát utófenekének biztonságát tanulmányozó modellkísérlet a földművelésügyi minisztérium megkeresésére.

II. Gépész- és vegyészmérnöki kar.

a) Gépészmérnöki osztály.

II. sz. gépszerkezettani tanszék. Tanár: Herrmann Miksa.

A tanszék működési köre az oktatás és kutatás terén az elmúlt tanévben azáltal bővült, hogy a „Széchenyi Tudományos Társaság” anyagi támogatásával létesült gépszívizsgáló berendezés elkészültével az idevágó kutató munka megindult.

A berendezés leírását a tanszék külön ismertető füzetben bocsátotta az érdeklődő szakközönség rendelkezésére és ebbe vette fel az első kísérleti sorozat eredményeit is.

A tanszék a kísérleti munkát hazai bőr- és textilszíjakkal folytatja és az eddig szerzett tapasztalatok alapján: *a)* a kísérleti gép olyan kiegészítésén dolgozik, amely a költséges mérődoboz elkerülésével lehetővé teszi a szíj megvizsgálását úgy, hogy a tengelytávolság változatlanul fenntartható és ennek ellenére a szíjhúzás nagysága és ennek idővel bekövetkező változása egyszerű módon megmérhető. Ezáltal a szíj olyan körülmények mellett is megvizsgálható, amelyek a gyakorlati alkalmazásnál leggyakrabban szerepelnek; *b)* a tanszék működési programjába felvette a szívizsgáló berendezés adatainak tervszerű összehasonlítását a szíj statikai szilárdsági vizsgálatainak az eredményeivel, amelyek között az összefüggés tudvalevően még sok hézagot mutat. A szilárdsági vizsgálatokat a tanszék személyzete végzi, a szakítógépet a mechanikai technológiai tanszék, az aránylag költséges vizsgálati anyagot a cégek bocsátják rendelkezésre.

Gyakorlati elektrotechnikai tanszék. Tanár: s. Pöschl Imre.

A tanszék gázkisüléses csövek fotometrálása, heterochrom fotometria, objektív fotometria, fényelemek tulajdonságainak a vizsgálata terén végzett kutató munkát.

Tudományos közlemények: „*Sur la photométrie des tubes à décharge lumineuse.*” — A magyar szakbizottság jelentése a „*Commission Internationale de l'Éclairage*” 1935. berlini és karlsruhei nemzetközi kongresszusára (47 oldal). Megjelenik a „*Proc. of the Meeting of the Commission on Illumination 1935.*” Előadatott 1935., Berlinben. I. rész: Urbanek J., II. rész: Urbanek J. és Ferencz I., III. rész: Ferencz I., Selényi P., Urbanek J., Vészi G. — „*Forme et symétrie des équations électro-magnétiques; équivalence de l'énergie et de la masse.*” Megjelent: Comptes Rendus de

l'Académie des Sciences, Paris, 13. juin 1935. Irta: Urbanek J. — „Sensibilité et variation de sensibilité des cellules à couches d'arrêt.“ Megjelent: Revue d'Optique, Paris, octobre 1935. Irták: Ferencz I. és Urbanek J.

Előadások: „Gázkisülékes csövek fotometrálsa“, előadás a Magyar Elektrotechnikai Egyesület keretében, 1935. Tartotta: Urbanek J. — „L'industrie hongroise“, előadás a debreceni nyári egyetem „Pesti hete“ keretében, 1935. Tartotta: Urbanek J.

Szakirodalmi munkásság: „Villamos mérések“, tankönyv és kézikönyv. Megjelenik a műegyetemi mech. techn. intézeti nyomda kiadásában. Irta: Karsa Béla.

Nemzetközi kongresszusok: A „Commission Internationale de l'Éclairage“ 1935. berlini és karlsruhei kongresszusán Magyarországot hivatalosan képviselték: Ferencz Imre és Urbanek János. U. e. kongresszus karlsruhei „Lumière du jour et lumière artificielle“ tárgykörű ülésén elnökölt Urbanek János. U. e. kongresszus berlini ülészakájának „Photométrie des tubes à décharge lumineuse“ ülésén a tárgy előadója volt: Urbanek János.

Külföldi kultúrpropaganda: A Magyarországon megjelent fizikai és matematikai tárgyú értekezéseket Magyary Zoltán egyetemi ny. r. tanár felkérésére francia nyelven referálja: Urbanek János.

Egyéb szakszerű működés: „A Magyar Elektrotechnikai Egyesület“ több szabványbizottságának tagja, illetve előadója volt: Karsa Béla, Ferencz Imre és Urbanek János.

Elektrotechnikai tanszék. Tanár: *vitéz Verebély László.*

A tanszék működése: Az épülő 250 kV-os nagyfeszültségű berendezés előmunkálatai. A Magyar Elektrotechnikai Egyesület Vizsgáló Állomása részére szigetelő-olajvizsgálatok.

Aerodinamikai tanszék. Tanár: *dr. Anderlik Előd.*

A tanszék tudományos működése jelenleg az aerodinamikai intézet berendezéseinek tervezése és a tervezéshez szükséges előzetes kísérletek elvégzése.

b) Vegyész-mérnöki osztály.

Általános kémiai tanszék. Tanár: *dr. Gróh Gyula.*

Sztehló Márta: „Ammonialehasadás sebessége savaminokból és fehérjékből lúgos közegben.“ Bölcsészdoktori értekezés. — Radics Ilona: „Ammonialehasadás sebessége savaminokból és fehérjékből savanyú közegben.“ Bölcsészdoktori értekezés.

Anorganikus kémiai tanszék. Tanár: *dr. Putnoky László .*

A tudományos kutató-intézet (tanszék) működése: Dr. Pap Jenő kidolgozta műszaki doktori disszertációját: „Aluminiumoxid előállítás bauxit vagy agyag kénsavas feltárásánál kapott tömény vas-aluminiumszulfát oldatokból“. Megjelent a Magyar Kémiai Folyóirat 1935. évfolyamában. — Dr. Bobest Béla adjunktus a tanszéken folytatott bauxit-

kutatások egy részletéről számolt be a Kir. M. Természettudományi Társulat kémiai szakosztályának 1935. április 30-án tartott 276. ülésén „A bázisos alumíniumszulfidok szerepe a bauxitok kénessavas feltárásnál” című előadásával. — Kutató kísérletek folynak továbbá az intézetben bauxitok flotációval való vastalanítására, valamint egyszerű és komplex mangani-szelenátok előállítására is.

Ásvány- és földtani tanszék. Tanár: dr. Vendl Aladár.

A tanár vezetése alatt az ásvány- és földtani intézetben kémiai, szedimentpetrográfiai és mikroszkópi vizsgálat tárgya volt a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium megbízásából a Horthy Miklós-híd alapozási anyaga, a szolnoki nagy tárház alapozási anyaga. Budapest székesfőváros számára a vízművek alagútjának agyagjai, a Rókushegyi csúszólejtő agyagjai, a Fővámház alapozási anyaga. Gyöngyös város megbízásából a Kékestető (Mátra) alatti vízzárógát laza üledékei, továbbá a Beregszászi-hegység kaolinjai, a Börzsönyi-hegység, Velencei-hegység lösz-köze, az albertfalvai mélyfúrás anyaga, a Tihany-környéki üledékek, a mechanikai elemzésnél használt pipettás és areométeres eljárások összehasonlító vizsgálata, az üledékes közetek iszapolásánál használt stabilizáló anyagok összehasonlító vizsgálata, agyag szuszpenziók változásai hosszabb idő alatt. A m. kir. iparügyi minisztérium megbízásából a Mátra-hegység északi részének ércesedése, valamint a recski ércbánya ércei. Továbbá a Börzsönyi-hegység közei, Szombathely, Kőszeg és Sopron környékének közei, a Beregszászi-hegység eruptív közei. E vizsgálatok eredményeit összefoglaló megjelent dolgozatok: 1. Dr. Papp Ferenc: *Új feltárások a Nagy-Galya körül.* (Földtani Közlöny LXV. 1935.) — 2. dr. Papp Ferenc: *A Börzsönyi-hegység középső részének eruptív közeiről.* (Földtani Közlöny. LXIV. 1934.) — 3. Dr. Papp Ferenc: *Bauxit a Zugligetből.* (Földtani Közlöny. LXIV. 1934.) — 4. Dr. Takáts Tibor: *Essexit a Mecsek-hegységből.* (A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítő L. 1934.) 5. Dr. Földvári Aladár: *Tektonikai megfigyelések a budai hegység nyugati peremén.* (Földtani közlöny. LXIV. 1934.) 6. Dr. Földvári Aladár: *Gerölle mit Eisen-, Mangan-oxid-Rinde.* (Zentralblatt f. Mineralogie Abt. A. 1934.) 7. Dr. Földvári Aladár: *Hidrológiai megfigyelések a Budai-hegység nyugati peremén.* 8. Dr. Posewitz Guidó: *Daten über die Wasserführung des Kiszeller-Tones.* (Hidr. Közl. XV. 1935.) 9. Dr. Posewitz Guidó: *A Rókushegy geológiája különös tekintettel a suvadásokra.* (Vízügyi Közlemények 1935.).

III. Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

a) Bánya- és kohómérnöki osztály.

Vaskohászati tanszék. Tanár: Cotel Ernő.

A vaskohászati tanszék ebben a tanévben főleg az acél kopásának kísérleti vizsgálatával és villamos hegesztések keménységi viszonyainak

kutatásával foglalkozott. A tanszékhez beosztott Diószeghy Dániel tanársegéd a vasöntészet mintázó anyagainak minőségét vizsgálta és ösztöndíjas munkájának eredményeiről „*A homokvizsgálati módszer megválasztása*” címen a Bányászati és Kohászati Lapok 1935. évi 4–6. számában, németül pedig a kari Mitteilungen-ben számolt be.

Érc- és szénélőkészítéstani intézet. Tanár: *Finkey József.*

Az érc- és szénélőkészítéstani intézetben a bányamérnöki tagozat hallgatóinak laboratóriumi oktatásán kívül főleg brikettezési és szénflotálási tudományos kísérletek folytak. Az intézetben folyó munkáknak a tanár által publikált eredményei *Finkey József* irodalmi működése alatt vannak felsorolva.

Tarján Gusztáv tanársegédtől megjelentek: 1. *Javaslat a szénélőkészítés eredményességének megítélésére a szénkihozatalnak és hatástoknak módosított értelmezése alapján.* (Bányászati és Kohászati Lapok, 1934. 11–12. szám.) 2. *Vorschlag zur richtigen Beurteilung des Erfolges der Kohlaufbereitung.* (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1935.) 3. *Die Fehler der Angaben von Waschkurven.* (U. o., 1935.)

Fémkohászattani tanszék. Tanár: *Széki János.*

A fémkohászattani tanszék laboratóriumában tanulmányi céllal vizsgálat alatt állottak: *a)* eocén-korú magyar barnaszén lepárlásából származó vízminták; *b)* nemesfém-tartalmú feketeeréz oldásánál visszamaradt nemesfém-tartalmú iszap a tovább-feldolgozás lehetőségeinek megállapítása végett.

Dr. Verő József adjunktus a tanszék metallografiai laboratóriumában végzett különböző kutató munkát; a Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei-nek VI. kötetében a következő cikkei jelentek meg: *a)* *A Method Recording Temperature-Resistance Curves.* *b)* *Surface and Venting Property of Mouldings-Sands.*

Ásványtani és földtani tanszék. Tanár: *dr. Vendl Miklós.*

(Lásd részben máshelyütt dr. Vendl Miklós irodalmi működése alatt)

Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér egyetemi m. tanár, adjunktus 1934/1935. tanévi irodalmi működése: *Über Diagonal- und Kreuzschichtung, insbesondere bei fluviatilen Ablagerungen.* (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei, 1935.) — *Adatok a görgetési határ kérdéséhez.* (Földtani Közlöny, LXV. 1935.) — *Beiträge zur Frage der Abrollungsgrenze.* (U. o. LXV. 1935.)

Bányaméréstani és geodéziai tanszék. Tanár: *dr. Tárczy-Hornoch Antal.*

A tanszéken végzett munkálatokról és vizsgálatokról a más helyeken közölt, nyomtatásban megjelent tanulmányok adnak felvilágosítást.

Elemzőkémiai tanszék. Tanár: dr. Romwalter Alfréd.

Az elemzővegyszeri, szénvegytani és kémiai technológiai előadások és gyakorlatok ellátása mellett és a tanárok működése keretében már kimutatottakon kívül, a tanszék laboratóriumában a következő dolgozatok készültek: *Mika József* egyetemi adjunktus: „*Die Mikrobestimmung der Alkalikarbonate.*“ (Mikroalkalimetrische Studien II.) (Zeitschrift f. anal. Chem. 101, 270, 1935.) Ugyanaz a szerző „*Zur Mikrobestimmung des Ammoniums.*“ (Mikroalkalimetrische Studien III.) (Közleményeink 1935. évi VII. kötetében.)

Ugyancsak *Mika József* egyetemi adjunktus a m. kir. iparügyi minisztérium X. szakosztályának részére ellenőrző szénvizsgálatokat végzett és a komlói kőszénbánya hivatal részére szakvéleményeket adott.

b) Erdőmérnöki osztály.

Növénytani intézet és botanikus kert. Tanár: dr. Fehér Dániel.

Az intézetben az 1934/35. tanévben tovább folytak az élettani és talajbiológiai kutatások. Ezek közül elsősorban az algák fényökölő-giájára vonatkozó vizsgálatok érdemelnek említést. A talajbiológiai vizsgálatok kapcsán részint a miskolci erdőigazgatóság területében fekvő kísérleti területek dolgoztattak fel, részint az alföldi homokos erdőtalajokon folytak tovább a vizsgálatok, amelyek az előbbieik ásványainak anyagcsere körfolyamata kutatásán kívül a talajjellemző növények és a talaj kémiai állapota közötti összefüggéseket voltak hivatva felderíteni. Továbbá a növénytenyésztet szempontjából három legfontosabb táplálóanyagnak: a nitrogénnek, a káliumnak és a foszfornak a körfolyamatára és annak biológiai vonatkozásaira irányuló vizsgálatok az erdőtalajokban befejeződtek és ebben az esztendőben kezdődtek ilyen irányú vizsgálatok a mezőgazdasági talajokban is. Külföldi viszonylatban az intézet programjának megfelelően kiterjesztettek a vizsgálatok Délafrika, Ausztrália és Japán egyes erdőtalajainak mikrobiológiai feldolgozására.

Külföldiek közül az intézetben dolgozott az 1934/35. tanévben finn állami ösztöndíjjal Svinhufvud Veikko Eivind finn erdőmester, aki az intézet talajbiológiai eljárásait tanulmányozta és Cajander erdőtüpuselméletét biológiai kutatásainak eredményeivel beigazolta. Az intézetben dolgozott továbbá két ízben dr. Grosskopf Vilmos drezdai egyetemi magántanár, aki ugyancsak talajbiológiai vizsgálatokat végzett. Trankner Hubert német csereöztöndíjas, az ákácproblémával foglalkozott.

Az intézet személyzetén kívül a következő hazai munkatársak dolgoztak az 1934/35. tanévben az intézet laboratóriumaiban:

Dr. Varga Lajos egyetemi magántanár (*Az erdőtalaj protozoafaunája és hidrobiológiája.*)

Dr. Sente Kornél áll. főreáliskolai tanár (*Növényrendszertan.*)

Dr. Bokor Rezső egyetemi magántanár. (*Növényi károsítók.*)

A kutatóintézet személyzete közül az intézet laboratóriumaiban és az intézet felszerelésével dolgozott:

Dr. Magyar Pál m. kir. erdőmérnök és Ijjász Ervin m. kir. segéd-erdőmérnök.

Az intézet munkásságát a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztálya támogatta és részben ennek a támogatásnak köszönhető, hogy az intézet munkássága folytatható volt.

A botanikus kertben tovább folytak a kerti berendezési munkálatok. A rendelkezésre álló csekély hitelnek megfelelően bővítették az arborétum, főleg különleges fényűfélékkel. Egy új alpineum létesítették, amely a Schafberggről hozott alpesi növényekkel telepítették be. Továbbá fejlesztettek a biológiai csoportok is.

A botanikus kert állományának gyarapodását egyébként a következő összeállítás tünteti fel:

	1918. évben			1923. évben			1934. évben			1935. évben		
	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú
Selmecbányán	377	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sopronban	—	—	—	88	55	—	360	354	1025	410	384	1225

Erdőrendezéstani tanszék. Tanár: Fekete Zoltán.

A tanár vezetése alatt a tanszék egész személyzete résztvett a hazai akác fatermési táblái elkészítésével kapcsolatos helyszíni munkálatokban. A gyűjtött anyag belső feldolgozása is folyamatban volt. Dr. Kovács Ernő tanársegéd faállományszerkezetani tanulmányokkal foglalkozott s eredményeit a szaklapokban közölte.

Erdővédelemtani tanszék. Tanár: Kelle Artur.

Az erdővédelemtani tanszék 1934/35-ben a hazai erdőkben fellépett betegségek és károsítók kiderítésével foglalkozott és a kutatások eredménye alapján a védekezésre vonatkozólag az erdőbirtokosoknak szakvéleményt adott.

Erdőhasználati tanszék. Tanár: Krippel Móric.

Az oktatással járó munkákon kívül több szakértői véleményt adott és a laboratóriumában végzett favizsgálatok eredményeként megjelent dr. Pallay Nándor tanársegédnek két értekezése. Az Erdészeti Lapokban „A sopronkörnyéki lucfenyők gesztijének és szijácsának összezsászása és faj-súlya” című cikke és az Erdészeti Kísérletek-ben a „Négy fontosabb fajunk néhány főbb műszaki tulajdonságainak változása a víztartalom szerint” című doktori értekezése.

IV. Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

a) Mezőgazdasági osztály.

Mezőgazdasággazdasági intézet. Tanár: *dr. Czettler Jenő.*

Rendkívüli tanár: *dr. Ihrig Károly.*

Az intézetben folytatott munka: Az agrárpolitikai-gazdaságtörténeti, illetve szövetkezeti szemináriumnak az első félévben tartott 17 ülésén 46 tag, a második félévben tartott 27 ülésén 47 tag dolgozott, akik közül többen doktori értekezésüket mutatták be s amely tanulmányok közül egyesek a Magyar Gazdák Szemléjében is megjelentek.

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: *Dr. Ihrig Károly* egyetemi nyilv. rk. tanár: „*A termelői és fogyasztói szövetkezetek közvetlen kapcsolatai*“, „*Az igazságos ár*“, „*A magyar szövetkezetek*“, „*Mezőgazdasági értékesítés fogyasztási szövetkezetek útján Magyarországon*“, „*A mezőgazdaság feltételei Magyarországon*“, „*A gazdasági irányítás a gyakorlatban*“, „*A háború utáni agrárreformok eredményei*“, „*A piac-kutatás feladatai*“, „*A szövetkezetekre vonatkozó elméletek, különösen a jogintézményiek*“. *Dr. Szabó Miklós* tanársegéd: „*Németország agrárkutató intézetei*“, „*A Harmadik Birodalom agrárpolitikája*“, „*A termény-értékesítés megszervezése Németországban*“, „*Agrárpolitika*“, „*Mezőgazdasági piac- és konjunkturakutatás*“, „*Piacképes ártermelés*“, „*Mezőgazdasági vándormunkások az USA-ban*“, „*A magyar mezőgazdaság és a termények átalakítása*“. — *Dr. Kemény Péter* gyakornok: „*A telepítés*“, „*A római császárok agrárpolitikája*“. *Dr. Halpern Róbert* gyakornok: „*90 éve Rochdaleban*“.

Mezőgazdasági kémiai intézet. Tanár: *dr. Doby Géza.*

Az intézetben folytatott munka: a vezető professzor tanrend szerinti előadásain és gyakorlatain kívül a doktoránsok és az intézeti tudományos személyzet kísérletező-kutató munkája.

Az intézet növényphysiologiai-kémiai, enzymologiai és táplálék-kémiai tárgyú kérdésekkel foglalkozott. Az intézetben készült dolgozatok: *Dr. Csiky János*: „*A dohány műtrágyázása*.“ (Az Országos Mezőgazdasági Kamara kiadása, Budapest, 1935.) „*A műtrágyázás és a termés minősége*.“ (Országos Mezőgazdasági Kamara kiadása, Budapest, 1935.) — *Dr. Witkowszky Endre*: „*Adatok ásványi talajok reakcióváltozásaihoz*.“ (Doktori disszertáció, Budapest, 1935.)

Növénytermesztéstani intézet. Tanár: *dr. Kerpely Kálmán.*

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: *A termőtalajok mechanikai, fizikai és kémiai vizsgálatai. A kultúrnövények fizikai és kémiai vizsgálatai fejlődéstani szempontból. Növénybiológiai tanulmányok.*

Növényélet- és kórtani intézet. Tanár: *dr. Kövessi Ferenc.*

Az intézetben a következő kérdésekkel foglalkoztak: *Dr. Kövessi Ferenc* ny. r. tanár: *Különbételek táplálkozás-physiologiai, pathologiai és fejlődésmechanikai problémák vizsgálata. Az élesztő sejtek fejlődési ritmusának tanulmányozása.* — *Dr. Olgyay Miklós* tanársegéd: *Fekete*

gabonarozsda (Puccinia graminis) aecidiumának és spermogoniumának fejlődése. — Dr. Breznay Zsigmond: Csávázási kísérletek.

Az intézetben készült dolgozatok: Dr. Olgyay Miklós: *Vizsgálatok a búzakövszög csirázási és fertőzési viszonyairól mesterséges fertőzés esetén.* (Botanikai Közlemények, 1935. XXXII. k., 1—6. füz.) *Übertragung mykologischer Kulturen in Schnittpräparaten.* (Zeitschrift f. Pflanzenkrankheiten etc. 45. B. Jhg. 1935. H. 9/10.) — Dr. Csorba Zoltán: *Untersuchungen über die Ursachen der Empfänglichkeit und Widerstandsfähigkeit der Apfelsorten gegen den Apfelmehltau.* (Zeitschr. f. Pflanzenkrankheiten. 45. B. 280. S. 1935.) *Lisztharmat az őszibarack gyümölcsén.* (Növényvédelem, XI. évf. 1935. 101. o.) *A gyümölcsfák fogékonysága és ellenállósága.* (Növényvédelem, IX. évf. 1935. 187. o.) — Dr. Breznay Zsigmond: *Folytatólagosan használt csávázóoldatok spóraölőképességének határérték-megállapítása.* (Botanikai Közlemények, 1935. XXXII. k., 1—6. füzet.) — Dr. Baranyovits Ferenc: *Adatok a borsózsizsik (Bruchus pisorum L.) biológiájához.* (Kísérletügyi Közlemények, XXXVII. 4—6. füzet.)

Mezőgazdasági üzemtani intézet. Tanár: dr. Reichenbach Béla.

Az intézet foglalkozott a tangazdaság berendezésével, szervezésével és irányításával, 83 kisközgazdaság-irányításával és a következő kérdésekkel: *Gazdaságberendezés, szervezés, vezetés, mezőgazdasági kettős könyvvitel, kisközgazdaságok jövedelmi és vagyoni viszonyai.*

Állattenyésztéstani intézet. Tanár: dr. Schandl József.

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: *Van-e korrelatív variabilitás a juhtej zsírtartalma és a gyapjúzsír mennyisége között? — Vizsgálatok a juh testarányairól, valamint a gyapjútermelés és a juh testarányai között mutatkozó kapcsolatokról. — A póstagalamb teljesítményét befolyásoló tényezők. — A gyapjú finomsága és kiegyenlítetttsége a juh különböző testtájain. — A sertés, mint a szalmagyártás nyersanyaga. — Kísérletek a magyar mangalica gyorsított nevelésével.*

Mezőgazdasági közigazgatástani intézet. Tanár: dr. Steinecker Ferenc.

Az intézet munkássága keretében különös súlyt helyezett a mezőgazdasági közigazgatás speciális területeinek kutatására, a község-, illetve falupolitikai dokumentumok összegyűjtésére és feldolgozására, valamint a vonatkozó szakbibliográfiák elkészítésére.

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: 1. összegyűjtötte és feldolgozta a mezőgazdasági munkás- és cselédügyi jogszabályokat, valamint a szőlészeti, borászati, továbbá az erdészeti közigazgatás dokumentumait; 2. összefoglalta az évnegyedes alispáni jelentésekben található mezőgazdasági közigazgatási vonatkozású adatokat; 3. állandóan nyilvántartotta a mezőgazdasági közigazgatásra vonatkozó törvényjavaslatokat, memorandumokat, statisztikát stb.; 4. katalogizálta a szakirodalom mellett a szaklapokban az intézet keretébe tartozó tudománykörhöz tartozó szakkikkeit is; 5. az intézet „Falupolitikai szeminá-

riumá"-ban szakszempontról foglalkozott a magyar falusi lakásügy mellett a balkáni (román, bolgár, jugoszláv, görög, albán és török) falusi lakásviszonyok beható tanulmányozásával, továbbá a lengyelországi falusi lakásviszonyokkal; összegyűjtötte ennek a kérdésnek a bibliográfiáját; 6. kutatta a magyar mezőgazdasági munkásság és cselédség lakásviszonyai mellett táplálkozásuk kérdéseit; 7. falupolitikai szempontból foglalkozott az Alföld öntözésének kérdéseivel és jelentőségével.

Mezőgazdasági növénytani intézet. Tanár: *dr. Szabó Zoltán.*

A tanár az 1934/35. tanév tanrend szerinti előadásain kívül 20 előadásból álló örökléstani tanfolyamot tartott a kir. m. Pázmány Péter-Tudományegyetem és Budapest Székesfőváros Szabad Egyetemén, továbbá előadást tartott a kir. m. Természettudományi Társulat Népszerű Természettudományi estélyei során „Az átöröklés problémái” címmel.

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: sejtteni és szövettani kutatásokkal (dr. Miltényi László), a gabonafélék kalászának párolgztatásával és magvának vízfelvételével, a gyomnövények csírázási folyamataival, néhány növény keresztezésével, különösen a mácsonya-félék tenyésztésével és örökléstani megfigyelésével (a tanár vezetésével több jelölt). A tenyésztési kísérletek a Pázmány Péter-Tudományegyetem fűvészkertjében, továbbá a Kertészeti Tanintézet, a Fővárosi Kertészképző Iskola és a Kompolti Növénynevelő Telep területén történtek.

Az intézetben készült dolgozatok: *Dr. Miltényi László* egyetemi adjunktus: „*A virágok peloridja és e jelenség örökléstani vonatkozásai.*” (Botanikai Közlemények, XXXII. kötet, 1935. 202 oldal.) „*Új magyar örökléstan.*” (Botanikai Közlemények, XXXII. kötet, 1935. 233 oldal, ismertetés.)

Mezőgazdasági ipari intézet. Tanár: *Osztrovszky Antal.*

Az intézet a következő kérdésekkel foglalkozott: 1. *Az Amylomyces gombák gyakorlati alkalmazásának tanulmányozása, különös tekintettel a mezőgazdasági jellegű károsításokra.* 2. *Az Aspergillus niger alkalmazása a gyakorlati citromsav termelésére.* 3. *Fruktóz termelése hazai csicsókából.*

b) *Állatorvosi osztály.*

Élettani és szövettani intézet. Tanár: *dr. nagyemőkei Deseő Dezső.*

Az intézet főleg a lélekzés és testi munka tudományos kérdéseivel foglalkozott. Szörényi Ferenc III. éves hallgató „*A kalciumkarbonát oldódása vizeletben*” című pályamunkájával pályadijat nyert.

Kémiai laboratórium. Tanár: *dr. Gróh Gyula.*

Az intézetben folytatott tudományos kutatás tárgya: Emberi vércsoportok kémiai vizsgálata.

Sebészeti és szemészeti klinika. Tanár: *dr. Guoth Gy. Endre.*

A klinika forgalma 403 nagy állat, 380 kis állat. Az intézet a következő tudományos kérdésekkel foglalkozott: elektronarcosis lovakon és

kutyákon, chloralhydratnarcosis szarvasmarhákön, vércsoportmegállapítások lovakon és kutyákon, vértransfusio lovakba és kutyákba, kutya fogainak rendelkezései és betegségei.

Szülészeti klinika. Tanár: *dr. Hetzel Henrik.*

A klinika forgalma: 508 állat, melyek közül 255 darab részesült operációval kapcsolatos orvosi kezelésben.

Az intézet különösebben a következő tudományos kérdésekkel foglalkozott: A collapsus. — Az intravenás tartós cseppinfusio technikája és indikációja teheneken. — Hiperplasia glandularis cystica endometrii. — Streptococcusos tőgygyulladás gyógyítása.

Poliklinika. Tanár: *dr. Hetzel Henrik.*

A poliklinika betegforgalma: 9,187 állat.

Az intézet a következő tudományos kérdésekkel foglalkozott: A kutya galandférgessége. — A magyar pásztorkutyák standardja. — A kutyák táplálkozása és ápolása.

Kórtani és kórbonctani intézet. Tanár: *dr. Jármay Károly.*

Az intézetben az 1934/35. tanévben 1444 állat került boncolásra, ezenkívül az intézet megvizsgálta 95 hullarészt és számos esetben adott szaktanácsot a felek írásbeli megkeresésére.

Az intézet a következő tudományos kérdésekkel foglalkozott: Leukæmia. — Daganat-kutatás. — Kórszövettani vizsgálatok.

Az intézetben pályamunkát készített *Korzenszky József* s e pályamunka címe: „*Állapittassék meg, hogy a bélhelyzetváltozás miatt elhullott lovaknál szövettani vizsgálattal juthatunk-e olyan adatok birtokába, melyek a helyzetváltozás fennállásának időtartamáról tájékoztatnak.*”

Általános állattani és parasitológiai intézet. Tanár: *dr. Kotlán Sándor.*

Az intézetben vizsgálatra került 64 egészhulla, 34 hullarész (szervek), 148 bélsárpróba és 29 egyéb anyag (legnagyobb részét élősködők).

Az oktatással kapcsolatos munkálatokon kívül az intézetben rendszeres kutatói munka folyt részben az Országos Természettudományi Tanács anyagi támogatásával a *háziállatok coccidiosisának*, a *háziállatok Strongyloides-fertőzöttségének* és a *szarvasmarhák Trichomonas-fertőzöttségének* tanulmányozására.

Gyógyszertani és méregtani intézet. Tanár: *dr. Magyary-Kossa Gyula.*

Az intézet chemotherapiai és méregtani tudományos kérdésekkel foglalkozott.

Járványtani és bakteriológiai intézet. Tanár: *dr. Manninger Rezső.*

Az intézethez 15 emlősállat hullája, 26 madárhulla, hullarészek 20 emlősből és 2 madárból, 9 vérpróba, 8 ürülék- és váladékpróba, 2 víz-minta, 2 kolbázminta és 2 bakteriumtörzs került vizsgálatra. Ezenkívül az intézet megvizsgálta hatékonyságára 1 fertőtlenítőszer és 36 esetben adott írásbeli megkeresésre szaktanácsot.

Az intézet különlegesen az ultravírusok (filtrálható ragályanyagok) tulajdonságaival és az általuk előidézett betegségek kórtanával foglalkozott. Elsősorban a sertéspestis és a newcastlei betegség, úgyszintén az Aujeszky-féle betegség ragályanyaga tanulmányoztatott, ezenfelül a sertéspestis elleni védőoltás egyes függő kérdései tisztáztak. Ezenkívül a pasteurellosisok, a brucellosis, valamint a malacok fertőző hurutos-genyés tüdőgyulladására részesültek figyelemben. Végül a vérsavók komplexumellenes tulajdonságai tétettek tanulmány tárgyává.

Belorvosi klinika. Tanár: dr. Marek József.

A klinika forgalma: a nagy állatok kórházában 1301, a kis állatok kórházában 1428, szavatossági vizsgálatra beállított 40 állat.

Az intézetben folytatott tudományos munkák tárgya: a rhachitis (oktana és kórfejlődése), az anaemia infectiosa equi (kórfejlődés, gyógyítási és immunizálási kísérletek), a myoglobinaemia paralytica (kórfejlődés, a myoglobin fizikális-kémiai tulajdonságai), belső parazitás betegségek.

Állattenyésztési intézet. Tanár: dr. Wellmann Oszkár.

Az intézet takarmányokat, csontokat vegyelemzett és takarmányozástani és állattenyésztési kérdésekben szakvéleményeket adott. Az intézet a tudományos kérdések közül a csontok, a vér és az emésztőcső tartalmának szeretlen anyagaival, továbbá a takarmányok vitamintartalmával foglalkozott.

Anatómiai inézet. Tanár: dr. Zimmermann Ágoston.

Az intézetben összehasonlító izomtani vizsgálatok, továbbá funkcionális anatómiai vizsgálatok folynak. Az intézeti nagy múzeum és a tanulógyűjtemény több értékes készítménnyel gyarapodott.

A keményagyvelőburok vénás vérvezetékeinek összehasonlító anatómiájáról hirdetett irodalmi pályázaton pályadíjat nyertek *Bamberger Károly, Ikotits Jenő, Bodrossy Leó* és *Búza László* állatorvostanhallgatók.

Tejhygienei laboratórium. Tanár: dr. Nyiredy István előadó.

Az intézet forgalma: 72 tejvizsgálat.

V. Közgazdaságtudományi kar.

a) Közgazdasági és kereskedelmi osztály.

Közgazdaság- és pénzügypolitikai szeminárium. Tanár: dr. Fellner Frigyes.

A szeminárium 1934/35. tanévi működése a következő volt:

Regionális gazdálkodás és önellátás. — A konjunkturahatások nemzetközi érvényesülése a pénzrendszereken keresztül. — A gazdasági élet hullámsága és az állami bevételek. — A cseh korona leértékelése. — Az új amerikai banktörvény. — A fogyasztási statisztika új feladatai és módszerei. — Közgazdaság és árpolitika. — A világháború utáni valutapolitika Angliában. — A nemzeti jövedelem angol-szász megvilágításban. — Az imperializmus gazdasági bírálata. — A gazdaadóságok

rendezése Magyarországon — Önköltségalakulás és kamatlábkülönbözet a külföldi bankrendszereknél. — A német értéktőzsdék átszervezése. — A vállalati nyereség és kamatláb, mint az értékpapírpiacon tényezői. — Pénzértékcsökkentés és válságlikvidálás Angliában. — A közszükségletek fedezése neminflatorikus papírpénzkibocsátás útján. — A világgazdaság új felépítése. — A román agrárkonverzió (földtehermentesítés). — A munkanélküliség és ezzel kapcsolatos közgazdasági kérdések. — A japán mezőgazdasági termelés tagozódása. — A kamatlábcsökkentés kérdése a nemzetközi konverziós gyakorlatban. — Adózás és termelés. — Irányított gazdálkodás. — Olajkérdés. — A fascista Olaszország államháztartása. — Magyarország külkereskedelmének állása és fejlődésének lehetőségei.

A szeminárium fentvázolt munkásságán kívül dr. vitéz Fábry Dániel vkszt. ezredes, a szeminárium régi, illusztris tagja „*A hadsereg közgazdasági vonatkozásai*“, dr. Weber Andor egyetemi tanársegéd „*A magyar cukorprobléma*“, Verő Ubul „*Hagyomány és forradalom a gazdasági életben*“ címen tartottak előadást.

Közlekedési szeminárium. Tanár: dr. Neumann Károly.

Ifj. Fellner Frigyes dr. egyetemi magántanár, tanársegéd „*Budapest szerepe a dunai forgalomban*“ címen írt tanulmányt és több kisebb értekezést jelentetett meg magyar és német nyelven.

A közlekedési szeminárium a következő főbb kérdésekkel foglalkozott: *A berni egyezmény római revíziója. — Fuvarozási jogi joggyakorlatok feldolgzása. — A magánkocsi használatának kérdése. — Az átruházható fuvarokmányok kérdése. — Városi közlekedés jövedelmezősége. — Az európai díjszabási helyzet átalakulása. — A világgazdasági válság hatása a tengerhajózásra. — Az autó-vasút verseny. — A német birodalmi autótútvonalak. — Kritikai elemzése a világ nagy vasútai üzlet-eredményeinek.*

b) Közigazgatási osztály.

Közigazgatási jogi szeminárium. Tanár: dr. Egyed István.

A szeminárium az 1934/35. tanévben igen élénk működést fejtett ki; összesen 22 összejövetelt tartott, amelyeken a közigazgatási jog, a nemzetközi jog, az iparjog és a rokon tudományok köréből részben a szeminárium tagjai, kivételesen azonban külső előadók is összesen 20 előadást tartottak. A szemináriumi összejövetelekről rendszeres jegyzőkönyv készült, amelyet a tanszék őriz.

A tanszéki könyvtár az említett tanévben 64 kötetel gyarapodott, a tanév végén a könyvállomány 995 kötet. A tanszékre összesen 16 magyar és külföldi szakfolyóirat jár. Mind a könyveket, mind a folyóiratokat a szeminárium tagjai és a hallgatóság rendszeresen használta.

A tanszéken alkalmazott dr. Polzovics Iván tanársegéd tollából az 1934. év végén jelent meg a Szent István Könyvek sorozatában: „*A lateráni egyezmény*“ című 13 íves munka.

VII.

Kirándulások és gyakorlatok az 1934/35. tanév folyamán.

I. Mérnöki és építészmérnöki kar.

a) Mérnöki osztály.

Dr. Kossalka János ny. r. tanár személyes vezetésével, illetőleg a tanszék segéd-tanszemélyzetének vezetésével a IV. éves mérnökhallgatók megtekintették az összekötő vasúti hidat, az állami gépgyár híd-műhelyét és a Boráros-téri Dunahíd építési munkálatait. E tanulmányi kirándulásokon a hallgatók közvetlenül megismerték a hidak szerkezetének elemeit, a hidak egyes szerkezeteit és az egész szerkezetet, valamint működési módjukat, a gépgyárban a munkagépeket, a különböző megmunkálási módokat, az összeszerelést, azonkívül a Borárostéri hídnál egy mederpillér készülő caissonjának hegesztési munkálatait.

Méhes Zoltán ny. r. tanár a IV. éves mérnökhallgatókkal 1935. évi május és június hónapokban a gödöllői határban fekvő Száritó-puszta mellett út- és vasútnyomozó gyakorlatokat tartott. E gyakorlatok tárgyát az utak és vasutak nyomozásánál alkalmazott eljárások ismertetése és a már megállapított vonal nyomjelzési munkálatainak gyakorlati végrehajtása alkották.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár vezetésével a III. és IV. éves mérnök-hallgatók, illetőleg a II. éves mérnök- és építészmérnök-hallgatók megtekintették: *a)* a kispesti porcellángyárban egy vasbetoncsarnok építését, *b)* a Boráros-téri híd hídfőinél alkalmazott fűrt vasvázás beton-cölöpök készítését és a cölöp próbaterhelésének berendezését, *c)* a Drasche-féle téglagyárat, *d)* a káposztásmegyeri Duna-alagút betonköveinek gyártását.

Oltay Károly ny. r. tanár a III. éves mérnökhallgatókkal Nógrád-Verőce község határában tartotta a *kötelező* geodéziai külső mérőgyakorlatokat. E gyakorlatok kiterjedtek alappont-meghatározásokra (háromszögelés, pontkapcsolások, sokszögelés, továbbá szintezés és trigonometriai magasságmérés) és részletmérésekre (derékszögű és poláris koordináta-mérés, tahimetria, mérőasztal-felvétel). A magassági részletmérés begyakorlására hossz- és kereszttszelvényeket vettek fel, különböző redukáló tahiméterekkel rétegvonalas térképeket készítettek, továbbá barométeres magasságméréseket végeztek. A vízszintes mérés eredmé-

nyeit, továbbá a hossz- és keresztaszvélényeket grafikailag is feldolgozták.

Ugyancsak Nógrádverőcén a geodéziai tagozat IV. éves mérnök-hallgatói a szabatos prizmás tahiméter és a transzverzális skálájú vízszintes távmérőlc vizsgálatát végezték el. E célból pontkapcsolásokkal trigonometriai hálózatot, továbbá sokszögmeneteket mértek, a hossz- és szélességeket lécméréssel és optikai úton is végrehajtották, hosszredukció számításához szükséges szintezéseket hajtottak végre és a mérési eredményeket részben a helyszínen feldolgozták.

Nógrádverőcén az önként jelentkező II. éves építészmérnök-hallgatók részére is tartattak külső mérőgyakorlatok, amelyeken kedvezőtlen terepen fekvő, szabálytalan alakú telkeket mértek fel különböző módszerekkel, kiterjeszkedve a tereppontok magasságainak megállapítására és a felvétel grafikai feldolgozására is. Az általuk készített térképbe belejegyezték a magasságokat is és megszerkesztették a rétegvonalakat. A telkek területét a koordinátákból számítással, a rajz után pedig méréssel (planiméterekkel) állapították meg.

Rohringer Sándor ny. r. tanár vezetésével a IV. éves mérnök-hallgatók megtekintették a Fővárosi Vízművek káposztásmegyéri telepét, a főváros soroksári-úti szennyvíztelepét, a Budapesti Országos Kereskedelmi és Ipari Kikötőt, a nyergesujfalusi Eternit Művek gyártelepét. Azonkívül a IX. szemeszteres mérnök-hallgatókat 1935. június 24-én és 25-én tanulmányútra vezette Miskolcra és a Hernád-völgybe a miskolci vízművek, csatornázás és szennyvíztisztító-telep, továbbá a Hernád folyó szabályozási művei és a felsődobszai és gibárti vízerőtelep megtekintése céljából.

Végül a III. éves mérnök-hallgatókkal külső mérési gyakorlatokat tartott, és pedig, vízsebességi gyakorlatot a Műegyetem előtti Dunán 1935. április 8—12-éig; mederfelvételi gyakorlatot szondirtachigráffal a Műegyetem előtti Duna-szakaszon 1935. május 14-én; vízmennyiségmérési gyakorlatot az óbudai Duna-ágban 1935. május 28-ától június 1-éig; mederszélvény-felvételi és vízmennyiségmérési gyakorlatokat Nagymaroson 1935. június 3-án és 4-én.

Zelovich Kornél ny. r. tanár vezetésével a IV. éves és a IX. szemeszteres D) tagozatú mérnök-hallgatók megtekintették a pécel—rákoscsabai MÁV-vonal felépítményi munkálatait.

Dr. Jáky József h. tanár vezetésével a IV. éves mérnök-hallgatók és szigorló mérnökök megtekintették a MÁV nagymaros—visegrádi vonalának vasalj-fektetési munkálatait és a Budapesti Helyiérdekű Villamos Vasút Társaság cinkotai telepén épített kísérleti próbapályát; meglátogatták továbbá a M. Kir. Közlekedési Múzeumot és megtekintették a ferencvárosi rendező-pályaudvart s annak üzemét.

b) Építészmérnöki osztály.

Csányi Károly ny. r. tanár vezetésével az építészmérnök-hallgatók tanulmányozták a zsámbéki templomromot és megtekintették az eszter-

gomi románkori királyi vár ásatásait. Majd Zemplén megyébe vezette hatnapos tanulmányútra az építészmérnök-hallgatókat és ez alkalommal felmérték Karcsa és Tolcsva műemlékértékű templomát és megtekintették Sátoraljaújhely, Olaszliszka, Miskolc és Diósgyőr műtörténeti értékű építményeit.

Dr. Csonka Pál h. tanár vezetésével a II. és III. éves építészmérnök-hallgatók több fővárosi bérház építkezését tekintették meg a Horthy Miklós-úton, a Horthy Miklós-körtéren, a Váci-utcában és a Pozsonyi-úton. E kirándulásokon az építészmérnök-hallgatóknak többek között az alábbi szerkezeteket volt alkalmuk tanulmányozni: homlokzati falak kiváltása; vas-, illetőleg vasbetonvázás épületek szerelése, zsaluzása és betonozása; vasbeton-koszorú készítése; vasbeton kiváltó gerendák, lépcsők, lemezek, erkélylemezek, párkányok készítése; üreges téglá- és vasbetonfödémek készítése az építés különböző fázisaiban.

II. Gépész- és vegyészmérnöki kar.

a) Gépészmérnöki osztály.

Dr. Misángyi Vilmos ny. r. tanár vezetésével a III. éves gépészmérnök-hallgatók megtekintették: a Ganz és Tsa Vagonygyárt (X., Kőbányai-út 31), a Magyar Királyi Posta Központi Járműtelepét (VII., Egressy-út 4.), a Szlezák L. harangöntődet (VI. Petneházy-u. 78.), az Első M. Gazd. Gépgyár Rt.-ot (V., Váci-út 19.), a Schuler József Irongyár Rt.-ot (X., Gyömrői-út 61.), Engel Károly villamossági felsz. gyárát (VII., Bethlen Gábor-utca 21.), a Mauthner Testvérek Bőrgyárát (Újpest, Váci-út 40.), a Hofherr és Schranz Rt.-ot (Kispest), a Magyar Fogaskerek-, Autó- és Traktoralkatrész- és Gépgyár Rt.-ot (VIII., Nagytemplom-utca 34.), a Központi Tejcsarnok Üzemeit Ellátó Sütőipari Rt.-ot (VI., Petneházy-utca 58.), a Danubia Textilelőkészítő Rt.-ot (XI., Ibrahim-utca 15.), a Magyar Vasfonalgyár Rt.-ot (Pestszenterzsébet, Vágóhíd-u. 14.), a Record Szövőipari Kellékek Gyárát (VI., Teve-u. 62.), a Szék- és Faáru-gyár Rt.-ot (X., Kőbányai-út 41.), a Kiszepi Textilgyár Rt.-ot (Pestszentlőrinc, Fény-u. 2.), a Magyar Posztógyár Rt.-ot (Csepel), a Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt.-ot (V., Honvéd-u. 10.), a Budapesti Gyapjúáru és Kikészítő Rt.-ot (III., Szentendrei-út), a Kender-, Juta- és Textilipar Rt.-ot (VI., Váci-út 189.), az Eternit Műveket (Nyergesújfalu), a Székesfővárosi Vízműveket (Káposztásmegyér), a székesfővárosi csatorna- és szivattyútelepet (IX., Soroksári-út). Ugyancsak *dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár úr vezetésével 1935. június hó 17-én, 18-án és 19-én a hallgatók megtekintették a Rimamurány-Salgótarjáni Vasművek Rt. telepét, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. bánya- és elektromos telepeit, a Salgótarjáni Üveggyárat és a Hirsch és Társa-féle öntődét Salgótarjában.

Vajda Ödön ny. r. tanár vezetésével a C) tagozatú IX. féléves gépészmérnök-hallgatók megtekintették a Gizella gőzmalmot, a marha- és

sertésvágóhidat és ezzel kapcsolatban a Fővárosi Élelmiszerüzemet, továbbá a Weiss Manfred Első Magyar Konzervgyárat.

Vitéz Verebély László ny. r. tanár vezetésével a IV. éves gépészmérnök-hallgatók 1935. május 24-én megtekintették a Felten & Guillaume Rt. kábelgyárat; 1935. május 27-én pedig megtekintették a bányai országos erőművet.

b) Vegyész-mérnöki osztály.

Dr. Sigmund Elek ny. r. tanár az „Általános talajtan“ című előadására beiratkozott műegyetemi és tudományegyetemi hallgatói részére tanulmányi kirándulásokat rendezett abból a célból, hogy a jellegzetes talajtípusok, a szikesjavítási kísérletek, a talajminta-vétel a helyszínen tanulmányozható legyen. Így tehát 1935. június havában az egyik kiránduláson Kunszentmiklós határának szikeseit, a másik két kiránduláson pedig a budai hegyek lösz-képződményeit és rendzina talajait tanulmányozták.

Dr. Binder-Kotrba Géza c. ny. rk. tanár vezetésével a IV. éves vegyész-mérnök-hallgatók gyárlátogatásokon vettek részt és megtekintették a Kőbányai Polgári Serfőző és Szt. István Tápszerművek Rt., valamint a Leipziger Vilmos Szesz- és Cukorgyár ipartelepeit.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár vezetésével az I. és III. éves vegyész-mérnök-, továbbá az I. éves mérnök-hallgatók a következő kirándulásokon voltak: 1. az Oszoly és Csikóvár környékén különböző mészkő-, hárshegyi homokkő-, homok- és andezit-fajtákat, röghegyeket és teléreket ismertek meg; 2. a Hármashatárhegy északkeleti oldalában csúszó, suvadó és rogyásra hajlamos lejtőket tanulmányoztak és megismerték az előidéző okokat, valamint a védekezés módját; 3. megfigyelték a Gellért-hegyet és a Sashegyet hegyszerkezettani szempontból, megismerték a hévforrások feltörésének a magyarázatát és megtekintették a terület felépítésében résztvevő dolomitot, breccsiát, márgát, travertinót és löszet; 4. tanulmányozták a tétényi fennsík felszíni és földalatti kőfejtőinek bejárását és a fejtést, valamint a felhasználás (szikes javítás) módjait; 5. megfigyelték a Műegyetem és a szomszédos épületek termésköveit, különös tekintettel az időellenálló készsége; 6. megtekintették a helyszínen a Velencei hegység gránit-, gránitpalit-, andezit-, hidrokvarcit-, metamorfi pala- és lösz-kőzetét; 7. Kunszentmiklós határában a szikes talajt és a belvíz levezetését figyelték meg.

Dr. Vuk Mihály ny. r. tanár tanársegédjének vezetésével a IV. éves és a szigorló vegyész-mérnök-hallgatók megtekintették 1. a Dreher Csokoládégyárat, 2. a Központi Tejcsarnokot, 3. a Sertés- és Marhavágóhidat, 4. a Törley Pezsgőgyárat, 5. a Gizella Gözmalmot, 6. a Weiss Manfred Konzervgyárat és 7. a Sashalmi Konzervgyárat.

III. Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

a) Bánya- és kohómérnöki osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár 1935. május 21-étől kezdve tíznapos tanulmányutat tett a III. éves bányamérnök-hallgatókkal a Ganz-féle villamossági gyár, a kelenföldi villamos központ, az Egyesült Izzólámpagyár megtekintésére Budapestre, továbbá a komlói, móri és ajkai bányák villamos központjainak és elektromos berendezéseinek tanulmányozására.

Cotel Ernő ny. r. tanár vezetésével a III. és IV. éves vaskohómérnök-hallgatók a csepeli *Weiss Manfréd*-féle acél- és fémműveket, a budapesti *Radiátorgyár*, a *Magnezitgyár*, a *Láng vasöntő és gépgyár*, valamint a *Siemens hőtechnikai gyár* műveit tekintették meg.

Finkey József ny. r. tanár IV. éves bányamérnök-hallgatói Tarján Gusztáv tanársegéd vezetésével 1935. június havában megtekintették a recski ércelőkészítőművet, valamint a kisterenyei és a tatabányai szénelőkészítőművet és a brikettgyárat.

Kövesi Antal ny. r. tanár a II. éves vaskohómérnök-hallgatókkal megtekintette a M. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárat, a Röck István és Első Brünni Gépgyár R.-t. telepét, Fodor Béla Vasszerkezeti és Csavargyárat, továbbá Lakos és Székely hegesztőberendezések gyárat.

Széki János ny. r. tanár vezetésével és *dr. Romwalter Alfréd* c. ny. rkív. tanár, valamint *dr. Verő József* adjunktus részvételével a IV. éves fémkohómérnök-hallgatók az 1935. június 23-ától 29-éig terjedő időben fémkohászati, fémtechnológiai és kémiai technológiai tanulmányutat tettek, amelynek folyamán a következő üzemeket tanulmányozták: 1. Ulrich B. J. ólom- és ónárúgyára, Budapest; 2. Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt., Újpest; 3. Hirmann Ferenc fémárúgyára, Budapest; 4. Hubert és Sigmund acél- és fémárúgyára, Budapest; 5. Scheid G. A. aranyválasztó- és nemesfémárúgyára, Budapest; 6. M. kir. főfémjelző- és fémbeváltó-hivatal, Budapest; 7. Herstein Lajos nemesfémláncgyára, Budapest; 8. Hartl Pál aranyverő üzeme, Budapest; 9. Magyar Általános Kőszénbánya Rt. mészüzeme és cementgyára, Felsőgalla.

Tettamanti Jenő ny. r. tanár résztvett a IV. éves bányamérnök-hallgatók évvégi tanulmányútján (Tatabánya—Salgótarján—Recsk).

Dr. Vendl Miklós ny. r. tanár a II. éves bánya- és fémkohómérnök-hallgatókat, a II. éves vaskohó- és erdőmérnök-hallgatókat, valamint a III. éves bányamérnök-hallgatókat több ízben vezette ásványtani, kőzet-tani és földtani tanulmányutakra.

Dr. Vitális István ny. r. tanár kisebb tanulmányi kirándulásokat rendezett: 1. *Sopron—Brennberg* környékére (1935. III. 17.); 2. *Alsóörs—Veszprém* környékére (1935. III. 24—25.); 3. *Mihályi—Tatatóváros* környékére (1935. III. 30—31.); 4. *Tatabányára* (1935. IV. 6—7.); 5. *Sopron* környékére (1935. IV. 27.); továbbá egy nagy tanulmányutat 1935. május 23-ától június 1-éig *Budapest—Komló—Mór—Gánt—Székesfehérvár—Ajka* vidékére, a hasznosítható ásványkincsek megismertetése céljából.

Dr. Tárczy-Hornoch Antal ny. rk. tanár geodéziai külső gyakorlatokat és egyhetes zárógyakorlatot tartott Sopron határában; továbbá hatnapos bányamérési zárógyakorlatot Somsályon, Ózd mellett.

Balázs István c. ny. r. tanár résztvett a IV. éves vaskohómérnök-hallgatók tanulmányútján, amely alkalommal megtekintették a Magyar Radiátorgyár, a Magyar Magnezitipar, a csepeli Weiss Manfréd-féle vas-és fémművek, a Siemens vasöntőművek és a Láng-féle gépgyár telepeit.

Dr. Romwalter Alfréd c. ny. rkív. tanár a fémkohászattani tanszék részéről rendezett fémkohászati, fémtechnológiai és kémiai technológiai tanulmányúthoz csatlakozott.

b) Erdőmérnöki osztály.

Dr. Fehér Dániel ny. r. tanár vezette a botanikai gyakorlatokat Sopron környékén, azonkívül a magashegységi flóra tanulmányozását célzó tanulmányutat a Schafbergre (Salzburg). Vezette továbbá a növény-tani intézetben dolgozó külföldiek magyarországi tanulmányútját, amelynek célja a magyarországi erdőgazdaságok tanulmányozása volt.

Fekete Zoltán ny. r. tanár tanszékének személyzete 1935. május 24-étől 29-éig erdőrendezési tanulmányúton volt a Bükk-hegységben, a IV. éves erdőmérnök-hallgatókkal.

Kelle Artur ny. r. tanár tanszékének személyzete a környékbeli erdőkben erdővédelmi irányú tanulmányi és gyűjtő kirándulásokat tett és résztvett a Bakony-hegységben, a Dráva és Duna mentén, valamint a Szeged és Gödöllő vidékén tartott tanulmányúton.

Modrovich Ferenc ny. r. tanár a IV. éves erdőmérnök-hallgatókkal tanulmányutat tett Kramsach (Tirol) környékére, az osztrák kincstári erdők szállítóberendezéseinek tanulmányozására. Azonkívül egyhetes összefüggő nyomjelzési gyakorlatot tartott a III. éves erdőmérnök-hallgatókkal a soproni tanulmányi erdőben.

Roth Gyula ny. r. tanár tanszéke az I. (téli) félévben minden szombaton vadászatot rendezett az egyetem tanulmányi vadászterületén, hogy a hallgatók a gyakorlatban is lássák és megtanulják a vadászat módozatait; a II. (nyári) félévben pedig minden második szombaton erdőműveléstan gyakorlatot tartott az egyetem tanulmányi és Sopron város erdőgazdaságaiban.

Ugyancsak *Roth Gyula* ny. r. tanár vezetésével a III. éves erdőmérnök-hallgatók 1935. május 16—24-ike között tanulmányutat tettek, amelyen megtekintették a zirci cisztercita apátság uradalmát és arboretumát (hegyvidéki erdőgazdaság), azután a gróf Draskovich-féle sellyei uradalom erdő- és vadgazdaságát, majd a dunaszekcsői közbirtokosság ártéri erdeit, továbbá Szeged város erdőbirtokát és a királyhalmi m. kir. erdőéri és vadéri iskola tanulmányi erdejét (homoki erdők), végül a gödöllői József főherceg arboretumot, tógazdaságot és méhészetet.

Sébor János ny. rkív. tanár tanszéke a nyári félév végén tartott egy tíznapos nagygyakorlatot, amikor a Sopron melletti erdőterület egy részének a teljes felvételét készítették el a hallgatók.

Krippel Móric c. ny. r. tanár tanszéke a IV. éves erdőmérnök-hallgatók részére a következő tanulmányi kirándulásokat rendezte: *a)* az 1934. november 21—24-én tartott ú. n. kisgyakorlat: Bakonyszentlászlóm gőzfűrés, fadóntás, tűzifafelkészítés, zsindely- és seprőkészítés, szén- és mészégetés; Fűzfőn farostanyag- és papírgyár; Újpesten a Löwy-féle faárugyár; Budapesten a Mezőgazdasági Múzeum és a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület műhelye. — *b)* 1935. február 23-án Körmenden a Thiringer-féle magpergető. — *c)* Az 1935. május 16—22-én tartott ú. n. nagygyakorlat Tirolban a magashegységi erdőgazdaság tanulmányozására; a brandenbergi osztrák kincstári erdőhivatal területén a nagyszabású úszatóberendezések, útépítés, csemetekert, hornyolatlan zsindely készítése, vízgyűjtő gát, a gátütés és az úsztatás lefolyása, a kipartoló berendezés és ezzel való munka, elektromos hajtású fűrésztelep; Jenbachban a Pfenniger-féle lemezpapírgyár.

IV. Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

a) Mezőgazdasági osztály.

Dr. Schandl József ny. r. tanár vezetésével a hallgatók meglátogatták a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rottenbiller-utcai telepét, ahol különösen a „Tejgazdaságtan“ című kollégium hallgatása során szerzett ismereteiket egészíthették ki. — 1934. novemberében az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Kárpát-utcai telepét volt alkalmuk megtekinteni; itt a gyapjú ipari feldolgozását mutatták be a hallgatóknak. — 1934. decemberében egy kirándulás keretében megismerkedtek a szérumtermeléssel és betekintést nyertek az ipari sertéshizlalásban a Phylaxia Szérumtermelő Rt. telepe és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaldájának meglátogatásával. — 1935. áprilisában a Gyapjúminősítő Intézetben a gyakorlatban is megtekinthették az előadásokon részletesen ismertetett gyapjúminősítő eljárásokat; majd egy más alkalommal a Mezőgazdasági Múzeum állattenyésztési vonatkozásait ismerték meg. — 1935. májusában Gödöllőn a M. Kir. Baromfitenyésztési, Méhészeti és Burgonyatermelési Telep bemutatása során ez üzemágak fontosságára és a felszínen levő fontosabb kérdéseire hívták fel a hallgatók figyelmét.

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár hallgatói részére a műegyetemnek Pátyon (Pest vm.) levő tangazdaságába tanulmányi kirándulásokat rendezett.

b) Állatorvosi osztály.

Poliklinikai kirándulások állatorvostan-hallgatók részére:

Állategészségügyi rendőri gyakorlatok minden csütörtökön délelőtt 8—12 óráig tartattak a budapesti lóvásártéren, 10—12 tagból álló csoportok részére. — Vemhességi, meddőségi és tögyvizsgáló gyakorlatok minden csütörtökön délután 4—7 óráig tartattak a budapesti szarvasmarha közvágóhídon 10—12 tagból álló csoportok részére. — 1934. október 16-, 17- és 23-án, november 17-én 1935. január 25-én, március 27- és 28-án, valamint április 5-én ivartalanítási gyakorlatok voltak birkákon, kanokon és kocákon a gödöllői m. kir. koronauradalomban 8—10—12 tagból álló csoportok részére.

VIII.

Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai vagy intézetei az 1934/35. tanév folyamán kaptak.

Az érdekelt tanszék, szertár, vagy intézet	Az ajándék tárgya	Az ajándékozó neve	Az ajándék értéke P-ben
I. sz. hidépítéstani tanszék	Az Óbudán építendő Dunahídra vonatkozó 9 db hidmodell	M. kir. kereskedelemügyi miniszter	
Tervezési tanszék	77 db diapozitív	Dr. Kotsis Iván ny. r. tanár	190.—
I. sz. elektrotechnikai tanszék	Az épülő 250 kV-os nagyfeszültségű berendezés részére kapott adományok	Ganz és Társa R. T. R. T. Villamos és Közlekedési Vállalatok számára Magyar Dunántúli Villamossági R. T. Felten & Guillaume Kábelgyár R. T. Magyar Siemens Schuckert Művek Zsolnay Kerámiai Gyár AEG Unio Villamossági R. T. Erőátviteli és Világítási R. T. Magyar Általános Kőszénbánya R. T.	6000.— 5000.— 2500.— 2000.— 1500.— 1000.— 1000.— 1000.— 1000.—
II. sz. gépszerkezteti tanszék	Szerkezeti rajzok és tanulmánycélokat szolgáló fényképek	Magyar Fogaskerékgyár K. F. T. Bamert R. T., SKF Budapest Ganz és Társa R. T.	
	Vizsgálati szijak	Magyar Lajos Műszaki Bőráru és Gépszíjgyár R. T. Magyar Ruggyanáru gyár R. T.	
III. sz. gépszerkezteti tanszék	54 m 100 mm d öntöttvas-cső 3 db gát Viztartányvételénél árengedm. 3 db márványlap és 1 db ö. v. alaplemez, továbbá 2 db használt villanymotor Mótorjavítás	Budapesti Vízművek Ganz és Társa Epp és Fekete Gyöngyös város közművei Erőátviteli és Villamossági R. T.	750.— 100.— 100.— 100.— 300.— 150.—
Gyakorlati elektrotechnikai tanszék	8 kötet folyóirat	Pickler Henrik	120.—
Ásvány- és földtani intézet	Néhai dr. Schafarzik Ferenc volt műegyetemi ny. r. tanár arcképe	Néhai dr. Schafarzik Ferenc tanítványai és tisztelői	375.70
Bányagéptani tanszék	Karlik-tachograf Aknatorony szállítógéppel	Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. Husz Aladár ny. bányáigazgató	200.— 600.—
Belorvostani klinikák	Egész évi szérum és oltóanyag szükséglet	Phylaxia Szérumtermelő Rt.	
A pedagógiai intézet könyvtára	74 mű (93 darab) 275 mű (278 darab)	Magyar Tudományos Akadémia Az Orsz. Közoktatási Tanács titkári hivat.	235.— 220.—
A magyar gazdaságtörténet és történeti segédanyagok tanszéke	319 kötet (vagy füzet) könyv	Magyar Tudományos Akadémia	1166.—

IX.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem könyvtárainak állománya az 1934/35. tanév végén.

Központi könyvtár.

A munkák minősége	A művek száma	A kötetek száma
Önálló munkák	49.763	111.443
Folyóiratok	1.323	35.174
Együtt . .	51.085	146.647
Néh. Hieronymi Károly könyvgyatéka	5.773	10.061
Összesen: . .	56.858	156.708

A könyvtár gyarapodása az 1934/35. tanévben 1.485 mű 2611 kötetben.

Az olvasótermeket az 1934/35. tanévben 30.796-an látogatták, akik összesen 27.658 kötet könyvet használtak, illetve 8.319 kötetet vettek kölcsön házi használatra.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

	Könyvek				Folyóiratok		
	mű	kötet	füzet	térkép	tétel	kötet	füzet
Állomány az 1934/35. év elején	27.785	36.971	2.485	560	4.083	11.877	8.092
Szaporulat:							
a) új beszerzésekből	163	746	37	—	163	332	171
b) csere útján	301	305	—	—	167	164	629
c) egyes tanszékektől leltári átvétel	161	190	—	—	3	4	—
d) saját kiadványokból	1	1	—	—	2	44	—
e) ajándékok révén	36	57	—	—	17	45	28
Összes gyarapodás .	662	1.299	37	—	352	589	828
A könyvtár állománya az 1934/35. év végén	28.447	38.270	2.522	560	4.435	12.466	9.820

Csereviszony.

A kiadvány címe	Hazai	külföld					Együtt
		Európa	Ázsia	Afrika	Amerika	Ausztrália	
a) A Bánya- és Kohómérnöki Osztály közleményei	18	119	6	—	21	1	165
b) Erdészeti kísérletek	9	66	12	1	22	—	110
Összesen:	27	185	18	1	43	1	275

A mezőgazdasági és állatorvosi kar állatorvosi osztályának könyvtára.

Könyvállomány	Művek száma	Kötetek száma
Álladék az 1933/34. tanév végén:	19.970	26.026
Gyarapodás az 1934 év végén:	581	693
Álladék az 1934/35. tanév végén:	20.551	26.719

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

A munkák minősége	A kötetek száma
Önálló munkák és bekötött folyóiratok	14.509

Az olvasótermeket az 1934/35. tanévben 13.180-an látogatták, akik összesen 10.888 kötet könyvet használtak az olvasótermekben, illetve 2.449 kötetet vettek kölcsön házi használatra.

X.

Kimutatás

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárai részére az 1934/35. tanévben beérkezett, 100 P-s vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról.

Központi könyvtár.

Az 1934/35. tanévben a könyvtár részére 190 ajándékozó által adományozott összes könyvek és folyóiratok értéke összesen 8.320 P és 17 fillért tett ki.

A j á n d é k o z ó	Önálló művek	Kötet	Folyóiratok	Kötet	Az ajándék értéke pengőben
M. kir. Állami nyomda, Budapest	16	19	—	—	102.30
Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ	61	61	16	24	623.67
Technische Hochschule, Berlin	159	159	—	—	445.70
Technische Hochschule, Breslau	47	47	—	—	106.60
Technische Hochschule, Dresden	78	78	—	—	229.15
Technische Hochschule, München	25	25	—	—	112.60
Fábián Gáspár Budapest	6	6	—	—	100.—
Magyar Tudományos Akadémia, Budapest	14	14	14	14	198.55
Magyar Ruggyantaárugyár, Bpest	1	2	—	—	360.—
M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, Budapest	1	17	—	—	143.90
v. Verebély László műegyetemi ny. r. tanár, Budapest	1	12	—	—	202.80
Fittler Kamillné, Budapest	1	10	—	—	200.—
néhai Hikisch Rezső hagyatéka	5	15	—	—	182.—
Pikler Henrik, Budapest	6	72	—	—	657.—
Transactions of the American Soc. of Civil Engineers, New-York	—	—	1	2	105.—
Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatala	3	7	3	59	450.—

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

Az 1934/35. tanévben a könyvtár részére ajándékozott könyvek és folyóiratok értéke összesen 1.067 pengőt tett ki.

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

A d o m á n y o z ó	Kötet	Az ajándék értéke pengőben
Magyar Tudományos Akadémia	7	144
M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal	9	110
	16	254

XI.

Ösztöndíjak az 1934/35. tanévre.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslata alapján belföldi tudományos kutatási ösztöndíjat az 1934/35. tanévre a következőknek adományozott:

1. 800 pengős ösztöndíjat kaptak:

Gyengő Tibor okl. mérnök, műegyetemi kisegítő tanársegéd; Gerő Lóránd okl. gépészmérnök, műegyetemi gyakornok; Kállay Béla okl. gépészmérnök, műegyetemi gyakornok; dr. Szabó Miklós egyetemi tanársegéd; dr. Makfalvi Jolán okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi gyakornok; dr. Szántó Emil okl. gépészmérnök és közgazdasági mérnök, műegyetemi kisegítő tanársegéd.

2. 400 pengős ösztöndíjat kaptak:

Dr. Worschitz Frigyes okl. erdőmérnök; dr. Olgyay Miklós okl. mezőgazda, egyetemi tanársegéd; dr. Révész Zoltán; dr. Kádár László okl. középiskolai tanár, egyetemi gyakornok.

3. 300 pengős ösztöndíjat kapott:

Dr. Schreier Ferenc okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi tanársegéd.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslatára a következőknek adományozott egy-egy állami ösztöndíjat:

Az 1934/35. tanév egész tartamára:

1. a római Collegium Hungaricumban Olgyay Aladár okl. építésznek;
2. a bécsi Collegium Hungaricumban dr. Korpás Emil okl. felsőkereskedelmi iskolai tanárnak;
3. a berlini Collegium Hungaricumban dr. Takáts Tibor okl. középiskolai tanár, műegyetemi tanársegédnek;
4. Toulouseban végzendő tanulmányokra Lászlóffy (Böhm) Woldemár okl. mérnök és okl. közgazdász, kir. mérnöknek.

Az 1934/35. tanév I. félévére:

a berlini Collegium Hungaricumban dr. Schmid Rezső okl. vegyész-mérnök és okl. közgazdász, műegyetemi tanársegédnek; továbbá dr. Zimmermann Gusztáv egyetemi tanársegédnek.

Az 1934/35. tanév II. félévére:

ugyancsak a berlini Collegium Hungaricumban Balázs Péter okl. gépészmérnöknek.

A Smith Jeremiás-féle alapítvány jövedelméből az 1934/35. tanévben Amerikában folytatandó magasabb tanulmányokra adományozott ösztöndíjak közül egy 8.000 pengős ösztöndíjat Hetényi Miklós okl. mérnök, egy 4.000 pengős ösztöndíjat pedig dr. Babits Viktor okl. gépészménök, műegyetemi adjunktus nyert el.

Végül Szily József okl. mérnök részére a Humboldt-alapítvány által az 1934. november 1-e és 1935. július 31-e közötti idő tartamára adományozott és havi 110 márkát kitevő ösztöndíj kiegészítése céljából berlini tartózkodási idejére a Collegium Hungaricumban ingyenes bentlakást és az önköltségi ár megtérítése ellenében étkezést engedélyezett a miniszter úr.

XII,

Kimutatás az 1934/35. tanévben kiosztott különböző díjakról és jutalmakról.

A mérnöki és építészmérnöki karon, valamint a gépész- és vegyészmérnöki karon:

a Gerlóczy-féle jutalomdíjat Weltzl János, az építészmérnöki osztály IV. éves hallgatója;

a Szőnyi Paulina-féle jutalomdíjat Tusa Barnabás, a vegyészmérnöki osztály III. éves hallgatója;

a Nagy Virgil-féle jutalomdíjat Reischl Antal, az építészmérnöki osztály I. éves hallgatója;

a Kaueser—Eigel-féle szorgalmi díjakat Lechner Ödön, az építészmérnöki osztály I. éves hallgatója és Almási László, a vegyészmérnöki osztály II. éves hallgatója;

a Sztoczek-féle szigorlati díjak helyett 40—40 pengő jutalmat Báthory János és Csihony Sándor szigorló gépészmérnökök;

a Horthy Miklós-féle jutalomdíjat Forgó Sándor szigorló gépészmérnök;

a Horváth Ignác-féle pályadíjalapból kiadandó pályadíjat Párducz Nándor szigorló gépészmérnök;

a Hauszmann Alajos-féle jutalomdíjat Pallós György, az építészmérnöki osztály III. éves hallgatója nyerte el, míg Szőnyi László és Málnai László, az építészmérnöki osztály III. éves hallgatói dícséretben részesítettek; végül

a Fábíán-féle jutalomdíj az 1934. évre Alaksza Kálmán okl. építészenök ítéltetett.

A mezőgazdasági és állatorvosi karon:

Farkas Vilmos erdőmérnök-hallgató a Magyar Tudományos Akadémiától Kaán Károlynak a „Természetvédelem és természeti emlékek” című könyvét kapta.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon:

Korzenszky József kőbonctani pályamunkáért 100 pengős; Szörényi Ferenc élettani pályamunkáért 50 pengős; Bamberger Károly, Bodrossy Leó, Búza László és Ikotits Jenő pedig anatómiai pályamunkákért 37.50—37.50 pengős pályadíjat kaptak.

20 pengős jutalomdíjban részesültek: Búza László szövettani rajzokért; Dutkay Lóránd növényntani rajzokért; Landy László belgyógyászati kórtörténetért, azonkívül kőbonctani jegyzőkönyvért; Mátrai Géza sebészeti kórtörténetért és Szél György kórszövettani rajzokért.

15 pengős jutalomdíjat nyertek: Ikotits Jenő szövettani rajzokért; München József kőbonctani jegyzőkönyvért; Nusser István belgyógyászati kórtörténetért, azonkívül sebészeti kórtörténetért; Rigler Sándor növényntani rajzokért és Tóth Lajos kórszövettani rajzokért.

10 pengős jutalomdíjat kaptak: Glávits István sebészeti kórtörténetért; Kalmár Ernő kórszövettani rajzokért; Mátrai Géza belgyógyászati kórtörténetért; Szabó Pál növényntani rajzokért és Szilágyi Jenő kőbonctani jegyzőkönyvért.

Dícséretben részesültek: Bamberger Károly, Bodrossy Leó, Búza László és Ikotits Jenő anatómiai pályamunkájukért; Korzenszky József sebészeti és kőboncolási jegyzőkönyvek szerkesztéséért; Fülöp László és Mátrai Géza kőboncolási jegyzőkönyv szerkesztéséért; Landy László és Lengyel László sebészeti jegyzőkönyv szerkesztéséért; Glósz László és Magyar Dezső szövettani rajzfűzet készítéséért; Hegedűs Gerzson és Weber István növényntani gyakorlati jegyzetek készítéséért; Mádi Károly Szörényi József és Thész József kórszövettani rajzok készítéséért; végül Nagypál Imre és Torockay Lajos belorvostani kórtörténetek szerkesztéséért.

Az 1934/35. tanévben évi 820 pengős állami mérnöki vizontszolgálati ösztöndíjat élveztek:

Gallovich Jenő, Komlósi Imre, Ladányi Imre, Moldán Ferenc és Zakar András szigorló mérnök-hallgatók.

500 pengős állami ösztöndíjat kaptak:

Boldizsár Tibor bányamérnök-hallgató, Bummer Aldo fémkohómérnök-hallgató, továbbá Farkas Vilmos és Leitgeb János erdőmérnök-hallgatók.

400 pengős állami ösztöndíjban részesültek:

Németh József vaskohómérnök-hallgató, Harsányi István fémkohómérnök-hallgató, valamint Batta Bertalan és Tuskó Ferenc erdőmérnök-hallgatók.

60 pengős állami ösztöndíjat élveztek az 1934/35. tanév mindkét félévében:

Bamberger Károly, Bodrossy Leó, Fazekas Jenő, Kemény Armand, Kemény Lóránd, Korzenszky László, Landy László, Münich József és Szakáll Imre.

50 pengős állami ösztöndíjat kaptak a tanév mindkét félévében:

Balás Károly, Bicsérdy László, Csek János, Csemba János, Körössy Sándor, Madaras Géza, Menczigár István, Mestyán András, Pénzváltó István, Prunner Albert, Radnai Nándor, Tóth Lajos, Weltner Sándor és Winiczai Géza.

Az 1934/35. tanév I. félévében 25 pengős állami ösztöndíjban részesültek:

Fodróczy Ernő, Mádi Károly és Papp Sándor;

a II. félévben pedig:

Bárdos László, Horváth Sándor, Németh János és Schwartz Erzsébet.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar erdőmérnöki osztályán

az 1934/35. tanévre

Ijjász Ervin m. kir. segéderdőmérnök német csere-ösztöndíjat,

Tränkner Hubert erdőmérnök-hallgató magyar—német csere-ösztöndíjat,

Svinhufvud Veiko Eivind finn erdőmester pedig magyar—finn csere-ösztöndíjat kapott.

A Szabó Teréz-féle ösztöndíjakat az 1934/35. tanévben Urbán Jenő IV. éves mérnök-hallgató és Lakatos György IV. éves gépészmérnök-hallgató nyerték el;

a Gömör László-féle alapítvány kamataiból Pap Jenő okl. vegyész-mérnök részesült tanulmányi segélyben;

a Ros Mirko által adományozott jutalomdíjakat Mistéth Endre IV. éves mérnök-hallgató és Fazakas György III. éves mérnök-hallgatók élvezték;

a Vizer Vilmos-féle jubileumi alapítvány 176 pengős ösztöndíjat Esztó Miklós bányamérnök-hallgató nyerte el, míg

a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.-től Benedek Endre bányamérnök-hallgató 300 pengős ösztöndíjat kapott.

XIII.

Kimutatás azokról a hallgatókról, akik az 1934/35. tanévben kitűnő szigorlatot vagy kitűnő alapvizsgát tettek.

Az I. szigorlatot kitűnően tették le

a gépész- és vegyészmérnöki karon

a) a gépészmérnöki osztályon:

Klein Béla, Pattantyús Á. Dénes és Singer István;

b) a vegyészmérnöki osztályon:

Tettamanti Albin és Tusa Barnabás;

a mezőgazdasági és állatorvosi karon

a) a mezőgazdasági osztályon:

Mannó István (szótöbbséggel), Kocsondi Németh Lajos (egyhangúan) és Radák Ágnes (egyhangúan);

b) az állatorvosi osztályon:

Buza László.

a közgazdaságtudományi karon

a) a közgazdasági és kereskedelmi osztályon:

Fernbach Mária (egyhangúan);

b) a közigazgatási osztályon:

Bankovác Vilmos (szótöbbséggel), Erődi-Harrach Béla (egyhangúan) és Krumpholcz Zoltán (egyhangúan).

A II. szigorlatot kitűnően tették le

a mérnöki és építészmérnöki karon

az építészmérnöki osztályon:

Tóbiás Lóránd;

a gépész- és vegyészmérnöki karon

a gépészmérnöki osztályon:

Bud Pál, Gillemot László és Záborszky János;

a mezőgazdasági és állatorvosi karon

a mezőgazdasági osztályon:

Békésy Miklós (szótöbbséggel), Ketter László (szótöbbséggel) és Szabó László (szótöbbséggel);

*a közgazdaságtudományi karon
a közgazdasági és kereskedelmi osztályon:*

Fanta Vilma (egyhangúan) és Gundel Endre (egyhangúan).

A III. szigorlatot kitűnően tették le

a mérnöki és építészmérnöki karon

a) a mérnöki osztályon:

Ozorai Gyula;

b) az építészmérnöki osztályon:

nyírbaktai Tattay György;

a mezőgazdasági és állatorvosi karon

a mezőgazdasági osztályon:

Herczeg Gábor (szótöbbséggel) és Ketter László (szótöbbséggel).

A IV. szigorlatot kitűnően tette le

a közgazdaságtudományi karon

a közigazgatási osztályon:

Vizy András (egyhangúan).

Az alapvizsgát kitűnően tette le

a mezőgazdasági és állatorvosi karon

az állatorvosi osztályon:

Kelen Endre.

XIV.

Az 1934/35. tanév folyamán kitűnő oklevelet nyert:

Nyírbaktai Tattay György építészmérnök.

Az 1934/35. tanév folyamán kitűnő doktori oklevelet nyertek:

Nemesdy-Nemcsek József, lovag Fehrentheil-Gruppenberg László és Szemere János okl. mérnökök; Sándy Róbert okl. gépészmérnök; Scheirich József okl. vegyészmérnök; Kovács Ernő és Pally Nándor okl. erdőmérnökök; Kerék József, Feigl József, Hofmann Pál és Pátzay József okl. mezőgazdák; Posgay Ernő, Sichert Ernő és Sipos Gyula okl. állatorvosok; továbbá Gessler Éva Mária, Karch Pál Emil Sándor Vilmos, Neszmélyi Izabella Aranka Katalin, Rónai András, Strunz Hildegard Mária Janka, Gara János, Virrasztó József, Danisska József Gyula, Kemény János, Solty Ernő György, nagyóhaji Vizy András János és Zwierina Jenő, valamint Kövessi Ferenc és dr. Surányi—Unger Tivadarné szül. báró Braun Nóra okl. közgazdászok.

XV.

Névjegyzéke

azoknak, akik az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen doktorokká avattattak.

Sor- szám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
1. Műszaki doktorok.					
1	lovag Fehrentheil-Gruppenberg László okl. mérnök	Brassó	1896	1934	3
2	Nemesdy- Nemicsek József okl. mérnök	Nagybittse	1893	1934	2
3	Szemere János okl. mérnök	Budapest	1886	1934	1
4	Eisler János okl. gépészm.	Kiskőrös	1907	1935	5
5	Gerő Lóránd okl. gépészm.	Szeged	1910	1935	6
6	Sándy Róbert okl. gépészmérnök	Budapest	1895	1935	7
7	Scheirich József okl. vegyész-mérn.	Felsőgalla	1906	1934	4
2. Erdőmérnöki doktorok.					
1	Kovács Ernő okl. erdőmérnök	Léka	1902	1935	2
2	Pallay Nándor okl. erdőmérnök	Lábod	1903	1934	1
3. Mezőgazdasági doktorok.					
1	Bakos István Imre	Zsarnócahálo	1910	1935	2
2	Breznay Zsigmond	Budapest	1910	1935	6
3	Feigl József	Bácsborsod	1910	1935	7
4	Hofmann Pál	Békés	1909	1935	8
5	Psó András	Győr	1905	1935	11
6	Jakab Bálint	Wien	1911	1934	1
7	Jász Elemér	Budapest	1902	1935	3
8	Kerék József	Cegléd	1904	1935	4
9	Németh István	Tiszakürt	1906	1935	9
10	Pátzay József	Gyöngyös	1911	1935	12
11	Rácz Alajos	Kiskinnajsa	1907	1935	13
12	Szuszik György	Csanytelek	1899	1935	5
13	Török Lajos	Újvidék	1911	1935	10
4. Állatorvos doktorok.					
1	Almássy Béla	Szendrőlád	1886	1934	5
2	Andrónyi András	Börcs	1907	1935	25
3	Éber Géza	Baja	1910	1935	27
4	Elek András	Nagyzsám	1910	1935	21

Sor- szám	Név	Született		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
5	Exarchos János	Kalezi	1910	1935	19
6	Fehérvári József	Székesfehérvár	1902	1935	15
7	Fónay Árpád	Vác	1905	1934	1
8	Gulyás Jenő	Nagyajláh	1898	1934	4
9	Hámori Dezső	Balassagyarmat	1910	1935	16
10	Horváth László	Magyargenes	1910	1935	22
11	Kamenyitzky József	Borszék	1902	1935	26
12	Karantunias Anasztáz	Stefani	1910	1935	13
13	Kirschner András	Teschen	1899	1935	24
14	Kis János	Hódmezővásárhely	1904	1935	23
15	Nagy Mózes	Nyárádgálfalva	1905	1935	12
16	Nagy Zoltán	Adony	1907	1934	8
17	Orosházi József	Balassagyarmat	1906	1935	10
18	Patonai Iván	Pápakovácsi	1906	1935	11
19	Payer András	Gyula	1905	1935	29
20	Posgay Ernő	Péterréve	1910	1934	7
21	Sichert Ernő	Fiume	1900	1935	14
22	Sipos Gyula	Mezőtúr	1904	1935	30
23	Spyropoulos Agesilaos	Kynigos	1909	1935	18
24	Szén János	Nagytálya	1900	1934	2
25	Szidon Vilmos	Karánsebes	1904	1935	28
26	Takáts János	Marosvásárhely	1905	1934	3
27	Timár István	Kunmadaras	1909	1935	9
28	Váci Jenő	Kutas	1905	1935	17
29	Vlachos Szilárd	Naussa	1910	1935	20
30	Wagner Vilmos	Járdánháza	1908	1934	6
5. Közgazdaságtudományi doktorok.					
1	Abaházy Endre Gábor	Harsány	1910	1935	27
2	Ádám Béla Géza	Budapest	1898	1935	28
3	Adámy István	Budapest	1892	1935	5
4	Bacskay Zoltán	Nyiregyháza	1905	1935	6
5	Belányi László	Esztergom	1907	1935	40
6	Bernáth József	Csáktornya	1906	1935	34
7	Bernhausen Raichle Ferenc Ágoston	Szabadka	1904	1935	41
8	Besnyő Magdolna Erzsébet	Budapest	1912	1935	9
9	Bónis Imre Gáspár	Budapest	1904	1935	29
10	Chirke Géza József	Szolnok	1907	1935	30
11	Csécsi Nagy Miklós Imre	Budapest	1902	1935	42
12	Danisska József Gyula	Budapest	1906	1935	43
13	Déri András Pál	Budapest	1911	1935	44

Sor- szám	N é v	Született		A doktorrá- avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
14	Elmer István	Budapest	1905	1935	45
15	Farkas László	Csátaalja	1901	1935	31
16	szentistváni Gaál Béla	Érsemjén	1903	1935	7
17	Gara János	Poroszló	1907	1935	8
18	Gáspár Fülöp Ervin	Budapest	1910	1935	20
19	Gémesi Frigyes Kálmán	Budapest	1912	1935	32
20	Dóró István	Budapest	1899	1935	21
21	Gessler Éva Mária	Budapest	1912	1935	10
22	Haas Mária	Budapest	1912	1935	33
23	Haller Hellmuth Raoul Antal József	Temesvár	1911	1935	46
24	Hercz Ilona	Vágbeszterce	1906	1935	11
25	Hluchány Géza	Győr	1908	1935	12
26	Horváth János	Lesencetomaj	1899	1935	47
27	Imets Lóránd Arisztid	Kőrösbökény	1911	1935	48
28	Józsa Dénes	Rimaszombat	1898	1934	1
29	Karch Pál Emil Sándor Vilmos	Budapest	1910	1935	13
30	Katz Ernő	Budapest	1906	1935	49
31	Kelecsényi Ernő István	Tápiósáp	1910	1935	50
32	Kemény János	Budapest	1904	1935	51
33	Kiszelly Tibor Jenő István	Budapest	1909	1935	35
34	Koloszár Géza István	Ebergöc	1886	1934	2
35	Markó Frigyes Ferenc	Rozsnyó	1907	1935	52
36	Marton Dezső Kázmér	Kiscsány	1910	1934	3
37	Morava Sándor	Rém	1909	1934	4
38	Nagy Jenő László	Budapest	1910	1935	22
39	Nagy László Antal	Budapest	1905	1935	53
40	Neszmélyi, Izabella Aranka Katalin	Budapest	1907	1935	14
41	Péterfy Károly	Jákfa	1903	1935	54
42	Prileszky Pál István Aladár	Ajnácskő	1905	1935	36
43	Reiner Gizella	Jászfényszarú	1905	1935	15
44	Rigó Béla Gáspár	Nagykáta	1911	1935	16
45	Romhányi István	Budapest	1901	1935	55
46	Rónai András	Nagyszeben	1906	1935	17
47	Sarudi Tibor	Budapest	1910	1935	23
48	Solty Ernő György	Budapest	1904	1935	56
49	Strunz Hildegard Mária Janka	Lugos	1909	1935	18
50	Szakmáry Dénes Károly	Kassa	1906	1935	19
51	Szijj László József	Budapest	1902	1935	57
52	Szirányi Pál Mátyás József	Újpest	1911	1935	37
53	Taubes Károly	Máramarosziget	1910	1935	58
54	Terebessy Ferenc	Lőrincréve	1897	1935	59
55	Thurzó Julianna Emilia	Szolnok	1911	1935	24
56	Timon Árpád Ferenc Lajos	Eger	1896	1935	25

Sor- szám	Név	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
57	Tóth András	Dunaföldvár	1908	1935	38
58	Virrasztó József	Budapest	1907	1935	39
59	nagyóhaji Víz András János	Balassagyarmat	1912	1935	60
60	Vukovich Ferenc Nándor Henrik	Rékás	1911	1935	26
61	Zimányi Antónia Gizella Mária	Temesvár	1908	1935	61
62	Zobor József László	Szegvár	1910	1935	62
63	Zwierina Jenő	Lajtaújfalu	1903	1935	63
6. Közgazdaságtudományi doktorok (az egyéves közgazdasági tanfolyamot végezték)					
1	Balázsy György	Budapest	1904	1935	4
2	Ilovay Sándor	Nagyszentmiklós	1895	1935	5
3	Kövessi Ferenc	Selmecbánya	1909	1934	1
4	Nováky Jenő	Budapest	1907	1935	3
5	Dr. Surányi-Unger Tivadarné sz. báró Braun Nóra	Radafalva	1898	1935	6
6	Tyrman Miklós	Budapest	1907	1935	2

XVI. Névjegyzéke

ama végzett hallgatóknak, akik az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen mérnöki, építésmérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bányamérnöki, vaskohómérnöki, fémkohómérnöki, erdőmérnöki, mezőgazdasági, állatorvosi vagy közgazdaságtudományi oklevelet szereztek.

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
I. Mérnökök.					
1	Antal Sándor Béla	Brassó	1907	1934	1
2	Apáthy Árpád	Segesvár	1912	1935	32
3	Arany Béla	Siófok	1895	1935	26
4	Beke István	Tatabánya	1912	1935	47
5	Benkert György	Budapest	1912	1935	83
6	Berecz Zoltán	Sopron	1909	1934	2
7	Biedermann Rezső	Budapest	1912	1935	48
8	Borsos Károly	Székesfehérvár	1912	1935	66
9	Bruchács Ferenc	Pécs	1912	1935	33
10	Buchberger Pál	Budapest	1910	1934	9
11	Butkai István	Budapest	1912	1935	71
12	Csenkey Károly	Újarad	1903	1935	60
13	Czirák István	Potyond	1905	1934	10
14	Doskar Ferenc	Budapest	1912	1935	34
15	Ernst Ferenc	Budapest	1912	1935	49
16	Fekete János	Rétság	1899	1934	3
17	Fürstszeller József	Felbár	1902	1935	39
18	Gáspár Ernő	Susák	1908	1935	72
19	Gombos Lajos	Cegléd	1909	1935	62
20	Gröger Rezső	Budapest	1911	1935	61
21	Gulyás Károly	Kisbér	1898	1935	85
22	Hadel Miklós	Esztergom	1912	1935	50
23	Harkányi István	Budapest	1910	1934	11
24	Harsányi Szabolcs István	Budapest	1912	1935	73
25	Hevesi József	Szeged	1893	1935	82
26	Horváth György	Kaposvár	1911	1935	67
27	Horváth István	Kecskemét	1911	1935	74
28	Horváth Zoltán	Debrecen	1897	1935	63

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
29	Hován László	Szuhafő	1908	1934	4
30	Huth János	Mohács	1909	1935	55
31	Illei Vilmos	Pécs	1912	1935	75
32	Jaczó Győző	Budapest	1911	1934	5
33	Kajáry Sándor	Debrecen	1905	1934	6
34	Kelemen Zsombor	Beszterce	1909	1935	76
35	Kintli Jenő	Budapest	1906	1935	64
36	Kirchlechner Iván	Budapest	1912	1935	77
37	Kiss Ferenc	Szeged	1909	1934	7
38	Kiss Miklós	Budapest	1910	1935	46
39	békei Koós Ödön	Budapest	1909	1934	18
40	Korlát György	Szentetornya	1911	1935	65
41	Koronkai József	Budapest	1909	1934	19
42	Kovács Elemér	Váradszőlős	1902	1934	12
43	Kovács László	Budapest	1912	1934	13
44	Kováts Dezső	Szombathely	1912	1935	35
45	Kőszeghy Géza	Budapest	1911	1935	78
46	Kutasy Lajos	Debrecen	1909	1934	20
47	Ladányi Imre	Győr	1912	1935	51
48	Lakos Gergely	Budapest	1912	1935	36
49	Lapis Péter	Mezőtúr	1904	1935	27
50	Lébényi László	Nagytapolsány	1910	1935	28
51	Lippich László	Kalocsa	1910	1934	14
52	Lovás József	Vágfarkasd	1907	1934	21
53	Lukács Andor	Kassa	1909	1935	38
54	ötömösi Magyar Pál	Szabadka	1909	1935	68
55	Máté Kálmán	Sarkad	1900	1934	15
56	Mayer László	Budapest	1908	1935	79
57	Mészáros József	Felsőpulya	1910	1935	80
58	Mészáros László	Budapest	1910	1935	57
59	Mirkva András	Lócse	1908	1935	86
60	Mistéth Endre	Buziásfürdő	1912	1935	58
61	Mitcsenkov Dimitrij	Bogucsár	1896	1934	8
62	Molnár Dezső	Budapest	1913	1935	95
63	Müller Károly	Budapest	1908	1935	87
64	Nagy Béla	Kovászna	1908	1935	41
65	Nagy Béla	Szigetvár	1911	1935	54
66	Nagy Pál	Szalacs	1904	1935	42
67	Ozorai Gyula	Budapest	1911	1935	40
68	Papp Géza	Pola	1910	1935	59
69	Póra Ferenc	Baglyasalja	1909	1934	22
70	Rényi Tibor	Budapest	1908	1935	92
71	Ritoók Sándor	Nagygejőc	1907	1935	43

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
72	Ruszka György	Szilágycseh	1902	1935	70
73	Sárdi Ferenc	Annavölgy	1909	1935	93
74	Schäffer József	Budapest	1897	1935	25
75	Schweitzer Ferenc	Temesvár	1910	1935	44
76	Smodics Zoltán	Budapest	1910	1935	30
77	Strunz Gyula	Arad	1911	1935	81
78	Szabó Ferenc Árpád	Tápióbicske	1911	1935	31
79	Szabó Imre	Veszprém	1911	1935	94
80	Szabolcs Rezső	Mecsekszabolcs	1908	1934	16
81	Szarafolyán Károly	Bánlak	1897	1935	29
82	Szemes László	Nagyszalonta	1903	1935	88
83	Szendefi József	Budapest	1896	1935	89
84	Szepesi Árpád	Tótpelsőc	1892	1935	56
85	Szirmák Géza	Érsekújvár	1903	1934	23
86	Thomka Kálmán	Kocsér	1909	1935	52
87	Török Béla	Igló	1900	1935	90
88	Turchányi Gyula	Budapest	1899	1934	24
89	Vági László	Debrecen	1912	1935	84
90	Vatai István	Vezseny	1900	1934	17
91	Veöreős György	Tét	1902	1935	45
92	Vincze Vilmos	Budapest	1910	1935	53
93	Waldhauser György	Budapest	1909	1935	91
94	Wallner Gyula	Verespatak	1909	1935	69
95	Zakar András	Margitta	1912	1935	37
II. Építész mérnökök.					
1	Asztalos Zoltán	Borsodlarsány	1900	1934	1
2	Bajtay István	Szeged	1910	1934	2
3	Csóti László	Szeged	1910	1935	23
4	Démann Pál	Budapest	1912	1935	13
5	Feledi Ferenc	Budapest	1899	1934	3
6	Földes Róbert	Budapest	1912	1935	14
7	hedri Hedry Árpád	Budapest	1901	1934	9
8	Holman Ferenc	Budapest	1908	1934	4
9	Horthy Pál	Mezőkaszony	1911	1934	10
10	Károly Antal	Csempeköpács	1906	1935	29
11	Kéri Gyula Lajos	Budapest	1912	1935	15
12	Keszthelyi Ede	Budapest	1911	1935	30
13	Kiss Kornél	Budapest	1909	1935	31
14	Manninger Egon	Magyaróvár	1910	1935	24
15	Mohl Imre	Kapuvár	1912	1935	16
16	Nedelykov Lázár	Szeged	1899	1934	5
17	Pavetits György	Körmend	1908	1935	32
18	Pay'r Egon	Budapest	1912	1935	17

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
19	Perényi László	Rákosliget	1913	1935	25
20	Peták József	Löcse	1912	1935	33
21	Péter Pál	Brassó	1906	1934	6
22	Rehák Sándor	Budapest	1901	1934	7
23	Reichard Zoltán	Győr	1908	1935	26
24	Reiner Tibor	Budapest	1911	1934	11
25	Réthy László	Győr	1909	1935	18
26	Sáfár Jenő	Budapest	1904	1935	12
27	Sebők Miklós Imre	Szaloniki	1912	1934	8
28	Székely László	Budapest	1912	1935	34
29	Szendrői Jenő	Makó	1913	1935	19
30	Szente Tibor	Budapest	1898	1935	35
31	nyírbaktai Tattay György	Körmend	1901	1935	22
32	Timár Márton	Budapest	1912	1935	27
33	Vaits Sándor	Budapest	1912	1935	20
34	Vámos Imre	Budapest	1912	1935	21
35	Wagner László	Eger	1911	1935	28
III. Gépészmérnökök.					
1	Ágoston Imre	Budapest	1912	1935	97
2	Asztalos László	Budapest	1903	1935	31
3	Balczár Lajos	Nyiregyháza	1903	1934	19
4	Balogh Pál	Budapest	1910	1935	86
5	kisdobai Bán Miklós	Nádudvar	1907	1934	9
6	Bánhidi Antal	Szatmár-Nómeti	1902	1935	61
7	Bardócz Árpád	Gyergyóújfalu	1909	1935	37
8	Beer Vilmos	Temesvár	1903	1935	67
9	Beke Zoltán	Kecskéd-puszta	1896	1930	12.102
10	Bicskei Mátyás	Budapest	1911	1934	20
11	Bolla Lajos	Zólyom	1896	1934	20
12	Bordás Tibor	Sepsiszentgyörgy	1908	1934	10
13	Botz József	Balázsfalva	1901	1935	68
14	Breuer Gábor Tamás	Budapest	1913	1935	54
15	Bruckner Géza	Igló	1908	1934	24
16	Császár Nándor	Vecsés	1910	1935	62
17	Csihony Sándor	Beret	1901	1935	69
18	Csiki Lajos	Marosvásárhely	1901	1934	11
19	Csuhay Dénes Miklós	Gyöngyös	1912	1935	98
20	Ebneth Sándor	Irsa	1906	1934	21
21	csikszentsimoni Endes Gábor	Csikszentimre	1911	1934	25
22	nagyernyei Erney György	Legnano	1910	1934	22
23	Etre Sándor István	Budapest	1911	1935	87
24	Faluvégi György Albert	Zilah	1911	1935	51
25	Fehér Béla	Pozsony	1902	1935	70

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének; éve	száma
26	Ferenczy Ödön	Munkács	1902	1929	12.103
27	Filep István	Szentágota	1905	1934	30
28	Fodor Pál	Budapest	1912	1935	99
29	Forgó Sándor	Kiskunfélegyháza	1912	1935	100
30	Gál Dénes	Nyiregyháza	1908	1935	63
31	Gál Dezső	Budapest	1903	1935	75
32	Geiringer György	Báránd	1911	1935	38
33	Gergely László	Bag	1909	1935	77
34	Gidófalvy László	Báziás	1902	1935	64
35	Gillemot László	Budapest	1912	1935	88
36	Glózer Ferenc	Ózd	1907	1934	26
37	Gondár Jenő	Komját	1908	1935	39
38	Győrvári Sándor	Budapest	1902	1925	12.106
39	Hammerl László	Budapest	1908	1935	71
40	Hász István	Földeák	1901	1935	101
41	Hazafi Ödön	Kiskörös	1910	1935	40
42	Herald László	Budapest	1899	1930	12.105
43	Hirka László	Szentes	1909	1935	73
44	Igerth Károly	Békéscsaba	1909	1935	72
45	Ive Mario	Újpest	1908	1934	27
46	Jagudits László	Győr	1908	1935	74
47	Jászai Béla	Rábatamási	1912	1935	89
48	Jerémiás Gábor	Budapest	1907	1935	78
49	Jónás Emil	Rákospalota	1903	1934	3
50	Karikás József	Trencsén	1910	1935	76
51	Kassai Ferenc	Debrecen	1912	1935	59
52	Katona István	Budapest	1911	1935	41
53	Keindl Ferenc	Budapest	1905	1935	65
54	Kenczler Ödön	Budapest	1912	1935	55
55	Kenéz Endre	Budapest	1911	1934	23
56	Király Endre	Budapest	1911	1934	12
57	Kispál Aladár	Miskolc	1910	1934	1
58	Knuth Károly	Budapest	1911	1935	96
59	Korzenszky Antal	Budapest	1904	1929	12.107
60	Kugler Sándor	Gelse	1909	1935	79
61	Kuntz Ervin	Petrilla	1911	1935	90
62	Léwy Mátyás György	Nagyvárad	1912	1935	58
63	Ligeti Imre	Budapest	1907	1934	4
64	Liszka Zoltán	Zagyvállány	1909	1935	42
65	Lovich Emil	Olaszka	1900	1935	80
66	Lutsch Cyula	Zernest	1906	1934	13
67	Macskásy Árpád	Csurgó	1904	1928	12.104
68	Majthényi György	Szatmár-Németi	1902	1934	28

Sor- szám	Név	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
69	Makay-Hollósy Béla	Budapest	1904	1935	102
70	Maros István	Makó	1909	1934	5
71	Máthé Kálmán	Firtosváralja	1904	1935	81
72	pusztazámori Mentler Sándor	Sárszentmihály	1903	1935	82
73	Mina András	Zajzon	1909	1934	6
74	Molnos-Kovács Lajos	Kolozsvár	1902	1935	32
75	Müller György	Budapest	1912	1935	43
76	Náray Miklós	Nemesgulács	1909	1935	44
77	Niemetz Antal	Budapest	1911	1935	45
78	Pál István	Budapest	1913	1935	91
79	Pintér Béla	Nagyszeben	1898	1935	83
80	Pogány Tibor	Budapest	1909	1934	7
81	Pongrácz Róbert Szilárd	Kassa	1911	1935	46
82	Ráth Győző	Nadrág	1910	1934	29
83	Rónai Gyula	Budapest	1912	1935	93
84	Ronkay Ferenc	Selmechánya	1912	1935	92
85	Sándor György	Budapest	1912	1934	2
86	Sarlós Rezső	Békásmegyér	1908	1935	103
87	Schütz István	Budapest	1912	1935	56
88	Sonnenschein György	Budapest	1910	1935	53
89	Steinwalter Károly	Tiszaroff	1878	1934	8
90	liptóújvári Stróbl Mihály	Budapest	1906	1935	84
91	Susánszky László	Budapest	1912	1935	60
92	Szebenyi László	Kassa	1912	1935	57
93	Szedlák Elemér	Istvántelke	1898	1935	66
94	Székely István	Budapest	1913	1935	104
95	szeőkeffalvi Szent-Miklós László	Dicsőszentmárton	1910	1935	33
96	Takáts Lajos	Kolozsvár	1910	1935	47
97	Takáts László	Szeged	1911	1935	105
98	Tarján Rezső	Alcsut	1906	1935	34
99	Tekker József	Hörnyék	1904	1934	14
100	Térfi Károly	Budapest	1909	1935	94
101	Monte Petri Tergovits Géza	Beszterce	1910	1935	52
102	Tóth Gábor	Zólyom	1911	1934	15
103	Udvardy Béla	Zirc	1904	1934	16
104	Ujvári Elemér	Jászládány	1905	1935	35
105	Vadász Dénes	Ózd	1911	1935	106
106	Vághelyi János	Vychodna	1908	1935	85
107	Valkó István	Budapest	1903	1934	17
108	Várad Ferenc	Lőcse	1912	1935	48
109	Vida Tibor	Budapest	1912	1935	49
110	Weninger Ottó	Budapest	1912	1935	95
111	Zerkovitz Béla	Budapest	1912	1935	50

Sor- szám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
112	Zoltán János	Szentgotthárd	1909	1935	36
113	Zwar Győző	Budapest	1910	1934	18
IV. Vegyész-mérnökök.					
1	Duplinszky Ede	Hercegszabar	1913	1935	1
2	Groszmann Sándor	Eger	1912	1935	2
3	Harangozó József	Budapest	1912	1935	3
4	Hegedüs Lajos	Mogyoród	1897	1927	12.108
5	Szászkabányai Hoffmann Géza	Szeged	1906	1935	4
6	Koncz István	Budapest	1910	1935	5
7	Krausz József	Eger	1911	1935	6
8	Kremer Károly	Linz	1911	1935	7
9	László Tibor István	Oravicafalu	1912	1935	8
10	Pillich Lajos	Szőkelyudvarhely	1913	1935	9
11	alsószecei Serly Gusztáv	Debrecen	1912	1935	10
12	Varga Imre	Kolozsvár	1903	1927	12.107
13	Watterich Ödön	Budapest	1912	1935	11
V. Bányamérnökök.					
1	Balás Ádám	Menyháza	1910	1935	6
2	Blumenfeld Sándor	Selmehánya	1896	1935	5
3	Conrad Aurél Imre	Jobaháza	1906	1935	4
4	Hofmann Andor	Budapest	1912	1935	2
5	Ömer Nedjmeddin	Bolú	1908	1935	3
6	Széki János	Zalatna	1907	1934	1
VI. Erdőmérnökök.					
1	Bachéry Dénes	Nyustyalikér	1907	1935	11
2	Balsay Miklós	Vulkán	1911	1935	13
3	Egry Lajos	Fehértemplom	1902	1934	1
4	galánthai Fekete Gyula	Kecskemét	1911	1935	15
5	Hulesch Károly	Eszterháza	1908	1935	6
6	Karner Kálmán	Csepreg	1905	1935	12
7	Klausz Jenő	Sopron	1908	1934	2
8	Kollár Gyula	Selmehánya	1907	1935	7
9	Kubicza László	Pilismarót	1908	1935	8
10	Magyar János Béla	Csomád	1911	1934	3
11	Marosi Gyula	Arad	1912	1935	5
12	Menyhárt Ferenc	Sopron	1904	1935	14
13	Nagy Aladár	Dömös	1910	1934	4
14	de Pottere Gerard	Budapest	1912	1935	16
15	Shmilliár Károly	Zalaszentő	1911	1935	17
16	Szabó György	Sátoralfajárhely	1909	1935	9
17	Thurner Béla	Sopron	1910	1935	10
VII. Mezőgazdák.					
1	beleházi Bartal György	Budapest	1913	1935	23

Sor- szám	Név	Született		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
2	Cserényi Béla Herman Antal	Pestersébet	1910	1935	21
3	csiksomlyói Csiky Pál Tibor	Gyergyószentmiklós	1902	1935	8
4	Csillag Lajos	Németszernye	1911	1934	1
5	Diafa Demeter	Kozani	1911	1935	15
6	Domsa Dezső	Tamási	1910	1935	9
7	Golub Athanáz	Pomáz	1911	1935	10
8	Hadnagy Zsuzsanna Hortenzia	Lócse	1911	1934	2
9	dabasi Halász Pál Miklós	Csány	1912	1934	6
10	Hampel Géza	Budapest	1909	1935	16
11	Herczeg Gábor	Karácsond	1906	1934	3
12	Herczenik Győző János	Budapest	1910	1935	20
13	Ivánfi György Antal Lajos	Budapest	1910	1935	17
14	Jaczina Gyula	Petrozsény	1910	1934	4
15	Kaczián Viktor Mária Tivadar	Csorvás	1908	1934	5
16	Kelényi Ákos	Budapest	1909	1935	18
17	Ketter László Béla	Szeged	1912	1935	14
18	Koós Tibor Aurél Ödön Tivadar	Budapest	1913	1935	24
19	Magyari Beck Vladimir	Taskent	1911	1935	13
20	Márkus József	Budapest	1911	1935	25
21	Padányi Imre László	Piliscsaba	1909	1935	7
22	Rácz István	Jánosháza	1900	1935	19
23	Spitzer Miklós	Máriaoztra	1911	1935	12
24	Sugár Ernő	Lócse	1913	1935	22
25	Takács Sándor Béla	Budapest	1909	1935	11
VIII. Állatorvosok.					
1	Ágócs Imre	Hevesugra	1910	1935	31
2	Csiffáry Flórián	Budapest	1911	1934	11
3	Czitó Ferenc	Gyula	1902	1934	1
4	Exarchos János	Kalezi	1910	1934	8
5	Hagara László	Oroszka	1909	1935	18
6	Heinrich Ferenc József	Balassagyarmat	1907	1935	23
7	Juhász László Gyula	Debrecen	1900	1935	28
8	Kálos Ferenc	Csolnok	1908	1934	9
9	Kelemen László	Pestszentlőrinc	1910	1935	25
10	Kiss Ernő Gyula	Debrecen	1912	1934	13
11	Kiss László	Bükkaranyos	1911	1934	3
12	Kókai Márton	Csongrád	1911	1934	6
13	Kulacsy Árpád Zoltán	Feriőszéleskút	1908	1934	2
14	Kun Imre	Debrecen	1909	1935	26
15	Leiner István	Pápa	1908	1934	14
16	nemes Mihály Sándor Gábor Miklós	Nagydém	1909	1934	4
17	Mocsári László János	Kaposvár	1910	1935	22
18	Nagy István	Felsőgalla	1909	1935	34
19	Ősz Gyula	Küküllőpócsfalva	1907	1934	12

Sor- szám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
20	Péterdi István	Orsova	1911	1935	33
21	Rajcsányi László	Kotor	1911	1934	10
22	Sántha József	Kecskemét	1905	1935	32
23	Semegi Béla	Jászárokszállás	1909	1935	19
24	Sipos Lajos	Nagykanizsa	1910	1934	7
25	Sütő Pál	Cegléd	1911	1934	17
26	Szabó Albert József	Cegléd	1910	1934	16
27	Cs. Szabó Albert	Gyoma	1910	1935	30
28	Szabó Jenő	Dombóvár	1910	1934	5
29	Szöke Dezső	Pápakovácsi	1910	1935	20
30	Szücs Károly	Mesterszállás	1910	1935	29
31	Takács Aladár	Nyírbátor	1907	1934	15
32	Tóvári György	Kisterenye	1910	1935	24
33	Várkonyi József	Tura	1911	1935	21
34	Vithalm Győző	Znióváralfa	1909	1935	35
35	Weltner Imre	Cacinci	1909	1935	27
IX. Közgazdák.					
1	Ascher László Nándor	Budapest	1910	1934	1
2	Bánkfi János	Boconád	1907	1934	7
3	Bartók Imre	Budapest	1913	1934	21
4	Bartyán Arnold	Pola	1906	1935	38
5	Bene László	Ajka	1908	1935	52
6	Béres István	Nyírpazony	1910	1935	47
7	Bernhausen Raichle Ferenc Ágost	Szabadka	1904	1934	14
8	Bokshorn Sándor	Budapest	1912	1935	23
9	Buzás Pál	Irsa	1902	1935	56
10	Csík József	Zimándköz	1904	1935	33
11	Csonka Elemér	Szeged	1909	1935	61
12	Dukavits Vilmos Gyula	Győr	1912	1935	28
13	Egyed Ferenc	Pakod	1910	1935	44
14	Emőd György	Újpest	1908	1935	58
15	Eöry Ferenc	Farád	1911	1935	39
16	Falcione Árpád	Zombor	1908	1935	16
17	Faragó Ferenc	Budapest	1907	1935	59
18	Faust Tillmann Frigyes	Klagenfurt	1907	1935	51
19	fáji Fáy Tibor	Pécel	1901	1935	48
20	Gáldi Edgár Antal	Bécs	1911	1935	17
21	Gárdonyi Károly	Budapest	1912	1935	20
22	Gáspár Fülöp Ervin	Budapest	1912	1934	9
23	Haas Mária	Budapest	1912	1934	8
24	Haas Pál	Bethlen	1909	1935	30
25	Hammel László	Budapest	1911	1934	11
26	Herendi János	Kápolnásnyék	1907	1934	53
27	Herendi Károly	Kápolnásnyék	1911	1935	37

Sor- szám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
28	Dr. Horváth Béla Jenő	Sopron	1900	1935	50
29	Kaufmann Ernő Antal	Szombathely	1905	1934	3
30	Kemény Zoltán József	Pomogy	1910	1935	46
31	Keresztes József	Budapest	904	1935	63
32	Kereszti László Endre	Budapest	1903	1934	15
33	Koós Mátyás	Alpár	1908	1934	2
34	Koppány Rezső	Budapest	1910	1935	42
35	Kósa István	Székesfehérvár	1908	1934	5
36	László Ákos	Kolozsvár	1906	1935	49
37	Lehoczky Sándor	Szeged	1910	1935	41
38	Liptay-Wagner Gyula Károly	Budapest	1906	1935	45
39	Lunzer Nándor László	Pesterzsébet	1911	1934	24
40	Mikeházi István	Nyíregyháza	1904	1935	27
41	Mikola Árpád László	Budapest	1910	1935	57
42	Muránszky Iván	Pelsőc	1905	1934	34
43	Orbán Gyula	Budapest	1906	1934	10
44	Pálfi Sándor	Budapest	1901	1935	55
45	Petrov Péter	Óbesenyő	1906	1934	36
46	Pintér Zoltán	Budapest	1910	1934	35
47	Polacsek László	Győr	1910	1934	29
48	Pólinger Ferenc	Ercsi	1908	1935	12
49	Romhányi István	Budapest	1901	1934	4
50	Siklósi József	Kaposvár	1900	1935	31
51	Svéd András Miklós	Budapest	1912	1935	60
52	Szabolcs András Emil	Süvete	1909	1935	62
53	Szauer Pál	Győr	1913	1935	22
54	Székely Zsuzsanna Helén	Máramarosziget	1907	1934	6
55	homoródszentpályi Szentpály Gábor István L. arc	Földes	1903	1935	43
56	Sziji László József	Budapest	1902	1935	25
57	Szurdoki Géla	Putnok	1911	1934	13
58	Taubes Károly	Máramarosziget	1910	1935	32
59	Tényi Vilmos Antal	Temerin	1908	1935	26
60	Verő Imre Ubul	Budapest	1912	1935	54
61	nagyóhaji Víz András	Balassagyarmat	1912	1935	19
62	Weissenbacher Ervin	Budapest	1911	1935	40
63	Wolf József	Újszentiván	1911	1935	18
	X. Közgazdaságtudományi oklevelesek (az egyéves közgazdasági tanfolyamot végzők)				
1	Kovács Dezső	Miskolc	1902	1935	2
2	Dr. Lányi Tibor	Budapest	1909	1934	1
3	Medzihradsky János	Budapest	1905	1935	3
4	Mészáros Zoltán	Csongrád	1908	1935	6
5	Rácz László	Budapest	1902	1935	7
6	Dr. Steiner Hugó	Rózsahegy	1899	1935	4
7	Szentiványi Szász Tihamér	Szurduk	1891	1935	8
8	Varázs György	Budapest	1908	1935	5

XVII.

Névjegyzéke

azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosítottott.

Sor- szám	N é v	Születési		Külföldi oklevelét		A honosítás keltének éve
		hely	év	mely műegyetemen v. főisk. szerzete	melyik évben	
	1. Mérnök.					
1	Lengyel István	Budapest	1902	Dresden	1925	1934
	2. Gépészmérnökök.					
1	Békessy László	Debrecen	1890	Karlsruhe	1918	1934
2	Boross-Tóby József	Debrecen	1907	Berlin	1933	1934
3	Deszberg Béla	Wien	1904	Dresden	1930	1934
4	Gänger György	Csáktornya	1908	Wien	1932	1934
5	Janovics Ferenc	Budapest	1901	Aachen	1925	1934
6	Löwy László	Budapest	1899	Wien	1924	1934
7	Oberle Frigyes	Margonya	1904	Wien	1934	1934
8	Oplatka György	Sárvár	1908	Zürich	1930	1934
9	Patak Gábor	Budapest	1911	Zürich	1933	1935
10	Pollatschik Ödön	Budapest	1907	Berlin	1931	1934
11	sóvári Schneider Szilárd	Budapest	1909	Berlin	1933	1935
	3. Vegyészmérnök.					
1	Dr. Mauthner Nándor	Budapest	1879	Zürich	1902	1934
	4. Bányamérnök.					
1	Szandtner Arthur	Rünthe	1901	Freiberg	1925	1935

XVIII.

Névjegyzéke

azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosítottott.

Sor- szám	N é v	Születési		A műegye- tem, ame- lyen doktor- rá avatott	A doktorrá avatás éve	A honosítás keltének éve
		hely	év			
	1. Vegyészmérnökök.					
1	Ofner Alfréd	Leszenye	1901	Breslau	1930	1935
2	Ungár Endre	Budapest	1890	Zürich	1916	1935

XIX.

Névjegyzéke

a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre az
1934/35. tanévben beiratkozott hallgatóknak.

Mérnöki és építészmérnöki kar.

A) Mérnöki Osztály.

a) Rendes hallgatók:

Abzinger Miklós I. II.	Butkai István I.
Andor László I. II.	Capdebo Dezső I. II.
Apáthy Árpád I.	40. Cecelits Benő I. II.
Aradi János I. II.	Csapó Gyula I. II.
5. Arday-Janka Barnabás I.	Csatkai Dénes I. II.
Bajó István I. II.	Cseh Ernő I.
Balogh Gyula I. II.	Cseppentő Zsigmond I. II.
Bán Béla II.	45. Cserfalvi (Kopitl) Ernő I. II.
Bán Gábor I. II.	Czerkl György I. II.
10. Bányay József I. II.	Cziglina Vilmos I. II.
Bárány Ákos I. II.	Czike Albert I. II.
Barta Ferenc I. II.	Czipó Sándor I. II.
Barta István I. II.	50. Dávid Gyula I. II.
Bartos György I. II.	Deutsch Ervin I. II.
15. Bartsch Lajos I. II.	Deutsch István II.
Bátay István I. II.	Dietz Ádám II.
Bázár Elemér I. II.	Ditmayer József I. II.
Beke Gyula I. II.	55. Dobos István I. II.
Beke István I.	Dolohy Ervin I. II.
20. Békeffy Zoltán I. II.	Dombay Erik Sándor I.
Belházy Ferenc I. II.	Dorner Ernő I. II.
Bellmond Egon I.	Doromby Pál I. II.
Benedek Antal I.	60. Dörre Pál I.
Benkert György I.	Dortsák László I. II.
25. Berényi Gábor I. II.	Doskár Ferenc I.
Berg Artur I. II.	vitész Eger Egon I. II.
Biedermann Rezső I.	Előd Guidó I. II.
Bikfalvy András I. II.	65. Endrődy Olivér I. II.
Birkás-Kovács Gyula I. II.	Erdős Lajos I. II.
30. Bíró István I. II.	Erdős László I. II.
Bodor László I. II.	Ernst Ferenc I.
Bognár Károly I. II.	Ernyei László I.
Borsos Károly I.	70. Fábíán Tibor I. II.
Bory György I. II.	Farkas Emil I. II.
35. Botár Imre I. II.	Farkas Ferenc I. II.
Bruchács Ferenc I.	Farkas Károly I.
Burger László I. II.	Farkas Mihály I. II.

75. Fazakas György I. II.
Fehér Gyula I. II.
Fejér László I.
Fillinger Antal I. II.
Fischer László I. II.
80. Fodor István I. II.
Fogarasi Károly I.
Fogarasi Mihály I. II.
Forstner István I. II.
Förster László I.
85. Frizzi Rudolf I. II.
Fülöp Lajos I. II.
Fürst Henrik I. II.
Gábor István I. II.
Gábris Mihály I. II.
90. Galló János I. II.
Gallov Zoltán I. II.
Galloich Jenő I.
Gémes Endre II.
Gerber Ferenc I. II.
95. Gonda József I. II.
Goszleth István I. II.
Greschik László I. II.
Grünhut Imre I. II.
Gyulai Géza István I. II.
100. Hadel Miklós I.
Hais Bertalan I. II.
Hais Tasziló I. II.
Hajdu József I. II.
Halácsy László I. II.
105. Halmos Egon I.
Harsányi Szabolcs I.
Hartmann Pál I. II.
Häufel Ervin I.
Heincz Miklós I. II.
110. Herczog Ferenc I. II.
Heuschmidt I. Sándor I.
Hiesz Dénes I. II.
Hoffmann András I. II.
Holczer Sándor I. II.
115. Hollós Imre I. II.
Horvát György I.
Horvát László I. II.
Horváth István I.
Horváth József I. II.
120. Huber Géza II.
Huszár István I.
Illei Vilmos I.
Imre Géza I. II.
Indrikovits Olivér I.
125. Jáky Miklós I. II.
Jaulusz Lajos I. II.
Jenei Imre I.
Jóry Iván I. II.
Juhász Sándor I.
130. Káldor István I. II.
Karafiáth László I. II.
- Kárpáti Elemér I. II.
Karsay Sándor I. II.
Katona Zoltán II.
135. Kercsó Antal I. II.
Kirchlechner Iván I.
Király Béla I. II.
Király Lajos I. II.
Kiss Gyula I. II.
140. Kiss Kálmán I. II.
Kiss Lajos I. II.
Klement Károly I.
Kneffel Sándor I. II.
Knézy György I. II.
145. Knuth Béla I. II.
Komlósi Imre I.
Komlósi Lajos I. II.
Kontsek Lajos I. II.
Konyáry Pál I. II.
150. Kopácsy József I. II.
Koren István I. II.
Kovács Béla I.
Kovács Tibor I. II.
Kovács Vilmos I. II.
155. Kovácsházy Frigyes I. II.
Kováts Dezső I.
Kümmel Tibor I. II.
Kürti János I. II.
Kurucz István I. II.
160. Ladányi Imre I.
Lakos Gergely I.
kászon-jakabfalvi László Endre I. II.
- László György I. II.
Legeza István I. II.
165. Lesenczey Rezső I. II.
Leveleki László I. II.
Lieber Imre I. II.
Linke Gyula I. II.
Lipták János I. II.
170. Lugosy István I. II.
Lukáts Miklós I. II.
Madas Imre I. II.
Maetz Ervin I. II.
Mágel Lajos I. II.
175. ötömösi Magyar Pál I.
Márkus Hugó I. II.
Martin Ferenc I.
Mátrai István I. II.
Matus Erich I.
180. Medgyesi-Mitschang Miklós I. II.
Mészáros József I.
Milasovszky Géza I. II.
Mistéth Endre I.
Mitók Béla I. II.
185. Moldán Ferenc I.
Molnár Dezső I.
Morava Endre I. II.

- Muskovszky István II.
Nagy Béla I. II.
190. Nagy György I. II.
Nagy Imre I. II.
Nagymihály László I. II.
Nagypál Sándor I. II.
Németh Alajos I. II.
195. Németh Árpád I. II.
Németh Zoltán I. II.
Neubauer Pál I. II.
Névery Egon I. II.
Nickmann Richárd I.
200. Nyilas Miklós I. II.
Nyuli József I.
Obmann József I.
Oroszlány István I. II.
Oszetzky Egon I. II.
205. Ozorai Gyula I.
Pap Zsigmond I. II.
Pápay-Faragó László I. II.
Paphalmy György I. II.
Papp Géza I.
210. vitéz Papp Zoltán I. II.
Pásztor Géza I.
Pátkai Imre I. II.
Pavuk Gyula I. II.
Pelle László I. II.
215. Péter Tibor II.
Petur Alajos I. II.
Pigniczky Károly I. II.
Pingicer József I. II.
Pintér György I. II.
220. Plósz György I. II.
Pogrányi Béla I. II.
Polgár Lajos I. II.
Popovics György I.
Pósa László I. II.
225. Potzmann Mátyás I. II.
Pour Ernő I. II.
Rabong Frigyes I. II.
Rác Iván I. II.
Rác Miklós I. II.
230. Radó Béla I. II.
Rajczy Kálmán I. II.
Rajczy Ervin I. II.
Rátky István I. II.
Raubinek Zoltán I.
235. Rayman József I. II.
Richter Antal I.
Rózsa Jenő I.
Ruszkay Endre I. II.
Sáfrán Gusztáv I. II.
240. Scholtz Zoltán I. II.
Schramek István I. II.
Schuster Ferenc I.
Serfőző Gusztáv I. II.
Sipos Tibor I. II.
245. Siska Mihály I. II.
Somkuti Árpád I. II.
Spiegel György I. II.
Spitz Miklós I. II.
Stef Tibor I. II.
250. Stern Endre I. II.
tarcsaligeti Stráner Lajos I. II.
Strébely Géza I. II.
Strunz Gyula I.
Szabó Dezső I.
255. Szabó Ferenc I. II.
Szabó Ferenc Árpád I.
fogarasi Szabó Imre I. II.
Szabóky Béla I.
Szalmássy Ede I. II.
260. Szathmáry Zoltán I.
Szegő István I. II.
Szenkő Gáspár I.
Szendrői István I. II.
Szenes József I. II.
265. Szepesházy Agoston I. II.
Szepessy Zoltán I. II.
Szerdahelyi Zoltán I. II.
Szidarovszky János I. II.
Szűz Lajos I. II.
270. Szilágyi Lajos I. II.
Szilvássy Béla I.
Szita Mihály I. II.
Szőcsik Dezső I. II.
Szőke Pál I. II.
275. Szokolay András I. II.
Szokoll Frigyes I. II.
Sztankóczy Imre I. II.
V. Szűcs Dénes I. II.
Szűcs Miklós I. II.
280. Tarics Sándor I. II.
Tarján Iván Kocsárd I. II.
Thirring László I.
Thomka Kálmán I.
Thuránszky Miklós I. II.
285. Török Ferenc I.
Török Miklós I. II.
Tóth Károly I. II.
Trauttwein Pál I. II.
Tüge Ferenc I.
290. Uhlyarik Róbert I. II.
Urbán Jenő I. II.
Vági László I.
Vajda Pál I. II.
Vajda Zoltán I. II.
295. Valentini Ödön I.
Vándor Endre I. II.
Váradi László I. II.
Varga János Jenő I. II.
Várhegyi János I. II.
300. Vasek László I. II.
Vastagh Géza I. II.

- Vaszilievits-Sömién György I. II.
 Vécsei János I.
 Végh Sándor I. II.
 305. Vermes György I. II.
 Véssey Ferenc II.
 Vincze József I. II.
 Vincze Vilmos I.
 Vozáry István I. II.
 310. Wallner Gyula I.
 Wekerle József I. II.
 Worschitz Ernő I. II.
- Zakar András I.
 Zemann Győző I. II.
 315. Zoldán Ernő I. II.
 Zöllner Ottó I.
 Zorkóczy Ödön II.
 Zsendovits Endre I. II.
 Zsizsmann Endre I. II.
 320. Zsolnai Frigyes I. II.
- b) Rendkívüli hallgató:*
 Dohnányi Mátyás I.

B) Építészmérnöki Osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Arányi István I. II.
 Árva Pál I. II.
 Azbej Sándor I. II.
 Bandl Ferenc I. II.
 5. Barcza László I. II.
 Baros Rudolf I. II.
 Bélteki József II.
 vitéz Bene Gábor I. II.
 Berey János I.
 10. Berkovics Adolf I. II.
 Bleier Pál I.
 Boda Imre I. II.
 Böhm Anna I. II.
 Boros István II.
 15. Borsos Béla I. II.
 Bretz László I. II.
 nemes Breuer Tibor I. II.
 Csaba Attila I. II.
 Csaba János I.
 20. Csóti László I.
 Czigler Endre I. II.
 Czillinger Loránd I. II.
 Dávid János I. II.
 Deák Ernő I.
 25. Démann Pál I.
 Diebold Kálmán I. II.
 Dölle László I. II.
 Domby Lajos II.
 Dudás László I. II.
 30. Egey László I. II.
 Éhn József I. II.
 Erdős László I. II.
 Fehér János I. II.
 Fejér János Ferenc I. II.
 35. Felner Tibor I. II.
 Ferenczi Lajos I. II.
 Földes Róbert I.
 Gajer Gyula I. II.
 Geiger Ferenc I. II.
 40. Geiger István I. II.
 Girardi Kornél I. II.
 Gyárfás Iván I.
- Gyöngyösi Imre I. II.
 Hack Győző I. II.
 45. Hajós Pál József I. II.
 Harmat Imre I. II.
 Héger Ferenc I.
 Hendrich Ervin I. II.
 Hinléder-Fels Ervin I. II.
 50. Hoffmann Alfréd I. II.
 Hönich Antal I.
 Horti Pál I. II.
 Hubay Jenő I. II.
 Huszár Imre II.
 55. Ilonczai Nándor I. II.
 Ilosvay Lajos I. II.
 Ivánka András I. II.
 Izsák Sándor I. II.
 arдай Janka Jenő I. II.
 60. Kádár Géza I. II.
 Kappéter Iván I. II.
 Kárász György I. II.
 Katona Lajos I.
 Kelen Tibor I. II.
 65. Kemény István I. II.
 Kéri Gyula I.
 szepezdi Kiss Kornél I.
 Knitl Jenő I.
 Kocsis Sándor II.
 70. Koren Jenő I.
 Korik Lajos I. II.
 uhrini Kovách Kocsárd I. II.
 Kováts Gyula I. II.
 Lantos András I.
 75. Lechner Kamill I. II.
 Lechner Ödön I. II.
 Legány Zoltán I.
 Lehel Pál I.
 Liedl Alajos I.
 80. Majoros Ferenc I.
 Málnai László I. II.
 Mánik Ilona I.
 Manninger Egon I.
 Markovic M. Svetislav I.

85. Márkus István I. II.
Miklós László I.
Mohácsy Zoltán I. II.
Mohl Imre I.
Molnár Aladár I. II.
90. Morauszky András I.
Nagy Béla I. II.
Nagy Béla Zoltán I. II.
Nagy Pál I. II.
Nagy Szeder István I. II.
95. Németh Pál I.
Névery Tibor I. II.
Nitsch Ditrich Farkas I.
Novotny Rezső I.
Oltay Marianne I.
100. Oszvaldik Gyula I. II.
Pallós György I. II.
Pápay Miklós I. II.
Papp Gyula I. II.
Petrovits Mária I.
105. Paulheim Lénárd I.
Paulovits László I.
Pavetits György I.
Pavlovsky István I. II.
Payr Egon I.
110. Péchy József I. II.
Pelikán József I. II.
Perényi László I.
Peták József I.
Pető József I. II.
115. Piszter István I.
Pogány Tibor II.
Püspök László I. II.
Radnai Loránt I. II.
Radnai Tibor II.
120. Rainer Gábor I.
Reichard Zoltán I.
szőrényi Reischl Antal I.
Roboz József I. II.
Sághy Gábor I. II.
125. Schall József I. II.
Schauschek János I. II.
- Schneider Lehel I. II.
Schramek István I. II.
Schuszter György I. II.
130. székelyhidasi Sebestyén Imre I. II.
székelyhidasi Sebestyén Tibor I. II.
Simoncsics József I.
Sólyom György I. II.
Stanga Antal II.
135. Stechauner Ferenc I. II.
Straubert Jenő I.
Stumpf Ferenc I. II.
Szabó Árpád I. II.
Szabó László I.
140. Szalágyi Géza I. II.
Székely László I.
Szőnyi László I. II.
Szojka Pál I. II.
Szrogh György I. II.
145. Szűszner Géza I. II.
Takács Sándor I. II.
Tattay György I.
Thier-Szabó Franciska I. II.
Timár Márton I.
150. Tóbiás Loránd I. II.
Tomory László I. II.
Triltsch Vilmos I.
Váczy-Hübschl Antal I. II.
Vaits Sándor I.
155. Valér Sándor Pál I.
Vámos Imre I.
Varga Pál I. II.
Véber Ferenc I. II.
Végh József I. II.
160. Vida József I. II.
Wagner László I.
Weltzl János I. II.
Wieszner Géza I. II.
Wisolith János I. II.
165. Wölfinger Lajos I.
Wossala György I.
Zavaros Jenő I. II.

A gépész- és vegyészmérnöki kar.

A) Gépészmérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Ágoston Imre I.
Alberti György I.
Almási Szabó László I. II.
Andrási János II.
5. Apor Oszkár I. II.
Ascher Kálmán I.
Aszalós Lajos I. II.
Attl Tibor I. II.
Bäcker Z. Tamás I. II.
10. Bagossy Pál I. II.
- Baják Bán László I. II.
Balassa Imre I.
Balázs Iván I. II.
Balázs Zoltán I.
15. Bálint Béla I. II.
Bálint Gábor Miklós György I. II.
Balogh Ambrus I. II.
Balogh István II.
Balogh Pál I.
20. Balogh Péter János I. II.

- Bán István I. II.
 Baneth László I. II.
 Bánhalmi (Bobovniczki) Pál I. II. 80.
 Bánhegyi Ferenc I. II.
 25. Bárd Endre II.
 Bardócz Árpád I.
 vitéz Barkay József I. II.
 Barna István I. II.
 Barta Ferenc I.
 30. Bátori Ferenc I. II.
 Bátory József I. II.
 Baumgarten Péter I. II.
 Bedő Aladár I. II.
 Bender Vladimir I.
 35. vitéz Bene László I. II.
 Berényi István I.
 Bertalan György I. II.
 Bertin Lajos I. II.
 Bihari István I. II.
 40. Bódi János I. II.
 Bodonyi Károly I. II.
 Bognár Géza I.
 apátikéri Bottlik Pál I. II.
 Bozán László I.
 45. Böhm István I. II.
 Böhm Károly II.
 Bresztovszky Lajos I. II.
 Breuer Gábor Tamás I.
 Breuer László I. II.
 50. Brucker Pál I. II.
 Bud Pál I.
 Buzás Lajos I. II.
 Buzna Vilmos I.
 Cenner Gyula I.
 55. Czeller György I.
 Czillinger István I. II.
 Cziriák Béla I. II.
 nemespanni Czobor Gyula I. II. 115.
 Cseh Károly I. II.
 60. Csicsátka Antal I.
 Csiszár Imre I. II.
 Csonka Béla I. II.
 Csuhay Dénes I.
 Csűrös László I. II.
 65. Dávid István I. II.
 Dankanits G. József I. II.
 Deák Károly I. II.
 Deák Pál I. II.
 Dékány János I.
 70. Démuth Zoltán I. II.
 Dénes Péter I. II.
 Dezső Ervin I. II.
 Dezső László I. II.
 Dicsőfi József I.
 75. Divényi Andor I.
 Dopsa István I. II.
 Dőry-Boronkay Antal I. II.
- Éder Ernő I. II.
 Egresi Ernő I.
 Egyedi Andor I.
 Ehrlich László I. II.
 Elsász Rezső I. II.
 Engel Pál I. II.
 Engelschalt József I. II.
 85. Erdélyi Tibor II.
 Erdős Béla I. II.
 Erhardt Gyula I.
 Ernst Frigyes I. II.
 Etre Sándor István I.
 90. Fábíán András I. II.
 Farkas Gábor I. II.
 Farkas László I. II.
 Fehér György I. II.
 Fekete László I. II.
 95. iványi Fekete Zsigmond I. II.
 Felber Alajos I. II.
 Felter Jenő I. II.
 Felter Károly I. II.
 Fenyves István II.
 100. Ferencz László I. II.
 Fésűs Tibor I. II.
 Fittler Sándor I. II.
 Flaszik Jenő I. II.
 Fodor Pál I.
 105. Fodor Vince I. II.
 Forberger Pál I. II.
 Forgó Sándor I.
 Fóti Imre I. II.
 Fölker György I. II.
 110. Francisczy Béla I. II.
 Franzl Ede I. II.
 Fráter Pál I. II.
 Frei Endre I. II.
 Freyler Károly II.
 115. Führer Pál I.
 Fürst János I. II.
 Fürst László I. II.
 Gábor Dénes I. II.
 Gál István I. II.
 120. Galamb András I.
 Gallay János Ernő István I. II.
 Gebauer Erich I.
 Geiger Ferenc II.
 Giesser György I. II.
 125. Gillemot László I.
 Gondár Jenő I.
 Gondos Gyula II.
 Gottlieb László I. II.
 Gönczy Sándor II.
 130. Greguss László I.
 Gróf György I. II.
 Gróf György János I. II.
 Gróber Andor I. II.
 Gruber József I. II.

135. Gyarmati Béla I. II.
Gyimesi István I. II.
Győri Elek András I. II.
Gyülvérszi Lajos I. II.
Haas András I. II.
140. Habony István I. II.
Hadik Zoltán I. II.
Hadnagy Domokos I. II.
Hajas Jenő I. II.
Hajda Emil I. II.
145. Hajdó Kálmán I. II.
Hajós László I. II.
Halász László (Székesfehérvár) I.
Halász László (Sárospatak) I. II. 205.
Halmos Géza Ferenc I. II.
150. Halmos Milán I.
Hámory Gaszton I. II.
Hanser László I.
Hartenstein Vilmos I. II.
Hasenbeck László I. II.
155. Hauch Imre I. II.
Hauser György László I. II.
Hegedűs Mátyás I.
Hegedűs Tibor I. II.
Heller László I. II.
160. Helmich Dezső I.
Herman Konrád I. II.
Herzog Pál I. II.
Hirrmann Antal I. II.
Hoffmann Jenő I.
165. Hohner Rezső I.
Hokky György Gusztáv I. II.
Holló Tibor I. II.
Homoki István I. II.
Hornung József I.
170. Horváth András I.
Höpp Konrád I. II.
Huber István I. II.
Hubert Gusztáv Endre I. II.
Hubert Gyula I.
175. Hugyecz István I. II.
Hunyor Csaba I. II.
Ivanoff Iván I. II.
izeri Izsák Oliver I. II.
Jakobovits István I. II.
180. Jalsovszky György I. II.
Jámbor Béla I. II.
Jancsó Endre I.
Jancsó Gyula I.
Jászai Béla I.
185. Jobbágy Kálmán I. II.
Jurenák Dénes I.
Juvancz Endre I. II.
Kachelmann Károly I.
Kálmán György I. II.
190. Kálmán László I. II.
Kántor Géza I. II.
- Kara Jenő II.
Karl Oszkár I. II.
Kassai Ferenc I.
195. Katona Béla I. II.
Keller István I. II.
Kemény Pál I.
Kenczler Ödön I.
Kenderessy Tibor I.
200. Kendoff Vilmos II.
Kengyel Miklós I. II.
Kerekes Pál I. II.
Keresztes György I. II.
Keresztyén László I. II.
Kertész Ferenc I. II.
Király György I. II.
Kisfaludy-Péter Elemér I. II.
- Kiss Gyula I. II.
Kiss László I. II.
210. Kiss Zoltán I. II.
Klaudinyi Béla I. II.
Klein Béla I. II.
Knuth Károly I.
Kocsis Tibor I. II.
215. Kodolányi Gyula I.
Kohári Lajos I.
Kohn Sándor I. II.
Kollmann Ferenc I. II.
Kolossváry Pál I. II.
220. Komáromi Gyula I. II.
Kömölői József I. II.
Komporday Aurél I. II.
Kordoss József I. II.
Kormos Kálmán I. II.
225. Koroknai Jenő I.
Koronka Lajos I. II.
Kósa Tibor I. II.
Kosinsky Károly I.
Kovács Balázs I.
230. Kovács István I. II.
Kovács Károly István I. II.
Kovács Pál Tamás I. II.
Kovács Tibor I. II.
Kovács Ernő I. II.
235. berenczei Kováts Sándor I. II.
Kőrössi Sándor I.
Kövesdi Dezső I. II.
Kratzer József I.
Krauzer János I. II.
240. Krenkó János I. II.
Krizbay György I.
Kucher József I.
Kuhn János I.
Kuntz Ernő II.
245. Kuntz Ervin I.
Kurucz Gyula I. II.
Kürtös Loránd I.
Lajos Pál I. II.

- Lakatos György I. II.
 250. Lakos Andor I. II.
 Láng Dénes I. II.
 Láng László I.
 Langfelder Vilmos I. II.
 László Jenő I. II.
 255. Lázár Dezső I. II.
 Lebovics József I. II.
 Lehócz József I. II.
 Lettner Ferenc I. II.
 Lé vay Ádám László I. II.
 260. Léwy M. György I.
 Libertiny Egon I. II.
 Liptay Pál I. II.
 Littauer Pál I.
 Loránd László I. II.
 265. Lorbert Antal I.
 Luby Pál I. II.
 Lui f Ödön I. II.
 Lukácsfalvi Tibor I. II.
 Lukavec z Ferenc I. II.
 270. Lukovits László I. II.
 Magassy László I. II.
 Maier András I. II.
 Mannheim L. Pál I. II.
 Manninger Vilmos I. II.
 275. Markó Endre I. II.
 Marosujvári Gyula II.
 Mart József I. II.
 Martiny András I. II.
 Marton Lajos I. II.
 280. Marton Vilmos I. II.
 Maszlag Géza I. II.
 Máthé György I. II.
 Mátray József I. II.
 Mattyasovszky Zsolnay Tamás 340.
 I. II.
 285. Mauritz Sándor I. II.
 Mayerhoffer Károly I. II.
 Mehmet Muhtar I.
 Mellinger György I. II.
 Mester István I. II.
 290. Mikolay Miklós I. II.
 Milch Endre I. II.
 Mittl Ferenc I. II.
 Mizsei Zoltán Sándor I.
 Molnár Barna II.
 295. Molnár János I. II.
 M. Móroc z Sándor I. II.
 Morvay Gábor I. II.
 Morvay György I. II.
 Müller Aladár I.
 300. Müller Gyula I.
 Müller Károly I. II.
 Nagy Imre I. II.
 Nagy József I.
 Nagy Lajos I. II.
 305. eörsi Nagy Lajos I. II.
 Nagy Menyhért I. II.
 Nagy Péter Endre I. II.
 Németh Ferenc I. II.
 Németh Gábor I. II.
 310. Némethy Lóránd I. II.
 Neráth Gusztáv I. II.
 Neu György I. II.
 Nits Károly I. II.
 Nyári Tibor I. II.
 315. Nyeste István I. II.
 Nyitrai Tibor I.
 Oberländer Endre I.
 Oláh Miklós I. II.
 Oláh Sándor I.
 320. Olasz Ferenc I.
 Ordódy János I. II.
 Orosz László I. II.
 Örley Dénes I.
 Páhány László I. II.
 325. Pál István I.
 Palágyi Géza II.
 Pálos Gusztáv I. II.
 Pap Márton I. II.
 Papp Gábor I. II.
 330. Papp Pál I. II.
 Pap Zoltán I. II.
 Parlay Gyula I. II.
 Párnay Zoltán I. II.
 Parti István I. II.
 335. Pártosfalvi Gyula I. II.
 Paschkus z Sándor I. II.
 Pásztor István I. II.
 Pásztor János I.
 Pasztorek Kálmán I. II.
 340. Pataki Emil I. II.
 Pattantyus Á. Dénes I. II.
 Paulikovic s Imre I. II.
 Pavlovic Ivan I. II.
 Pécsi Imre I. II.
 345. Pelcz József I. II.
 Perlesz Gábor I. II.
 Perlstein Jenő I. II.
 Petrányi György I. II.
 Petrigyán István I. II.
 350. Petrohán Béla I. II.
 Petrován Artúr I. II.
 Pettinger János I. II.
 Pfaffenhauser Ernő I. II.
 Pfeiffer Károly I. II.
 355. Pilaume Albert I. II.
 Pick György I. II.
 Pikler Ferenc I. II.
 Podoletz Gusztáv I. II.
 Polaczek Géza I.
 360. Pollok Ferenc I. II.
 Pongrácz Albert Béla I. II.

- Prepeliczay Béla I.
Pucsik István I.
Purman János I. II.
365. Rác István Bálint I. II.
Rác Tibor I. II.
Radenkovits György I. II.
Radó András II.
Radó Ervin I.
370. Radovits Ferenc I. II.
Radványi László I. II.
Raffaj András I. II.
Rákossy Béla I. II.
Rátz Iván Antonoff I. II.
375. Rauschán László I. II.
Rédey Gyula I. II.
Reichart Géza I. II.
Reichel Gyula I. II.
Reisz Andor Pál I. II.
380. Reitter Ferenc I. II.
Renner János I. II.
Rhorer Emil I.
Róbert Lajos I. II.
Romet Jenő I. II.
385. Rónai Gyula I.
Ronkay Ferenc I.
Rödönyi Károly I. II.
Rözsényi János I. II.
Rudas Endre I. II.
390. Sáfár László I. II.
Sági István I. II.
Sajgó Győző I. II.
Salamon-Rác Tamás I. II.
Sándor István I. II.
395. Sarkady László I. II.
nádasi Sarközy Artúr I.
Sarlós Rezső I.
Say Kornél I.
Scharbert Gyula I. II.
400. Schauer Pál I.
Schindler Aurél I. II.
Schlesinger László I. II.
Schmaus Pál I. II.
Schnürer Béla I. II.
405. Scholcz Géza I. II.
Schönborn János I.
Schreil Károly I. II.
Schubert Gyula I. II.
Schütz István I.
410. Sebők György I. II.
Seereiner Oszkár I. II.
Séra Lajos II.
Serényi István I. II.
Seres Albert I. II.
415. Siklósi Lajos I. II.
Simon Béla I.
Simonfay Antal I. II.
Simonyi Károly I. II.
Singer István I. II.
420. Somkuti Emil I. II.
Sommer László Erik I. II.
Somodi József I. II.
Sovánka László I. II.
Sóváry Emil I. II.
425. Sóváry Gyula I. II.
Sölch Alfréd I. II.
Stagl Gusztáv I. II.
Stecher Arno I.
Stécz Dezső I. II.
430. Stein Tamás I. II.
Steiner Márton I.
nagyváradi Stépán László I. II.
Stepniczky Lóránd I. II.
Sternád László I. II.
435. Sternfeld Jenő I.
Stoklász István I. II.
Strausz Gyula I. II.
Sturmann György I. II.
Sury Lajos I. II.
440. Susánszky László I.
Sümeghy Ferenc I. II.
Sükkös Ede I. II.
Szabó Béla II.
Szabó György (Budapest) I. II.
445. Szabó György (Felsővisó) I. II.
Szabó Gyula I. II.
Szabó István I. II.
Szabó József I. II.
Szabó Lóránd I. II.
450. Szabó Mihály Géza I. II.
Szalai Géza I. II.
Szalánczy Kálmán Béla I. II.
Szalay Adorján I. II.
Szalmássy Aladár I.
455. Szarvas Béla I. II.
Szász Ferenc I. II.
Szávai Gyula I.
Szebenyi László I.
Szederkényi Ferenc I. II.
460. Székely István (Budapest) I.
Székely István (Orosháza) I. II.
Székely János I. II.
Székely Mihály I. II.
Szelba Vilmos I. II.
465. Szelényi István I. II.
Szeman László I. II.
Szemere Frigyes Vilmos I. II.
Szemere István I. II.
Szendrey Ferenc I.
470. Szenté László I. II.
Szentendrey László I. II.
Szentés Zsolt I. II.
Szentpáli Gyula I. II.
Szenzenstein Antal I. II.
475. Szepez Tivadar I. II.

- vitéz Szeredy Vilmos I. II.
 Szieber Elemér I. II.
 Szigetvári József I. II.
 Szilner Lajos I. II.
 480. Szilvási Árpád I.
 vitéz Szilvási Gergely I. II.
 Szlavnich György I. II.
 Szolár Ferenc I.
 Szöcs Ádám I. II.
 485. Szöcs István I. II.
 Szödényi Nagy Kálmán I. II.
 Szöke János I. II.
 Szuchár Károly I. II.
 Szuchy Jenő II.
 490. Szunyog Béla I.
 Takáts László I.
 Takátsy Endre I. II.
 Tamás Zoltán I. II.
 Tanczer István József I. II.
 495. Tanczer Ödön I.
 Tarlós Oszkár I.
 Tasnádi László I. II.
 Téglássy Ferenc I. II.
 Térfy Károly I.
 500. Thier-Szabó Rudolf I. II.
 Thuróczy Zoltán I.
 Tichy Endre I. II.
 Tiles Barnabás I.
 Tóth Béla I.
 505. Tóth Pál I.
 Tóth Sándor I. II.
 Török István II.
 Vadász Dénes I.
 Vági Antal I. II.
 510. Vágó Tamás I. II.
 Valló Gusztáv II.
 Vankó Richárd I. II.
 Varga János I. II.
 Varga László I. II.
515. Várhelyi Ottó I.
 Vas István I. II.
 Vass László I. II.
 Vaszarics Á. Gusztáv I.
 Véber Ferenc I.
 520. Verderber Kornél I.
 Verebélly Géza I. II.
 Vértessy Kornél I. II.
 Vida Tibor I.
 Vig István I. II.
 525. Vikár Tamás I. II.
 Virág Dezső I. II.
 Virágh Mihály I.
 Vogel Ervin I. II.
 Vogel Jenő I. II.
 530. Vörös Imre I. II.
 Wagner Walter I. II.
 Wasmer Antal br. I. II.
 Wasváry-Nagy Ferenc I. II.
 Wechsler József I. II.
 535. Weninger Ottó I.
 Weidlich Géza I. II.
 Werkner Jenő I. II.
 Wimpffen János gr. I. II.
 Wolf Frigyes I. II.
 540. Záborszky János I. II.
 Zádor Imre I. II.
 Zalotay Zoltán I. II.
 Zámolyi Ferenc I. II.
 Zimándi Ervin I. II.
 545. Zimmer Károly I. II.
 Zöld Ádám I. II.
 Zöld Gábor I. II.
 Zsoldos Cézár I. II.
 Zsótér Bertalan I. II.
- b.) *Rendkívüli hallgató:*
 Elekes Károly I. II.

B) Vegyész-mérnöki osztály.

a) *Rendes hallgatók:*

- Abos István I.
 szentannai Almásy Andor I. II.
 Almási László I. II.
 Bagi Endre I. II.
 5. Balkányi Pál I. II.
 Bárdos Tamás I. II.
 Bártfai Ferenc I.
 Bartók Dénes I. II.
 Bernauer László I. II.
 10. Bodánszky Miklós I.
 Bodrogekői Béla I. II.
 Bognár Rezső I. II.
 Bokor István I. II.
 Boór Károly I. II.
15. Bozó János I.
 Csiki Gábor I.
 Csizmazia Imre I. II.
 törökszentmiklósi Demeczky
 Mihály I. II.
 Détszhy János Lajos I. II.
 20. Drexler Árpád I. II.
 Duplinszky Ede I.
 Faludi Pál I. II.
 Farkas Lóránt I. II.
 Fekete Imre I. II.
 25. Fischer Lóránt I. II.
 Forbát Róbert I.
 Földesi Kálmán I. II.

- Galitzin Muravin Demeter hg. I.
Gönczy Lajos I. II.
30. Gresztingh Lajos II.
Gribács Lajos I. II.
Groszmann Sándor I.
Gürtler János I. II.
Hajagos János I.
35. Harangozó József I.
Hechst Károly I.
Heintz Károly I. II.
Herczog Tibor I.
Hertelendi László I. II.
40. Hofer Máté I.
szászkabányai Hoffmann Géza I.
Hüvös József I. II.
Jánszky Béla I. II.
Kállai Andor I. II.
45. Kamarás György I. II.
Kämpf Gyula I. II.
vitész Karcsay Miklós I.
Kemény László I. II.
Keresztes Mátyás I. II.
50. Koncz István I.
Kölber Tamás I. II.
Kőrösi Mátyás I. II.
Krausz József I.
Kremer Károly I.
55. Krenner Viktor II.
László Tibor István I.
Lehel Pál I. II.
Lehr Miklós I. II.
Leiner Zoltán I. II.
60. Lengyel Sándor I. II.
Luskác József I. II.
Magasházy József I.
Magyarádi Lajos I.
Makai János I. II.
65. Mandello Hugó I. II.
Mauerer Antal I. II.
- Meller Péter I. II.
Molnár Bálint I.
Müller György I. II.
70. Nátly Ignác I.
Novek István I. II.
Papp György I. II.
Péczeley Géza I.
Petri István I. II.
75. Petrich Károly
Pillich Lajos I.
Pozsonyi Frigyes Gusztáv I. II.
Probszt Tamás I. II.
Reich Imre I. II.
80. Salusinszky Andor László I. II.
Sasvári György I. II.
Selényi László I. II.
Serly Gusztáv I.
Solt Antal I. II.
85. Soós Károly József I. II.
Stadler József I. II.
Straube Leó II.
Szigeti Károly I.
Szilágyi Miklós I. II.
90. Szlovák András I.
Tassonyi Álmos I. II.
Tettamanti Albin I. II.
Tóth Jenő I. II.
Tusa Barnabás I. II.
95. Varga Vilmos I.
Vass István I. II.
Vécsey Béla I. II.
M. Végh József I. II.
Vichs (Wihs) Antal I. II.
100. Watterich Ödön I.
Weinrich Bódog Gyula I. II.
Weisz Károly I. II.
Weismann István I. II.
104. Zech Konstantin báró I. II.

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

A) Bánya- és kohómérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

Bányászok.

- Apostol Tamás I. II.
Bányai Bálint I. II.
Benedek Dénes I. II.
Bódy Ödön I. II.
5. Boldizsár Tibor I. II.
Burghardt Zoltán I. II.
Czvik Károly I. II.
Divéky-Bezsilla György I. II.
Dunckel Kornél I. II.
10 Dzsida László I. II.
Ebergényi Béla I. II.
- Esztó Miklós I. II.
Fekete László I. II.
Gedeon János I.
15. Gerencsér László I. II.
Hegybíró László II.
Husz Nándor I. II.
Huszt Mihály I. II.
Kálmán György I. II.
20. Korompay Viktor I. II.
Kraker Alfréd I. II.
v. Litvay Sándor I. II.
Marikovszky Károly I. II.

- Molnár Sándor I. II.
 25. Müller László I. II.
 Nyári Rezső I. II.
 Reinisch László I. II.
 Sartoris Kálmán I. II.
 Schmidt Lajos I. II.
 30. Stancz-Klopotovics Viktor I. II.
 Suszták András I. II.
 Sümegi Emil I. II.
 Sztelik Rezső I.
 Tettamanti Tibor I. II.
 35. Véssey Antal I. II.
 Vörös Lajos I. II.
 Zahorecz János I. II.

Fémkohászok.

- Boczor Ede István I. II.
 Bummer Aldo I. II.
 40. Csordás Rezső I. II.
 Galauner Béla I. II.
 Garay László I. II.
 Harsányi István I. II.
 Köves Elemér I. II.
 45. Lang Ferenc I. II.
 Medgyesy Imre I. II.
 Óvári Antal I. II.
 Romwalter Alfréd I. II.

- Sári Vince I. II.
 50. Selmeczy Béla I. II.
 Szlávik József I. II.
 Török Frigyes I. II.

Vaskohászok.

- Budinszky Tibor I. II.
 Faltusz Ervin I. II.
 55. Fischer Ferenc I. II.
 Gayer Endre I. II.
 Hajtó Nándor I. II.
 Harday Gusztáv I. II.
 Holzschusztter Gyula I. II.
 60. Kakas Ferenc I. II.
 Kalotsa Miklós I. II.
 Komlósy Antal I. II.
 Kovács Béla I. II.
 Kovács Sándor I. II.
 65. Kund Tibor I. II.
 Lamm Róbert II.
 Latinák István I. II.
 Mátrai László II.
 Németh József I. II.
 70. Parassin József I. II.
 Schneider Károly I. II.
 Szalay László I. II.
 Trieber Elek I. II.
 Troska Emil I. II.

B) Erdőmérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Adomány István I. II.
 Bakó Gyula I. II.
 Bandli Imre I. II.
 Bánffy Endre báró I. II.
 5. Batta Bertalan I. II.
 Becsky László I. II.
 Belcsák Barna I. II.
 Benedek Attila I. II.
 Berényi Ödön I. II.
 10. Bohun Miklós I. II.
 Borbély Sándor I. II.
 Bösze Kálmán I. II.
 Buzi József I. II.
 Csordás Miklós I. II.
 15. Dergán Béla I. II.
 Dreisziger Gyula I. II.
 Esterházy József gróf I. II.
 Farkas Vilmos I. II.
 Fiedler Gyula I. II.
 20. Gaál József I. II.
 Gárdonyi Nagy László I. II.
 Hájer Dezső I. II.
 Héjj János I. II.
 Holpár Gábor I. II.
 25. Horváth Zoltán I. II.
 Iby Gábor I. II.
 Jakóts László I. II.
 Jándy György I. II.
 Kachelmann Győző I.
 30. Kassai Jenő I. II.
 Kendeffy Miklós gróf I. II.
 Kiss Károly I. II.
 Kollányi Antal I. II.
 Kovács Károly I. II.
 35. Kozma Imre I.
 Kőrös Vilmos I.
 Kurz Frigyes I. II.
 Kühne Gábor I. II.
 Lackner Kálmán II.
 40. Lajos bajor kir. herceg I. II.
 Leitgeb János I. II.
 Lovovits László I.
 Litkey Endre I. II.
 Lotterhof Ottó I. II.
 45. Lovászy Péter I. II.
 Lukácsffy Péter I. II.
 Margó Pál I. II.
 Mártonfalvy Iván I.
 Máté László I.
 50. Maurer László I. II.

- Mikolás Kálmán I. II.
nemes Mindel Alfonz I. II.
Moldován Antal I. II.
Muttnyánszky Zoltán I. II.
55. Nádudvary Jenő I. II.
Nagy János I. II.
Németh Károly I.
Neumayer László II.
Niszler József I. II.
60. Parti Lajos I. II.
Paulin István I.
Petőcz Ferenc II.
Pfandler Mihály I. II.
Pfenningberger Ottó I. II.
65. Rábl Mihály I. II.
Reisz Ferenc I. II.
Révay István I. II.
Riha János I. II.
Roller Kálmán I. II.
70. Roth Gyula I. II.
alapi Salamon Géza I. II.
- Sárkány Jenő II.
Sas Barna I. II.
Sopp László I. II.
75. Stubna Valér I.
Szabó Gyula I. II.
Szabó József I. II.
Szeremley Zoltán I. II.
Szilágyi Elek I. II.
80. Szűcs Ferenc II.
Tátrai Ferenc I. II.
Teknős Gyula I.
Tilesch György I. II.
Tokaji Gábor I. II.
85. Torda József I. II.
Tränkner Hubert I. II.
Tuskó Ferenc I. II.
Varga Ákos I. II.
Wagner Lajos I. II.
90. Weinberger György I. II.
Zakariás Andor I. II.

Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Adler Károly I.
Apjoh Miklós I. II.
Auspitz Tamás I. II.
Babochay László I. II.
5. Bader István I. II.
Bagoly István I.
Balogh János I. II.
Bartal György I. II.
Bartos Antal I. II.
10. Batthyány Bálint gróf II.
Bauer Pál I. II.
Becskei Sándor I. II.
Békésy Miklós I.
Bellák Mária I. II.
15. Bencze Klára I. II.
Bencze Sándor I. II.
Berk János I. II.
Blumberger László I. II.
Borbély Károly I.
20. Botka Ferenc I. II.
Brenner Miklós I. II.
Brydl Gyula I. II.
Csanádi János I. II.
Csorba László I. II.
25. Diószeghy Lajos I. II.
Eckpauer János I. II.
ifj. Ecsedy Ferenc I. II.
Fái István I. II.
Fallon Kurt Béla báró I. II.
30. Farkas Tivadar I. II.
Fessl Róbert I. II.
- Fischer Andor I. II.
Fleischmann Rudolf I. II.
Flesch József I. II.
35. Fodor György I. II.
Földes Endre I. II.
Fränkel József I.
Frick József I.
Friedrich Andor I. II.
40. Friedrich István I. II.
Fuchs Ferenc I. II.
Gaál Dénes I. II.
Geiger András I. II.
Geiger László I. II.
45. Gross Endre I. II.
Gulyás Vazul I. II.
Guser Andor I. II.
György István I. II.
Gyurocsák Adorján I. II.
50. Hajdu Tibor I.
Hári József I. II.
Hartstein Péter I. II.
Heller István I. II.
Hirsch Ferenc I. II.
55. Holtzer Loránt I.
Horváth Ferenc I. II.
Horváth Géza II.
Horváth Sándor I. II.
Huber Mátyás I. II.
60. ifj. Huszár Károly I.
István Béla I. II.
Jakabffy Vilmos I. II.

- Kalmár Pál I. II.
Kardos Károly I. II.
65. Károly Antal I. II.
Károlyi L. Károly I. II.
Kazár Jenő I. II.
Kégl László I. II.
ifj. Kelemen Mihály I. II.
70. Kertész Károly I. II.
Ketter László I.
Kézdi-Vásárhelyi Margit I. II.
Kisznés Imre I.
Klár Gábor I. II.
75. Klées Etelka I. II.
Klées József I. II.
Kocsondi Német Lajos I. II.
Koós Tibor I. II.
Kostka György I. II.
80. Kostka László I. II.
Kosztolitz Ferenc I. II.
Kovács Éva I. II.
Kovács Imre I. II.
ifj. Kovács Sándor II.
85. König Miklós I. II.
Krafcsik Ödön I. II.
Kratochvilla Imre I. II.
Kriska Mihály I. II.
Kulin Sándor I. II.
90. Kurnik Ernő I. II.
Küzdényi (Kroslák) Gyula I. II.
Lados Lajos I. II.
Láner Ernő I. II.
Lázár István I. II.
95. Lelovich István I. II.
Lugmayer Tibor I. II.
Magassy Andor I. II.
Makay György II.
Mánik Ilona II.
100. Manno István I. II.
Márkus József I. II.
ifj. Martos Gyula I.
Martos Vera I. II.
Mátrai Endre II.
105. Mayer Károly I. II.
Medgyesy Konrád I.
Menges Sebestyén I. II.
Mesterházy István I. II.
Molnár László I. II.
110. Mudin Gabriella I. II.
Nagy Béla I.
v. Nagy Iván I.
Nagy László I.
F. Nagy Mihály I. II.
115. Návay György I. II.
ifj. Novák Géza II.
Oberhammer Géza I. II.
Obláth Gábor I. II.
örgróf Pallavicini Károly I. II.
120. B. Papp Zoltán I. II.
Pátzay József I.
Payer Antal I. II.
Pethes József I. II.
Pettenkoffer Béla II.
125. Pinvizky Vince I. II.
Podmanitzky Márta I. II.
Radák Ágnes I. II.
v. Radóczi Sándor I. II.
Radványi Andor I. II.
130. Rell Endre II.
Rippel János I. II.
Risztánovics István I. II.
Röck Géza I. II.
Sarló Ervin I. II.
135. Schneider S. Eugen I. II.
Schreiber Katalin I. II.
Schweiger Júlia I. II.
Seiffert Frigyes I. II.
Simonyi Kálmán I. II.
140. Soltész Sándor I. II.
Sommer Géza I. II.
Somssich József gróf I. II.
Somssich Zsigmond gróf I. II.
Sóstai István II.
145. Sugár Ernő I. II.
Szabó Ferenc I. II.
Szabó Imre I.
Szabó József I. II.
Szabó László I. II.
150. Dr. Szabó Miklós I.
Szalay Antal I. II.
ifj. Széchenyi Frigyes gróf I. II.
Széchenyi Márton gróf I.
Szendrey István I. II.
155. Szendrey Jenő I. II.
ifj. v. Szendrődy József I. II.
Szentkirályi Miklós I. II.
Szer László I.
Szold István I. II.
160. Dr. Tamássy László I. II.
Tangelmayer Ede I. II.
Timkó Iván II.
Tomka Gábor I. II.
Tóth Ferenc I. II.
165. Tóth Tibor I.
Tregale Sándor I.
Tritz József II.
Ugron Imre I. II.
Urbanyetz István I. II.
170. Üchtritz Amadé gróf I. II.
Varga Lajos I. II.
Vass Imréné I.
Vásárhelyi Andor I. II.
Vaszary Kálmán I. II.
175. Vincze György I. II.
Weszely János II.

- Weszter Sándor I. II.
Zentay József I. II.
Zomborchevits István I. II.
180. Zöld László I. II.
Zweig Béla I. II.

b) Rendkívüli hallgatók.

- Barabás László I. II.
Bartsch Sándor I. II.
Batthyány Bálint gróf I.
Bruckner György I.
5. Csörgits Gyula I.

- Dávid Zoltán I. II.
Fuszenecker János I.
Gyergyák Ferenc I. II.
Héthy István I. II.
10. Kiss Gyula I. II.
Mikó Ernő II.
Molnár Imre I. II.
Petsch László I.
Pokorny István I. II.
15. Scheibert József I.
Szabó Gyula I. II.
Vass Tamás I. II.

B) Állatorvosi osztály.

a) Rendes hallgatók:

Albel Andor I. II.	Csorna Gyula I. II.
Almási Károly I. II.	Czébán Pál I. II.
Antal Gábor I. II.	Czitronyi Tibor I. II.
Bajor György I. II.	45. Czövek Géza I. II.
5. Baksa Károly I. II.	Dala Lajos I. II.
Balás Károly I. II.	Dávid Ferenc I. II.
Dr. Balla András I. II.	Derzsy Domokos I. II.
Balla György I. II.	Dienes Árpád I.
Balla Zoltán I.	50. Dobozi Lajos I. II.
10. B. Bamberger Károly I. II.	Domján Ferenc I. II.
Barabás Lajos I. II.	Domonkos Gábor I. II.
Baumann Antal I. II.	Dózsa István I. II.
Bányay Béla II.	Dratsay Gyula I. II.
Bárdos László I. II.	55. Dutkay Loránt I. II.
15. Becze János I. II.	Eckhardt György I. II.
Bedenek Ferenc I. II.	Ekker Károly I.
Belányi Valter I. II.	Ekker Vilmos I. II.
Benedek Rezső I. II.	Enyvváry Norbert I. II.
Benkő Sándor I. II.	60. Erdődy János I. II.
20. Berde Jenő I. II.	Éberling Dezső II.
Bécsy Flórián I.	Fábián Imre I. II.
Bicsérdy László I. II.	Fábián Jenő I. II.
Bihari Bálint I. II.	Fábián László I. II.
Blázsovcis István I.	65. v. Faragó Béla I. II.
25. Bodnár Sándor I. II.	Faránky Gyula I. II.
Bodrossy Leó I. II.	Farkas Ernő I. II.
Bogdándy László I. II.	Farkas György I. II.
Boldog István I. II.	Farkas Károly I.
Bollók József I. II.	70. Fatinczó János I. II.
30. Borbély Béla I.	Fazekas Jenő I. II.
Borszéky József I.	Fekete Lajos I. II.
Buday László I. II.	Fekete Tibor I. II.
Bujdosó Illés I. II.	Ferenczy Imre I. II.
Bujdosó István I. II.	75. Fodor István I. II.
35. Búza László I. II.	Fodor Pál I. II.
Császár László I. II.	Fodróczy Ernő I. II.
Cseh Sándor I. II.	Fórizs György I. II.
Csek János I. II.	Földi Nándor I. II.
Csemba János I. II.	80. Freiszmuth János II.
40. Csiki Vidor I. II.	Frölich András I. II.
Csoknyay Pál I. II.	G. Fülöp Imre I. II.

- Fülöp István I. II.
 Fülöp László I. II.
 85. Gaál Ernő I. II.
 Galló Ferenc I. II.
 Gábor István I. II.
 Gál József I. II.
 Gebauer Béla I. II.
 90. Gelencsér Ferenc I. II.
 Gémes László II.
 Ginner Béla I. II.
 Girus András I. II.
 Glávits István I. II.
 95. Glósz László I.
 Göde István I. II.
 Gömöri Pál I. II.
 Guoth Endre I. II.
 Gyarmati Ernő I. II.
 100. Gyenizse Lajos I. II.
 Gyócsy Ferenc I. II.
 Győry József II.
 Haasz László I.
 Hajdu István I. II.
 105. Halász Kálmán dr. I. II.
 Hegedűs Gerzson I. II.
 Hegedűs Sándor I. II.
 Hegyesi Elemér I. II.
 Herczeg István I. II.
 110. Holló Sándor I. II.
 Hollós Béla I.
 Horváth István I. II.
 Horváth Lajos I. II.
 Horváth Sándor I. II.
 115. Horváth Zoltán II.
 Hum János I. II.
 Ikotits Jenő I. II.
 Imreh Vince I. II.
 Jakab Tibor I. II.
 120. Jarabin János I. II.
 Jáky Jenő I. II.
 Jirkovszky Margit I. II.
 Kalmár Ernő I. II.
 Kardos Béla I. II.
 125. Kardos Gyula I. II.
 Kardos Mihály I. II.
 Kassai József I. II.
 Kató Sándor I. II.
 Kató Sándor I. II.
 130. Kádas Zoltán I. II.
 Kálmán Ernő II.
 Kátay György I. II.
 Kátai Pál I. II.
 Kecskeméti Gyula I.
 135. Kelemen Béla I. II.
 Kelemen István I. II.
 Kelemen László I.
 Kelen Endre I. II.
 Kellermann Sándor I. II.
 140. Kemény Armand I. II.
 Kemény Loránd I. II.
 Kertész György I. II.
 ifj. Király Ferenc I. II.
 Kiss Imre I.
 145. Kiss József I. II.
 Kiss László I. II.
 Kiss Miklós I. II.
 Kiss Sándor I. II.
 Kiss Sándor I. II.
 150. Klein Miklós I. II.
 Kliment György I. II.
 Komondy Ferenc I. II.
 Korcsmáros Pál I. II.
 Kormos István I.
 155. Korzenszky József I. II.
 Korzenszky László I. II.
 Kósa György I. II.
 Kovács Géza I.
 Kovács Gyula II.
 160. Kovács László I. II.
 Körösi Árpád I. II.
 ifj. Körössy Sándor I. II.
 Kraftsik Gyula II.
 Krausz László I. II.
 165. Kubinszky Ernő I. II.
 Kulcsár Péter I. II.
 Kulcsár Szilárd I. II.
 Kulla János I. II.
 Landy László I. II.
 170. Langa István I. II.
 Laub Ernő I. II.
 László Béla I. II.
 Látos Sándor I. II.
 Lelkes Rudolf I.
 175. Lende Béla I. II.
 Lengyel László I. II.
 Lenkey Dezső I. II.
 Leopold Ödön I. II.
 Lénárt János I. II.
 180. Limbek László I.
 Lónyay Sándor I. II.
 Lukács István I. II.
 Madaras Géza I. II.
 Madaras Tamás I. II.
 185. Magda Viktor I. II.
 Magyar Dezső I. II.
 Makoldy Sándor I. II.
 Marcis Tibor I. II.
 Margittay László I. II.
 190. Marossy Mihály I. II.
 Mayer János I. II.
 Mádi Károly I. II.
 Máriássy Béla I. II.
 Márkus Elek I. II.
 195. Márkus Kálmán I. II.
 Mátrai Géza I. II.

- Megele József I. II.
 Megyesi Gyula I. II.
 Menczigár István I. II.
 200. Mentler Géza I. II.
 Mestyán András I. II.
 Mészáros József I.
 Mészáros Károly I. II.
 Mikes Tivadar I. II.
 205. Miklós József I. II.
 Miller Lajos I. II.
 Mocsáry László I. II.
 Mohos József I. II.
 Molnár György I.
 210. Moschek Ferenc I. II.
 München József I. II.
 Nagypál Imre I. II.
 Németh Géza I. II.
 Németh János I. II.
 215. Nováky Dezső I. II.
 Nusser István I. II.
 Ormándlaky Antal I. II.
 ifj. Ortutay Miklós I. II.
 Osterer Gusztáv I. II.
 220. Oswald Endre I. II.
 Ötvös Mihály I. II.
 Paál Sándor I. II.
 Pallós Ferenc I.
 Papp Antal II.
 225. Papp Ákos I. II.
 Papp Lajos I. II.
 Papp László I. II.
 Papp László I. II.
 Papp Sándor I.
 230. Patkó Károly I. II.
 Patrik Gyula I. II.
 Pál Albert I. II.
 Pál Sándor I. II.
 Pálfi János I. II.
 235. Pápay György I. II.
 v. Penderi Gyula I. II.
 Perneczky Tivadar I. II.
 Pesti Balázs I. II.
 Péchy Béla I. II.
 240. Pédery József I. II.
 Pénzváltó István I. II.
 Pollák Tibor I. II.
 Portschy Ödön I. II.
 Prokopovits Ottó I. II.
 245. Prunner Albert I. II.
 Puchner János I. II.
 Radó András I. II.
 Radnai Nándor I. II.
 Raile János I. II.
 250. Raschkó Vilmos I.
 Råde Vilmos I. II.
 Rácz Sándor I. II.
 Regős Gyula II.
 Reich Jenő II.
 255. Rend Ferenc I.
 Resch János I. II.
 Revuczky László I. II.
 v. Részegh Ferenc I. II.
 Rigler Sándor I. II.
 260. Rimanóczy Géza I. II.
 Romhányi Gyula I. II.
 Róna László I. II.
 Rotter Géza I. II.
 Rumpf István I. II.
 265. Ruszkov Demeter I. II.
 Ruzsonyi Béla I. II.
 Sánta Lajos I. II.
 Segesdi Sándor I. II.
 Selmeczy Iván I. II.
 270. Sepsy János I. II.
 Serényi Antal I. II.
 Svéda Béla I. II.
 Schäffer Iván II.
 Schirling János I. II.
 275. Schneemeyer Mihály I. II.
 Schöpflin Endre I. II.
 Schwartz Erzsébet I. II.
 Szabó Dániel II.
 Szabó László I.
 280. Szabó István II.
 Gy. Szabó István II.
 Szabó Pál I. II.
 Szakáll Imre I. II.
 Szakmáry Géza I. II.
 285. Szamos József I. II.
 Szani Ferenc I. II.
 Szántó János I. II.
 Szecsődy Béla I. II.
 Szedlacsek Ernő I.
 290. Szegi Ferenc I. II.
 ifj. Szekeres Gyula I. II.
 Szentágotay László I.
 Széchenyi István I. II.
 Szél György I. II.
 295. Szép Ferenc I. II.
 Szilágyi Jenő I. II.
 Szilvássy Rudolf I. II.
 Szolár Sándor I. II.
 Szörényi Ferenc I. II.
 300. Szundy László I. II.
 Tarr Árpád II.
 Thész József I. II.
 Thuróczy Kornél I. II.
 Timkó Iván I.
 305. Torma Miklós I. II.
 Torockai Lajos I. II.
 Tóth Gyula I. II.
 Tóth Kálmán I. II.
 Tóth Lajos I. II.
 310. Tóth Szilveszter I. II.
 Tóth-Baranyi István I. II.
 Turjai József I. II.

- Tükör Gyula I. II.
Valkovszky Mihály I. II.
315. Varga László I.
Vasborosi Antal I. II.
Vas Sándor II.
Veszprémi Lajos I. II.
Vezényi Géza I. II.
320. Végh Benedek I. II.
Végh László I. II.
Vinkler László I. II.
Vinkler Vilmos I. II.
Vinkó Ferenc I. II.
325. Vithalm Zoltán I. II.
Wallner György I. II.
Weber István I. II.
Weltner Sándor I. II.
Werner Ferenc I.
330. Werner Károly I.
Winiczai Géza I. II.
Winkler Zoltán I.
Wolf Ferenc I. II.
Zana János I. II.
335. Zónay Mátyás I. II.
Zsemlye Gyula I.
Zsilly Ottó I. II.
- b) Rendkívüli hallgatók:*
Engländer Jenő II.
Éber József I.
Horváth Zoltán I.
Kecskeméti Gyula II.
5. Sashegyi Károly I.
Werner Ferenc II.
Woynarovich Elek I.

Közgazdaságtudományi kar.

A) Közgazdasági és kereskedelmi osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Absolon Jenő I. II.
Abt Gusztáv I.
Adler Stoffa János I. II.
Ágfi József I.
5. Algöver Jenő II.
Ajtony István I.
Allmann Mátyás I. II.
Ambrus Ernő I. II.
Ambrus István I.
10. Apor Magda I.
Aranyi Sándor I.
Arató László I. II.
Argay György I. II.
Auspitz Andor I. II.
15. Babcsák Béla I. II.
Bacher Ernő I.
Bak Leó Tibor I. II.
Balatoni Mihály I. II.
Balázs Jenő I. II.
20. Balázs Károly I.
Balázs László I. II.
Balla István I. II.
Balogh József I. II.
Baltás Géza II.
25. Bartal Béla I. II.
Bartók Géza I. II.
Bauer Jenő II.
Bauer László I. II.
Barát József I. II.
30. Bán Tivadar I. II.
Bánhalmi Béla I. II.
Bárány Aladár I.
Bárány Ede II.
Bártfay-Szabó József I.
35. Beck János I. II.
- Bede Frigyes I. II.
Beker Ádám I. II.
Benes László I. II.
T. Benke Judith I. II.
40. Berényi János I. II.
Berkovits Zoltán I. II.
Berkovits György I.
Berlász István I. II.
Bertha László I.
45. Békésy György I. II.
Bibó Balázs I. II.
Bíró György I.
Bíró Pál I. II.
Blaskó Tibor I. II.
50. Bodnár Mihály II.
Bodó Sándor I. II.
Bogdán Kálmán II.
Bolgár Éva I. II.
Bonta György I. II.
55. Bory Margit I. II.
Böhm Gyula I. II.
Bölcskey István I. II.
Brandeiszkzy Jenő II.
Brandl Alfréd I. II.
60. Breitner János I. II.
Breuer Ede I. II.
Breuer Pál I. II.
Brüll László I. II.
Brüll Zsuzsi I. II.
65. Budai Gyula I. II.
Budai László I. II.
Budai Ödön II.
Budaspitz György I. II.
Bukovár István I. II.
70. Büchler András II.

- Camhi Móric I. II.
 Csapó Béla I. II.
 Csarnay Katalin I. II.
 Csáky Sándor II.
 75. Csányi Boriska I. II.
 Cseresznyák Géza I. II.
 Csillag Pál I.
 Csillag Tibor I. II.
 Csollán Lajos I. II.
 80. Csonka Elemér I.
 Czinczár Ferenc I. II.
 Cziráky József I. II.
 Danhauser Béla II.
 Dávidovics Ernő II.
 85. Dávid Ferenc I. II.
 Deák Ferenc I. II.
 Deutsch Miklós I. II.
 Dicker Károly I.
 Doktor László I. II.
 90. Doleviczény Ferenc I. II.
 Domonkos Angela I. II.
 Dózsa Lajos I. II.
 Dudits Dénes I. II.
 Dunás Varga Gabriella I. II.
 95. Durst Jánosné I.
 Dvoracseh Sándor II.
 Éber Géza I. II.
 Éden Vilmos II.
 Egli Tibor I. II.
 100. Eisler György I.
 Eleőd Jósa Pál I. II.
 Eleőd Tihamér I.
 Eller Tibor I.
 Elsner Sándor I. II.
 105. Engel Ferenc II.
 Epstein Miklós I. II.
 Erdélyi Éva I. II.
 Erdélyi István I.
 Erdős Éva I. II.
 110. Falb László I.
 Faragó Ferenc I. II.
 Faragó Sándor I.
 Farkas György II.
 Farkas László I. II.
 115. Fedor Margit I. II.
 Fehér József I. II.
 Feigl Ede II.
 Fekete Zoltán I. II.
 Feldner László I. II.
 120. Ferenczi Ferenc II.
 Fernbach Mária I. II.
 Fischer Aladár I. II.
 Fischer András I. II.
 Fonyó Livia II.
 125. Forberger Gabriella tátraaljai I.
 Fóti Lajosné I. II.
 Fratricsevics István I. II.
 Fränkel Zoltán I. II.
 Freiburger Endre I. II.
 130. Fridmann Olga I. II.
 Frigyes Magda I. II.
 Frischfeld Vilmos I. II.
 Fürst György I.
 Fürth Zoltán I.
 135. Gaál Károly I. II.
 Gaál Márton I.
 Gál Tibor I. II.
 Gárdos György I. II.
 Gáspár Róza I. II.
 140. Gebauer Miklós I. II.
 Geller Károly I.
 Gergely Ferenc I.
 Gergely György I. II.
 Gerevich Aladár II.
 145. Gerő Miklós I. II.
 Gerő Ottó I. II.
 Geszti Andor I. II.
 Gesztesi János I. II.
 Godavszky Árpád II.
 150. Goldberger Margit I.
 Goldstein Illés II.
 Gottlieb József I. II.
 Gottlieb László I. II.
 Grabovszky Vilmos II.
 155. Greiner Anna I. II.
 Grób Gedeon I. II.
 Gróf Ödön II.
 Grüner Ferenc I. II.
 Gundel Endre I. II.
 160. Guzsván Antal I. II.
 Györi Lajos I. II.
 Halpern Róbert I. II.
 Händel Kálmán I.
 Harsányi György I. II.
 165. Hartner Géza I. II.
 Háros Lajos I. II.
 Hatvanger Béla I. II.
 Haumédes Hegedűs Béla I.
 Hegedűs Gyula I. II.
 170. Heinrich Ferenc I.
 Helsinger Rózsa I. II.
 Heltai János I. II.
 Herczka László I. II.
 Hermann Nándor I.
 175. Hernádi Béla II.
 Herskovics Miklós I.
 Herskovics Sándor I. II.
 Hertsko Loránd I. II.
 Héder László I.
 180. Héjjas István II.
 Héthelyi László dr. I. II.
 Hexner Klára I. II.
 Hidassi Sándor I. II.
 Hirschfeld Károly I. II.

185. Hóbérczesi Rezső I. II.
Hódossy A. Gyula I. II.
Hofer Károly II.
Hoffmann Endre I. II.
Hoffmann Jenő II.
190. Hollerung Piroska I. II.
Hollós Zsuzsa I.
Homitzky Gizella I. II.
Honti János I. II.
Horvai János I. II.
195. Horváth Gyula I. II.
Horváth Gyula I. II.
Horváth János I. II.
Hubert Lipót I. II.
Hunek József I. II.
200. Hutári Ferenc I. II.
Ibrányi Gyula I. II.
Iklódy-Szabó Edit I. II.
Illa István I. II.
Institutorisz Aranka I. II.
205. Jakobovics György I. II.
Jakobovics János I. II.
Jancsika Albert II.
Jancsó László I. II.
Jarinay Gizella II.
210. Jánszky Jenő I. II.
Jeney Kálmán I. II.
Jóházi Béla I. II.
Josefovics Alfréd I. II.
Juhos Ferenc II.
215. Jurácska Ernő I. II.
Kadlecsek Rudolf I. II.
Kajdi Lajos I. II.
Kalász László I.
Kállay Gyula I. II.
220. Kálmán Ferenc I.
Kálmán István I. II.
Kálmán György I. II.
Kálmán Tivadar I.
Kálmán József I. II.
225. Kammer Andor I. II.
Kántor Antal I. II.
Karácsonyi Nándor I. II.
Kármán György I. II.
Károly Imre I.
230. Karsai Gyula I. II.
Kása Erzsébet I. II.
Kaszás László I. II.
Kaszás Miklós I. II.
Kalavics I. Ernő I. II.
235. Keller Tibor I.
Kemény Zoltán I. II.
Keményfi Gábor I. II.
Kendl Ferenc I. II.
Kerényi Pál II.
240. Keresztes Vilmos I. II.
Kéri László I. II.
- Kernács Sándor I. II.
Keszey József I. II.
Kis M. Ernő I. II.
245. Kis István dr. I. II.
Kis László I. II.
Kis Sándor I.
Kis Tivadar I. II.
Klacsanszky György I. II.
250. Klein Béla I.
Klein György II.
Klein Tibor I. II.
Klemanovits György I. II.
Klemens Raoul I. II.
255. Knapp Géza II.
Knausz Károly II.
Kóbor János I. II.
Kocsis László I. II.
Koller János I. II.
260. Kolos Ferenc I. II.
Kopácsi Judit I. II.
Korányi György I. II.
Koráth Jenő I. II.
Korompay Tibor I. II.
265. Koroncay László I. II.
Kostyál Géza I. II.
Kovács Aladár II.
Kovács Béla I. II.
Kovács Gyula I. II.
270. Kovács József I. II.
Kovács Pál I. II.
Kovács Tibor II.
Kovács György I. II.
Kökény Gyula I. II.
275. Königstal István I. II.
Körmendi Béla I.
Köszeg István II.
Köves Ferenc I. II.
Kramer György II.
280. Kreutzer Sándor I.
Kreszta Ferenc I. II.
Kristóf József I. II.
Kruck János I. II.
Krupp János I. II.
285. Kubányi István I. II.
Kugler József I. II.
Kulcsár Ernő I. II.
Kumbor Pál I.
Kusinszky György II.
290. Kuszenda Sándor I. II.
Kutsa Klára I. II.
Laborfalusy Róbert I. II.
Ladányi Loránt I. II.
Ladomérszky Lajos II.
295. Lackenbacher Károly II.
Ladomérszky Tamás I. II.
Lajos Margit I. II.
Lambert Zoltán I.

- Lamoss Flóra I. II.
 300. Láng Éva I. II.
 László Attila I. II.
 László Erzsébet I. II.
 László János I.
 Lehner László I. II.
 305. Lemberg Tibor I. II.
 Lencsés István I. II.
 Lengváry György II.
 Leopold Tibor II.
 Lichter Géza I.
 310. Lorge Róbert I. II.
 Losonczy Andor I. II.
 Lócsey Ernő I. II.
 Lőrinczy Elemér I. II.
 Lóte Pál I. II.
 315. Löwensohn Ernő I. II.
 Lukács Endre I. II.
 Lukács Ferenc II.
 Malasits Gyula I.
 Mandel Józsa I. II.
 320. Markó Ernesztin I. II.
 Markovits Lajos I.
 Massanek László I. II.
 Matzke Károly I. II.
 Matzke Tibor I. II.
 325. Mayer Henrik I.
 Mayerhof György I. II.
 Márton Sándor II.
 Mátyás György I. II.
 Medgyesi Kázmér I. II.
 330. Mehmet Ihsan I. II.
 Melczer Gyula I. II.
 Merész László I. II.
 Mendl Sándor I. II.
 Mester Gábor II.
 335. Meződi Malek József I. II.
 Mészáros Béla I. II.
 Mészáros László I. II.
 Mihalik Gusztáv I. II.
 Miklós László II.
 340. Millen József I. II.
 Minach Mario II.
 Moldoványi János I. II.
 Molnár Béla I. II.
 Molnár Ferenc I. II.
 345. Morvai László I. II.
 Munk Endre I. II.
 Muránszky Tibor I. II.
 Murin László I. II.
 Mursicz Kálmán I.
 350. Nagy Anna I. II.
 Nagy István II.
 Nagy József I.
 Nagy József II.
 Nagy Pál II.
 355. Nagy Sándor I. II.
- Nagy Viola I. II.
 Nagymihály Gáspár I.
 Nébenführer István I.
 Neumann József I. II.
 360. Ney Endre I. II.
 Niederkirchner János I. II.
 Nikléczy József I. II.
 Novák Dezső I. II.
 Novák József I. II.
 365. Nyerges György I. II.
 Nyiri György I. II.
 Ocskay Mihály II.
 Oláh István I. II.
 Oláh Sándor I. II.
 370. Ondracska Elemér I. II.
 Ormai Károly I. II.
 Orova Hedda I. II.
 Ország László I. II.
 Osztóics Árpád I. II.
 375. Ósapai Pál I. II.
 Pálffy Erzsébet I. II.
 Pálfi Margit II.
 Panyi Ferenc I. II.
 Papp Béla II.
 380. Papp Mária I. II.
 Parecz Erzsébet I. II.
 Pártos István I. II.
 Pásztor Gyula I. II.
 Pécsi István I. II.
 385. Pekár Nándor I. II.
 Peltz Vilmos I. II.
 Petheő Boldizsár I. II.
 Pichler Tivadar II.
 Pfaff Ottó I.
 390. Pischl József I. II.
 Polgár János II.
 Priol Imre I. II.
 De Pott Gusztáv I. II.
 395. Prutek János I. II.
 Pusztai László I.
 Raab Andor I. II.
 Raber Ibolya I. II.
 Rác György II.
 400. Radnóti Ferenc I. II.
 Rédl Ferenc I. II.
 Reich Alice I. II.
 Reiss István I.
 Reiter Imre I. II.
 405. Rejtő István I. II.
 Renner Ármin I. II.
 Révész Endre II.
 Révai Endre I. II.
 Richter Endre I.
 410. Ring József I. II.
 Risztonovics Ilona I. II.
 Roboz Ottó I.
 Rohrmann Alice I. II.

- Róna László I. II.
 415. Róna Miklós I. II.
 Rosos Tivadar II.
 Roth István I. II.
 Rothmann Ferenc I. II.
 Rothstein Márton I. II.
 420. Salamon Rác András II.
 Sas Miklós I. II.
 Scharl Mária I. II.
 Scheiber Endre I.
 Schmidt Károly I. II.
 425. Schmogrovits Ernő I. II.
 Schreiber Róbert I. II.
 Schreier Gabriella I. II.
 Schüssler Sándor I. II.
 Schwarcz József I. II.
 430. Schwarcz Klára I. II.
 Schwarcz György I. II.
 Schwarcz Zoltán I. II.
 Schwendtner Magda I. II.
 Sebestyén György I. II.
 435. Sebestyén Márta I. II.
 Seéber József I.
 Senisch József I. II.
 Serédi Lajos I. II.
 Simay Béla I. II.
 440. Sipőtz Emilia I. II.
 Sipőtz István I. II.
 Soltész József I.
 Soós Béla I. II.
 Soós Sándor II.
 445. Spádi Miklós I. II.
 Spanner Emil I. II.
 Spiegler Ernő I.
 Spitz Tibor I. II.
 Spitzer Erzsébet I.
 450. Spitzer György I.
 Stadler László I. II.
 Stancsich György I. II.
 Stark Gyula I. II.
 Stark Livia I.
 455. Stein Edit I. II.
 Steiner László I. II.
 Steinitz István I. II.
 Stern Erzsébet I. II.
 460. Stieber Róbert I.
 Stoits Károly I. II.
 Strausz Sándor I. II.
 Stummer Lenke I. II.
 Sugár Károly I. II.
 465. Svéd András I.
 Szabó Emil I. II.
 Szabó István I. II.
 Szabó Miklós I. II.
 Szakasits György II.
 470. Szalay László I.
 Szántó József I.
 Szántó László I. II.
 Szász Mária II.
 Szász Péter I.
 475. Szatmáry Endre I. II.
 Szebeni János II.
 Szedmik Sándor II.
 Szekeres Dániel II.
 Székely Pál II.
 480. Székhelyi Ferenc I. II.
 Szél Imre I. II.
 Szemere László I. II.
 Szenes István II.
 Szele László I. II.
 485. Szenthelyi Tibor II.
 Szentmiklósy Margit I. II.
 Szigethy László I.
 Szigethy László I. II.
 Szilárd Zoltán I.
 490. Szilvássy Sándor I. II.
 Szlovák Pál I.
 Szmegtán Kurt I. II.
 Sztankovics Ernő I. II.
 Szűcs István II.
 495. Szűcs József I. II.
 Tábori M. Mihály I. II.
 Takács Imre I. II.
 Takács Zoltán I. II.
 Tálás István I. II.
 500. Tallér István I. II.
 Tarnay Kornélia I. II.
 Tatár Béla I. II.
 Téglássy József I.
 Tekes Árpád I. II.
 505. Telcs György II.
 Tibor László II.
 Tihanyi János I. II.
 Timár Károly I. II.
 Titkos Endre I. II.
 510. Tivadar Miklós I. II.
 Tomka Ottó I. II.
 Toronyi Emma I. II.
 Tóth Béla I.
 Tóth Dániel I. II.
 515. Tóth Géza II.
 Tóth László I. II.
 Török Pál I.
 Török Zoltán I.
 Treuhaft Miklós II.
 520. Tuchmann László II.
 Turán György I.
 Turek Kálmán I. II.
 Udvaros István I. II.
 Ujfalusy István I. II.
 525. Ujvári Ferenc I. II.
 Ullmann Andor I. II.
 Ungár Miklós I. II.
 Unger Géza II.

- Vadász Sándor I. II.
 530. Vágó László I. II.
 Vámos Lajos I. II.
 Ványolos János I. II.
 Varga Elek I. II.
 Varga Gyula I. II.
 535. Varga Gyula II.
 Vech József I. II.
 Végh Sándor I.
 Vértes István I. II.
 Vértessy Katalin II.
 540. Veszprémi Dezső I. II.
 Vida Zoltán I. II.
 Vidics József I. II.
 Vidt József I.
 Vizner Ferenc II.
 545. Vnuk Lajos I. II.
 Volanek Tivadar I. II.
 Völgyi Ferenc I. II.
 Vörös Sándor I. II.
 Wágner János II.
 550. Wágner Lajos I. II.
 Weinberger Anna I.
 Weiner Sándor I. II.
 Weiss József I. II.
 Weisz Béla I. II.
 555. Weisz György I. II.
 Weisz István I. II.
 Weisz Julianna I.
 Weisz Pál I. II.
 Weisz Sándor I.
 560. Wetzler Endre II.
 Winkler György I. II.
 Wirth Jenő I.
 Wirthl Walter I.
 Wizner László I. II.
 565. Zala György I. II.
 Zimonyi László I. II.
 Zoltán Elemér I. II.
 Zöld Ferenc I. II.
 Zwick József I. II.
- b) Rendkívüli hallgatók:*
- Algöver Jenő I.
 Ary István I. II.
 Asztalos Lajos I. II.
 Asztalos Sándor I. II.
 5. Bagyinka Pál I.
 G. Balogh Gyula I. II.
 Balogh Gyula I. II.
 Bayer István I. II.
 Bánky György I.
 10. Becker Aurél I. II.
 Bellák László II.
 Bodnár Dezső I. II.
 Bölcs Lajos I.
 Chikán Lőrinc I.
 15. Csapó Zoltán I.
 Darabont Erzsébet I. II.
 Darabont István I. II.
 Dimitrov András I. II.
 Drexler Gyula I. II.
 20. Éliás József I. II.
 Eötvös Tibor I.
 Faragó Lajos I.
 Farkas Ferenc I. II.
 Fehér Ferenc I.
 25. Fehér István II.
 Fejér István I.
 Fekete Miklós I.
 br. Fiáth Pál II.
 Finfira Ágoston I.
 30. Floderer Kálmán I. II.
 Fodor Pál I. II.
 Glazsevszky József I. II.
 Grabovszky Vilmos I.
 Gvoth Béla I. II.
 35. Haas Ferenc I. II.
 Hajos Ferenc I. II.
 Hábel Pál I. II.
 Hámori Ernő I. II.
 Háncs László I. II.
 40. Haraszi Valéria I. II.
 Hermann Gyula I. II.
 Herr János I.
 Hollós József I. II.
 Horváth József I. II.
 45. Ilyés Imre I. II.
 Kajári Ferenc I.
 Kardon Ferenc I. II.
 Károly Kálmán I. II.
 Kathó Antal I. II.
 50. Kelemen László I.
 Kerpely Vince I. II.
 Keszler Pál I.
 Kis Károly I. II.
 Knerczér István I. II.
 55. Kollarovits Béla I. II.
 Komlói János I. II.
 Konkoly-Thege Pál I.
 Kovács K. László I. II.
 Kövesi János II.
 60. Krivácsy László I. II.
 Kövecses László I. II.
 Lengyel Boldizsár I.
 Lindner Endre I. II.
 Lipóczy István I. II.
 65. Lopusni János I. II.
 Majzik Lajos I. II.
 Malasits Jenő I. II.
 Mayer Aurél I.
 Mayer Jánosné II.
 70. Marton Sándor I.
 Meszter Alfréd I. II.

- Mihályi László I. II.
Mika Béla I. II.
Miticzky András I. II.
75. Mocos Sándor I. II.
Nagy István I.
Nagy Árpád I. II.
Nemes Ferenc I. II.
Nemes István I. II.
80. Németh Pál II.
Noszakai János I.
Nyári Rudolf I. II.
Oswald József I.
Ósi Károly I. II.
85. Pálffy István I. II.
Pandúr Béla I. II.
Papszt Jenő I.
Patakfalvy Árpád I. II.
Patzauer Dezső I. II.
90. Péntek István I. II.
Pichler Tivadar I.
Pohl Lajos I.
Racsmány Mihály I. II.
Réty István v. I. II.
95. Révész István II.
Rosta Zoltán I. II.
Schäffer János II.
Sebestyén László I. II.
Sebestyén László I. II.
100. Simon Tivadar I.
Sólyom László I. II.
Somogyi István I. II.
Soós Sándor I.
Sugár Lajos I. II.
105. Szabó Kálmán I.
Szabó Zoltán I. II.
Szakácsi Gyula I. II.
Szakál György I. II.
Szántó Géza I. II.
110. Szekeres Dániel I.
Szőke Rudolf I. II.
Thüróczy Miklós I. II.
Török Dezső I. II.
Tuzson József II.
115. Vajk Sándor II.
Vállay Gyula I. II.
Váróczy István I. II.
Vas József I. II.
Vázsonyi Elek I. II.
120. Visontay Báder József I.
Wach Frigyes I. II.
Wirth László I. II.
Wöbling Lénárt I. II.
Zachár Gyula I. II.
125. Zarándy Zoltán I. II.
Zödy Antal I.

B) Közigazgatási osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Aichhorn Antal I. II.
Ajkay Rajmund I. II.
Allodiatorisz Károly II.
Ambrus Ferenc I. II.
5. Ambrus István I.
András Sándor I. II.
Ascher Kálmán II.
Babics Antal I.
Balás Kálmán I.
10. Balogh Elemér I. II.
Baltha Ödön I. II.
Bari István I.
Barta Gábor II.
Bartha Miklós II.
15. Baukovác Vilmos I. II.
Beke Jenő I. II.
Benke Dezső I. II.
Benyó Antal I. II.
Bessenyői Szabó Zsigmond I. II.
20. Bódis Ferenc I. II.
Bodó Tibor I. II.
Bogszávlyevics György I. II.
Bogschütz Béla I.
Borlai László I. II.
25. Bornemisza János br. I.
- Botár Olivér I. II.
Buderer Ferenc I. II.
Budai József — II.
Buri István I. II.
30. Cavaloni Sándor — II.
Cerva László I. II.
Csiszér József I. II.
Csordás Mihály I. II.
Deák Viktor I. —
35. Deák Béla I. —
Delmár György I. II.
Dénes Géza I, II.
Dioszilági József I. II.
Draskovich Ödön gr. I. II.
40. Dzsida József I. II.
Egerzeiger László I. —
Endrei Ferenc I. II.
Erdélyi-Fazekas János I. II.
Erődi-Harrach Vilmos I. II.
45. Falb László — II.
Fehér László I. II.
Fekete István I. —
Felde Imre I. II.
50. Felsmann József I. II.
Fent István I. II.

- Festő Szabó Lajos I. II.
 Foldina József I. II.
 Gál Sándor I. II.
 55. Gálfi Sándor I. II.
 Generál Miklós I. II.
 Gerőfi Miklós — II.
 Gnant István I.
 Gödény József I. II.
 60. Gulyás Nándor I. II.
 Gyebnár Pál I. II.
 Hajcsek Tibor I. II.
 Halfer Rezső I. II.
 Harkányi Béla I. II.
 65. Havas László I. II.
 Hesz Kurt I. II.
 Horváth Ferenc I. II.
 Horváth Gergely I. II.
 Horváth Géza I. II.
 70. Hunyadi László I. II.
 Inczédi Gombos Tibor I. II.
 Ivanits László I. II.
 Jakab Bálint I. — J
 Jónutz Lajos I. II.
 75. Kalik István I. —
 Kalix Aladaár I. II.
 Kalix Zoltán I. II.
 Kellner Gyula I. II.
 Kemény Béla I. II.
 80. Kemény Boldizsár dr. br. I. II.
 Kemény István I. II.
 Kenézi Miklós I. II.
 Kerkovits Antal I. II.
 Kéry István I. II.
 85. Kis György I. II.
 Kollár Lajos I. —
 Kolossa Béla I. II.
 Kósa István I. II.
 Kovács Endre I. II.
 90. Kovács Gyula I. II.
 Kozák Károly I. II.
 Kökösy Gyula I. II.
 v. Körössy József I. II.
 Krausz Pál I. II.
 95. Króner Gyula I. II.
 Krumpholz Zoltán I. II.
 Kutas Béla I. II.
 Kutor Tibor — II.
 Langer Károly I. II.
 100. Langer Lajos P. II.
 Legeza Ottó I. II.
 Lengyel István I. II.
 Lenkei Árpád I. II.
 Leszl Tivadar I. II.
 105. Lontai Tibor I. II.
 Loporits Pál — II.
 Lukács Béla I. II.
 Macsuha Vladimir — II.
 Magyar István I. II.
 110. Makai Tibor I. II.
 Meinhardt Andor I. II.
 Mezei Ferenc I. II.
 Mezei Sebő Sándor — II.
 Mikes Kornél I. II.
 115. Mitók Dezső I. II.
 Mohácsi József I. II.
 Molnár Imre I. II.
 Mosonyi Ferenc I. II.
 Nagel István — II.
 120. Nagy László I. —
 Nagy János I. II.
 Néder István I. II.
 Németh Pál I. —
 Oláh Gyula I. II.
 125. Oleschák Albert I. II.
 Orosz Mihály dr. I. II.
 Panajoth Fejér László I. II.
 Papp László I. II.
 Papp Sándor — II.
 130. Papp Tibor I. II.
 Pálfi István I. II.
 Pápai László I. II.
 Pártay Zoltán I. II.
 Pázdán Lajos I. II. ,
 135. Pecoll László I. II.
 Pribill János I. II.
 Prinz Gyula I. II.
 Reif László I. II.
 Reményi Jenő I. —
 140. Róbert Ottó I. II.
 Rónai Zoltán I. II.
 Samsonov S. Mihály I. II.
 Sággy Gyula I. II.
 Schmidt Elek I. —
 145. Schön György I. II.
 Schwartz Ignác I. II.
 Seereiner Tibor I. —
 Seötér János I. II.
 Séra Lajos — II.
 150. Signarovits József I. —
 Simonyi Mihály I. II.
 Sipos András I. II.
 Sipótz Ágoston I. II.
 Somló Tibor I. II.
 155. Somogyi Miklós I. II.
 Stanzel György I. II.
 Szabados Zoltán I. II.
 Szabó Papp Ferenc I. —
 Szabó Papp László I. —
 160. Szabó Papp Zoltán I. —
 Szentgály Dániel II.
 Székely Béla I. II.
 Székely Sándor I. II.
 Szikora Zoltán I. II.
 165. Szkalos András I. —

- Takács István ifj. v. I. II.
 Takács Gyula — II.
 Tárnoky Emil I. II.
 Tésy István I. II.
 170. Tihanyi Ferenc I. II.
 Toldy Imre I. II.
 Tomcsányi Tibor I. II.
 Tóth Endre — II.
 Tóth Gyula I. II.
 175. Törék Zoltán I. II.
 Török János — II.
 Turcsek Zoltán I. II.
 Vadas Károly I. II.
 Varga Dezső I. II.
 180. Varga István I. II.
 Varga Sándor I. —
 Váczy István II.
- Vári Lajos I. II.
 Vinkovich Dénes I. II.
 185. Virág Lajos I. II.
 Visontai Kovách Zoltán I. II.
 Vizi László I. II.
 Vörös Ferenc — II.
 Wälfinger — II.
 190. Westwalenwicz Marján I.
 Wrublovsky András I. II.
 dr. Zalán Károly — II.
 Zechmeister Pál I. II.
 Zeley István I. II.
 195. Zimay Károly I. II.

b) Rendkívüli hallgató:

1. Michel Alfréd I. —

Közgazdasági tanfolyam:

- Bacher Ernő — II.
 Barthos László dr. I. —
 Bartók Béla — II.
 Brenner Béla I. II.
 5. Burghardt József I. —
 Bush Wallace I. —
 Danassy Károly I. —
 Darvas Pál I. —
 Décsy János I. II.
 10. Enkelhardt Ferenc I. II.
 Etre Sándor II.
 Gajári József I. —
 Jós Ferenc I. —
 Kanovits László I. —
 15. Kaszó Lajos I. II.
 Kovács Dezső I. —
 Láng György I. II.
 Lovass Géza I. —
- Lublóy Pál I. II.
 20. Marczell Ernő I. II.
 Mikolai András I. II.
 Nemes Molnár Károly I. —
 Pálffy László I. II.
 ifj. Palotai Ferenc I. —
 25. Perger Viktor I. II.
 Pöstélyi József I. —
 Radványi Imre — II.
 Sallay József — II.
 Sallay Tibor I. —
 30. Simoncsics Miklós — II.
 Steiner Mátyás — II.
 Teplánszky György I. —
 Varga István — II.
 Végh Mihály — II.
 35. Vincze István — II.
 Wágner György I. —

A felsőkereskedelmi iskolai tanárképző intézetben rendes hallgatók:

- Almási Iréne I. II.
 Ambrus Márta I. II.
 Aranyi Erzsébet I. II.
 Aszalay Erzsébet I. II.
 5. Auffenberg Margit I. II.
 Bajcsi Gyula I. II.
 Baranyabán Ilona I. II.
 Barkász Adél I. II.
 Barrói Béla I. II.
 10. Bartal László I. II.
 Bánhegyi József I. II.
 Batizy László I. II.
 Bedy Antal I. II.
 Bekő Jenő I. II.
 15. Birnbauer Anna I. II.
 Bodnár József I. —
- Bogenfürst Margit I. II.
 Bolemán Paula I. II.
 Borsi Lőrinc I. II.
 20. Bróz József I. II.
 Budai László I. —
 Cserjés Margit I. II.
 Cserei Ferenc I. II.
 Csicseli Pál I. II.
 25. Csomor Rezső I. II.
 Czakó Imre I. II.
 I. Czakó Mária I. II.
 II. Czakó Mária I. II.
 Dancs Kornélia I. II.
 30. Denkstein Béla I. II.
 Dobos János I. II.
 Dobozi Helén I. II.

- Drexler Károly I. II.
 Elek Emil I. II.
35. Ernust Gabriella I. II.
 Farkas Erzsébet — II.
 Farkas Zoltán I. II.
 Figura Kálmán I. II.
 Fodor Mária I. II.
40. Fodor Vira I. II.
 Füleky György I. II.
 Fülöp Mária I. II.
 Garami Dezső I. II.
 Geszler Ödön dr. I. —
45. Goots Mariann I. II.
 Gorka Jenő I. II.
 Gott József I. II.
 Grósz Alajos I. II.
 Gunda Béla I. —
50. György Sándor I. II.
 Hajdu Endre I. II.
 Hajdu Mária I. II.
 Hallosy Béla I. II.
 Hanczár László I.
55. Hegedüs István I. II.
 Hernádi Pál I. II.
 Hidas Albert I. II.
 Hillenbrand Károly — II.
 Hoduly Pál I. —
60. Hoffmann Klára — II.
 Holló István I. II.
 Horváth Erzsébet I. II.
 Horváth Mária I. II.
 Horváth Oszkár dr. v. I. II.
65. Höss Lajos I. II.
 Illyevölgyi János I. II.
 Jánky Anna I. II.
 Jenei Ferenc I. II.
 Jentner Lajos I. II.
70. Kardos Antal I. II.
 Kelemen László I. II.
 Keresztény László I. II.
 Kicker Gyula I. II.
 Kirner Dezső I. II.
75. Kiss Aranka I. II.
 G. Kiss Mária I. II.
 Kiss László I. II.
 Kiss Ernő I. II.
 Kiss Sándor I. II.
80. Kloczol Irma I. II.
 Koharek János I. II.
 Knapp Géza I.
 Kocsis Margit I. II.
 Komlósi Erzsébet I. II.
85. Komár László I. II.
 Kontor Gizella I. II.
 Kósa Lajos I. II.
 Kousz Nándor I. II.
 Kovács Máté I. II.
90. Kovács Péter I. II.
 Kőszeghy István I. II.
 Krammer Ferenc I. II.
 Lábay József I. II.
 Lévay József I. II.
95. Ligeti Mária I. II.
 Lovász László I. II.
 Lukáts Borbála I. II.
 Lukáts Rezső I. II.
 Lutter Tibor I. —
100. Makovitsky Gyula dr. I. II.
 Malán Magda I. II.
 Márk Géza I. II.
 Meininger Stefánia I. II.
 Merkle Margit I. II.
105. Michnay Zsófia I. II.
 Mile László I.
 Molnár Vilma I. II.
 Molnár Zoltán I. II.
 Mustó Béla I. II.
110. Nagy Irén I. II.
 Nagy Lajos I. II.
 Nádas Géza I. II.
 Nemeskei László I. II.
 Nyirő Lilla I. II.
115. Palánk István I. II.
 Palotay Ferenc — II.
 Pávelcze László I.
 Petznik János I. II.
 Pehr Sándor I. II.
120. Pintér László I. II.
 Rabely Miklós I. II.
 Rotter Zoltán I. II.
 Rudowszky Margit I. II.
 Sata Laura I. II.
125. Sárközy Irén — II.
 Sárközy Mária I. II.
 Schäffer Erzsébet I. II.
 Schindler Balbina I. II.
 Schlögel József I. II.
130. Singer Jenő I. II.
 Sorbán Anna I. II.
 Sor Lajos I. II.
 Steiner József I. II.
 Stern Ede I. II.
135. Stumpf Erzsébet I. II.
 Szabó Emma I. II.
 Szabó Gyula I. II.
 Szabó József I. II.
 Szabó Kálmán I. II.
140. Szabó Katalin I. II.
 Szabó Károly I. II.
 Szabó Margit I. II.
 Szczerbovszky Lászlóné I. II.
 Szederkényi József I. II.
145. Szemlér Ferenc — II.
 Szeri Mátyás I. II.

- Szombathelyi Margit I. II.
 Szuló Anna I. II.
 Szücs Mihály I. II.
 150. Szüts Györgyi I. II.
 Taba János I. II.
 Tajti Károly I. II.
 Ticz Imre I. II.
 Torbágyi László I. II.
155. Tóth Emőke dr. I. II.
 Tóth Jolán I. II.
 Tóth Magda I. II.
 Ujlaky Klára I. —
 Veixl Margit I. II.
 160. Water Rózsa I. II.
 Zimmermann Oszkár I. II.
 Zsilkó Etelka I. II.

Vendéghallgatók

- L'aune Jenő I. II.
 Berényi Magda I. —
 Böhm László I. II.
 Bürger Erzsébet I. II.
 5. Danhauser Rezső I. II.
 Domán Andrea I. —
 Földes Éva — II.
 Gutfreund Anna I. —
 Krausz Ernő I.
 10. Kundt Alice I. II.
 Kundt Marica I. II.
 Kuntner Ilona I. II.
- Kurzweil Anna I. —
 Ludescher Tivadar II.
 15. Mollay Károly I.
 Nágel Hilda I. II.
 Noé Kornélia I. II.
 Pitrolf Margit I. II.
 Varga Imre — II.
 20. Vas Magda I. II.
 Vörös József I. II.
 Werger Márton I. II.
 Winkler Margit I. —

Revizori szaktanfolyamon

- Baranyi Károly I. —
 Bögösi Lukács Árpád I. II.
 Bruckner Alajos I. II.
 Erdősi György I. II.
 5. Fodor Béla I. II.
 Hajek Tódor I. II.
 Havas Lipót I. II.
 Hollerbach Károly I. II.
- Mezei Ferenc I. —
 10. Polai Miklós I. —
 Révész Imre I. II.
 Szalontai Elek I. II.
 Tölgyesi Elemér I. II.
 Udvarhelyi Andor I. —
 15. Zvarik István I. II.

XX.

**Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki
és Gazdaságtudományi Egyetem 1934/35. tanévről.**

1. Személyzet.

Az osztály megnevezése	Tanári személyzet (a segédszeméllyel)													
	nyilvános rendes	nyilvános rendkívüli	tiszteletbeli vagy címtzes nyilvános rendes	nyilvános rendkívüli	helyettes	meghívott előadó	intézeti tanár	beszított középiskolai tanár	laboratóriumvezető	adjunktus	tanárségéd	gyakornok	kisegítő tanárségéd	lector, tanító, tornatanár
1. Mérnöki	8	—	—	5	2	11	—	1	—	14	26	—	10	8
2. Építésmérnöki ...	7	—	1	3	2		—	5	—			—		
3. Gépészmérnöki ...	11	1	1	8	1	14	—	1	1	21	29	—	9	1
4. Vegyészmérnöki ...	9	—	1	5	—		—	—	—			—		
5. Bánya- és kohómérnöki ...	10	1	2	2	1	5	2	—	—	13	10	—	—	1
6. Erdőmérnöki	9	2	1	—	1		—	—	—			—	—	
7. Mezőgazdasági ...	8	1	1	—	—	25	—	—	—	4	16	11	—	1
8. Állatorvosi	9	1	—	—	—		—	—	—				—	
9. Közgazdasági és kereskedelmi ...	7	1	9	3	—	40	5	—	—	3	1	1	—	—
10. Közigazgatási ...	8	—	—	—	—		—	—	—				—	—
Összesen	86	7	16	26	7	95	7	7	1	55	82	12	19	11

2. Hallgatók.

Félév	Mérnöki	Építés- mérnöki	Gépész- mérnöki	Vegyész- mérnöki	Bánya-és kohóm.-i	Erdő- mérnöki	Mező- gazdasági	Állat- orvosi	Közgazd.és keresked.	Közgaz- gatási	Összesen
I.	311	160	529	101	70	86	184	321	826	174	2762
II.	243	115	426	72	72	81	168	303	774	169	2423
Közép- érték	277	137.5	477.5	86.5	71	83.5	176	312	800	171.5	2592.5
0/0-ban	10.68	5.30	18.42	3.34	2.74	3.22	6.79	12.03	30.86	6.62	100.—

XXI. A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok. (1934/35.)

a) A hallgatók száma.

Az osztály megnevezése	A II. félév elején				A hallgatók összes száma (valamennyi évfolyamban)				A hallgatók közül rendkívüli hallgató volt	
	az I.	a II.	a III.	a IV.	az I.		a II.			
					félévben				az I. félévben	a II. félévben
	évfolyam hallgatója volt				férfi	nő	férfi	nő		
Mérnöki	49	39	74	81	311	—	243	—	1	—
Építésmérnöki	22	33	25	35	155	5	113	2	—	—
Gépésmérnöki	119	105	95	107	529	—	426	—	1	1
Vegyésmérnöki	23	14	24	11	101	—	72	—	—	—
Bánya- és kohómérnöki	27	22	13	10	70	—	72	—	—	—
Erdőmérnöki	29	16	15	21	86	—	81	—	—	—
Mezőgazdasági	39	65	40	24	172	12	156	12	16	11
Állatorvosi	121	81	40	61	319	2	301	2	1	—
Közgazdasági és kereskedelmi	245	187	155	156	648	137	609	134	116	91
Közigazgatási	43	62	32	32	174	—	169	—	1	1
Egyéves közgazdasági tanfolyam	21	—	—	—	26	—	21	—	—	—
Revizori tanfolyam	10	—	—	—	15	—	10	—	—	—
Összesen	748	624	513	538	2606	156	2273	150	136	104

b) Vallás.

Félév	Valamennyi osztályban volt										
	róm. kat.	gör. kat.	gör. kel.	ref.	ág. h. ev.	uni-tárius	izr.	moha-medán	egyéb	felekezet nélküli	Összesen
I.	1663	34	19	420	243	15	366	2	—	—	2762
II.	1465	31	14	368	213	12	319	1	—	—	2423
Közép-érték	1564	32.5	16.5	394	228	13.5	342.5	1.5	—	—	2592.5
%-ban	60.33	1.25	0.64	15.20	8.79	0.52	13.21	0.06	—	—	100.—

c) Anyanyelv.

Félév	Valamennyi osztályban volt													
	magyar	német	román	tót	szerb	horvát	bolgár	olasz	angol	orosz	vend	lengyel	török	összesen
I.	2727	20	—	—	3	—	3	2	2	2	1	1	1	2762
II.	2396	18	—	—	1	—	3	2	1	1	—	—	1	2423
Közép-érték	2561.5	19	—	—	2	—	3	2	1.5	1.5	0.5	0.5	1	2592.5
%-ban	98.8	0.73	—	—	0.08	—	0.11	0.08	0.06	0.06	0.02	0.02	0.04	100.—

d) A szülők polgári állása.

Félév	Valamennyi osztályban volt																
	földműves, gazda, kisbirtokos	közép- és nagybirtokos	kisiparos és kiskereskedő	nagyiparos, nagykereskedő, gyáros	tanár, tanító, lelkész	orvos, gyógyszerész, ügyvéd, mérnök, oktelvelek	más értelmiségi és magánzó	tisztviselő				katonatiszt	polgári és katonai altiszt s egyéb	nyugdíjas	özvegy	nagykorú hallgató	összesen
								állami	törvényhatósági	községi	magán-, egyjefi, iparvállalati						
I.	125	40	306	29	182	216	111	340	30	33	220	23	141	310	216	440	2762
II.	108	39	254	22	164	172	98	318	12	31	205	18	98	305	204	375	2423
Közép-érték	116.5	39.5	280	25.5	173	194	104.5	329	21	32	212.5	20.5	119.5	307.5	210	407.5	2592.5
%-ban	4.50	1.52	10.80	0.98	6.67	7.48	4.03	12.69	0.81	1.24	8.20	0.79	4.61	11.36	8.10	15.72	100.00

e) Államvizgák és szigorlatok.

Az osztály megnevezése	Államvizsga vagy szigorlat	Államvizsga		I.	II.	III.	IV.	Kiegészítő			Doktori szigorlat	Szigorlat összesen								
		első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	szigorlat								szigorlat			első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)				
				első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben		pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)			első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)		
Mérnöki	tartatott	—	—	63	28	63	42	89	43	—	—	—	—	—	—	—	3	—	218	113
	elfogadott	—	—	31	23	39	28	62	33	—	—	—	—	—	—	—	3	—	135	84
Építész-mérnöki	tartatott	—	—	25	15	32	15	35	7	—	—	1	—	1	—	1	—	—	95	37
	elfogadott	—	—	11	10	27	6	30	4	—	—	1	—	1	—	1	—	—	71	20
Gépész-mérnöki	tartatott	—	—	103	48	91	64	105	27	—	—	—	—	—	—	—	3	—	302	139
	elfogadott	—	—	59	30	50	40	82	25	—	—	—	—	—	—	—	3	—	194	95
Vegyész-mérnöki	tartatott	—	—	16	5	8	5	11	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	37	10
	elfogadott	—	—	13	5	8	5	11	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	34	10

Bányamérnöki és kohómérnöki	tartatott	—	—	11	13	11	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	25	
	elfogadta- tott	—	—	2	8	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	14	
	tartatott	—	—	3	2	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3	
	elfogadta- tott	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
Erdőmérnöki	tartatott	—	—	14	27	19	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	35	47
	elfogadta- tott	—	—	—	19	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	12	34
Mezőgazdasági	tartatott	5	—	32	17	29	5	34	5	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	109	27
	elfogadta- tott	3	—	18	12	26	4	30	5	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	85	21
Állatorvosi	tartatott	—	—	83	37	35	32	28	27	—	—	—	—	—	—	—	—	28	2	174	98
	elfogadta- tott	—	—	20	18	31	23	23	20	—	—	—	—	—	—	—	—	28	2	102	63
Közgazdasági és kereskedelmi	tartatott	13	4	83	50	59	15	41	32	—	—	—	—	—	—	—	—	58	1	241	98
	elfogadta- tott	8	3	46	33	40	11	29	22	—	—	—	—	—	—	—	—	53	1	168	67
Közigazgatási	tartatott	21	1	26	15	24	9	18	7	12	8	—	—	—	—	—	—	12	—	92	39
	elfogadta- tott	15	—	14	11	10	8	10	7	9	7	—	—	—	—	—	—	12	—	55	33
Összesen	tartatott	39	5	459	257	375	220	361	148	12	8	1	—	2	—	1	—	122	3	1333	636
	elfogadta- tott	26	3	214	171	248	147	277	116	9	7	1	—	2	—	1	—	114	3	866	444

f) Oklevelek.

Az oklevél megnevezése		Az oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított oklevél adatott ki			Az 1934/35. tanévben oklevelet nyert összes egyének közül																
					v a l l á s ú									magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig						
		összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb	osztrák		csehszlovák	román	jugoszláv	olasz	görög	orosz	török
Mérnöki oklevél	hazai oklevél	95	95	—	53	1	20	11	1	1	8	—	93	—	—	1	—	—	1	—	—
	honosított oklevél	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Építész-mérnöki oklevél	hazai oklevél	35	35	—	21	1	4	3	1	—	5	—	34	—	—	—	1	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gépészmérnöki oklevél	hazai oklevél	113	113	—	61	1	20	15	—	1	15	—	107	—	1	4	—	1	—	—	—
	honosított oklevél	11	11	—	6	—	1	—	—	—	4	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegyészmérnöki oklevél	hazai oklevél	13	13	—	7	—	1	1	—	—	4	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Bányamérnöki oklevél	hazai oklevél	6	6	—	2	—	—	2	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	—	1	—	
	honosított o.	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fémkohómérnöki oklevél	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vaskohómérnöki oklevél	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Erdőmérnöki oklevél	hazai oklevél	17	17	—	12	—	2	3	—	—	—	—	16	—	—	1	—	—	—	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mezőgazdasági oklevél	hazai oklevél	25	24	1	18	—	1	1	3	—	2	—	24	—	—	—	—	—	1	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Állatorvosi oklevél	hazai oklevél	35	35	—	21	—	7	3	1	—	3	—	32	—	2	—	—	—	1	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közgazdasági és kereskedelmi oklevél	hazai oklevél	48	46	2	25	1	3	5	—	—	14	—	47	—	—	1	—	—	—	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közigazgatási oklevél	hazai oklevél	23	23	—	13	—	2	6	—	—	2	—	20	—	1	2	—	—	—	—	—	
	honosított o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Összesen	hazai oklevél	410	407	3	233	4	60	50	6	2	54	1	391	—	4	9	1	1	2	1	1	—
	honosított o.	14	14	—	6	—	1	1	—	—	6	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—

g) Doktori oklevelek.

Az oklevél megnevezése		A doktori oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított doktori oklevél adott ki			Az 1934/35. tanévben doktori oklevelet nyert összes egyének közül																			
		összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb	magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig										
														osztrák	csehszlovák	román	jugoszláv	olasz	görög	orosz	török	egyéb		
v a l l á s ú																								
Mérnöki doktori	hazai oklevél	3	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Építésmérnöki doktori	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gépésmérnöki doktori	hazai oklevél	3	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegyésmérnöki doktori	hazai oklevél	2	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	2	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bányamérnöki doktori	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fémkohómérnöki doktori	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaskohómérnöki doktori	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erdőmérnöki doktori	hazai oklevél	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mezőgazdasági doktori	hazai oklevél	13	13	—	5	—	6	2	—	—	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Állatorvosi doktori	hazai oklevél	30	30	—	14	—	6	4	4	1	1	—	26	—	—	—	—	—	4	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Közg. és keresk. doktori	hazai oklevél	55	44	11	34	—	9	3	—	—	9	—	52	—	—	3	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Közigazgatási doktori	hazai oklevél	11	11	—	8	1	2	—	—	—	—	—	10	—	—	1	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	hazai oklevél	119	108	11	69	1	24	10	4	1	10	—	110	—	1	4	—	—	4	—
	honosított oklevél	2	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—

XXII.

M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelő Intézetének működése az 1934/35. tanévben.

A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézetet még a volt m. kir. József-műegyetem tanácsa szervezte meg 1925-ben azzal a rendeletessel, hogy az orvosi rendelő intézetben minden műegyetemi hallgató ingyen orvosi vizsgálatban és gyógykezelésben, egyes betegségek megelőzése céljából pedig szaktanácsban részesüljön.

Egyúttal a kötelező testedzéssel kapcsolatban a műegyetemi hallgatók általános vizsgálata is elrendeltetett.

A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet munkássága a jelentkező beteg hallgatók vizsgálatára, gyógykezelésére, valamint a beiratkozó hallgatók általános megvizsgálására terjed ki. A hallgatók ezenfelül még az I. és a VIII. félévben részletes (Röntgen-, stb.) vizsgálatban is részesülnek.

A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet a következő tökéletesen felszerelt szakorvosi rendelőkből áll: belgyógyászat, bőrgyógyászat, fogászat, orr, fül, gégészet, sebészet, szemészet, urologia. Az Intézet fel van szerelve ezenfelül Röntgen-, kvarc-, diathermiás és orvosi laboratóriummal is, s az intézetben naponta reggel 8—9 óráig összesen 11 szakorvos áll a műegyetemi hallgatóság rendelkezésére.

A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet kartotékjában őrzik a műegyetemre beiratkozott hallgatók „Egyéni lap”-jait, amelyekre, az első esetben történt beiratkozástól kezdve mindaddig, amíg az egyes hallgatók el nem távoznak a műegyetemről, a rájuk vonatkozó minden egészségügyi vonatkozású esemény feljegyeztetik.

Az egész világ egyetemeit és főiskoláit megelőzve, a volt m. kir. József-műegyetem tette először kötelezővé a hallgatók félévenkénti általános orvosi vizsgálatát és gondoskodott arról, hogy a beteg hallgatók a műegyetem keretén belül gyógykezelésben részesüljenek.

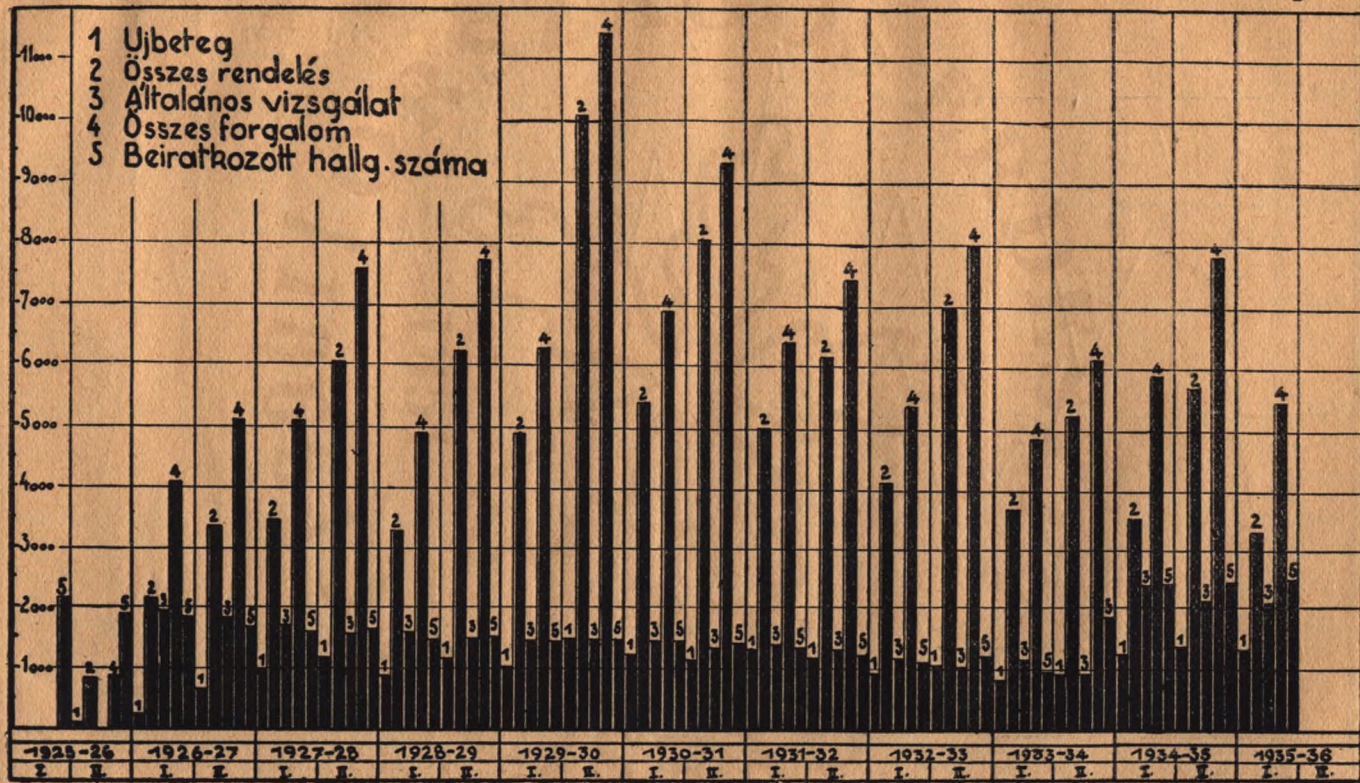
Az 1934/35. tanév I. félévében 2361, II. félévében pedig 2075 műegyetemi hallgató részesült a Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézetben általános orvosi vizsgálatban. 2582 beteg hallgató pedig 9161 alkalommal vette igénybe az intézetet, amely tehát az 1934/35. tanévben összesen 13.597 vizsgálatot, illetőleg kezelést végzett. Az első ízben jelentkező beteg műegyetemi hallgatóknak a szakrendelések szerinti megoszlása a következő volt: a belgyógyászatban 449, a bőrgyógyászatban (a sebészettel és urologiával együttesen) 632, a fogászatban 112, az orr, fül, gégészeten 323, a szemészetben 180, az orvosi laboratóriumban 214, a Röntgenlaboratóriumban 645.

1934/35. tanév említett adatai után szolgáljanak szemléltetőül a műegyetemi hallgatóság egészségügyi állapotáról a Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet 10 éves munkásságának alábbi kimutatása és diagrammjai:

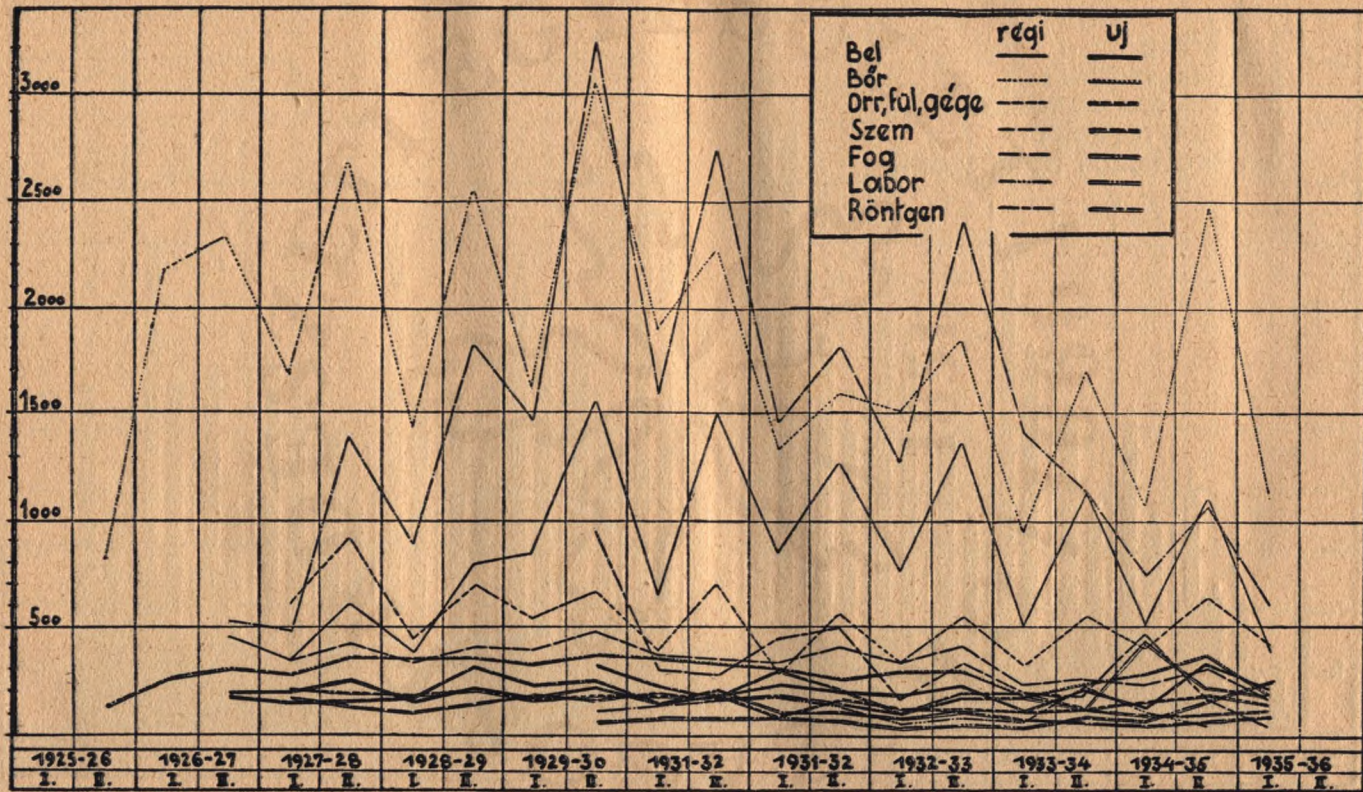
A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet első tízévének összesített forgalmi kimutatása 1926. január 1-től 1935. december 31-ig.

Beiratkozott hallgatók	Egészségügyi vizsgálatokon átmentek	Új betegek	Gyógykezelt esetek
l é t s z á m a			
29.645	26.748	18.439	92.597

A Műgyetemi Orvosi Rendelő Intézet forgalmi kimutatása 1926. január hó 1-től 1935. december hó 31-ig.

A Műegyetemi Orvosi Rendelő Intézet új és régi beteg forgalma 1926. január hó 1-től 1935. december hó 31-ig.

XXIII.

A műegyetemi menzák működése az 1934/35. tanévben.

I. Mérnöki és építészmérnöki, valamint gépész- és vegyészmérnöki karon.

a) <i>Allamsegély.</i> A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által a „Technikus Ebéd” 1934/35. tanévi élelmezési segélye címén engedélyezett összeg	6.322.— P
b) <i>A hallgatók által az 1934/35. tanévre fizetett közjótékonyossági díjakból befolyt összeg</i>	5.892.— P
<i>A Diákjóléti Alapból menzasegélyek megtérítésére engedélyezett összeg</i>	7.783.05 P
c) <i>Egyéb bevételek:</i>	
1. Adomány	500.— P
2. A „Centrum” fogyasztási szövetkezet befizetése megtakarítás címén	453.64 P
	<hr/>
	Összesen: 20.950.69 P

Az 1934/35. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma:

1934. október 1-étől december 30-áig	25.493
1934. december 31-étől 1935. június 30-áig	45.145
	<hr/>
	Összesen: 70.638*

* Ezekből 13.097 egész ingyenes és 17.234 féldíjas volt.

II. Mezőgazdasági és állatorvosi karon.

Állatorvosi osztály.

a) <i>Allamsegély</i>	.2.750.— P
b) <i>Egyéb bevételek:</i>	
<i>Kamatjövedelem</i>	144.28 P
	<hr/>
	Összesen: 2.894.28 P

Az 1934/35. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma:

100%-os ingyenes	16
75%-ban „	115
50%-ban „	218
25%-ban „	125
	<hr/>
	Összesen: 474

III. Közgazdaságtudományi karon.

A kar az 1934/35. tanév folyamán összesen 17.448 féldíjas vacsorát engedélyezett; e kedvezmény összesen 3.635 pengőt tett ki,

TARTALOMJEGYZÉK

Első rész: Beszédék.

I. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1935/36. tanévének az 1935. évi október hó 2-án tartott megnyitó ünnepi közgyűlésén mondott beszédék:

1. <i>Rohringer Sándor</i> 1934/35. tanévi rector magnificus beszámoló beszéde	7
2. <i>Dr. Czettler Jenő</i> 1935/36. tanévi rector magnificus tanévmegnyitó beszéde	29

II. A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karnak Sopronban az 1935. évi október hó 20-án külön tartott tanévmegnyitó ünnepélyén mondott beszédék:

1. <i>Dr. Czettler Jenő</i> rector magnificus megnyitó beszéde . . .	47
2. <i>Dr. Walek Károlynak</i> , a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjának székfoglaló beszéde	49

III. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának a bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulója alkalmából Sopronban az 1935. évi június hó 22-én tartott emlékünnepe:

1. <i>Rohringer Sándor</i> rector magnificus megnyitó beszéde . . .	61
2. <i>Dr. Mihalovits János</i> egyetemi ny. r. tanár felolvasása: Az első magyar bányatisztképző tanintézet alapítása Magyarországon	64
3. <i>Dr. Hóman Bálint</i> m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter üdvözlő beszéde	83
4. <i>Dr. Tuzson János</i> , a budapesti Kir. M. Pázmány Péter-Tudományegyetem ny. r. tanárának üdvözlő beszéde	84
5. <i>Dr. Gelei József</i> , a szegedi M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem prorektorának üdvözlő beszéde	85
6. <i>Dr. Varga Zsigmond</i> , a debreceni M. Kir. Tisza István-Tudományegyetem prorektorának üdvözlő beszéde	87
7. <i>Dr. Deák János</i> , a pécsi M. Kir. Erzsébet-Tudományegyetem evangélikus hittudományi kari dékánjának üdvözlő beszéde	88
8. <i>Dr. Hüttl Dezső</i> műegyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjének üdvözlő beszéde	89
9. <i>Róth Flóris</i> m. kir. bányügyi főtanácsos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnökének üdvözlő beszéde	90
10. <i>Dr. Biró Zoltán</i> nyug. miniszteri tanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezetőjének üdvözlő beszéde	91
11. <i>Dr. Sopronyi-Thurner Mihály</i> , Sopron tj. szab. kir. város polgármesterének üdvözlő beszéde	92
12. <i>Dr. Quirin Leó</i> , a Budapesti Mérnöki Kamara alelnökének üdvözlő beszéde	95
13. <i>Wagner Lajos</i> erdőmérnök-hallgató, az Ifjúsági Kör elnökének beszéde	96

IV. Dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter tiszteletbeli doktorrá történt avatása:

1. Rohringer Sándor rector magnificus beszéde	103
2. Finkey József dékán beszéde	104
3. A doktori oklevél szövege	110
4. Dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter beszéde	111

Második rész: Évkönyv.

I. Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig:

1. A M. Kir. József-Műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora a műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta:	
a) rektorok névsora	119
b) dékánok névsora	120
2. A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola volt rektorainak névsora a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta	122
3. A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora a Főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta	122
4. A Budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta	122

II. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorai és dékánjai 123

III. Tiszteletbeli doktorok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig:

1. a M. Kir. József-Műegyetemen	124
2. a M. Kir. Állatorvosi Főiskolán	124
3. a Budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon	125

IV. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tiszteletbeli doktora 126

V. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli és címzetes (tiszteletbeli) tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése az 1934/35. tanévben 127

VI. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1934/35. tanévben 142

VII. Kirándulások és gyakorlatok az 1934/35. tanév folyamán 155

VIII. Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai, intézetei az 1934/35. tanév folyamán kaptak 163

IX. A M. Kir. József Nádor Műegyetem könyvtárainak állománya az 1934/35. tanév végén 164

X. Kimutatás a M. Kir. József Nádor Műegyetem könyvtárai részére az 1934/35. tanévben beérkezett 100 pengő vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról 166

XI. Ösztöndíjak az 1934/35. tanévre 167

XII. Kimutatás az 1934/35. tanévben kiosztott különböző díjakról és jutalmakról 168

XIII. Kimutatás azokról a hallgatókról, akik az 1934/35. tanévben kitűnő szigorlatot vagy kitűnő alapvizsgát tettek 171

XIV. Névjegyzéke azoknak, akik az 1934/35. tanév folyamán kitűnő oklevelet és kitűnő doktori oklevelet nyertek 172

XV. Névjegyzéke azoknak, akik az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen doktorokká avattattak	173
XVI. Névjegyzéke azoknak a végzett hallgatóknak, akik az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen oklevelet szereztek:	
1. mérnökök	177
2. építészmérnökök	178
3. gépészmérnökök	180
4. vegyészmérnökök	183
5. bányamérnökök	183
6. erdőmérnökök	183
7. mezőgazdák	183
8. állatorvosok	184
9. közigazdák	185
10. közgazdaságtudományi oklevelesek	186
XVII. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosítottatott	187
XVIII. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1934/35. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosítottatott	187
XIX. Névjegyzéke a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre az 1934/35. tanévben beiratkozott hallgatóknak	188
XX. Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1934/35. tanévről	217
XXI. A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok (1934/35)	218
XXII. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelő Intézetének működése az 1934/35. tanévben	226
XXIII. A műegyetemi menzák működése az 1934/35. tanévben	229
XXIV. A Központi Diákjóléti Iroda kimutatása a Műegyetem Budapesten elhelyezett karainak az 1934/35. tanév II. félévében tandíjmentességben, ösztöndíjban és különféle segélyekben részesült hallgatóiról (melléklet)	

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi

Sorszám	Az engedélyező hatóság megnevezése	Tandijmentes- ségben részesült				Egész	Fél	Allami mérnöki
		egész mentes	tiszviselői kedvez- mény és félmentes	félmentes	tiszviselői kedvezmény			
1	M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium							
2	M. kir. kereskedelemügyi minisztérium							
3	A m. kir. József nádor műegyetem rektori tanácsa							
4	A m. kir. József nádor műegyetem gépész- és vegyészmérnöki kara	16	5	15	35	13	20	
5	A m. kir. József nádor műegyetem mérnöki és építészmérnöki kara	10	7	8	39	10	15	
6	A m. kir. József nádor műegyet. mezőgazdasági és állatorvosi kara	18	13	35	13			
7	A m. kir. József nádor műegyetem közgazdaságtudományi kara	49	55	52	70			
8	A m. kir. József nádor műegyetem Diákjóléti Irodája							
	a) mérnök-, építészmérnök-, gépészmérnök-, és vegyészmérnök- hallgatók részére							
	b) állatorvostan- és I. éves mezőgazdász hallgatók részére							
	c) közgazdaságtudományi kari és felsőbb éves mezőgazdász- hallgatók részére							
9	Műegyetemi Segélyegylet							
10	Állatorvostanhallgatók Menza Egyesülete							
	Összesen	93	80	110	157	23	35	5
		440				58		

A beiratkozott hallgató
laboratóriumi díj-mente

